Agata KRISTI

ŽMOGŽUDYSTĘ TIRIA ERKIULIS PUARO

AGATA KRISTI

ŽMOGŽUDYSTĘ TIRIA ERKIULIS PUARO

Romanai

UDK 820-3
Kr-267

ISBN 9986-27-003-0

ŽMOGŽUDYSTĖ "KARNAKO" GARLAIVYJE

Romanas

I dalis

ANGLIJA

I skyrius

- Lineta Ridžuei!

- Taip, tai ji! - tarė misteris Barnebis, smulkus Meltono grafystės dvarininkas, ir alkūne kumštelėjo savo pašnekovą, perkarusį ligotą žmogų.

Jie susidomėję žiūrėjo pro pašto rūmų, prie kurių sustojo nepaprastai didelis aukso spalvos "rols-roisas", langą.

Iš mašinos iššoko mergina elegantišku, griežto kirpimo kostiumu. Šviesiaplaukė, taisyklingų aristokratiškų veido bruožų - tokią žavingą merginą ne taip jau dažnai pamatysi panašiose vietose, kaip Meltonas.

- Ji - milijonierė, - pasakė misteris Barnebis, - pasiryžusi nepagailėti tūkstančių šitų dvaro rūmų perstatymui. Čia turi atsirasti plaukymo baseinai, sodai, šokių paviljonas. Ji ketina kone viską nušluoti nuo žemės paviršiaus ir pastatyti iš naujo.

II skyrius

Iš aukštuomenės gyvenimo kronikos:

"Šezmatanto" restorane vakarieniavo daugybė žmonių, tačiau aš atkreipiau dėmesį į žavingąją Linetą Ridžuei. Su ja buvo grafaitė Džoana Sautvud, lordas Vindlešemas ir misteris Tobis

Versta iš: Агата Кристи. Убийство на пароходе "Карнак". Подъём, 1970, Nr. 4-6, 1971, Nr. 1-2.

Braisas. Mis Ridžuei, kaip visiems žinoma, yra Melušo Ridžuėjaus, kuris vedė Aną Harc, duktė. Iš savo senelio, lordo Harco, ji paveldėjo milžinišką turtą. Žavingoji Lineta yra šio sezono sensacija. Sklinda kalbos, kad netrukus oficialiai bus paskelbta apie jos sužadėtuves. Suprantama, ji pasirinko lordą Vindlešemą".

III skyrius

Grafaitė Džoana Sautvud svečiavosi Vudhole. Ji sėdėjo Linetos Ridžuei miegamajame.

- Mieloji, - tarškė ji, - kaip čia nuostabu! - už lango atsivėrė sodo, laukų ir tolimo miško vaizdas.

- Gražu, ar ne? - patenkinta paklausė Lineta.

Ji atsirėmė alkūnėmis ant palangės. Linetos veidas - aistringas, judrus, guvus - spinduliavo džiugiu nekantrumu. Džoana Sautvud, jauna, kokių dvidešimt septynerių metų, pailgo protingo veido, raukšlelėmis apibėgusiomis akimis moteris, šalia jos išrodė suglebusi ir negraži.

- Ir kaip tiek daug spėjai nuveikti per tokį trumpą laiką! Ar daug turėjai pagalbininkų?

- Tris architektus.

Džoana paėmė nuo tualetinio stalelio grandinėlę su perlu.

- Lineta, ar šis perlas tikras?

- Žinoma.

- Tau tai paprasčiausias daiktas, mano mieloji, o daugumai žmonių - tik svajonė, koks dailus darbelis - tikras meno kūrinys! Turbūt šis papuošalas kaštuoja beprotiškus pinigus.

- Ar manai, kad nepadoru nešioti tokį brangų daiktą?

- Ką tu! Atvirkščiai! Įdomu, kiek kainavo?

- Apie penkiasdešimt tūkstančių.

- Nieko sau! Nebijai, kad gali pavogti?

- Ne. Visuomet jį nešioju - juk perlas apdraustas.

- Leisk man užsisegti ir pasipuošus pabūti bent iki pietų. Žinai, tiesiog virpulys per kūną eina, kai rankose laikai tokį daiktelį.

Lineta nusijuokė.

- Prašom, jeigu labai jau nori.

- Žinai, Lineta, aš tau pavydžiu. Juk turi viską, ko tik širdis geidžia. Tau dvidešimt metų, esi pati sau šeimininkė, turi krūvą pinigų, graži, sveika. O be to, dar ir protinga! Kada tau sukanka dvidešimt vieneri?

- Kitų metų pabaigoje. Pilnametystės proga Londone surengsiu grandiozinį pokylį.

- Ir ištekėsi už Čarlzo Vindlešemo. Visi laikraščiai apie tai tik ir terašo. Juk Čarlzas iš tiesų velnioniškai tau atsidavęs.

Lineta gūžtelėjo pečiais.

- Nežinau. Supranti, kol kas aš nenoriu ištekėti.

- Ak, kaip protingai šneki, mieloji! Ištekėjus viskas bus kitaip!

Suskambo telefonas ir Lineta paėmė ragelį.

- Klausau! Klausau!

Išgirdo liokajaus balsą:

- Skambina mis de Belfort. Ar sujungti?

- Belfort? Žinoma, sujunkite!

Ragelyje pasigirdo švelnus, bet sujaudintas, uždusęs balsas:

- Alio, ar čia mis Ridžuei? Lineta?

- Džeki, mieloji! Taip seniai apie tave nieko nebegirdėjau, taip seniai!

- Tai tiesa. O dabar, Lineta, aš labai labai noriu tave pamatyti!

- Mieloji, tuoj pat atvažiuok! Aš turiu naują pramogą - dvarą, naujus rūmus. Tiesiog netveriu, kaip trokštu tau viską aprodyti.

- O aš noriu pamatyti.

- Tada nieko nelaukdama sėsk į traukinį ar mašiną.

- Taip ir padarysiu. Turiu seną dvivietį automobilį. Pirkau už penkiolika svarų. Kartais jis rieda puikiai, bet kartais užsiožiuoja. Jeigu nespėsiu arbatai, vadinasi, užsiožiavo. Iki, mano geroji!

Lineta padėjo ragelį ir atsigrįžo į Džoaną.

- Skambino mano sena bičiulė Žaklina de Belfort. Mudvi kartu buvome Paryžiaus vienuolyne. Jai baisiai nepasisekė: tėvas - Prancūzijos grafas, motina - iš Pietų Amerikos. Tėvas pabėgo su

kita moterimi, o motina per Volstryto krizę prarado visą turtą. Džeki liko be skatiko. Galva neišneša, kaip gyveno tuos dvejus metus!

Džoana poliravo nagus, - ištiesusi ranką, gėrėjosi savo darbu.

- Mieloji, - lėtai prašneko ji, - ar tavęs tai neerzina? Kai nelaimė ištinka kurį mano draugą, aš beregint nutraukiu su juo visus santykius.

- Vadinasi, jeigu aš šiandien netekčiau savo turto, rytoj nebenorėtum manęs pažinti?

- Taip, mieloji, žinoma. Kam apgaudinėti vienam kitą? Aš pripažįstu tik pasiturinčius bičiulius.

- Vis dėlto kokia tu šlykšti, Džoana!

- Paprasčiausiai blaiviai žvelgiu į gyvenimą.

- Visai be reikalo Žakliną priskiri prie nevykėlių, - tarė Lineta. - Aš labai troškau jai padėti, bet ji nė į kalbas nesileido. Išdidi kaip šėtonas.

- Tačiau kažkodėl be galo jau skuba kuo greičiau pas tave atidumti. Galiu kirsti lažybų - jai kažko reikia! Pamatysi.

- Taip, man pasirodė - ji labai susijaudinusi, - susimąsčiusi tarė Lineta.

Įėjo kambarinė. Atsiprašiusi išėmė iš spintos suknelę ir išėjo.

- Kas Merei? - pasidomėjo Džoana. - Regis, apsiverkusi?

- Ak, vargšelė! Supranti, ji panoro ištekėti už Egipte dirbančio žmogaus. Mes jo nepažinojome ir apie jį nieko nežinojome, todėl nutariau pasidomėti, kas per vienas tas jaunikis. Ir štai, paaiškėjo - vedęs, turi tris vaikus!

- Ak, Lineta, tikriausiai tų turi daugybę priešų!

- Priešų? - nustebusi paklausė Lineta.

Džoana linktelėjo ir prisidegė cigaretę.

- Taip, priešų, mano balandėle. Juk esi tokia aktyvi ir nerami.

Lineta nusijuokė.

- Patikėk, šiame margame pasaulyje aš neturiu nė vieno priešo!

IV skyrius

Lordas Vidlešemas sėdėjo po kedru ir žvelgė į prašmatnų Vudholo dvarelį. Nors naujuosius rūmus ir pagalbinius pastatus užstojo žalių medžių šešėlis, tačiau medžiai nepajėgė nustelbti jų grožio. Švelni rudens saulė peizažui suteikė ypatingą patrauklumą. Tačiau lordo širdžiai mielesnis buvo ne Vudholas, o kitas, lyg gyvas prieš akis atgijęs kur kas didingesnis paveikslas - Elžbietos stiliaus rūmai, apsupti didžiausio parko, o už parko - laukų platybė... tai jo šeimos dvaras Čaltonberyje. Vaizduotėje pirmajame tų rūmų plane jau matė moters figūrėlę - su auksiniais plaukais, aistringu, ryžtingu veidu...

Lineta - Čarltonberio šeimininkė!

Jis vis dar neprarado vilties. Linetos atsakymas toli gražu ne galutinis. Jos žodžius reikėtų suprasti kaip prašymą šiek tiek viską atidėti... Ką gi, jis gali truputį ir palaukti...

Kaip nuostabiai sėkmingai viskas susiklosto! Ką ir sakyti, vesti turtingą, nors šiuo metu pinigai jam taip dar nereikalingi, kad, pamiršęs jausmus, imtų pačią tik dėl turto. O Linetą jis iš tiesų myli. Su džiaugsmu ją vestų, jeigu ji būtų ir be skatiko. Tik laimingo atsitiktinumo dėka ji - viena turtingiausių Anglijos nuotakų...

Lordo mintyse vienas po kito gimė laimingos ateities planai. Jis liks Čarltonberio savininku, galimas daiktas, jam pasiseks atstatyti vakarinį rūmų sparną, o pramogaudamas po senovei medžios Škotijoje...

Čarlzas Vindlešemas šildėsi rudens saulėje ir svajojo.

V skyrius

Buvo lygiai ketvirta valanda, kai senutėlis dvivietis automobilis sucypė stabdžiais ir sustojo žvyruotame keliuky. Iš mašinos iššoko mergina - maža laibutė būtybė su juodų plaukų kupeta ant galvos. Ji bėgte užbėgo laipteliais ir paskambino. Po ke-

lių minučių ją įvedė į ilgą prašmatnią svetainę, ir vyskupą primenantis liokajus paskelbė: "Mis de Belfort!"

Mažoji būtybė plačiai išskėtusi rankas puolė prie Linetos.

- Mielas vaikelis, - pamanė sau Vindlešemas. - Nepasakytum, kad žavi, bet, be abejo, patraukli. Tokie gražūs juodi plaukai ir milžiniškos akys.

Mandagiai atsiprašęs, jis pasiskubino išeiti, palikdamas merginas vienas.

Žaklina tuoj apipylė draugę klausimais. Lineta nuo vaikystės buvo pratusi prie tokios kalbos manieros:

- Vindlešemas? Vindlešemas? Ak, tai čia jis? Juk apie jį rašo visi laikraščiai? Tu rengiesi už jo ištekėti? Vadinasi, tai tiesa, Lineta? Tiesa?

Lineta burbtelėjo:

- Galimas daiktas.

- Saulute, kaip aš džiaugiuosi! Jis toks malonus!

- Na, liaukis, gana apie tai taukšti. Aš dar galutinai nenusprendžiau.

- Žinoma! Karalienės visuomet delsia, rinkdamosios jų verto palydovo.

- Džeki, nekvailiok.

- Lineta, juk tu karalienė! Visuomet buvai karalienė ir būsi! Jos didenybė karalienė Lineta! Šviesiaplaukė karalienė Lineta! Ir aš - karalienės patikėtinė! Jos mylimiausia froilina!

- Džeki, kaip tau negėda? Verčiau sakyk, kur buvai dingusi? Ėmei ir pranykai. Ir nė vieno laiškelio neparašei.

- Nekenčiu laiškų. Kur buvau? O, kad žinotum - tris ketvirčius laiko praleidau požemio karalystėje. Dirbau, supranti. Nykų darbą su nykiais žmonėmis.

- Mieloji, aš norėčiau...

- Suteikti karališką pagalbą? Žinau, kaip tik šito aš ir atvažiavau! Ne, ne, nesiruošiu prašyti pinigų. Iki to dar nenusiritau. Aš atvažiavau, ketindama paprašyti milžiniškos, labai rimtos paskolos!

- Sakyk, ką sumanei?

- Jeigu rengiesi ištekėti už to Vindlešemo, turbūt mane suprasi.

Lineta sutriko, bet netrukus jos veidas nušvito.

- Džeki, tu...

- Taip, mieloji, aš susižiedavau!

- Tai šit kas! Va kodėl tu šiandien tokia smagi, gyvi - ne kaip visuomet.

- Ir pati šitą jaučiu.

- Papasakok apie jį.

- Tai Simonas Doilis. Didelis, plačiapetis ir toks neapsakomai naivus, paprastas, visai kaip berniukas. Ir be galo mielas! Jis vargšas. Be skatiko kišenėje. Kilęs iš aristokratų šeimos, bet visiškai nuskurdusios, - žinai, jaunesnysis sūnus ir taip toliau... Iš Devonšyro. Myli kaimą, žemę, gyvulius. O štai pastaruosius penkerius metus jam teko tūnoti tvankioje kontoroje. Dabar darbų sumažėjo, ir jis liko be nieko. Lineta, supranti, aš mirsiu, jeigu už jo neištekėsiu. Aš papračiausiai numirsiu! Numirsiu, numirsiu...

- Džeki, nešnekėk kvailysčių.

- Aš numirsiu! Dėl jo einu iš proto! O jis - dėl manęs. Mes negalime gyventi vienas be kito.

Džeki nutilo. Didelėse jos akyse staiga sužvilgo ašaros, žvilgsnis tapo liūdnas. Ji krūpčiojo.

- Kartais man pasidaro baisu. Aš ir Simonas esame sutverti vienas kitam. Jau niekada nebepamilsiu kito. Lineta, tu privalai mums padėti. Išgirdau, kad nusipirkai šį dvarą, ir man šovė galvon viena idėja. Klausyk, tau juk bus reikalingas valdytojas, gal net du. Prašau - pasamdyk šiam darbui Simoną.

- Ak, šit kas! - Lineta labai nustebo.

Žaklina skubėdama tęsė:

- Tos pareigos kaip tik jam. Simonas puikiausiai nusimano apie žemę - juk išaugo dvare. Kaip tvarkyti raštvedybą, išmoko kontoroje. Lineta, vardan manęs - juk priimsi jį į šią vietą? Jeigu nesusitvarkys, varyk po velnių, ir tiek! Bet jis susitvarkys. Ir mudu gyvensime mažame namelyje, netoli tavęs, ir galėsime dažnai pasimatyti, o aplinkui - sodas... viskas bus taip nuostabu.

Ji atsistojo.

- Na, sakyk pagaliau, kad sutinki, Lineta! Sakyk! Nuostabusis aukseli Lineta! Mano mylimoji, pati brangiausia draugė! Na, sakyk! Juk tu sutinki?

- Džeki...
- Tai ar sutinki?

Lineta nusikvatojo.

- Juokinga tu, Džeki! Atvežk čionai tą jaunikį, pažiūrėsim, koks jis, ir tada mes viską aptarsime.

Džeki apkabino ją ir jos abidvi ėmė suktis po kambarį.

VI skyrius

Gastonas Blondenas, madingo nedidelio "Šezmatanto" restorano savininkas, retai teikdavosi pasišnekučiuoti su savo klientais. Bet šį kartą padarė išimtį.

- Kaip gi kitaip, mesjė Puaro, - tarė jis. - Jums vietelė visuomet atsiras. Labai norėčiau, kad dažniau padarytumėte man garbę!

Erkiulis Puaro nusišypsojo, prisiminęs liūdną atsitikimą, kuriame figūravo lavonas, padavėjas, misteris Blondenas ir žavi ledi.

- Jūs labai malonus, misteri Blondenai, - tarė jis.
- Ar atėjote vienas, mesjė Puaro?
- Taip, aš esu vienas.
- Puiku, tuoj Žiulis paruoš jums vakarienę. Tai bus poema, tikra poema! Moterys, kad ir kokios žavios būtų, turi vieną trūkumą - jos atitraukia mūsų mintis nuo maisto. Jūs pavakarieniausite su malonumu, mesjė Puaro, pažadu. O kokio jums vyno?

Pokalbis tapo grynai dalykiškas, jame dalyvavo ir metrdotelis Žiulis. Imdamasis savo darbų, misteris Blondenas dar pasmalsavo: - Tiriate rimtą bylą?

Puaro papurtė galvą:

- Dabar aš laisvas, - liūdnai atsakė, - anksčiau pakankamai uždirbau, turiu pinigų ir be rūpesčio mėgaujuosi gyvenimu.
- Galiu tik pasvajoti.
- Ne, ne! Nepavydėkit. Atvirai jums sakau - dykaduoniauti ne taip jau malonu, kaip atrodo. - Jis atsiduso. - Teisingai sakoma: "Žmogus išrado darbą, kad dirbdamas galėtų atsikratyti niūrių minčių".

Misteris Blondenas sumataravo rankomis.

- Niekus šnekate, juk pasaulyje tiek įdomybių. Sakysim, kelionės!

- Sutinku. Kelionės - nuostabus dalykas. Aš irgi rengiuosi žiemą vykti į Egiptą. Sako, ten nuostabus klimatas. Galėsiu pagaliau atsikratyt tų rūkų, ilgų naktų, liūdnų begalinių lietų!

Neskubėdamas priėjo padavėjas, sumaniai ir greitai padengė stalą, pastatė taures, aliejų, kibirėlį su ledais - visus brangios vakarienės atributus.

Negrų orkestras ėmė groti trankų kurtinantį šokį. Londonas šoko. Puaro stebėjo žmones, nevalingai fiksuodamas įspūdžius.

Vienų tokios tuščios akys, kitiems viskas jau įkyrėję, arba tiesiog liūdna, o kai kurie atrodė visai nelaimingi. Kaip kvaila manyti, kad jaunystė - pats laimingiausias gyvenimo tarpsnis; atvirkščiai, jaunystė - laikas, kai žmogus labiausiai pažeidžiamas.

Bet šit jo žvilgsnis pasidarė švelnesnis. Puaro išvydo aukštą plačiapetį vyrą ir liekną grakščią moterį. Jie šoko, paklusdami savo laimės ritmui. Pasirodo, laimę galime sutikti ir čia, kaip, beje, visada ir visur. Muzika nutilo. Pasigirdo plojimai ir orkestras vėl užgrojo. Po antrojo šokio Puaro dėmesį patraukusi mergina ir jaunuolis grįžo prie stalelio, kuris buvo visai greta. Merginos skruostai degė, ji juokėsi. Dabar Puaro puikiai matė jos veidą. Merginos akyse jis kažką perskaitė ir abejodamas palingavo galva.

- Šita mažylė pernelyg jį myli, - burbtelėjo pats sau. - Tai pavojinga. Taip, taip, tai pavojinga.

Dabar jis aiškiai girdėjo jų balsus: merginos - jauną, sujaudintą, laimingą su vos juntamu užsienietišku akcentu; ir jos palydovo balsą - išsilavinusio anglo malonų žemą tembrą.

- Aš visai nesirengiu viščiukus skaičiuoti rudenį. Garantuoju - Lineta dėl manęs viską padarys!

- Pats galiu savimi pasirūpinti!

- Kvailystė, paprasčiausiai tai tinkamiausias tau darbas!

- Ką gi, ir aš manau, kad sugebėsiu. Pasistengsiu... vardan tavęs!

Mergina, be galo laiminga, tyliai nusijuokė.

- Mes palauksime tris mėnesius, kad visiškai būtume tikri, ir tada...

- Ir tada aš padovanosiu tau viso pasaulio brangenybes. Sutinki? Ir mes išvyksime į Egiptą ir ten praleisime savo medaus mėnesį. Nesvarbu, kiek tai kaštuos! Aš visą gyvenimą svajojau nuvažiuoti į Egiptą. Nilas, piramidės, smėlis...

Jis ėmė kalbėti tyliai, aistringai:

- Mes visa tai išvysime drauge, Džeki... kartu. Kaip puiku!

- O, kaip aš norėčiau, kad tu taip džiaugtumeis, kaip aš. Tu juk myli mane taip pat karštai, kaip aš tave.

Jos balsas staiga sudrebėjo, akyse švystelėjo baimė. Vyras atsakė greitai ir griežtai:

- Džeki, nekvailiok.

Erkiulis Puaro burbtelėjo į ūsus:

- Iš tikrųjų myli tas, kurį mažiau myli. O, aš norėčiau žinoti...

VII skyrius

Džoana Sautvud tarė:

- O jeigu pasirodys, kad jis žioplys?

Lineta papurtė galvą.

- O, ne, šito nebus. Aš pasitikiu Žaklinos skoniu.

- Žinai, - Džoana laikėsi savo, - įsimylėjėliai dažnai būna neobjektyvūs.

Lineta papurtė galvą ir pakeitė pokalbio temą.

- Aš turiu pasitarti su misteriu Pitersu dėl savo naujų planų.

- Planų?

- Taip, supranti, man neduoda ramybės antai tie baisūs apleisti namukai. Noriu žmones kitur iškelti, o visus juos nugriauti.

- O ar gyventojai sutinka?

- Dauguma išvažiuos su džiaugsmu, bet keli kvaili užsispyrėliai pakėlė triukšmą. Taip apmaudu! Jie paprasčiausiai nepajėgė suprasti, kad gyvenimo sąlygos žymiai pagerės.

- Bet sugebėjai juos įtikinti?

- Džoana, patikėk - jų pačių labui.

- Suprantu, mieloji, - prievartinė labdarystė.

Lineta susiraukė. Džoana nusijuokė.

- Nesiraukyk ir prisipažink, tu - tironė. Kilni tironė, jeigu toks pavadinimas tau labiau patinka.

- Aš visai ne tironė.

- Bet visuomet pasieki savo.

- Ne visuomet.

- Lineta Ridžuei, ar jūs, žiūrėdama man į akis, galite pasakyti bent vieną atvejį, kai nepavyko pasiekti, ko norėjote?

- Tūkstantį kartų.

- Ak, žinoma! Tūkstantį kartų! Kaip lengva pasakyti! Bet pateikite bent vieną konkretų pavyzdį. Negalite prisiminti, nors ir labai stengiatės. Pergalingas Linetos Ridžuei žygis aukso spalvos limuzinu!

Lineta griežtai paklausė:

- Laikai mane egoiste?

- Ne. Paprasčiausiai tavo kerams negalima atsispirti. Turto ir moteriško žavingumo derinys veikia puikiai. Gyvenime tau viskas pasiekiama.

Tuo metu prie jų priėjo lordas Vindlešemas, ir Lineta, atsigręžusi į jį, tarė:

- Džoana visą rytą man kalba visokias šlykštynes.

- Iš pavydo, mano katyte, iš pavydo, - pakildama iš krėslo, nusijuokė Džoana.

Ji ėmė atsisveikinti ir, jau žengdama pro duris, pagavo keistą Vindlešemo akių išraišką.

Keletą minučių patylėjęs, lordas ėmė kalbėti apie reikalą.

- Lineta, ar jau apsisprendėte?

- Aš nenoriu nuliūdinti, bet nesu įsitikinusi, kad norėčiau tapti jūsų žmona. Todėl turbūt man dera pasakyti - ne...

Jis pertraukė:

- Palaukite! Jūs turite laiko pagalvoti. Galvokite, kiek norite. Bet esu įsitikinęs - kartu mes būtume laimingi.

- Suprantate, - Lineta kalbėjo gailiai, teisindamasi tarsi vaikas, - man taip gera gyventi, ypač čia, - ji mostelėjo ranka. - Aš norėjau, kad Vudholas taptų tokiu dvaru, kokį buvau susikūrusi savo vaizduotėje. Ir, man regis, viskas gerai pavyko, ar ne tiesa?

- Žinoma, nuostabu. Čia viskas kuo puikiausiai sutvarkyta. Jūs tokia talentinga, Lineta.

Kiek patylėjęs, jis ir vėl kalbėjo:

- Bet juk Čarltonberis jums irgi patinka? Žinoma, jį reikia atnaujinti ir apšvarinti, bet juk jūs mėgstate ir mokate tą daryti. Jūs pamilsite Čarltonberį.

- Žinoma, Čarltonberis - garsus dvaras.

Lineta kalbėjo apsimestinai įkvėptai, bet staiga kažkas ją tarsi nusmelkė. Apėmė kažkoks niūrus nerimas, ir džiaugsmingo nerūpestingumo kaip nebūta. Tuo metu Lineta nekreipė į tai dėmesio, bet vėliau, Vindlešemui išėjus, ji susimąstė ir stengėsi suvokti nerimo priežastį.

Čarltonberis! Žinoma, pokalbis apie jį Linetai buvo nemalonus. Bet kodėl? Čarltonberis - garsus dvaras. Vindlešemo protėviai jį valdė nuo pat Elžbietos laikų. Tapti Čarltonberio šeimininke - vadinasi, užimti visuomenėje neprilygstamą padėtį. O pats Vindlešemas juk vienas žaviausių Anglijos jaunikių.

Suprantama, jis nė pagalvoti negalėjo apie tai, kad keltųsi gyventi į Vudholą... Vudholo jokiu būdu nepalyginsi su Čarltonberiu.

Tai tiesa, bet Vudas priklauso jai! Lineta surado jį, pasirinko, pirko, išeikvojo tiek jėgų, pinigų. Tai buvo jos nuosavas dvaras - jos karalystė.

Jeigu Lineta ištekės už Vindlešemo, Vudas taps nebereikalingu. Kam jiems du užmiesčio dvarai? Ir, žinoma, paaukoti teks Vudholą - tada ji, Lineta Ridžuei, nustos egzistavusi. Ji taps grafiene Vindlešem, Čarltonberio ir jo šeimininko priedėliu. Ji taps žmona karaliaus, bet pati jau nebebus karalienė.

- Kokios kvailystės, - pati sau tarė Lineta.

Už langų pasigirdo atvažiuojančios mašinos ūžesys.

Lineta nekantriai papurtė galvą. Džeki su savo jaunikiu! Šeimininkė išėjo jų pasitikti.

- Lineta! - Džeki puolė prie jos. - Čia Simonas. Simonai, čia Lineta. Pati nuostabiausia būtybė pasaulyje.

Lineta išvydo aukštą, plačiapetį, mėlynakį, šviesių, trumpai kirptų plaukų, kvadratinio smakro ir pavergiančios berniokiškos

šypsenos vaikiną. Ji ištiesė ranką. Simono delnas buvo kietas ir šiltas. Linetai patiko, kad Simonas į ją žiūrėjo naiviai, džiugiai susižavėjęs. Džeki pasakė jam, kad Lineta - nuostabi, ir jis neabejodamas pritarė. Ją apėmė saldus šiltas jaudulys.

- Kaip jums čia patinka? Viskas labai miela, ar ne? Įeikite, Simonai. Leiskite man pasveikinti mano naująjį valdytoją.

Ji apsigręžė ir nuvedė juos į namą, o mintys sukosi lyg pašėlusios: "Man gera, man labai gera. Man patinka Džeki jaunikis, jis man labai patinka".

Ir staiga kažkas suspaudė širdį - laiminga toji Džeki!

VIII skyrius

Timas Alertonas pasiraivė šezlonge, žiūrėdamas į jūrą, nusižiovavo, ir paslapčiom žvilgtelėjo į savo motiną.

Misis Alerton buvo maloni žilaplaukė, kokių penkiasdešimties metų moteris. Visuomet kreipdamasi į sūnų, ji stipriai suspausdavo lūpas, tokiu būdu tikėdamasi nuslėpti jam jaučiamą begalinę meilę. Tačiau jai nepavykdavo apgauti net visai svetimų žmonių, ką jau kalbėti apie patį Timą.

- Apie ką mąstai, Timai? - sudirgusi paklausė misis Alerton; jos žvitrios tamsiai rudos akys laimingai žvelgė į sūnų.

Timas nusišypsojo.

- Apie Egiptą.

- Apie Egiptą? - ji sunerimo.

- Ten šilta, ten toks auksinis smėlis. Nilas. Aš norėčiau plaukti aukštyn Nilu, o tu?

- Žinoma, aš irgi norėčiau, - niūriai atsakė misis Alerton. - Bet kelionė į Egiptą - brangi, mano mielasis. Tai ne tiems, kurie skaičiuoja kiekvieną penį.

Timas nusijuokė. Atsistojęs pasitampė. Ir staiga pažvalėjęs, susijaudinęs ėmė kalbėti:

- Išlaidomis aš pasirūpinsiu. Taip, motinėle. Žaidžiu biržoje, ir man sekasi. Šįryt gavau gerą žinią.

- Šį rytą, - jo motina staiga kilstelėjo galvą, - tu gavai tik

vieną laišką nuo... - ji prikando lūpą ir nebaigė sakyti nuo ko.

Timas svarstė - supykti ar viską nuleisti juokais? Šį kartą nutarė verčiau pajuokauti.

- Ir tas laiškas buvo nuo Džoanos, - jis abejingai baigė motinos frazę. - Tiesą sakai, mama. Juk tu - detektyvo karalienė! Net pats garsusis Erkiulis Puaro, jeigu tik jis tai žinotų, nulenktų prieš tave galvą.

Misis Alerton sutriko.

- Aš atsitiktinai žvilgtelėjau į voką ir supratau...

- Ir supratai, kad laiškas - ne nuo biržos maklerio? Taip, neapsirikai. Teisingiau sakant, gerą žinią iš biržos aš gavau vakar. O vargšės Džoanos... toks išskirtinis braižas - raidės tiesiog plaukioja lyg kokie vorai.

Misis Alerton pagalvojo: "Beveik visus laiškus jis man parodo, tik Džoanos visuomet slepia". Bet ji piktai nuvijo tas mintis ir nutarė elgtis taip, kaip dera ledi.

- Ar Džoana patenkinta gyvenimu? - paklausė ji.

- Taip, atrodo, labai patenkinta. Ruošiasi Meifeare atidaryti delikatesų parduotuvę.

- Visuomet skundžiasi neturinti pinigų, nors be perstojo trankosi po visą pasaulį. O pažiūrėk, kokios jos suknelės - kiekviena kaštuoja krūvą pinigų! Be galo jau prašmatniai rengiasi, - sudirgusi kalbėjo misis Alerton.

- Ką žinosi, gal už savo parėdus ji nė grašio nemoka. Noriu pasakyti - ne ji apmoka sąskaitas.

Motina atsiduso.

- Timai, - tarė misis Alerton ir, tarsi kuo nusikaltusi, pridūrė: - Aš pažadėjau misis Linč, kad tu nueisi į policiją. Ispaniškai ji nesupranta nė vieno žodžio.

Timas susiraukė.

- Ir vėl dėl to žiedo? Kraujo spalvos rubino, kurį misis Linč nešiojo ant savo arkliškos kanopos? Nejaugi ji vis dar teigia, kad žiedą pavogė? Žinoma, jeigu tu šito nori, aš nueisiu, bet tai tuščias laiko gaišinimas. Tik pridarysim nemalonumų kokiai vargšei kambarinei, ir tiek. Pats regėjau žiedą ant jos piršto, kai ji brido į jūrą. Tikriausiai nejučia nusmuko.

- O ji galvą guldo žiedą palikusi ant tualetinio stalelio.

- Klausyk, ką tarškia! Juk pats savo akimis regėjau! Moterys tokios kvailos. O ir rask protingą moterį, kuri maudytųsi gruodyje! Storoms moterims reikia uždrausti rodytis su maudymosi kostiumėliais. Nuo tokio vaizdo akys genda.

- Turbūt ir man nebedera maudytis, - burbtelėjo misis Alerton.

Timas nusijuokė.

- Kodėl? Tu nušluostytum nosį bet kuriai jauniklei.

Misis Alerton atsiduso.

- Gaila, kad čia taip mažai jaunimo.

Timas ryžtingai papurtė galvą.

- O aš nė kiek nesigailiu. Man pakanka tavo draugijos, ir pašaliniai žmonės nereikalingi.

- Vis dėlto turbūt norėtum, kad čia būtų Džoana?

- Ne, - netikėtai griežtai atrėžė jis. - Apsirinki. Džoana man teikia pramogą, bet ji nesimpatinga ir ilgiau bendraujant mane tiesiog nervina. Džiaugiuosi, kad jos čia nėra. Visai nepergyvenčiau, jeigu daugiau niekada jos neišvysčiau.

IX skyrius

Laiptuose mis Robson susitiko su aukšta energinga moterimi, nešančia puodelį su garuojančiu gelsvu skysčiu.

- Vadinasi, mis Bauers, jūs netrukus išvykstate į Egiptą?

- Taip, mis Robson.

- Ak, kokia maloni kelionė!

- Ir aš manau - tai be galo įdomu!

- O ar jau teko būti užsienyje?

- Žinoma, mis Robson, praeitą rudenį aš važiavau su mis Van Skuler į Paryžių. Bet Egipte dar nebuvau.

Mis Robson, truputį patylėjusi, paklausė:

- Tikiuosi, šį kartą viskas klostysis labai gerai? - ji kalbėjo pašnibždom ir net apsižvalgė.

Tačiau mis Bauers kaip visuomet atsakė ramiai:

- Žinoma, mis Robson. Aš ją labai atidžiai stebiu. Jau gerai išstudijavau jos įpročius ir elgseną.

Bet mis Robson nenurimo ir, lipdama laiptais žemyn, dar kartą nepatikliai žvilgtelėjo į mis Bauers.

X skyrius

Misteris Endrius Peningtonas sėdėjo prie stalo savo užmiesčio kontoroje ir skaitinėjo asmeninę korespondenciją. Netikėtai jo pirštai susigniaužė į kumštį ir sunkiai dunktelėjo į stalą. Veidas pasidarė purpurinis, o ant kaktos iššoko venos. Jis paspaudė mygtuką ir bematant priešais jį išdygo grakšti stenografistė.

- Tučtuojau pakvieskite misterį Rokfordą.

Po kelių minučių Peningtono kompanionas Strendeilas Rokfordas įėjo į kabinetą. Jiedu buvo be galo panašūs - aukšti, stambūs, švariai išskustais veidais ir žilės paliestais plaukais.

- Kas atsitiko, Peningtonài?

- Lineta ištekėjo...

- Ką?

- Girdėjai! Lineta ištekėjo.

- Kada? Kaip? Kodėl mes nieko nežinojome?

- Kai ji rašė šį laišką, dar nebuvo ištekėjusi, bet šiuo metu tai jau įvyko. Ketvirtos dienos rytą... Vadinasi, šiandien.

Rokfordas susmuko kėdėje.

- Tai bent! Nieko nesakiusi! O kas jaunikis?

Peningtonas žvilgtelėjo į laišką:

- Doilis. Simonas Doilis.

- Bet kas jis? Ar girdėjote apie jį bent vieną žodį?

- Niekada, ir ji nieko konkretaus apie jį nerašo... - Peningtonas įsmeigė akis į dailiai, aiškiu braižu išvedžiotas eilutes. - Man atrodo, čia kažkas ne visai švaru. Bet mūsų tai neliečia. Svarbiausia, ji ištekėjo.

Du vyrai žiūrėjo vienas kitam į akis. Pagaliau Rokfordas nebeiškentė:

- Ką darysime?

- Šito aš jūsų norėjau paklausti.

XI skyrius

- Prašyčiau pakviesti misterį Džimą, - Viljamas Karmiklas paliepė storam jaunuoliui, kuris, jam paskambinus, bematant atsirado prie durų.

Į kambarį įėjo Džimas Fantora ir įsmeigė klausiamą žvilgsnį į savo dėdę.

- A, štai ir jūs, - burbtelėjo pagyvenusio amžiaus džentelmenas.

- Ar kvietėte?

- Nagi, paskaityk!

Jaunuolis atsisėdo ir išskleidė popieriaus lapą.

Pagyvenusysis jį stebėjo.

- Ką pasakysi?

Jis tuoj atsakė:

- Man atrodo, čia kažkas nešvaraus.

Vyresnysis Karmiklo firmos kompanionas užsikosėjo. Džimas Fantora perskaitė tik ką iš Egipto gautą laišką. Lineta rašė sutikusi savo amerikietiškąjį globėją Endrių Peningtoną.

"... Man nė nedingtelėjo, kad jis Egipte, o jis nieko nežinojo apie mano kelionę. Jis net nežinojo apie tai, kad aš ištekėjau! Mano laiško dar nebuvo gavęs. Jis irgi plaukia Nilu, tuo pačiu maršrutu, kaip ir mes. Na,sakykite, ar tai ne sutapimas? Aš jums be galo dėkinga už viską, ką mano labui padarėte tuo sunkiu laiku. Aš..."

Jaunuolis jau ketino perskaityti, kas rašoma kitoje laiško pusėje, bet misteris Karmiklas ištraukė popierių iš jo rankų.

- Toliau skaityti nebūtina. Ką manai?

Sūnėnas susimąstė. Kiek pagalvojęs, tarė:

- Aš manau - tai ne sutapimas.

Dėdulė pritardamas linktelėjo ir netikėtai išrėkė tiesiai jam į veidą:

- O jeigu važiuotum į Egiptą?

- Manote, kad taip reikia?

- Aš manau, kad negalima gaišti.

- O kodėl turiu važiuoti kaip tik aš?

- Pasuk smegeninę, berniuk, pasuk smegeninę. Lineta Ridžuei niekada tavęs nėra mačiusi, Peningtonas - tuo labiau. Jeigu skrisi lėktuvu, ten būsi pačiu laiku.

XII skyrius

Misis Oterborn pasitaisė ant galvos ryškaus audinio tiurbaną ir gailiai paklausė:

- Kodėl tu nenori važiuoti į Egiptą? Tiesiog nesuprantu. Man įgriso ir nusibodo Adis Abeba!

Jos duktė tylėjo, ir misis Oterborn vėl prabilo:

- Ar gali atsakyti, kai tavęs klausiu?

Rozalė Oterborn žiūrėjo į laikraštyje išspausdintą forografiją. Po nuotrauka buvo parašyta: *"Misis Lineta Doil, iki sutuoktuvių žinoma aukštuomenės gražuolė mis Lineta Ridžuei. Misteris ir misis Doiliai leidžia Egipte medaus mėnesį".*

Rozalė šiaip taip atitraukė akis nuo laikraščio ir abejingai paklausė:

- Tu nori važiuoti į Egiptą, mama?

- Taip, noriu, - sušuko misis Oterborn. - Pirmiau čia su mumis elgėsi kaip dera elgtis su padoriais žmonėmis. Bet tereikėjo man viešbučio direktoriui užsiminti, jog mano buvimas - puiki jo įstaigos reklama ir man priklauso nuolaida, jis atšovė be galo šiurkščiai, taip, labai šiurkščiai. Tada aš ir išpyliau jam į akis viską, ką apie jį manau.

Mergina atsiduso.

- Ką gi, apskritai, visi miestai panašūs. Galime kad ir tuoj iš čia išvažiuoti. Keliaukim į Egiptą! Argi ne tas pats - kur, - burbtelėjo Rozalė.

- Žinoma, tai ne gyvybės ir mirties klausimas, - sutiko misis Oterborn.

Bet ji apsiriko. Kaip tik misis Oterborn tai buvo mirties ir gyvybės klausimas.

II dalis

EGIPTAS

I skyrius

Misis Alerton ir jos sūnus sėdėjo ryškiuose šiaudiniuose krėsluose Asuane, prie "Katarakto" viešbučio durų, ir nenuleido akių nuo alėja vaikščiojančios porelės - mažo žmogelio balto šilko kostiumu ir aukštos laibos merginos. Timas Alertonas staiga visas įsitempė.

- Ar tas juokingasis žmogus - ne Erkiulis Puaro?

- Tas pats, tas pats!

- Dieve, ko jam čia reikia?

Timo motina nusijuokė.

- Matau, mano mielasis, net susijaudinai. Nesuprantu kodėl jūs, vyrai, taip žavitės detektyvais?! Asmeniškai aš nekenčiu detektyvinių romanų ir niekada jų neskaitau. O mesjė Puaro paprasčiausiai čia poilsiauja. Spėjo gerai prisikimšti kišenes, todėl dabar gali mėgautis, kiek širdis trokšta.

- Ir pirmiausia prisijaukino pačią dailiausią Asuano merginą.

Misis Alerton palenkė galvą, norėdama geriau matyti Puaro ir jo palydovę. Mergina žingsniavo lengvai ir elgėsi nesivaržydama.

- Iš tiesų, daili. - Misis Alerton paslapčia žvilgtelėjo į sūnų. Nors ir keista, užuomina pataikė į tikslą.

- Daili, net labai daili, tik kažkodėl labai jau rūškano veido.

- Gal tai tik poza?

- Turbūt kokia ištvirkėlė, bet graži.

Tuo tarpu jų apkalbų objektas ramiausiai vaikščiojo su Erkiuliu Puaro. Rozalė Oterborn žaidė skėčio rankenėle ir iš tiesų - jos veido išraiška visiškai atitiko Timo apibūdinimą - rūškana ir aikštinga.

Rozalė Oterborn suraukė antakius, ir jos lūpų kampučiai liūdnai nukaro.

Jie išėjo pro vartus ir nužingsniavo šešėlių gaubiamu miesto parku. Puaro linksmai ir nerūpestingai, net pasišaipydamas šnekino merginą. Jis vilkėjo kruopščiai sulaidytą balto šilko kostiumą, ant galvos buvo užsidėjęs panamą, o delne laikė lengvą raižytą lazdelę su gintarine rankena.

- Aš sužavėtas, - kalbėjo jis. - Nuostabūs kalnai, saulė ir valtelės upėje... Taip, gyvenimas puikus.

Jis truputį patylėjo ir vėl kreipėsi į Rozalę:

- Ar jūs nesutinkate su manimi, madmuazele?

- Nežinau, - paprastai atsakė Rozalė. - Man atrodo, Asuanas gana nykus miestas. Viešbutis beveik tuščias. Kur akį mesi, vien šimtamečiai seniai. - Susigriebusi ji prikando lūpą ir nutilo.

- Ką gi, - tarė Puaro ir jo akyse sužibo kibirkštėlės, - jūs teisi: viena koja ir aš jau grabe.

- Ne jus turėjau galvoje. Atleiskite, aš buvau tokia nemandagi, - atsiprašė mergina.

- Nieko, nieko. Puikiai suprantu - jus domina jūsų amžiaus žmonės. Čia yra vienas jaunas vyras...

- Kuris nė per žingsnį nesitraukia nuo savo motinos? Motina man patinka, o sūnus kažkoks išdidus ir tuščiagarbis...

- O koks aš? Juk nemanote, kad esu išdidus ir tuščiagarbis?

- Ne, nemanau.

Aiškiai buvo regėti - ji mažiausiai kreipė į Puaro dėmesį, bet tai nė kiek jo nejaudino. Puaro patenkintas pareiškė:

- Mano bičiuliai mano, kad aš esu didžiausias pasipūtėlis ir tuščiagarbis, koks tik gali būti.

- Ką gi, - sutrikusi atsakė Rozalė, - jie tikriausiai turi pagrindą taip manyti. O manęs nusikaltimai visai nedomina.

- Esu laimingas, girdėdamas, kad jūsų sąžinės neslegia jokia kaltė, - iškilmingai pareiškė Puaro.

Akimirką niūrus Rozalės veidas pagyvėjo - ji įsmeigė į Puaro klausiamą žvilgsnį. Jis, regis, šito nepastebėjo ir tęsė:

- Jūsų motulė šįryt neatėjo pusryčių. Tikiuosi, nesusirgo?

- Jai paprasčiausiai čia nepatinka, - nenoriai atsakė Rozalė. - Tetrokšta tik vieno - kuo greičiau išvažiuoti! - Jūs plaukiate į Vadi Halfą?

- Taip.

- Vadinasi, plauksime kartu!

Iš šešėlių gaubiamo parko jiedu išėjo į saulėtą upės pakrantę. Užsuko į parduotuvę nusipirkti fotokamerai juostelės. (Tai ir buvo pasivaikščiojimo tikslas). Paskui patraukė į prieplauką. Tik ką prisišvartavo milžiniškas motorlaivis. Puaro ir Rozalė susidomėję žvelgė į atvykusiuosius.

- Žiūrėkite, kiek žmonių! - tarstelėjo Puaro.

Prie jų priėjo Timas Alertonas. Jis sunkiai alsavo, tarsi būtų bėgte bėgęs.

- Paprasčiausi turistai, - tarė Timas, rodydamas trapu slenkančią minią.

- Man atrodo, šį kartą dar bjauresni negu visada, - pareiškė Rozalė.

Visi trys į atvykusiuosius žvelgė iš aukšto - taip paprastai senbuviai sutinka naujokus.

- Še tau! - staiga pažvalėjo Timas. - Tegu mane trenkia perkūnas, jeigu tai ne Lineta Ridžuei!

Puaro visai nereagavo į šią pastabą. O Rozalė smalsaudama paklausė:

- Kuri? Ar ta balta suknele?

- Taip, ją lydi aukštas vaikinas. Antai, jie jau lipa į krantą. Matyt, tai ir yra tas naujai iškeptas jos vyrelis. Palaukit, kaip ten jo pavardė?

- Doilis, - tarė Rozalė, - Simonas Doilis. Apie tai rašė visi laikraščiai. Ji maudosi piniguose, ar ne?

- Ji tik viena turtingiausių Anglijos moterų, štai ir viskas, - juokaudamas atsakė Timas.

Puaro atidžiai žiūrėjo į merginą, apie kurią šnekučiavosi jo palydovai.

- Gražuolė, - burbtelėjo jis.

- Kodėl vieniems žmonėms duota viskas, kas geriausia pasaulyje, o kitiems... - karčiai tarė Rozalė.

Ji sekė laiptais lipančią baltai apsirėdžiusią jauną moterį, ir jos veide pasirodė nevalingas pavydas ir pyktis.

Lineta Doil, turtinga ir žavi aukštuomenės dama, švenčianti medaus mėnesį, elgėsi grakščiai ir nevaržomai, tarsi kokia garsi aktorė scenoje. Vos vos šypsodamasi, ji atsigręžė į aukštąjį, šalia einantį vyrą ir kažką pašnibždėjo. Jis atsakė, ir jo balsas Puaro pasirodė pažįstamas. Puaro akys užsidegė, o antakiai suėjo į vieną ilgą brūkšnį. Jaunoji pora praėjo pro juos. Jis nugirdo Simoną Doilį tariant žmonai:

- Viskas susitvarkys, balandėle. Nesijaudink, mieloji.

Jis žiūrėjo į ją nuolankiai, susižavėjęs.

Puaro susimąstęs žvelgė į įdegusį vyro veidą mėlynomis akimis, patiklią berniokišką šypseną.

- Pasisekė velniui, - sudrumsdamas tylą, tarė Timas. - Nei nosis kreiva, nei plokščiapadė, o kraitis solidus!

- Jie be galo laimingi, - neslėpdama pavydo, tarė Rozalė. Ir staiga pridūrė taip tyliai, kad Timas neišgirdo: - Tai neteisinga.

Puaro tuo metu susikaupęs kažką mąstė ir raukėsi, bet paskutinė Rozalės frazė pertraukė jo mintis, ir jis žvitriai pažiūrėjo į merginą.

- Man reikia šį tą nupirkti mamai, - tarė Timas, kilstelėjo skrybėlę ir nuėjo. Puaro ir Rozalė neskubėdami patraukė į viešbutį.

- Tai jūs manote, kad tai neteisinga, madmuazele? - švelniai paklausė Puaro.

Ji piktai prunkštelėjo.

- Nesuprantu, apie ką šnekate.

- Aš tik pakartojau jūsų žodžius. Taip, taip, tai jūsų žodžiai.

Rozalė gūžtelėjo pečiais.

- Ji visko turi per daug. Pinigų, grožio, dailumo ir...

Rozalė nutilo, ir Puaro baigė jos pradėtą sakinį:

- Ir meilės, ar ne? Meilės? Bet iš kur jūs žinote, gal Doilis vedė ją dėl turto?

- O argi nepastebėjote, kaip jis į ją žiūrėjo?

- Pastebėjau, madmuazele. Aš pastebėjau viską, ką tik buvo galima pastebėti. Net ir tai, ką jūs praleidote pro akis.

- O ko aš nepastebėjau?

- Aš mačiau, - iškilmingai ėmė aiškinti Puaro, - tamsius ratilus po merginos akimis ir pirštus, spaudžiančius skėčio rankenėlę su tokia jėga, kad net krumpliai pabalo.

Rozalė nustebusi spoksojo į jį.

- Norite pasakyti, kad?..

- Aš noriu pasakyti - ši ledi turtinga, graži, mylima ir vis dėlto jos gyvenimas klostosi ne taip jau gerai, be to, aš dar šį tą žinau.

- Ką?

- Galiu galvą guldyti - tą balsą jau kažkur girdėjau. Mesjė Doilio balsą. Bet kur, kada - niekaip negaliu prisiminti.

Jie priėjo viešbutį.

- Einu paieškoti mamos, - tarė Rozalė ir žengė į vėsų pritemdytą vestibiulį.

Puaro pasuko į balkoną, iš kurio atsivėrė Nilo vaizdas. Balkone išrikiuoti maži staliukai jau buvo padengti arbatai, bet dar neatėjo laikas jos skanauti. Keletą minučių pasigrožėjo upe ir patraukė į sodą. Nepaisant spiginančios saulės, keli žmonės žaidė tenisą. Jis žingsniavo toliau ir užtiko vingiuotą takelį. Čia ir išvydo sėdinčią merginą, kurią matė "Šezmatanto" restorane. Pažino iš karto - jos veidas visiems laikams liko Puaro atmintyje. Dabar to veido išraiška buvo visai kitokia. Mergina buvo išblyškusi ir atrodė pavargusi, prislėgta. Puaro pasitraukė tolėliau ir ėmė slapta ją stebėti. Mergina nekantraudama trepseno mažyte kojele. Jos tamsiose degančiose akyse spindėjo ne tik sielvartas, bet ir sunkiai slepiamas džiaugsmas. Ji žiūrėjo žemyn, į upę, kuria plaukė pramogautojų valtys. Veidas ir balsas! Puaro prisiminė ir vieną, ir kitą: veidą šios merginos ir balsą ano jaunojo vyro...

Ir tučtuojau, tą pačią akimirką, kai jis paslapčiom sekė mažąją merginą, buvo suvaidinta artėjančios dramos eilinė scena. Pasigirdo balsai, mergina atsistojo. Takeliu žemyn ėjo Lineta Doil su vyru. Lineta išrodė rami ir laiminga, įtampa buvo atslūgusi.

Mergina žengė du žingsnius pirmyn, ir tiedu apmirė vietoje.

- Sveika, Lineta, - tarė Žaklina de Belfort, - štai ir aš. Ką gi, ar mes taip be galo ir medžiosime viena kitą? Sveikas, Simonai, kaip laikais?

Lineta Doil, negarsiai šūktelėjusi, šmurkštelėjo už uolos. Geraširdišką Simono veidą iškreipė pyktis. Jis žengė pirmyn, tarsi norėdamas tvoti merginai. O ši vikriai apsisuko ir parodė į Puaro. Simonas sustingo vietoje.

- Sveika, Žaklina. Mes nesitikėjome tavęs čia sutikti, - sumišęs burbtelėjo jis.

Jo žodžiai skambėjo neįtikinamai.

Mergina nusišypsojo, parodydama baltus dantis.

- Malonus siurprizas? - sviedė ji ir linktelėjusi ėmė lipti takeliu žemyn.

Puaro mandagiai pasitraukė iš kelio ir pasuko į priešingą pusę. Dar spėjo nugirsti Linetos Doil žodžius:

- Bijok Dievo, Simonai! Ką gi daryti, Simonai?

II skyrius

Po vakarienės dauguma "Katarakto" viešbučio svečių sėdėjo silpnai apšviestoje terasoje prie mažų staliukų. Aukšto impozantiško amerikiečio lydimi, įėjo Simonas ir Lineta Doiliai. Jie stabtelėjo tarpduryje. Tuo metu pakilo Timas Alertonas ir pasuko prie jų.

- Tikriausia manęs neprisimenate, - maloniai tarė jis, - aš Džoanos Sautvud pusbrolis.

- Kaip gi, puikiausiai prisimenu. Jūs - Timas Alertonas. Čia mano vyras, - jos balsas vos pastebimai virptelėjo - iš pasididžiavimo, o gal iš sumišimo? - O čia - mano globėjas iš Amerikos, misteris Peningtonas.

- Prašom susipažinti su mano motina.

Po kelių minučių nedidelė kompanija susėdo prie vieno staliuko - Lineta centre, Timas ir Peningtonas jai iš šonų. Ir vienas, ir kitas stengėsi patraukti jos dėmesį. Misis Alerton teliko šnekučiuotis su Simonu.

Pasisuko durys, įleisdamos dar vieną svečią. Gražiosios moters veidas bematant sustingo, įsitempė. Bet raumenys tuoj atsileido - įėjo mažasis žmogelis.

- Mano mieloji, jūs čia esate ne viena įžymybė, - tarė misis Alerton. - Tas juokingas žmogus - Erkiulis Puaro.

Ji tai pasakė atsainiai, tiesiog šiaip sau, norėdama nutraukti nejaukią tylą, bet Lineta ūmai labai susidomėjo.

- Erkiulis Puaro? O, aš apie jį daug girdėjau.

Ir staiga tarsi užsisklendė savyje ir kažką niūriai mąstė. Du vyrai, bandę ją pralinksminti, visiškai sutriko. O Puaro, beeinantį pro terasos pynučius, užšnekino misis Oterborn.

- Prisėskite prie mūsų, mesjė Puaro. Toks nuostabus vakaras!

Puaro padėkojo.

- Ačiū, madam. Vakaras iš tikrųjų puikus.

Jis mandagiai nusišypsojo.

- Kiek įžymybių susirinko į vieną vietą, - misis Oterborn kalbėjo garsiai ir energingai. - Turbūt netrukus visi laikraščiai sumirgės stambiomis antraštėmis - aukštuomenės gražuolės, garsios romanistės... - ji nutilo ir tyliai, kukliai sukikeno.

Puaro greičiau pajuto negu pamatė, kaip Rozalė susiraukė ir kietai sučiaupė lūpas.

- Ar šiuo metu ką nors rašote, madam? - mandagiai pasidomėjo jis.

Misis Oterborn vėl tyliai sukikeno.

- Mano skaitytojai laukia nesulaukia, o vargšelį mano leidėją tiesiog užvertė laiškais ir net telegramomis...

Jis vėl pajuto besiraukant merginą.

- Galiu jums prisipažinti, mesjė Puaro, aš čia atvykau paieškoti kolorito. "Sniegas ant dykumos veido" - taip vadinasi mano naujasis romanas. Puikus, intriguojantis pavadinimas. Sniegas dykumoje! Sniegas augte auga, vos pajutęs menkiausią aistros tvyksnį.

Rozalė atsistojo, kažką išspaudė pro dantis ir išėjo į tamsų sodą.

- Žmogus turi būti stiprus, - tęsė misis Oterborn. - Mano

knygos - tai mėsa su krauju. Jose viskas svarbu. Bibliotekose vien jų tereikalauja. Sakau šventą tiesą! Seksas! Kodėl, mesjė Puaro, dabar taip bijomasi kalbėti apie seksą? Juk seksas valdo pasaulį. Ar jūs skaitėte mano knygas?

- Atleiskite, madam! Suprantate, aš beveik neskaitau romanų. Mano darbas...

- Tokiu būdu aš privalau padovanoti jums "Po datulės medžiu", - ryžtingai tarė misis Oterborn. - Esu įsitikinusi, jūs suprasite, kokia rimta šitoji knyga. Įvairiai ją aiškina, o iš tikrųjų - joje šventa gyvenimo tiesa.

- Jūs be galo maloni, madam. Perskaitysiu su malonumu.

Misis Oterborn patylėjo, žaisdama ilgu karolių siūleliu, ir sunerimusi apsižvalgė.

- Žinote, aš tuoj pat nueisiu knygos.

- Ak, madam, neverta dėl to trukdytis. Kitą kartą.

- Ne, ne. Jokio trukdymosi. - Ji atsistojo. - Aš noriu jums parodyti...

- Apie ką čia kalbi, mama? - netikėtai šalia jos vėl išdygo Rozalė.

- Mieloji, aš noriu padovanoti mesjė Puaro savo romaną.

- "Po datulės medžiu"? Tuoj atnešiu.

- Tu nerasi, mieloji. Aš pati.

- Rasiu.

Mergina perėjo terasą ir įėjo į viešbutį.

- Leiskite man pasakyti, madam, kad turite nuostabią dukterį, - tarė Puaro ir linktelėjo.

- Rozalė? Taip, ji daili. Bet kietaširdė, mesjė Puaro. Neatleidžia nė menkiausios silpnybės. Ji viską žino geriau už kitus, - taip bent mano. Ir apie mano sveikatą ji nutuokia geriau už mane.

Puaro pakvietė padavėją.

- Madam, ką jums užsakyti - likerio ar šartrezo? Gal kremo de ment?

Misis Oterborn ryžtingai papurtė galvą:

- Ne, ne, aš visai negeriu. Jūs tikriausiai pastebėjote - aš negeriu nieko, išskyrus vandenį ir limonadą. Aš nepakenčiu svaigalų kvapo.

- Tai gal citrinų kokteilio?

Jis užsakė citrinų kokteilį ir taurelę benediktino.

Pasisuko durys. Grįžo Rozalė su knyga.

- Štai, prašom, - abejingai tarė.

- Mesjė Puaro užsakė man citrinų kokteilį, - pasakė motina.

- O ką jums užsakyti, madmuazele?

- Nieko, - ir, prisiminusi mandagumo taisykles, pridūrė: - Ačiū, nieko.

Puaro paėmė knygą. Ryškiame superaplanke buvo pavaizduota madingai susišukavusi, kraujo spalva nagus nusidažiusi dama Ievos kostiumu, gulinti ant tigro kailio. Akį traukė išlakus medis ąžuolo lapais ir milžiniškais, nepaprastai ryškios spalvos obuoliais.

Knygos užrašas bylojo: Selouma Oterborn "Po datulės medžiu". Leidyklos anotacijoje entuziastingai buvo rašoma apie nepaprastą kūrinį, kuriame realistiškai pavaizduotas šiuolaikinės moters gyvenimas.

Drąsiai, originaliai, realistiškai - šie epitetai buvo kartojami be saiko.

Puaro nusilenkė.

- Aš esu nepaprastai pamalonintas, madam.

Bet vos pakėlęs galvą, Puaro susidūrė su rašytojos dukros žvilgsniu ir instinktyviai susigūžė - merginos akyse spindėjo atviras skausmas.

Gėrimus atnešė pačiu laiku - gal padės išblaškyti slogią nuotaiką?

- Į jūsų sveikatą, madam, madmuazele!

Siurbčiodama kokteilį, misis Oterborn kalbėjo:

- O, kaip gaivina! Koks malonus skonis!

Jie žiūrėjo į žvilgančias juodų akmenų saleles Nilo viduryje ir tylėjo. Mėnulio nušviesti akmenys priminė fantastiškus sutvėrimus, pusiau į vandenį panirusias ikiistorines baisenybes.

Dvelktelėjo švelnus vėjelis ir bemat nurimo. Ore sklandė kažkokia niūri artėjančio pavojaus nuojauta.

Erkiulis Puaro apžvelgė terasą, prie stalelių sėdinčius žmones. Gal jis apsiriko, o gal iš tikrųjų kažkur jau tvyrojo pavojus?

vyravo tokia nuotaika, kokia būna teatre, kai visi laukia scenoje pasirodant primadonos. Ir kaip tik tuo metu sukamosios durys vėl pasisuko. Šį kartą tarsi tyčia jos sukosi labai lėtai, sakytum, norėdamos suteikti ypatingą reikšmę naujai pasirodančiam asmeniui. Visi nutilo ir žiūrėjo išsproginę akis. Pagaliau įėjo maža liekna mergina šviesiai violetine vakarine suknele. Ji nesivaržydama perėjo terasą ir atsisėdo prie laisvo stalelio. Tai, kaip ji žengė ir atsisėdo, nebuvo joks pozavimas ar savęs demonstravimas, bet vis dėlto jos eigastis Puaro priminė specialiai paruoštą išėjimą į sceną.

- Ha, - tarė misis Oterborn. - Ši mergina elgiasi taip, tarsi būtų svarbi persona.

Puaro tylėjo. Jis atidžiai stebėjo merginą. Ji tyčia išsirinko tokią vietą, iš kurios galėtų laisvai stebėti Linetą Doil. Puaro matė - Lineta pasilenkė ir kažką pasakė, paskui atsistojo ir persėdo į kitą vietą. Dabar jos veidas buvo nukreiptas į kitą pusę.

Puaro susimąstęs palingavo galva.

Po penkių minučių mergina irgi pakilo, perėjo į kitą terasos pusę ir ten susirado laisvą kėdę. Ji rūkė ir nesivaržydama ramiai sau šypsojosi. Bet visą laiką jos žvilgsnis buvo įsmeigtas į Simono Doilio žmoną.

Po ketvirčio valandos Lineta staiga atsistojo ir išėjo į viešbutį. Vyras bematant nusekė jai iš paskos. Žaklina de Belfort tyliai susijuokė ir su visa kėde pasisuko į kitą pusę. Tada užsirūkė ir, viena sau kažką galvodama ir šypsodamasi, sužiuro į Nilą.

III skyrius

- Mesjė Puaro.

Puaro skubiai atsistojo. Visi seniai išėjo, o jis tebesėdėjo terasoje, žvelgdamas į slidžių juodų akmenų saleles, giliai paskendęs savo mintyse. Balsas, ištaręs jo pavardę, grąžino į realybę. Tai buvo gerai moduliuotas, savimi pasitikintis balsas. Ir šiek tiek išdidus.

Puaro akys susidūrė su valdingu Linetos Doil žvilgsniu.

Užmesta ant baltos atlaso suknelės, pečius gobė aksominė tamsiai purpurinės spalvos pelerina. Lineta buvo graži ir iškilni kaip niekada.

- Jūs - mesjė Erkiulis Puaro? - paklausė.

- Jūsų paslaugoms, madam.

- Tikriausiai žinote, kas aš?

- Taip, madam, girdėjau minint jūsų vardą. Ir, aišku, žinau, kas esate.

Lineta linktelėjo. Kaip tik tokio atsakymo ji ir tikėjosi. Lineta kalbėjo toliau vis tokiu pačiu nuostabiai iškilniu tonu:

- Prašyčiau eiti su manimi į kortų lošimo kambarį. Būtinai turiu su jumis pasikalbėti.

- Mielai, madam.

Ji nuvedė Puaro į tuščią kambarį ir paprašė uždaryti duris. Susėdo prie stalo vienas priešais kitą. Lineta tuoj ėmė kalbėti apie reikalą:

- Aš daug apie jus girdėjau, mesjė Puaro, ir esu įsitikinusi, kad esate nepaprastai protingas žmogus. Man skubiai reikalinga pagalba. Jūs kaip tik tas, kuris gali padėti.

Puaro palenkė galvą.

- Nepaprastai malonu tai girdėti, madam, bet aš poilsiauju. O poilsiaudamas nesiimu jokio darbo.

- Darbą ir poilsį galima suderinti. - Ji tai pasakė labai pasitikėdama savimi. Ir tęsė: - Mane nepaliaujamai persekioja. Ir tam persekiojimui reikia padaryti galą! Ketinau kreiptis į policiją, bet mano vyras mano, kad policija čia nepadės.

- Gal smulkiau paaiškintumėte? - mandagiai paklausė Puaro.

- Taip, aš viską paaiškinsiu. Iš tikrųjų, viskas labai paprasta.

Nei susimąstė, nei sutriko. Linetos Doil protas buvo aiškus ir be galo dalykiškas.

- Prieš susipažindamas su manimi, mano vyras buvo susižiedavęs su mis de Belfort. Ji buvo mano draugė. Mano vyras nutraukė sužadėtuves. Matote, jie nė iš tolo netiko vienas kitam. Turiu prisipažinti, de Belfort labai pergyveno dėl to, kas įvyko... Man jos gaila, bet ką padarysi. Ji mums grasino, bet aš tų grasinimų rimtai neėmiau į galvą, o ji ir nebandė kažko griebtis. Bet

ūmai pradėjo elgtis visiškai neįtikėtinai - kad ir kur važiuotume, ji visur seka mums iš paskos.

Puaro kilstelėjo antakius.

- Kiek neįprastas keršto būdas.

- Labai neįprastas - tiesiog laukinis! O be to - įkyrus.

Lineta prikando lūpą.

Puaro linktelėjo.

- Taip, puikiai įsivaizduoju. Jūs, kiek žinau, čia leidžiate savo medaus mėnesį?

- Taip. Pirmą kartą mes susitikome ją Venecijoje. De Belfort gyveno "Danielos" viešbutyje. Tada pamaniau - paprastas sutapimas. Labai nesmagu, ir viskas. Paskui ji atsirado "Brindico" denyje. Mes manėme, kad ji plaukia į Palestiną. Kai išlipome į krantą, ji liko laive. Bet Mena Hauze ji vėl laukė mūsų.

Puaro kilstelėjo galvą.

- O dabar?

- Garlaiviu plaukėme Nilu. Aš buvau beveik tikra, kad ir ją pamatysime denyje. Bet jos ten nesutikau ir pamaniau - įgavo proto ir liovėsi žaidusi vaikišką žaidimą. Bet štai mes atvykome čia, ir ji vėl čia!

Puaro paslapčia žvilgtelėjo į Linetą. Ji vis dar puikiausiai tvardėsi, bet ranka spaudė krėslo ranktūrį su tokia jėga, kad net krumpliai pabalo.

- Kažkoks idiotizmas! Žaklina stato mane į bjaurią padėtį. Ji nebeturi nė lašo išdidumo, nė lašo savigarbos.

Puaro skėstelėjo rankomis.

- Būna tokių momentų, madam, kai žmogus nebegalvoja apie išdidumą - emocijos paima viršų ir veikia kur kas stipriau.

- Taip, galimas daiktas, - nekantriai tarė gražuolė, - bet ko ji siekia? Ką trokšta laimėti?

- Ne visuomet, madam, žmogus galvoja apie laimėjimą.

Ją nemaloniai nuteikė paskutinė Puaro frazė, teisingiau sakant, tonas, kuriuo ji buvo ištarta. Moteris išraudo ir skubėdama tarė:

- Jūs teisus. Aš nesiruošiu aptarti jos elgesio priežasčių. Klausimas štai koks - kaip ją sustabdyti?

- Turite kokių nors pasiūlymų, madam? - paklausė Puaro.

- Suprantama, aš ir mano vyras nepageidaujame būti visą laiką dirginami. Juk egzistuoja kokie nors oficialūs poveikio būdai?

Ji kalbėjo nekantraudama, sudirgusi.

Puaro susimąstęs klausėsi, paskui paklausė:

- Ar ji viešai jums grasino? Gal įžeidė? Ar bandė fiziškai susidoroti?

- Ne.

- Tokiu atveju, madam, aš nematau, kaip galėčiau jums pagelbėti. Jeigu ledi keliauja tam tikru maršrutu ir tas maršrutas sutampa su jūsiškiu, tai kaip jai sutrukdysi?

- Vadinasi, aš negaliu griebtis jokių priemonių?

Atrodė, Lineta netiki Puaro žodžiais.

- Man atrodo, - ramiai tarė Puaro, - jokių. Madmuazelė de Belfort nenusikalsta įstatymams.

- Bet mane siutina jos elgesys. Aš negaliu šito pakęsti. Ir nenoriu!

Puaro ūmai pasikeitė. Pasilenkęs prie jos, kalbėjo nuoširdžiai, įtikinamai, švelniai:

- Kodėl, madam, jums taip nemalonu ją regėti?

- Kodėl? Paprasčiausiai ji mane pykina. Nepaprastai dirgina! Juk aš viską jums paaiškinau!

Puaro palingavo galva.

- Ne viską.

- Ką norite pasakyti? - nustebo ji.

Puaro atsišliejo į krėslo atkaltę, sunėrė rankas ant krūtinės ir ėmė kalbėti ramiai, net abejingai.

- Paklausykite, ką pasakysiu, madam. Aš papasakosiu jums vieną nedidelę istoriją. Kartą vakare, prieš kokius du mėnesius, aš vakarieniavau viename Londono restorane. Prie gretimo stalelio sėdėjo dviese, mergina ir jaunuolis. Jiedu buvo nepaprastai laimingi ir, regis, be galo įsimylėję. Jie svajojo apie ateitį. Aš girdėjau jų pašnekesį ne todėl, kad būčiau klausęsis, paprasčiausiai jiedu buvo susižavėję vienas kitu ir nepastebėjo aplinkinių. Jiems buvo vienas ir tas pats, ar kas nors girdi jų šneką, ar ne. Jaunuolis

sėdėjo nugara į mane, bet aš mačiau veidą merginos, labai išraiškingą veidą. Ji buvo įsimylėjusi - visapusiškai: širdimi, siela ir kūnu. Ir ji buvo ne iš tų, kurios įsimyli dažnai ir lengvai. Žvelgdamas į ją supratau - tai gyvybės ir mirties klausimas. Jie buvo susižiedavę ir rengėsi susituokti. Tai supratau iš pokalbio. Jie kūrė ateities planus, bendrus planus. Jie rengėsi medaus mėnesį praleisti Egipte.

Jis nutilo.

Lineta skubino pasakoti toliau:

- Na?

Puaro tęsė:

- Tai buvo maždaug prieš du mėnesius. Bet merginos veido aš negalėjau pamiršti. Buvau įsitikinęs - aš atpažinsiu ją, jeigu tik vėl sutiksiu. Ir gerai prisimenu jos mylimojo balsą. Manau, madam, jūs nutuokiate, kur aš išvydau tą veidą ir išgirdau tą balsą antrą kartą? Čia, Egipte. Jis čia leidžia medaus mėnesį, bet su kita moterimi.

- Na ir kas? - sušuko Lineta. - Aš juk pasakiau jums visus faktus.

- Faktus - taip.

- Nesuprantu.

- Tada, restorane, mergina susižavėjusi pasakojo apie savo draugę, - neskubėdamas kalbėjo Puaro, - buvo įsitikinusi, kad toji draugė jos neišduos, nepaliks nelaimėje. Man atrodo, madam, jūs ir esate toji draugė.

Lineta nukaito.

- Žinoma, negerai susiklostė. Bet gyvenime taip būna, mesjė Puaro. Nejaugi aš nieko negaliu padaryti?

- Jūs turite būti tvirta, madam. Štai vienintelis patarimas, kurį galiu duoti.

- Gal galėtumėte pasikalbėti su Džeki, su mis de Belfort? - tyliai paklausė Lineta.

- Galiu. Ir pasikalbėsiu, jeigu jūs šito norite. Bet nemanau, kad iš to bus naudos. Man atrodo, madmuazelė de Belfort užvaldyta vienos aistros ir sutrukdyti jai veikti - neįmanoma.

- Tai kaip mums apsiginti?

- Grįžkite į Angliją ir gyvenkite savo dvare.

- Bet Žaklina apsigyvens greta, kur nors kaime, ir kiekvieną kartą, vos žengusi už vartų, aš susitiksiu su ja!

- Galbūt.

- Be to, Simonas pagalvos - aš išsigandau jos ir pabėgau.

- Beje, o kaip į visa tai reaguoja jūsų vyras?

- Jis įniršęs, paprasčiausiai jį ima dūkulys.

Puaro susimąstęs palingavo galva.

- Bet jūs pasikalbėkite su ja, - maldavo Lineta.

- Gerai, pasikalbėsiu. Bet iš anksto įspėju: nieko gero iš to pokalbio nelaukiu.

- Džeki tokia keista! - išsigandusi tarė Lineta. - Niekada iš anksto nežinosi, kaip ji pasielgs!

- Jūs užsiminėte apie grasinimus. Ar negalėtumėte pasakyti, kuo ji grasino?

Lineta gūžtelėjo pečiais.

- Žadėjo užmušti mus abudu. Džeki gyslomis teka meksikietiškas kraujas.

- Suprantu, - labai rimtai tarė Puaro.

- Jūs imsitės šitos bylos, ar ne? - vėl maldaudama paklausė Lineta.

- Ne, - griežtai atsakė jis. - Ir žinokite - aš neimsiu iš jūsų nė vieno grašio. Pasistengsiu padaryti, ką galėsiu humaniškais interesais, tik taip. Susidarė labai sudėtinga ir pavojinga situacija. Stengsiuos kiek galėdamas pašalinti pavojų. Bet nelabai tikiu, kad pasiseks.

- Bet jūs ginsite tik mano interesus? - vėl paklausė Lineta.

- Ne, madam, - pakartojo Puaro.

IV skyrius

Žaklina de Belfort sėdėjo ant akmeninio suoliuko prie Nilo. Čia ją ir užtiko Erkiulis Puaro.

- Madmuazelė de Belfort? - paklausė jis. - Norėčiau su jumis pasikalbėti, jeigu, žinoma, neprieštaraujate.

Vos vos šyptelėjusi, Žaklina žiūrėjo į jį.

- Kodėl gi ne? Jūs - mesjė Puaro? Man regis, nujaučiu apie ką ketinate kalbėti. Jūs veikiate misis Doil vardu, ir ji jums pažadėjo milžiniškus pinigus.

- Iš dalies jūsų spėjimas yra teisingas: aš ką tik kalbėjausi su madam Doil, bet jokių pinigų iš jos neimsiu. Aš veikiu ne jos vardu.

- Ak, štai kaip! - Žaklina žvelgė į jį nepatikliai. - Tai ko jūs čia? - griežtai paklausė.

- Sakykite, ar kada nors anksčiau mane matėte? - Puaro atsakė klausimu į klausimą.

- Atrodo, ne.

- O aš vieną kartą jus mačiau. Sėdėjau "Šezmatanto" restorane prie galinio staliuko. Jūs buvote su mesjė Simonu Doiliu.

Merginos veidą tarsi apgaubė kaukė.

- Prisimenu tą vakarą... - tarė ji.

- Jau daug vandens nutekėjo nuo to laiko, - su karčia neviltim pakartojo ji.

- Madmuazele, aš atėjau pas jus kaip draugas. Ir aš patariu jums kaip draugas - laidokite mirusiuosius.

Mergina nustebusi pažvelgė į jį.

- Kaip suprasti jūsų žodžius?

- Pamirškite praeitį! Žvelkite į ateitį! Kas padaryta - padaryta. Jūsų neviltis nieko negali pakeisti.

- Šitie draugiški patarimai visiškai sutampa su tuo, ko iš manęs nori mieloji Lineta.

Puaro pažvelgė jai į akis.

- Taip sakydamas, ne apie ją galvojau. Aš galvojau apie jus. Žinoma, jums skaudu, labai skaudu, bet šitaip elgdamasi, jūs tik didinate savo kančią.

Ji papurtė galvą.

- Klystate... Būna akimirkų, kai visa tai mane linksmina.

- Tuo blogiau, madmuazele.

Ji metė į Puaro skubrų žvilgsnį.

- Toli gražu esate ne kvailys, - ir mįslingai pridūrė: - Aš tikiu, kad linkite man gera.

- Važiuokite namo, madmuazele. Jūs tokia jauna, protinga, jums prieš akis - visas gyvenimas.

Žaklina lėtai ir liūdnai papurtė galvą.

- Jūs nesuprantate, nenorite arba nepajėgiate suprasti. Be Simono man ne gyvenimas.

- Bet gyvenimas - ne vien tik meilė, - atsargiai rinkdamas žodžius, kalbėjo Puaro. - Meilė taip daug jums reiškia tik jaunystėje.

Bet mergina ir vėl papurtė galvą.

- Jūs nesuprantate, - ji žvelgė tiesiai į jį. - Jūs viską žinote, ar ne? Lineta papasakojo? Ir tą vakarą jūs buvote restorane... Aš ir Simonas... mudu mylėjome vienas kitą...

- Žinau, jūs mylėjote jį.

Žaklina iš karto suprato, ką jis norėjo pasakyti, ir, pabrėždama žodžius, pakartojo:

- Mes mylėjome vienas kitą. O aš dar mylėjau ir Linetą... Pasitikėjau ja. Lineta buvo geriausia mano draugė. Ji visuomet turėjo ko panorėjusi. Ji nežinojo, kas tai yra neįmanoma. O išvydusi Simoną, įsigeidė jo ir paprasčiausiai atėmė iš manęs.

- O jis davėsi nuperkamas?

Žaklina nuleido galvą.

- Ne, ne visai taip. Jeigu būtų taip, aš čia neslankiočiau. Simonas nevertas mano meilės - jūs šitą norite įrodyti? Žinoma, jeigu jis būtų vedęs Linetą dėl pinigų, tai jūs būtumėte teisus. Bet esmė ne tik piniguose. Viskas kur kas sudėtingiau. Mesjė Puaro, žinote, yra toks žodis - aureolė. Pinigai padeda ją susikurti, - ji staiga atsistojo ir ranka parodė į dangų. - Pažiūrėkite, matote mėnulį? Dabar jis matomas labai ryškiai, bet kai tik pasirodys saulė, mėnulis išnyks jos spinduliuose. Kažkas panašaus atsitiko su mumis. Aš buvau mėnulis. Pasirodė saulė, ir Simonas liovėsi mane matęs...

- Jūs taip tik įsivaizduojate, - prieštaravo Puaro.

- Ne, ne. Aš žinau. Jis mylėjo mane ir visuomet mylės.

- Net dabar?

Atsakymas jau veržte veržėsi iš jos burnos, bet ji didžiausių pastangų dėka sučiaupė lūpas ir privertė save tylėti. Žaklina paž-

velgė į Puaro, tirštai nuraudo, palinkusi panarino galvą, o paskui tarė tyliu dusliu balsu:

- Taip, dabar jis manęs neapkenčia. Neapkenčia, neapkenčia! Bet verčiau tegu pasisaugo!

Ji pačiupo šilkinį rankinuką, ir akimoju jos delne sublizgo mažas miniatiūrinis pistoletas perlamutrine rankenėle.

- Geras daiktelis, ar ne? - paklausė. - Toks mažytis, net sunku patikėti, kad tikras ginklas. Bet jis tikras. Juo galima nušauti žmogų. O aš puikiai šaudau.

Kažką prisiminusi, ji nusišypsojo.

- Vaikystėje gyvenau su motina Pietų Karolinoje, ir senelis mokė mane šaudyti. Jis buvo seno raugo keistuolis ir tikėjo, kad garbės problemos turi būti sprendžiamos ginklu. Mano tėvas irgi mokėjo šaudyti ir porą kartų kovėsi dvikovose. Jis mokėjo ir špaguotis. O kartą jis nužudė žmogų. Taigi, kaip matote, mesjė Puaro... - ji drąsiai pažvelgė jam į akis. - Mano gyslomis srūva karštas kraujas! Aš nusipirkau šį žaislelį tada, kai tik visa tai prasidėjo. Aš norėjau nušauti vieną iš jų. Tik niekaip negalėjau apsispręsti - kurį. Bet vieno mirtis nieko neišspręs. Jeigu Lineta bijotų, - bet ji drąsi ir stipri, pakęs skausmą. Ir tada nutariau - palauksiu. Ši mintis man patiko vis labiau ir labiau. Pagaliau nužudyti aš galiu bet kada. Laukti ir apie tai mąstyti - kur kas įdomiau.

Ji nusijuokė, ir tas juokas, skambus, sidabrinis, pasklido po visą sodą.

Puaro nutvėrė jos ranką.

- Nurimkite, maldauju, nurimkite.

- Kas atsitiko? - paklausė Žaklina, iššaukiančiai šypsodamasi.

- Madmuazele, aš maldauju: meskite iš galvos savo sumanymą!

- Jūs norite, kad aš palikčiau ramybėje šitą neįkainojamąją Linetą?

- Mano noras kur kas svarbesnis. Prašau jūsų - neatverkite širdies blogiui.

Ji žiūrėjo nustebusi, pravėrusi burną kaip vaikas. Puaro kalbėjo labai rimtai.

- Įvyks nepataisoma nelaimė. Blogis užvaldys jus ir jūs nesugebėsite juo atsikratyti.

Žaklina vis dar nenuleido nuo jo akių. Atrodė, merginos akyse sužibo abejonė, ji jau nebe taip savimi pasitikėjo.

- Nežinau... - prabilo ji ir, valandėlę padvejojusi, visai kitu balsu pridūrė: - Ne, jūs manęs nesulaikysite.

- Taip, - niūriai pakartojo Puaro, - aš bejėgis sulaikyti.

- Net jeigu ryšiuosi ją nužudyti, jūs nepajėgsite sutrukdyti.

- Taip, jeigu esate pati pasiruošusi susilaukti atpildo.

Žaklina de Belfort nusijuokė.

- O, aš nebijau mirties! Kam man gyventi? Jums atrodo, užmušti žmogų - tai nusikaltimas net jeigu žmogus atėmė iš jūsų viską, kas gyvenime buvo brangiausia?

- Taip, madmuazele, aš tvirtai tikiu: žmogžudystė - tai nusikaltimas, už kurį negalima dovanoti, - ramiai atsakė Puaro.

Žaklina ir vėl nusijuokė.

- Jeigu taip, tai jūs turite pritarti mano elgesiui, mano keršto planui, nes kol kas jis veikia, ir aš kolei kas nešausiu, bet kartais man pasidaro taip baisu, trošku, sunku, ir norisi jai padaryti ką nors skaudaus - įsmeigti peilį arba prikišti prie jos smilkinio savo mažąjį pistoletą ir paprasčiausiai paspausti gaiduką! O!

Tas šūksnis jį išgąsdino.

- Kas jums, madmuazele?

Ji žiūrėjo į tamsius medžius.

- Ten kažkas slapstosi.

Puaro apsižvalgė:

- Man atrodo, čia nieko nėra, tik mudu. - Jis atsistojo. - Aš pasakiau viską, ką norėjau. Labos nakties.

Žaklina irgi pakilo.

- Suprantate, - maldaudama tarė ji, - aš negaliu pasielgti taip, kaip jūs norite.

Puaro papurtė galvą.

- Netiesa, galite. Visuomet ateina toks momentas, kai reikia pasirinkti. Jūsų bičiulė Lineta galėjo užgniaužti savo jausmus ir susitaikyti su likimu. Bet ji praleido tą momentą. Tereikia tik praleisti momentą, ir po to nori nenori tenka kentėti ir laukti kitos galimybės.

- Kitos galimybės nėra, - tarė Žaklina de Belfort.

Ji pastovėjo dar kokią minutę, o tada ryžtingai iškėlė galvą.

- Labanaktis, mesjė Puaro.

Jis nuliūdęs dar kiek palaukė ir paskui ją nusekė į viešbutį.

V skyrius

Kitą rytą, kai Erkiulis Puaro, išėjęs iš viešbučio, jau rengėsi keliauti į miestą, prie jo priskuodė Simonas Doilis.

- Labas rytas, mesjė Puaro.

- Labas rytas, mesjė Doili.

- Ruošiatės pasižvalgyti po miestą? Ar galiu eiti drauge?

Jie išpėstino pro vartus ir pasuko į pavėsingą sodą. Simonas išėmė iš burnos pypkę ir prabilo:

- Jeigu neklystu, vakar vakare į jus kreipėsi mano žmona, mesjė Puaro?

- Visiškai teisingai.

Simonas Doilis susiraukė. Jis buvo veiklos žmogus ir nemokėjo į vatą velti nei žodžius, nei mintis.

- Aš džiaugiuosi, - išspaudė jis. - Pagaliau Lineta suprato, kad šioje situacijoje mes nieko negalime padaryti.

- Taip, - pritarė Puaro. - Iš tiesų, negalima griebtis kokių nors oficialių poveikio priemonių.

- Labai teisingai sakote, o Lineta nė už ką nenori šito suprasti, - Simonas niūriai nusišypsojo. - Ji nuo vaikystės tvirtai tiki, kad bet kokią kliūtį automatiškai galima pašalinti su policijos pagalba.

- Klaidinga nuomonė, bet gana patogi.

Abudu nutilo. Staiga Simonas, nevilties apimtas, išraudo ir greitakalbe išpylė:

- Labai apmaudu, kad jai tenka patirti visus šiuos nemalonumus! Juk ji absoliučiai nekalta! Tegu mane laiko niekšu, aš nesiginu! Turbūt iš tikrųjų esu niekšas, bet kuo čia dėta Lineta!

Puaro atidžiai pažvelgė į jį, tačiau nieko nepasakė.

- O su Džeki, tai yra su mis de Belfort, jūs irgi kalbėjotės?

- Taip, aš kalbėjausi ir su ja.
- Ir jums pavyko ją atvesti į protą?
- Bijau, kad ne.

Simonas pratrūko:

- Nejaugi ji nemato, į kokią kvailą padėtį save stato? Juk nė viena padori moteris taip nesielgtų! Nejaugi ji neturi nė lašelio išdidumo ir savigarbos?

Puaro gūžtelėjo pečiais:

- Man atrodo, po viso to, kas įvyko, ji tepatiria tik skausmą.
- Suprantu, bet, velniai rautų, padorios merginos šitaip nesielgia! Tegu aš ir kaltas - juk neneigiu savo kaltės, aš pasielgiau kiauliškai ir taip toliau, - man atrodė, kad po viso to ji nepanorės į mane nei pažiūrėti, bet ji persekioja - tai paprasčiausiai nepadoru! Išstatyti save visų pajuokai! Kokio velnio ji nori pasiekti, šitaip elgdamasi?
- Galbūt tai kerštas?
- Idiotizmas! Dar suprasčiau, jeigu suvaidintų melodramą, pagaliau šautų į mane!
- Jums atrodo, taip būtų geriau?
- Atvirai šnekant, taip. Juk ji tokia karštakošė, visiškai nemoka tvardytis, o siautulio apimta, velniai žino ką gali iškrėsti, ir aš visai nesistebėčiau. Bet slankioti iš paskos, persekioti... - Jis papurtė galvą.
- Taip, tai subtiliau! Šitam reikalingas intelektas.

Doilis nustebęs žiūrėjo į jį.

- Supraskite pagaliau, Linetos nervai šito neištvers.
- O jūsų?

Simonas nustebo.

- Mano? Aš su malonumu šitam velniukui nulaužčiau sprandą.
- Vadinasi, buvusios meilės neliko nė kvapo?
- Mano mielasis mesjė Puaro! Suprantate, tai kaip saulė ir mėnulis. Kai pateka saulė, mėnulis išnyksta. Mano kelyje pasirodė Lineta, ir Džeki man nebeegzistuoja.
- Tiens, c’est drole ca!* - burbtelėjo Puaro.
- Ką pasakėte?

Simonas išraudo.

- Turbūt Džeki jums pritarškė, kad aš vedžiau Linetą tik dėl turto? Tai melas! Vien dėl turto nė už ką nebūčiau vedęs! Galų gale, juk šioje žemėje yra ir kitų vaikinų. Aš kaltas, nesiginčiju. Bet taip išėjo! Jeigu nebemyli, tai kaip gali vesti! Dabar išvydęs, kokia gali būti Džeki, - o juk dar nežinia, kuo viskas baigsis, - manau: pačiu laiku nuo jos pabėgau!

- Taip, dar nežinia, kuo viskas baigsis, - susimąstęs pakartojo Puaro. - Sakykite, mesjė Doili, ar jūs galite įsivaizduoti kuo iš tikrųjų visa tai baigsis?

Simonas susiraukė ir papurtė galvą.

- Ne. O ką turite galvoje?

- Jūs žinote - ji nešiojasi su savimi revolverį.

Simonas nustebo.

- Vargu, ar pasinaudos, - tarė. - Pagaliau tegu Džeki suvaidina melodramą su pasišaudymais. Bet ji sekioja mus, seka kiekvieną žingsnį, ir Lineta eina iš proto. Štai ką aš sugalvojau. Galbūt jūs dar ką patarsite. Gal girdėjote, aš garsiai paskelbiau, kad visi žinotų - mes čia gyvensime dešimt dienų. O rytoj "Karnako" garlaivis iš Šelalo išplaukia į Vadi Halfą ir aš užsisakiau kajutę svetimu vardu. Rytą mes važiuosime ekskursijon į Filajų, o iš ten - tiesiai į Šelalą. Bagažą nugabens mūsų kambarinė. Kai Džeki susivoks, jog mes negrįžę į viešbutį, šaukštai bus po pietų. Laivas jau bus toli toli. Jai teks grįžti į Kairą. Aš net galiu papirkti šveicorių, jis užlaikys ją čia. Ir turizmo agentūroje ji nieko nesužinos - juk mes išvyksime ne savo pavarde. Na, kaip?

- Apmąstėte visas detales. O jeigu ji lauks, kol vėl čia sugrįšite?

- Mes tikriausiai nebegrįšime. Patrauksime į Chartumą, o iš ten lėktuvu - į Keniją. Juk ji nešokuos paskui po visą pasaulį!

- Taip, tikriausiai. Matyt, ateis laikas, kai ji paprasčiausiai nebeturės pinigų.

Simonas susižavėjęs pažvelgė į jį.

- Protingai pasakyta! O aš apie tai nepagalvojau! Džeki skursena kaip bažnyčios pelė.

*Įdomu, tarsi susitarę! (pranc.).

- Ir nepaisant to, jai vis dėlto pavyko iki šiol sekioti jums iš paskos.

- Ji turėjo menkutę rentą, - paaiškino Simonas, - gaudavo maždaug du šimtus per metus. Turbūt žinote - pardavė ją ir už tuos pinigus keliauja.

Simonas virptelėjo. Atrodė, kažkas jį nuliūdino. Puaro atidžiai stebėjo vyriškį.

- Jūs kažko sutrikote? Tarsi gailitės, kad ji nebegalės jūsų persekioti? - paklausė jis ir pridūrė: - Beje, aš irgi... Aš irgi plaukiu "Karnako" garlaiviu.

- Iš tikrųjų? - Simonas susimąstė ir, kruopščiai rinkdamas žodžius, sutrikęs paklausė: - Ar tik ne dėl... mūsų? Tai yra, aš noriu pasakyti...

Puaro skubėjo nuraminti:

- Ne, ne, taip buvau susiplanavęs dar prieš išvykdamas iš Londono. Aš visuomet viską planuoju iš anksto. - Truputį patylėjęs, paklausė: - Beje, tas aukštas žilas džentelmenas, kuris visuomet su jumis...

- Peningtonas?

- Taip. Jūs drauge keliaujate?

- Keistas medaus mėnuo - taip pamanėte? Peningtonas - Linetos globėjas iš Amerikos. Mes atsitiktinai susitikome Kaire, - niūriai atsakė Simonas.

- Ak, vraiment*. Leiskite užduoti dar vieną klausimą: ar jūsų žmona jau pilnametė?

Klausimas, regis, Simoną nustebino.

- Jai dar nesukako dvidešimt vieneri, bet leidimo tuoktis ji niekieno neprašė. Peningtonui jos santuoka buvo didžiausia staigmena. Išplaukęs iš Niujorko "Karmaniku", Linetos laišką gavo tik po dviejų dienų.

- "Karmaniku"... - murmtelėjo Puaro.

- Kai mes kaktomuša susidūrėme Kairo turguje, jis tiesiog apstulbo.

- Taip, keistas sutapimas.

- Įsivaizduokite, jis irgi buvo suplanavęs plaukti Nilu. Na, o dabar mes keliaujame drauge. Ką padarysi? Žinote, taip net ge-

riau. - Simonas vėl paniuro. - Lineta nervinosi, visą laiką laukė nelaimės. Kol buvome vieni, tik apie Džeki ir tekalbėjome. O Endrius Peningtonas praskaidrino atmosferą. Prie jo mes kalbamės apie ką nors kita.

- Vadinasi, jūsų žmona nepasitiki Peningtonu? - Ne tai svarbiausia, - Simonas karingai atkišo smakrą. - Nė vienas pašalinis neturi teisės kištis į mūsų reikalus. Tikiuosi, išplaukus garlaiviu, baigsis visi nemalonumai.

Puaro papurtė galvą.

"Taigi, - tarė pats sau, - aš išklausiau tris versijas - Linetos Doil, Žaklinos de Belfort ir Simono Doilio. Kuri labiausiai panaši į tiesą?"

VI skyrius

Kitą rytą apie vienuoliktą valandą Lineta ir Simonas Doiliai išvyko ekskursijon į Filajų. Žaklina de Belfort, sėdėdama viešbučio balkone, matė juos įsitaisant vaizdingoje burinėje valtyje. Tuo pačiu laiku pro viešbučio vartus išniro mašina su bagažu ir pasuko į Šalalo pusę. Žaklina šito nematė.

Po pietų visus keleivius, išvykstančius "Karnaku", pakvietė autobusan ir vežė į stotį.

Čia Puaro sutiko du vyrus, kurių pirmiau nebuvo matęs. Vienas - aukštas, tamsiaplaukis, jaunas žmogus, niūrus ir nesimpatingas, mūvėjo nešvarius nutrintus džinsus ir šiltą, ne šiam sezonui tinkantį sportinį sviterį; į savo bendrakeleivius jis net nepažiūrėjo.

Kitas - neaukštas, vidutinio amžiaus tunkantis ponas - tuoj pat užkalbino Puaro laužyta anglų kalba ir linktelėjęs padavė savo vizitinę kortelę. Joje buvo parašyta: sinjoras Gvidas Ričetis - archeologas.

Be jų, autobuse iki stoties dar važiavo misis Alerton su sūnumi. Kiti keliauninkai pasklido kas kur ir privalėjo atvykti tiesiai į garlaivį.

---

*Štai kaip (pranc.).

Stotyje viešpatavo įprasta sumaištis; nešikai tempė iš vagonų atvykusiųjų lagaminus ir tuo pačiu metu nešė į vagonus išvykstančiųjų mantą. Galų gale, visai netekęs jėgų, Puaro atsidūrė kupė tarp svetimų rankinukų ir lagaminų, greta senos raukšlėtos damos, kuri, įtartinai jį nužvelgusi, įsikniaubė į amerikietišką žurnalą. Priešais Puaro sėdėjo nedaili, stambi, kokių trisdešimties metų mergina, pasirengusi bet kurią akimirką pulti vykdyti surukusios damos įsakymų. Skaisčiai rudos merginos akys buvo šuniškai paklusnios.

Tarpais pro žurnalą išnirdavo geltonas raukšlėtas veidas ir pasigirsdavo trumpi nurodymai: "Kornelija, kai nuvažiuosime, tuoj pat suvyniokite pledą ir pati paimkite mano neseserą. Žiūrėkite, kad jo nepačiuptų nešikai. Nepamirškite mano vėduoklės".

Pagaliau traukinys privažiavo prieplauką. Keliauninkai persėdo į "Karnako" garlaivį, nelabai didelį laivą, lengvai įveikiantį Asuano užtvankos šliuzus. Žmonės išsivaikščiojo po kajutes. Kadangi ne visi bilietai buvo parduoti, beveik visiems pasisekė įsitaisyti kajutėse prie centrinio denio. Priešakinėje šio denio dalyje buvo įstiklintas salonas, iš kurio atsivėrė upės panorama. Po centriniu deniu buvo įrengti rūkomieji ir svetainės, o dar žemiau - restoranas.

Puaro užėjo į savo kajutę, pažiūrėjo, ar atnešė visus daiktus ir vėl grįžo į denį.

Rozalė Oterborn,atsirėmusi į turėklą, stebėjo, kaip atsišvartuoja garlaivis. Puaro priėjo prie jos.

- Taigi, mes vyksime į Nubiją. Ar jūs patenkinta, madmuazele?

Mergina krūptelėjo:

- Taip. Mane apėmė toks jausmas, tarsi visi pavojai liko krante.

Prieš jų akis atsivėrė kraupus rūstus peizažas - nuogos uolos be menkiausio augalėlio, potvynio nuniokotos gyvenvietės.

- Mes tolstam nuo žmonių, - tarė Rozalė.

- Išskyrus tuos, kurie plaukia su mumis, - priminė Puaro.

Mergina gūžtelėjo pečiais.

- Žinote, kažkodėl čia visa tai, kas brendo ir kunkuliavo vi-

duje, išnyra į paviršių. Visos neteisybės, niekšybės...

- Iš tikrųjų? Aš šito nepastebėjau.

Rozalė tęsė, tarsi kalbėtųsi pati su savimi:

- Visi žmonės turi motinas, bet palyginkite jas su maniške. Jai egzistuoja tik vienas dievas - Seksas, Selouma Oterborn - jo pranašas. - Mergina nutilo. - Turbūt man nereikėjo šito sakyti.

Puaro uždėjo jai ant peties ranką.

- Man galite sakyti viską, kas ant širdies. Aš moku klausytis ir saugoti svetimą paslaptį. Užsiminėte, kad jumyse viskas tiesiog verda. Žinote, kai verda uogienė, į paviršių iškyla putos. Jas galima nusemti šaukštu ir...

Jis mostelėjo ranka, tarsi kažką numesdamas į Nilą.

- Štai ir viskas.

- Jūs nepaprastas žmogus, - tarė Rozalė ir švelniai nusišypsojo. Ūmai mergina susigūžė. - Žiūrėkite, misis Doil su savo vyru! Nežinojau, kad jie irgi plauks "Karnaku"!

Iš kajutės išėjo Lineta ir Simonas. Jaunoji moteris spinduliuote spinduliavo iš džiaugsmo. Puaro jos tokios dar nebuvo matęs. Simonas irgi buvo pasikeitęs - juokėsi visa burna ir buvo panašus į linksmą berniuką.

- Grandioziška, - kalbėjo jis žmonai. - Mes tarsi plaukiame per pačią Egipto širdį, ar ne, Lineta?

- Taip, - skubiai atsakė žmona, - čia tiesiog laukinis kraštas, pirmykštis, nepaliestas.

Ji įsikibo vyro parankės.

Jis švelniai spustelėjo Linetos pirštus.

- Pagaliau viskas praeityje, - sušnibždėjo Simonas.

Taip prasidėjo jų septynių dienų kelionė Nilu.

Nejučia tylus sidabrinis juokas už nugaros privertė Linetą atsigręžti.

Žaklina de Belfort pajuokiančiai žvelgė į ją.

- Sveika, Lineta! Netikėjau ir čia tave sutikti. Maniau, jūs likote Asuane ir ten būsite dešimt dienų. Malonus siurprizas, ar ne?

- Tu... tu... - sukaupusi visą valią, Lineta prisivertė nusišypsoti. - Aš irgi nesitikėjau tavęs čia sutikti.

- Netikėjai? - Žaklina perėjo į kitą denio pusę.

Lineta prigludo prie vyro.

- Simonai, Simonai!

Jos nuotaika iš karto sugedo, šypsena dingo. Jie paėjo į pašalį, ir Puaro išgirdo pokalbio nuotrupas:

- Vėl... Nepakenčiama... Mes galėjome...

Niūriai, bet ryžtingai Doilis tarė:

- Lin, mes negalime be atvangos nuo jos bėgti. Teks kažko griebtis.

Po kelių valandų Puaro stovėjo įstiklintame salone ir žiūrėjo į upę. Atėjo vakaras. "Karnakas" plaukė niūrių uolų suspaustu giliu siauru tarpekliu. Tai jau buvo Nubija.

Puaro išgirdo žingsnius. Prie jo priartėjo Lineta. Ji nervingai gniaužė pirštus ir priminė neteisingai nuskriaustą vaiką.

- Mesjė Puaro, aš bijau, visko bijau, aš dar nieko panašaus nebuvau patyrusi. Tokios nykios uolos, ir viskas taip niūru ir sustingę. Kur mes plaukiame? Kas mūsų laukia? Ar girdite - man baisu! Manęs visi nekenčia. Anksčiau aš šito nežinojau. Stengiausi žmonėms būti gera, daugeliui padėjau, o jie nekenčia manęs, visi manęs nekenčia. Išskyrus Simoną. Aplinkui priešai... Tai baisu - žinoti, kad tavęs nekenčia...

- Bet kodėl, madam?

Ji palingavo galva:

- Turbūt nervai išklero. Mane sekioja nelaimė. Kaip ji sužinojo, kad mes plauksime šituo garlaiviu? Kaip ji galėjo suuosti?

Puaro tarė:

- Aš kai ką numanau. Atvirai šnekant, stebiuosi, kaip jum nešovė į galvą nusisamdyti atskiros burinės jachtos? Juk turit pinigų.

Lineta abejingai pažvelgė į jį.

- Jeigu anksčiau būčiau žinojusi, kas manęs laukia!.. - staig ji užsidegė. - Viskas labai sudėtinga. Suprantate, man sunku s Simonu... Finansiniuose reikaluose jis iki kvailumo smulkmeniš kas. Jį dirgina mano turtas. Šį mėnesį jis norėjo praleisti kokiam nors atokiame Ispanijos kaime. Jis, matotė, įsitikinęs, kad visa medaus mėnesio išlaidas turįs pats apmokėti. Tarsi tai turėtų kc kios nors reikšmės! Kokie kvaili vyrai! Prie turto, pric prabango

Simoną reikia pripratinti pamažu. Net mintis apie atskirą jachtą jį įsiutintų. "Nereikalingos išlaidos" - štai ką jis pasakytų. Aš turiu pamažu jį prusinti! - ji pažvelgė į Puaro ir, tarsi nusikaltusi, prikando lūpą. - Einu persirengti. Atleiskite, mesjė Puaro, pritauškiau visokių kvailysčių.

VII skyrius

Rimta ir išdidi misis Alerton įėjo į restoraną apsivilkusi kuklią nėriniuotą vakarinę suknelę. Tarpduryje ją pasitiko sūnus.

- Atleisk, mielasis. Rodos, pavėlavau?

- Kur sėsimės?

Jie nužvelgė salę, pilną mažų stalelių. Laukė, kol prieis stiuardas, tuo tarpu sodinęs lankytojus.

- Beje, - tarstelėjo ji, - aš pakviečiau mažąjį Puaro prie mūsų stalelio.

- Kam, mama? - Timas aiškiai liko nepatenkintas.

Jo motina nustebo - Timas visuomet būdavo nuolaidus.

- Ar prieštarauji?

- Žinoma. Jis nemoka elgtis viešumoje.

- Ką čia šneki, Timai. Klysti.

- Kam mums pašalinis? Tokiame mažame garlaivyje, kur visi ir taip verda viename katile? Dabar mes pasmerkti praleisti su juo ištisas dienas nuo ryto iki vakaro.

Tuo tarpu priėjo stiuardas ir pakvietė prie stalelio. Misis Alerton įsižeidusi nusekė paskui jį. Timas visuomet buvo sukalbamas. Ko dabar toks sudirgęs? Nejaugi kaip dauguma anglų nemėgsta svetimtaučių? Ne, ne čia šuo pakastas. Kaip sunku suprasti vyrus! Pasirodo, negali nujausti kaip pasielgs net pats artimiausias ir mylimiausias žmogus. Ką padarysi! Misis Alerton atsiduso.

Nespėjo jie atsisėsti - Puaro jau čia! Prieš užimdamas savo vietą, paklausė:

- Ar jūs iš tikrųjų neprieštaraujate, madam? Ar jūsų malonus pakvietimas dar tebegalioja?

- Suprantama, sėskitės, mesjė Puaro.

Timas nesugebėjo nuslėpti nepasitenkinimo, ir Puaro tai pastebėjo. Misis Alerton jautėsi esanti kalta ir visaip bandė užmegzti bendrą pašnekesį. Ji paėmė keleivių sąrašą ir, kai pateikė sriubą, linksmai pasiūlė:

- Pamėginkime pagal sąrašą atspėti, kas čia kur sėdi. Misis Alerton, misteris Alertonas - šituos tai mes pažįstame. Mis de Belfort. Ją pasodino prie Oterbornų stalo. Įdomu, ar ji susibičiuliaus su Rozale? Kas dar? Daktaras Besneras. Kuris čia iš jų daktaras Besneras? - Ji sužiuro į stalelį, prie kurio sėdėjo keturi vyrai. - Spėju, tas storasis, skusta galva, su ūsais. Ko gero vokietis. Jam labai gardi sriuba. - Po visą restoraną sklido garsus čepsėjimas. Misis Alerton tęsė: - Mis Bauers? Kas suras mis Bauers? Čia trys ar keturios moterys. Paskui jas iššifruosime. Misteris ir misis Doiliai. Taip, šit jie - liūtas ir liūtė mūsų kompanijoje. Pažiūrėkite kokia ji graži. O kokia nuostabi suknelė!

Timas pasisuko į tą pusę, kur žvelgė motina.

Lineta, jos vyras ir Endrius Peningtonas buvo įsitaisę prie kampinio stalo. Lineta vilkėjo baltą suknelę. Ant kaklo kabėjo perlas.

- Regis, suknelė ne ypatinga, - tarė Timas, - brangaus audinio gabalas, ir tiek. Ir akmenukas ant ilgo siūlo.

- Va, štai, girdėjote? - tarė jo motina. - Labai tikslus, tipiškas vyriškio apibūdinimas! O juk šis modelis kaštuoja devyniasdešimt ginėjų!

Misis Alerton toliau nagrinėjo keleivių sąrašą:

- Misteris Fantora - tai turbūt vienas iš keturių prie ano stalo? Nepaprastai tylus jaunuolis. Jis dar neištarė nė vieno žodžio. Gražus, kuklus, protingas veidas.

- Taip, protingas, teisingai pastebėjote, - pritarė Puaro. - Jis tyli ir nepaprastai atidžiai klausosi. Taip pat ir stebi. Jo akys viską mato, o ausys viską girdi. Ne tas žmogus, kuris keliauja, trokšdamas pailsėti ir pasilinksminti. Įdomu, ko jis čia?

- Misteris Fergiusonas, - perskaitė misis Alerton. - Įtariu, misteris Fergiusonas - tai tas jaunasis džentelmenas su purvinais džinsais. Misis Oterborn, mis Oterborn. Mes jau jas pažįstame.

Misteris Peningtonas. Dėdulė Endrius. Gana malonios išvaizdos...

- Liaukis, mama, - pertraukė Timas.

- Man atrodo, jis labai malonios išvaizdos, bet sausokas, - misis Alerton laikėsi savo. - Ir toks atšiaurus smakras. Galimas daiktas, jis - vienas tų, apie kuriuos skaitai laikraščiuose: valstybės šulas. Žinoma, jis baisiai turtingas. Toliau: mesjė Erkiulis Puaro, kurio talentas, deja, čia veltui žūsta. Timai, padaryk nusikaltimą, ir mesjė Puaro jį bematant atskleis.

Kažkodėl šis pajuokavimas Timą galutinai supykdė. Jis susiraukė, o motina skubėdama tęsė:

- Misteris Ričetis. Mūsų bičiulis archeologas. Toliau - mis Robson ir galiausiai mis Van Skuler. Be galo nešvanki sena amerikietė, kuri jaučiasi čia karaliene ir nenusileidžia niekam, išskyrus pačias iškiliausias asmenybes. Nuostabi būtybė, ar ne? Ji tipiška savo laiko ir savo aplinkos iliustracija. Tos dvi moterys prie jos stalo turbūt mis Bauers ir mis Robson. Liesoji su pensnė tikriausiai sekretorė, o ta graudulingoji, jaunesnioji - vargšė giminaitė. Su ja elgiamasi kaip su juodąja verge, o ji vis tiek patenkinta ir mėgaujasi kelione. Aš manau, Robson - sekretorė, o Bauers - vargšė giminaitė.

- Atvirkščiai, mama, - susijuokė Timas. Ūmai jo nuotaika vėl pasitaisė.

- Iš kur žinai?

- Prieš pietus buvau hole ir girdėjau, kaip senoji beždžionė sakė jaunesniajai: "Kur mis Bauers? Tuoj ją suraskite, Kornelija!" Ir Kornelija nudūmė lyg paklusnus šuo.

Žmogui, mokančiam stebėti, įvykiai po vakarienės atrodė gana įdomūs. Jaunuolis su nešvariais džinsais pasirodė iš tikrųjų esąs misteris Fergiusonas. Jis patraukė į rūkomąjį kambarį, tokiu būdu reikšdamas panieką visiems, susirinkusiems į įstiklintąjį saloną. Pačią patogiausią, nuo skersvėjų apsaugotą vietą okupavo mis Van Skuler - ji tvirtu žingsniu priėjo prie stalo, kur sėdėjo misis Oterborn, ir akimis hipnotizuodama jos tiurbaną, pareiškė:

- Atleiskite, aš čia palikau savo mezginį.

Ši skubiai atsikėlė ir užleido pozicijas. Paskui, vis dėlto prisėdusi šalia, išdrįso užmegzti pašnekesį, bet pajuto tokį ledinį man-

dagumą, kad neiškentusi išėjo. Mis Van Skuler išdidžiai sėdėjo viena.

Doiliai susijungė su Alertonais. Daktaras Besneras sau draugu pasirinko tylųjį Fantorą. Žaklina de Belfort susikaupusi skaitė knygą, o Rozalė Oterborn niekaip nerado sau vietos ir nerami vaikščiojo po saloną. Misis Alerton pamėgino su ja pasikalbėti ir įtraukti į savo kompaniją, bet ši gana nemandagiai atsisakė.

Puaro praleido vakarą, klausydamasis misis Oterborn paskaitos apie rašytojo misiją. Eidamas į savo kajutę, sutiko Žakliną de Belfort. Ji, parimusi ant turėklų, žiūrėjo vandenin, o kai atsigrįžo, jos veido išraiška sutrikdė Puaro. Nei šaukimas į kovą, nei pajuoka, nei niūrus pasiryžimas - tik baisus skausmas.

- Labas vakaras, madmuazele.

- Labas vakaras, mesjė Puaro. Nenustebote mane čia sutikęs?

- Ne tiek nustebau, kiek susikrimtau, - nuoširdžiai atsakė jis.

- Susikrimtote dėl manęs?

- Taip, dėl jūsų. Einate labai slidžiu keliu, madmuazele. Visi mes šiuo garlaiviu leidomės į kelionę, ir jūs taipogi, tiktai jūsų kelionė ypatinga. Tai sielos kelionė sraunia upe pro pavojingas uolas, ji slepia nežinomus rifus, verpetus ir nelaimes.

- Kodėl apie tai man šnekate?

- Todėl, kad tai tiesa. Jūs pasirinkote pavojingą kelią ir užnugary sudeginote visus tiltus. Dabar net panorėjus be galo sunku būtų grįžti atgal.

- Tiesą sakote, - susimąsčiusi atsakė ji.

Ir, atvertusi galvą, liūdnai tęsė:

- Ką gi daryti? Žmogui skirta sekti paskui savo žvaigždę, kad ir kur ji vestų...

- Žiūrėkite, madmuazele, neapsirikite. Žvaigždė gali ir apgauti.

Ji nusijuokė ir, imituodama papūgos riksmą, sušuko:

- Mano žvaigždė, sere, šlykšti žvaigždė! Ji tikrai nukris.

VIII skyrius

Užnugary liko Ec Šabas - keliauninkai buvo išlipę į krantą ir apžiūrėjo dievo Amono šventyklą. Ir vėl "Karnakas" čiuožė upe. Peizažas pasidarė truputį linksmesnis. Pakrantėse šen bei ten regėjosi augmenija. Gamtos pokytis veikė ir žmones. Išnyko kelionės pradžioje visus kausčiusi slogi nuotaika. Timas Alertonas jau nebesiraukė, o Rozalė pagyvėjo. Lineta irgi tapo linksmesnė. Prie jos priėjo Peningtonas.

- Noriu aptarti kelis dalykinius klausimus. Suprantu, ne pats geriausias laikas - juk povestuvinė kelionė, bet supranti...

- Suprantu, dėdule Endriau, - Lineta iš karto surimtėjo. - Suprantu, man ištekėjus, daug kas keičiasi.

- Tai svarbiausia. Turi pasirašyti kelis dokumentus. Nors tai ir neskubu, jei nori, atidėkim kitam kartui.

- Ne, kam atidėlioti?

Peningtonas apsižvalgė. Jie sėdėjo įstiklintojo salono kamputyje. Beveik visi keleiviai vaikštinėjo po denį. Tiktai misteris Fergiusonas, ištiesęs nešvariais džinsais aptemptas ilgas kojas, sėdėjo prie staliuko salės viduryje ir siurbčiojo alų. Erkiulis Puaro, prisispaudęs prie priekinio lango, gėrėjosi gamta. Senoji mis Van Skuler susikaupusi skaitė knygą apie Egiptą.

- Ką gi, puiku, - tarė Peningtonas ir išėjo.

Lineta ir Simonas laimingi nusišypsojo vienas kitam.

- Viskas gerai, mano mylimoji!

- Taip, viskas gerai. Keista, aš nebebijau.

- Tu - mano stebuklas, - sušnibždėjo Simonas.

Grįžo Peningtonas su dokumentais.

- Dieve mieliausias! - nustebo Lineta. - Ir visą tą pluoštą aš turėsiu pasirašyti?

- Suprantu, tai didžiausia nuobodybė, - atsiprašinėjo Peningtonas, - bet norėčiau sutvarkyti tavo reikalus. Pirmiausia Penktosios aveniu namo nuomos licenziją... paskui Vestern Lendzo koncesijas... - Jis aiškino rūšiuodamas ir perdėliodamas popierius.

Simonas nusižiovavo. Denio durys atsidarė ir įėjo misteris

Fantora. Jis sutrikęs apsižvalgė ir, atsistojęs prie Puaro, žvelgė į mėlyną vandenį, geltono smėlio krantus...

- Štai čia pasirašyk, - pagaliau Peningtonas rado reikalingą dokumentą ir parodė, kur ji turinti padėti savo parašą.

Lineta pasilenkusi ėmė įdėmiai skaityti. Paskui perskaitė kas parašyta ir kitoje pusėje. O tada vėl skaitė iš pradžių. Pagaliau paėmė iš Peningtono plunksnakotį ir išraitė parašą.

Peningtonas paėmė popierių ir priešais ją padėjo kitą.

Fantora paėjo arčiau prie jų ir vėl prigludo prie lango, tarsi kažkas pakrantėje labai jį būtų sudominę.

- Čia apie pervežimus, - tarė Peningtonas, - gali neskaityti.

Bet Lineta perskaitė ir tą dokumentą. Peningtonas pakišo trečią. Ir vėl Lineta atidžiai jį nagrinėjo.

- Čia viskas labai paprasta, - tarė Endrius. - Tik formalumai.

Simonas jau nebesulaikė žiovulio.

- Mano mergaite, juk neskaitysi visos tos krūvos? Iki pietų nebaigsi.

- Aš niekada neperskaičiusi nepasirašau, - tarė Lineta. - Taip elgtis išmokė tėvas. Jis sakydavo - negalima suklysti.

Peningtonas dirbtinai nusijuokė.

- Lineta, tu iš tikrųjų esi dalykiška moteris.

- Ji gilinasi į kiekvieną smulkmeną. Aš šitaip negaliu, - susijuokė Simonas. - Savo gyvenime nesu perskaitęs nė vieno juridinio dokumento. Pasirašau, kur liepia, ir viskas.

- Kaip galima būti tokiu profanu, - nepatenkinta tarė Lineta.

- O aš apie tokius reikalus nieko neišmanau, - linksmai pareiškė Simonas. - Neturiu verslininko gyslelės. Ir niekada neturėjau. Man sako - pasirašyk, aš ir pasirašau. Taip gyventi kur kas lengviau.

Endrius Peningtonas smalsiai pažiūrėjo į jį.

- O ar jūs nebijote įklimpti į bėdą, Doili? - griežtai paklausė jis ir prikando lūpą.

- Niekai, - atsakė Simonas, - aš netikiu, kad aplinkui tik ir šmėkščioja apgavikai. Suprantate, esu patiklus žmogus. Ir niekas manęs neapmaus. Bent jau kol kas neapmovė.

Staiga visi nustebo - tylusis misteris Fantora kreipėsi į Linetą:

- Tikiuosi, atleisite man už sutrukdymą, bet leiskite pareikšti savo susižavėjimą jūsų komercine nuovoka, madam. Matote, aš juristas. Ne kartą teko patirti, jog be galo mažai moterų nusimano apie verslą. Jūs atsisakote pasirašyti dokumentą, jo neperskaičiusi, - tai verčia žavėtis. Aš žaviuosi jumis, madam. - Jis nusilenkė ir vėl sužiuro į Nilą.

Regis, dėl šito netikėto Fantoros išpuolio Peningtonas gerokai sumišo.

Simonas nebeišmanė kaip pasielgti - supykti ar nusijuokti.

Fantoros ausys degė.

- Tęskime, - tarė Lineta ir nusišypsojo. Ta šypsena buvo skirta jaunuoliui, ir Peningtonui.

Bet šis visai sutriko.

- Gal kitą kartą, - įsižeidęs tarė. - Jeigu esi pasiryžusi perskaityti kiekvieną popierių, mes užgaišime iki pietų. Nebebus kada pasigrožėti pakrančių vaizdais. O ir pirmieji du dokumentai tebuvo skubūs. Prie progos sutvarkysime kitus reikalus.

- Taip, čia baisiai karšta, - sutiko Lineta. - Einam į denį.

Visi trys išėjo pro sukamąsias duris. Puaro susimąstęs žiūrėjo į misterio Fantoros nugarą. Paskui pažvelgė į Fergiusoną, kuris, atsišliejęs į kėdės atkaltę, tyliai švilpiniavo. Ir pagaliau metė akį į mis Van Skuler, kuri įsitempusi sėdėjo savo kampe. Mis Van Skuler stebėjo Fergiusoną.

Sukamosios durys pasisuko iš borto pusės, ir skubiu žingsniu įėjo Kornelija Robson.

- Kur taip ilgai buvote? - senoji dama tuoj ėmė priekaištauti. - Kur buvote dingusi?

- Atleiskite, pussesere Mere. Matote, vilnonių siūlų aš neradau toje vietoje, kur sakėte, jie buvo lagamine...

Misteris Fergiusonas atsiduso, parietė po savimi kojas ir burbtelėjo:

- O, su didžiausiu malonumu pasmaugčiau tą seną raganą!

- Nesimpatizuojate tokiems žmonėms? - susidomėjo Puaro.

- Nesimpatizuoju? Ne tas žodis! Juk ji per visą savo gyvenimą nepadarė nė vieno naudingo darbo. Niekada nė piršto nepajudino. Tik ir žino gyventi kitų sąskaita. Ji - parazitas, ir dar niek-

šingas, šlykštus parazitas. Šitame garlaivyje yra daugybė žmonių, be kurių žmonija kuo puikiausiai išsiverstų.

- Iš tikrųjų?

- Žinoma. Štai kad ir šita merguželė, kuri pasirašinėjo verslo dokumentus. Ji viena turtingiausių žmonių Anglijoje, bent jau taip man sakė. O pati per savo gyvenimėlį nėra piršto pajudinusi.

- Kas jums sakė, kad ji viena turtingiausių Anglijos žmonių?

Fergiusonas suklusęs pažvelgė į jį.

- Žmogus, su kuriuo jūs nebūtumėte nė kalbėjęsis. Žmogus kuris dirba ir šito nesigėdi. Jis ne iš jūsų išsičiustijusių snobų pa saulio.

Fergiusonas paniekinančiai žvilgtelėjo į ryškius Puaro mar kinius ir peteliškę po kaklu.

- Aš dirbu, - pagavęs jo žvilgsnį, atsakė Puaro. - Aš dirb protinį darbą ir šito nesigėdinu.

- Kuo jūs pelnote sau duoną? Galiu prisiekti - niekuo! Ti riausiai esate koks smulkus buržua.

- Ne, aš ne smulkus buržua. Aš - žmogus, priklausąs auk čiausiajai kategorijai! - išdidžiai pareiškė Puaro.

- Tai kas jūs toks?

- Aš detektyvas, - tarė Puaro, bet tie žodžiai skambėjo l veik taip, lyg jis būtų taręs: aš - karalius.

- Še tau, kad nori! - jaunuolis atrodė nuoširdžiai nusivylę Vadinasi, šita paukštytė iš tikrųjų baidosi, kad kas nepašautų? kaip gražuolė dreba dėl savo kailio!

- Aš neturiu nieko bendra nei su madam Doil, nei su jos ru, - išdidžiai atsakė Puaro. - Aš poilsiauju.

- Ir kaip jums patinka poilsiauti, a?

- O jums? Argi jūs čia leidžiate ne atostogas?

- Atostogas? - Fergiusonas paniekinančiai švilptelėjo ir ı lingai pridūrė: - Aš studijuoju aplinkybes.

- Nepaprastai įdomu, - tarė Puaro ir išėjo į denį.

Į jį išsigandusi sužiuro išsidažiusi brunetė, vilkinti kı juoda suknele; tikriausiai ji buvo iš Lotynų Amerikos. Mei kalbėjosi su liūdnu aukštu vaikinu jūrininko uniforma. Matyt,

ekipažo mechanikas, pamanė Puaro. Kažkodėl abudu buvo sunerimę ir išsigandę.

"Apie ką jiedu kalbėjosi ir ko jie tokie išsigandę?" - pamanė Puaro.

Aplenkęs laivo paskuigalį, jis pasuko į šoninį denį. Staiga atsilapojo vienos kajutės durys, ir misis Oterborn, užsimetusi ant pečių atlasinį rudą chalatą, kone griūte užgriuvo Puaro.

- Ak, atleiskite, - ėmė atsiprašinėti, - nežinau kur dingti iš gėdos, mielasis mesjė Puaro. Atleiskite, dovanokite man. Supa, suprantate, supa, štai kas! Aš nepakeliu vandens. Ak, kada sustos tas prakeiktas garlaivis! - ji įsikibo jo rankos. - Supa, aš nebepastoviu ant kojų... Jūroje man visuomet būna bloga. Be to, aš visą laiką viena ir viena. Ak, ta niekam tikusi mergiščia, ji nežino, kas tai yra gailestis ar užuojauta; ji nesupranta savo vargšės motinos. O aš tik dėl jos stengiuosi. - Misis Oterborn ėmė kūkčioti. - Aš plėšausi tik dėl jos - kaip vergė, iki išsekimo, iki išsekimo! Juk galėjau tapti garsia rašytoja. Taip, galėjau! Bet viską aukojau dėl jos, viską - dėl jos! Ir jokio dėkingumo. Bet aš papasakosiu visiems, šią pat minutę papasakosiu - tegul visi žino, kaip ji su manimi elgiasi, kokia ji žiauri... kad ji įgrūdo mane čia, ir aš mirštu iš nuobodulio... Aš papasakosiu...

Ji susvirduliavo ir kone pargriuvo. Puaro švelniai prilaikė.

- Aš surasiu jūsų dukterį ir liepsiu pareiti, madam. Eikite į savo kajutę. Patikėkite, taip bus geriau.

- Ne. Aš noriu visiems papasakoti, visiems, visiems... visiems laive.

- Nerizikuokite, madam, tai pavojinga - laivas supasi, dar išlėksite per bortą.

Misis Oterborn nepatikliai pažiūrėjo į jį.

- Ar tai tiesa, kad man gresia pavojus?

- Taip, žinoma.

Puaro ne šiaip sau gudravo. Moteris vėl susverdėjo, klupteléjo ir pagaliau įėjo į savo kajutę.

Puaro truputį pastovėjo, paglostė ūsus ir patraukė ieškoti Rozalės. Ji denyje šnekučiavosi su Timu ir misis Alerton.

- Jus kviečia motina, madmuazele.

Mergina, tik ką linksmai, nerūpestingai juokusis, iš karto apniuko. Įtartinai žvilgtelėjusi į Puaro, skubiai atsistojo ir išėjo.

- Niekaip negaliu perprasti šito vaikelio, - tarė misis Alerton. - Kaip staigiai keičiasi jos nuotaika! Čia - maloni, čia - atžagari.

- Ji bjauraus būdo ir prastai išauklėta, - atsakė Timas.

Mis Alerton papurtė galvą.

- Ne. Ne tai svarbiausia. Man atrodo, ji labai nelaiminga.

- Galbūt, bet kiekvienas turime nešti savo kryželį, - griežtai, kapodamas žodžius tarė Timas.

Pasigirdo gongo dūžiai.

- Pietūs! - apsidžiaugė misis Alerton. - Aš mirštu iš alkio.

Tos pačios dienos vakare Puaro pastebėjo misis Alerton besišnekučiuojančią su mis Van Skuler. Puaro einant pro šalį, misis Alerton linksmai jam mirktelėjo. Van Skuler kalbėjo:

- Na, žinoma, tai Kalfriso pilis, mieloji...

Kornelija, kuri tuo tarpu jai buvo nereikalinga, vaikštinėjo deniu su daktaru Besneru - šis nuobodžiai perpasakojo egiptologijos istoriją, perskaitytą Bedekerio knygoje. Mergina klausėsi nepaprastai atidžiai. Timas ir Rozalė stovėjo atsirėmę į turėklą.

IX skyrius

Pirmadienio rytą "Karnako" garlaivyje girdėjosi guvūs žvalūs balsai. Už kelių jardų nuo prieplaukos, nušviestos tekančios saulės, stūksojo uoloje iškalta šventykla. Keturios milžiniškos akmeninės figūros romiai ir išdidžiai žvelgė į keliauninkus. Kornelija Robson taip susijaudino, kad jai užtraukė net kvapą.

- O, mesjė Puaro, kaip nuostabu, kokios jos milžiniškos ir didingos... Žiūriu į jas ir pasijuntu esąs toks mažytis vabalėlis.

Misteris Fantora burbtelėjo:

- Hm, nepaprastai... įspūdinga...

- Grandioziška, - neištvėrė ir Simonas Doilis. Jis pavedėjo Puaro tolėliau nuo žmonių. - Žinote, aš ne ką teišmanau apie šventyklas ir visokias įžymybes, bet ši ir mane paveikė. Matyt, visi tie senieji faraonai buvo išmanūs vyrukai.

Keleiviai jau lipo į krantą.

Simonas ėmė kalbėti tyliau:

- Baisiai džiaugiuosi, kad mes leidomės į šią kelionę. Viskas kažkaip pasidarė aiškiau, nesuprantu, kaip tai atsitiko, bet daug kas paaiškėjo. Lineta nurimo. Kai laive išvydo Džeki, jai pasidarė bloga, tiesiog bloga, o paskui staiga įvyko lūžis. Dabar jai tas pats, yra čia Džeki ar ne. Mes nutarėme jos nebevengti. Ji elgiasi kvailai, o mums į tai nusispjauti! Ji manė įviliosianti mus į žabangas, bet nepavyko. Ir mes tai jai įrodysim.

- Taip, - susimąstęs tarė Puaro. - Tai puiku.

- Taip, taip.

Į denį išėjo Lineta. Ji vilkėjo šviesiai geltoną lininę suknelę. Moteris šypsojosi. Puaro tarsi nė nepastebėjo. Šaltai linktelėjusi, nusivedė vyrą.

Puaro išdrįso kritikuoti Linetą ir papuolė į nemalonę. Ji įpratusi, kad ja beprotiškai žavėtųsi, o Puaro pasirodė esąs nusidėjėlis, peržengęs visuotinio dievinimo įstatymą.

Prie jo priėjo misis Alerton.

- Šiandien misis Doil visai kita, - tyliai tarė ji. - Asuane buvo tokia liūdna ir susirūpinusi. O šiandien tiesiog švyti iš laimės. Net baisu, tarsi ji...

Puaro buvo kažką beatsakąs, bet dragomanas paprašė visus susiburti ir nuvedė į Abu Simbelo šventyklą.

Puaro ėjo greta Endriaus Peningtono.

- Ar jūs pirmą kartą Egipte? - paklausė Puaro.

- Ne, aš čia jau buvau, bet seniai. Tiesa, tik Kaire. Nilu anksčiau neteko keliauti.

- Girdėjau, atplaukėte "Karminaku", taip bent sakė madam Doil.

Peningtonas sunerimęs pažvelgė į jį.

- Taip, teisingai.

- Ar nesutikote sutuoktinių Smitų? Tai mano draugai, jie plaukė tuo pačiu garlaiviu.

- Ne, neatsimenu. Garlaivis buvo perpildytas, o ir oras pakliuvo bjaurus. Dauguma keleivių net neišėjo iš kajučių. Kelionė tokia trumpa - ir norėdamas su visais nespėsi susipažinti.

- Taip, žinoma. Jūs tikriausiai labai apsidžiaugėte ir nustebote, netikėtai sutikęs Linetą Doil su vyru? Juk nežinojote, kad ji ištekėjusi?

- Ne. Misis Doil man parašė laišką, bet aš jį gavau tik praėjus kelioms dienoms po mūsų netikėto susitikimo Kaire.

- Jūs juk seni pažįstami?

- Taip, mesjė Puaro, mes pažįstami jau daugybę metų. Aš pažinau Linetą Ridžuei dar štai tokią, mažą mergaitę, - jis ranka parodė tuolaikinį Linetos ūgį. - Mes buvome artimiausi draugai su jos tėvu. Melušas Ridžuejus buvo žymus žmogus. Be to, jam velnioniškai sekėsi.

- Ir dukrai liko solidus palikimas? Atleiskite, jeigu mano klausimas jums atrodo netaktiškas.

Endrius Peningtonas nusišypsojo:

- Ne, kodėl gi? Visi žino, kad Lineta - labai turtinga moteris.

- O ar jūsų nejaudina artėjantis kainų kilimas - juk gali numušti akcijų vertę, nors tos akcijos ir labai patikimos?

Peningtonas susimąstė.

- Žinoma, tam tikra prasme būgštauti yra dėl ko. Dabar situacija gana sudėtinga.

- Bet madam Doil - moteris, susivokianti versle.

- Taip, teisingai pastebėjote. Labai teisingai. Lineta - protinga ir praktiška.

Jie priėjo šventyklos duris. Gidas ėmė pasakoti šventyklos statybos istoriją ir didžiojo Rameso gyvenimą. Į mažus sutrikusius žmones ramiai žvelgė keturi iš akmens iškalti gigantai.

Sinjoras Ričetis, nesiklausydamas dragomano aiškinimo, tyrinėjo baraljefus, vaizduojančius negrus ir siriečius kolonų papėdėje.

Šventykloje viešpatavo ramybė ir tyla. Pritilo ir mūsų keliauninkai. Gidas rodė freskas, išlikusias ant vienos sienos, bet niekas nebesiklausė, ką jis pasakojo - žmonės pasklido kas kur. Daktaras Besneras garsiai skaitė Bedekerą, vis stabtelėdamas ir paaiškindamas Kornelijai tai, ką perskaitė. Mergina klausėsi lygiai taip, kaip mokytojo žodžių klausosi mokinė. Tačiau netrukus pristojo mis Van Skuler, kurią už parankės vedė flegmatiškoji mis Bauers.

- Eik čionai, Kornelija, - pasigirdo įsakymas, ir šventyklos studijos iš Bedekero raštų baigėsi.

Daktaras Besneras per storus akinių stiklus sutrikęs žiūrėjo joms pavymui.

- Kornelija - puiki mergina, - tarė jis Puaro. - Žvelgdamas į ją, nepasakytum, kad miršta iš bado kaip kitos šiuolaikinės gražuolės, bet vis dėlto jos kūno linijos gana dailios. Ir klausosi atidžiai, labai inteligentiškai. Ją mokyti - vienas malonumas.

Šventyklos viduje, prie durų, buvo dar keturios figūros, keturios kito, senovės pasaulio, būtybės. Susiėmę už rankų, priešais jas stovėjo Lineta ir Simonas. Ji, atlošusi protingą, smalsų, praeičiai abejingą veidą, tarsi buvo naujosios civilizacijos įsikūnijimas senosios papėdėje.

- Eime iš čia, - netikėtai pasiūlė Simonas, - man nepatiko šitų vyrukų veidai, ypač ano, su aukšta kepure.

- Man atrodo, tai dievas Amonas, o štai šis - Ramesas. Kodėl tau jie nepatinka? Juk tokie išraiškingi.

- Jie velnioniškai išraiškingi, bet juose slypi kažkas tokio, ko neįmanoma suprasti. Eime į gryną orą.

Lineta susijuokė, bet neprieštaravo.

Jie išėjo iš šventyklos, ir saulė skaisčiai nutvieskė jų veidus. Smėlis po kojomis buvo geltonas ir šiltas. Jie neturėjo jokio noro grįžti į laivą, o nuo ekskursijos buvo atsilikę. Po uolos iškyšuliu šildėsi karštos saulės spinduliuose.

"Kokia nuostabi saulė, - mąstė Lineta, - kaip man šilta ir ramu, kaip gera būti savimi, savimi, kaip gera būti Lineta..."

Ji užsimerkė - lyg snaudė, lyg ne, lingavo į taktą savo mintims, kurios sruvo natūraliai ir ramiai, kaip teka vanduo, kaip byra smėlis.

Simonas sėdėjo atvirom akim, o tose akyse švietė pasitenkinimas.

"Ko gi jis išsigando tada, tą pirmąją naktį? Nėra jam ko baimintis, tikrai nėra ko... Viskas klostosi kaip reikiant..."

Pasigirdo klyksmas. Prie jų bėgo žmonės, mojavo rankomis, šaukė.

Simonas, nieko nesuprasdamas, valandėlę žiūrėjo į juos. Stai-

ga pašokęs trūktelėjo prie savęs Linetą. Spėjo... Milžiniškas luitas švilpdamas atitrūko nuo uolos ir sudužo kaip tik toje vietoje, kur ką tik sėdėjo Lineta. Jeigu Simonas nebūtų jos patraukęs, iš Linetos būtų likusi šlapia vieta. Simonas, nepaprastai išblyškęs, rūpestingai apkabino žmoną. Prie jų pribėgo Erkiulis Puaro ir Timas Alertonas.

- Dieve mano, jus išgelbėjo stebuklas, madam.

Visi keturi pažvelgė į uolą. Viršuje nebuvo regėti nė vieno žmogaus. Tik vinguriavo siauras takelis. Puaro prisiminė - kai jie išlipo į krantą, tuo keliu lipo žmonės. Jis pažvelgė į vyrą ir žmoną. Lineta dar nebuvo atsitokėjusi. O Simonui iš pykčio plyšo širdis.

- Tegu ji būna prakeikta! - iškošė jis pro sukąstus dantis. Dar norėjo kažką sakyti, bet, žvilgtelėjęs į Timą, susitvardė.

- Kuo greičiau grįžkite į laivą, madam, - patarė Puaro, - ir išgerkite raminančių.

Jie kartu ėjo krantine: Simonas, vis dar sudirgęs, Timas, besistengiantis pralinksminti Linetą ir išblaškyti niūrias mintis, ir tylus, susikrimtęs Puaro. Kai priėjo prie trapo, Simonas staiga stabtelėjo tarsi perkūno trenktas. Trapu žemyn lipo Žaklina de Belfort, apsivilkusi lengva melsva suknele; tą rytą ji išrodė visai kaip vaikas.

- O Dieve, - aiktelėjo Simonas, - vadinasi, tai buvo nelaimingas atsitikimas.

Pyktis akimoju išgaravo. Jis visas nušvito, ir tai visi matė. Žaklina nustebusi tarė:

- Laba diena, aš, rodos, pavėlavau?

Ji visiems linktelėjo ir pasuko prie šventyklos. Simonas nutvėrė Puaro ranką.

- Dieve, man tarsi kalnas nuo pečių nukrito. Aš buvau įsitikinęs... aš maniau...

Puaro tik linktelėjo.

Bet kaip ir pirma liko rūstus ir susikrimtęs. Stovėjo krante ir atidžiai stebėjo kitus grupės narius.

Mis Van Skuler lėtai vaikštinėjo, atsirėmusi į mis Bauers

ranką. Kiek tolėliau misis Alerton ir misis Oterborn linksmai šnekučiavosi su vietiniais vaikais. Kitų nesimatė.

Lėtai linguodamas galva, Puaro grįžo į laivą.

X skyrius

- Madam, prašyčiau paaiškinti, ką reiškia žodis "feg".

Misis Alerton nuleido galvą ir susimąstė.

- Tai škotiškas žodis. Jis reiškia ypatingos laimingos egzaltacijos būseną, paprastai apimančią prieš katastrofą. Suprantate, kai būna taip gera, nors ir žinai, kad tas gerumas ilgai nesitęs.

Ji užsidegusi aiškino, o Puaro atidžiai klausėsi.

- Regis, supratau. Ačiū, madam. Keista, kaip tik vakar, kai madam Doil stebuklingai išvengė mirties, man atėjo į galvą šis žodis.

Misis Alerton virptelėjo.

- Taip, ji buvo per plaukelį nuo žūties. Manote, kalti vietiniai vaikigaliai? Tikriausiai siautė, išdaigavo ir... Vaikai dūksta visame pasaulyje!

Puaro gūžtelėjo pečiais.

- Galimas daiktas, madam.

Jis pakeitė pokalbio temą. Ėmė klausinėti apie Majorką, užduodamas daugybę praktiškų klausimų, mat rengėsi ten keliauti.

Misis Alerton labai prijunko prie mažojo žmogelio, jis jai patiko vis labiau ir labiau. Misis Alerton pajuto, kad gali juo pasikliauti ir papasakoti net apie Džoaną Sautvud ir apie didžiausią antipatiją, kurią jai jaučia. O kodėl gi ne? Puaro nepažino Džoanos, tikriausiai niekada jos ir nesutiks. Kodėl nepasidalijus tomis nuolat ramybės neduodančiomis mintimis?

Tuo metu Rozalė kalbėjosi su Timu. Timas šaipėsi iš savo likimo.

- Padorus kambarinio šunelio egzistavimas, - liūdnai skundėsi jis.

- Bet už tai jums duota tai, ko pageidautų šimtai žmonių, - pabrėždama kiekvieną žodį, tarė Rozalė.

- Ką turite galvoje?

- Jūsų motinėlę!

Timas nustebo ir apsidžiaugė.

- Motinėlė? Taip, tiesą sakot, ji nepaprasta moteris. Džiaugiuosi, kad jūs tai pastebėjote.

- Man atrodo, ji nuostabi. Tokia graži, susitvardanti ir rami, regis, ji nežino, kas tai yra pyktis, ir tuo pačiu - linksma, viskuo domisi...

Timas ir jai norėjo pasakyti ką nors malonaus, bet, deja, nieko gero apie misis Oterborn sugalvoti negalėjo. Staiga pajuto gailestį ir švelnumą tai merginai.

Grįžusi į "Kamaką", Lineta nustebo - telegrama. Atplėšė voką ir ėmė skaityti.

- Kas per velniava? Nieko nesuprantu - bulvės, burokai. Apie ką čia rašo, Simonai?

Simonas pasilenkė ir per jos petį pažvelgė į popierių. Tuo metu atbėgo sudirgęs sinjoras Ričetis.

- Atiduokite, tai man, - išpyškino jis ir grubiai išplėšė telegramą iš Linetos rankų. Jaunoji moteris taip nustebo, kad net sutriko; vartė rankose likusį telegramos voką ir nieko nesuprato. Staiga tarė:

- Ak, Simonai, kaip kvailai išėjo! Telegrama juk adresuota Ričečiui, o ne Ridžuei, o aš jau ir nebe Ridžuei! Reikia eiti atsiprašyti.

Ji išėjo ieškoti archeologo.

- Sinjore Ričeti, susimildami, atleiskite! Suprantate, mano mergautinė pavardė buvo Ridžuei, visai neseniai ištekėjau ir dar neįpratau...

Ji nutilo, sutrikusi meiliai šypsojosi, laukdama, kad ir jis nusišypsos.

Bet Ričetis nė nemanė šypsotis. Pati karalienė Viktorija, smerkdama savo dvariškį, vargu ar būtų atrodžiusi rūstesnė.

- Rekia būti atidesnei. Jūs nedovanotinai suklydote.

Lineta prikando lūpą ir išraudo. Ji nebuvo pratusi, kad į jos atsiprašymą šitaip reaguotų. Staiga apsigręžė ir nuėjo.

- Tie italai tiesiog nepakenčiami, - piktai pasiskundė.

- Nekreipk į jį dėmesio, mieloji. Eime, apžiūrėsim krokodilą, išskaptuotą iš dramblio kaulo, - tau tikrai patiks.

Puaro, juos stebėjęs, išgirdo sunkų atodūsį. Atsigręžęs išvydo šalia stovinčią Žakliną de Belfort. Ji konvulsiškai spaudė turėklą. Puaro nustebino merginos veido išraiška. Nei džiaugsmo, nei neapykantos. Atrodė, joje siaučia audra, tik mergina tramdosi, neleisdama pratrūkti tam, kas širdyje susitelkė.

- Jie nebekreipia į mane jokio dėmėsio, - tyliai ir aistringai prabilo ji. - Jie išslydo iš mano rankų, ir aš jų nebeprigriebsiu. Jiems vienas ir tas pats - ar esu čia, ar manęs nėra. Aš jau nebepajėgiu jų įskaudinti.

Jos rankos virpėjo.

- Madmuazelė...

Ji neleido jam kalbėti. - Ak, vėlu... Per vėlu įspėjinėti. Jūs buvote teisus. Nereikėjo man čia važiuoti. Nereikėjo plaukti šituo garlaiviu. Kaip jūs tada pasakėte? Sielos kelias... Aš neturiu kelio atgal. Ir aš eisiu pirmyn. Jie nebus laimingi. Nebus...

Staiga nutilo ir greitai nužingsniavo. Tuo momentu Puaro pajuto kažkieno ranką ant savo peties. Atsigręžęs nustebo, išvydęs seną pažįstamą.

- Pulkininkas Reisas!

- Nesitikėjote?

Jie prieš metus susipažino Londone. Abudu buvo pakviesti į keistus namus keistos vakarienės, kurios metu buvo nužudytas namų šeimininkas. Puaro žinojo - Reisas niekam nieko nesako nei apie savo netikėto atsiradimo priežastis, nei apie tai, kur ir kada dings. Paprastai jį buvo galima sutikti tolimiausiuose imperijos forpostuose, kur grėsdavo koks maištas.

- Vadinasi, jūs čia, Vadi Halfe, - susimąstė Puaro.

- Teisingai pastebėjote, aš esu čia, “Karnake”.

- Norite pasakyti, kad...

- Kad plaukiu su jumis iki Šelalo.

Jiedu įėjo į įstiklintą saloną, kuris tuo metu buvo visiškai tuščias. Puaro užsakė pulkininkui viskio, o sau - dvigubą porciją labai saldaus likerio.

- Vadinasi, plaukiate į Šelalą mūsų garlaiviu, - svarstė Pua-

ro, siurbčiodamas likerį. - O juk nusigauti tenai vyriausybiniu laivu galima kur kas greičiau. Ar ne tiesa?

Pulkininkas nesiginčijo, tik primerkė akis.

- Jūs kaip visuomet pataikėte į patį taikinio centrą, mesjė Puaro, - atsakė jis.

- Vadinasi, jus domina keleiviai?

- Vienas keleivis.

- Norėčiau žinoti - kuris? - paklausė Puaro, žiūrėdamas į lubas.

- Deja, pats nežinau, - liūdnai prisipažino pulkininkas.

Puaro susidomėjęs laukė, ką pulkininkas dar pasakys.

Reisas tęsė:

- Aš neketinu nieko nuo jūsų slėpti. Šiose vietovėse neramu. Tai tas, tai kitkas. Čia veikė trys maištininkai, trys, pasiryžę susprogdinti parako statinę. Vienas iš jų jau mirė. Antras kalėjime. Man reikalingas trečias. Jo sąskaitoje - šešios žiauriausios žmogžudystės. Tai vienas išmaningiausių samdomų žudikų, kokie tik kada egzistavo. Jis yra šiame garlaivyje. Aš tai sužinojau iš šifruoto laiško, kuris pakliuvo į mūsų rankas. "X bus "Karnako" laive vasario mėnesį, nuo 7 iki 23 dienos". Bet kas slepiasi po tuo X, nepasakyta.

- Ar žinote kokias nors žymes?

- Ne. Tiktai tiek, kad jis mišrūnas: prancūzų, airių ir amerikiečių kraujo. Bet šito maža. Ką jūs manote?

- Ką manau? Pernelyg mažai duomenų, - susimąstęs tarė Puaro. - Šitame garlaivyje vyksta įvykiai, kurie nepaprastai mane neramina. Įsivaizduokite sau tūlą A, rimtai įžeidusį B. B trokšta keršto. B grasina.

- A ir B yra garlaivyje?

- Visiškai teisingai, - linktelėjo Puaro.

- Ir B - moteris?

- Būtent.

Reisas užsirūkė.

- Aš nepulčiau panikuoti. Žmonės, grasinantys balsu, paprastai nieko nesigriebia.

- Ypač jei grasina moteris, - jūs tai norėjote pasakyti? Žinoma, esate teisus.

Bet vis tiek Puaro atrodė susirūpinęs ir nelaimingas.

- Kas dar? - paklausė Reisas.

- Vakar A visai atsitiktinai išvengė mirties, mirties, kurią labai paprastai būtų buvę galima pavadinti nelaimingu atsitikimu.

- Ištaisė B?

- Ne, čia šuo ir pakastas. B nieko bendra su tuo negalėjo turėti.

- Vadinasi, tai ir buvo nelaimingas atsitikimas!

- Galbūt, tačiau man ne prie širdies tokio pobūdžio nelaimingi atsitikimai.

- Ar gerai esate įsitikinęs, kad B ten neįpainiota?

- Absoliučiai.

- Ką gi. Būna sutapimų. Tarp kitko, kas toji A - kokia nors atgrasi beždžionė?

- Atvirkščiai. A - žavi, turtinga ir puiki jauna dama. Reisas nusijuokė.

- Tiesiog kaip romane.

- Galbūt. Bet kartoju, mano drauge, - mano siela nerami. Jeigu neapsirinku, o kaip žinote, aš apsirinku be galo retai.

Reisas šyptelėjo į ūsą. Puaro visuomet mėgo pasigirti. Nieko nepadarysi, tokio jis būdo.

- Man baisu, mano drauge, - kalbėjo Puaro, - man baisu. Šiandien tai damai, madam Doil, aš patariau važiuoti su vyru į Chartumą ir negrįžti laivan. Bet jie nepaklausė. Meldžiu Dievą, kad mes laimingai nuplauktume iki Šelalo, kad neįvyktų katastrofa.

XI skyrius

Kitos dienos vakare Kornelija Robson vėl patraukė į Abu Simbelo šventyklą. Buvo karšta ir tylu. "Karnakas" antrą kartą sustojo Abu Simbela, kad keliauninkai galėtų vėl aplankyti šventyklą, šį kartą apšviestą dirbtinės šviesos. Skirtumas buvo milži-

niškas, ir Kornelija dalijosi savo įspūdžiais su Fergiusonu, kuris ją lydėjo.

- Ak, kur gi daktaras Besneras? Jis man viską paaiškintų! - tarė ji.

- Nesuprantu, kaip pakenčiate tą seną kelmą, - niūriai atrėžė Fergiusonas.

- Ką jūs šnekate, jis pats puikiausias iš visų mano pažįstamų!

- Pasipūtęs kvailys!

- Man atrodo, jums nederėtų apie jį kalbėti tokiu tonu.

Jiedu stovėjo prie šventyklos durų. Švietė mėnulis. Staiga jaunuolis stvėrė ją už rankos.

- Kodėl jus vilioja seni nusipenėję idiotai ir kodėl jūs leidžiate iš savęs tyčiotis senai tūžmingai beždžionei?

- Kas jums, misteri Fergiusonai?

- Nejaugi esate be charakterio? Nejaugi nesuprantate - jūs toks pat žmogus, kaip ir ji! Jūs geresnė! Šitame laive - jūs pati puikiausia! Nepamirškite šito, - kapodamas žodžius, išpyškino jis ir nuėjo.

Mis Van Skuler šnekučiavosi su daktaru Besneru. Tai buvo ramus pokalbis apie garsiausius daktaro pacientus.

- Aš, regis, nelabai ilgai užgaišau, - kaltai tarė Kornelija.

Senoji dama žvilgtelėjo į laikrodį ir pareiškė:

- Ne taip jau ir skubėjote, meilute. Kur nukišote mano aksominę peleriną?

Kornelija bejėgiškai apsižvalgė.

- Gal liko kajutėje? Jeigu leisite, nueisiu pažiūrėti.

- Kajutėje nėra. Po vakarienės buvau ją apsisiautusi. Pelerina kabojo ant krėslo atlošo.

Kornelija apėjo saloną.

- Niekur nėra, pussesere Mere.

- Nekalbėkit niekų! - atrėžė mis Van Skuler. - Ji turi būti! Atidžiau paieškokite.

Taip įsakoma šuniui ir kaip paklusnus šuo, Kornelija pakluso.

Tylusis misteris Fantora, sėdėjęs prie galinio stalelio, atsistojo ir taip pat ėmė ieškoti pelerinos. Bergždžiai.

Praėjusi diena buvo kaitri ir troški, todėl dauguma keliauninkų, grįžę iš ekskursijos, anksti užsidarė savo kajutėse.

Kampe prie Doilių stalelio sėdėjo Peningtonas ir Reisas. Jie žaidė bridžą. Be jų, salone buvo Puaro: užsikvembęs ant stalo, rankomis parėmęs galvą, seklys nesuvaldė žiovulio.

Mis Van Skuler, mis Bauers ir Kornelijos lydima,išdidžiai žingsniavo durų link, stabtelėjo prie Puaro staliuko. Šiaip taip užspaudęs žiovulį, Puaro pašoko.

- Aš ką tik sužinojau, kas jūs, mesjė Puaro. Apie jus pirmą kartą išgirdau iš savo seno bičiulio Rufo van Aldino. Aš tiesiog netveriu, kaip noriu pasiklausyti jūsų pasakojimo apie kokią nors bylą.

Puaro akyse sužvilgo žiburėliai. Jis perdėtai mandagiai nusilenkė. Mis Van Skuler irgi maloniai linktelėjo ir išėjo.

Puaro vėl nusižiovavo. Jis baisiai norėjo miego, galva buvo sunki, akys pačios merkėsi. Pažiūrėjo į bridžo žaidėjus - jie buvo aistringai įsitraukę į žaidimą. Jaunasis Fantora skaitė knygą. Daugiau kambaryje nieko nebuvo.

Per sukamąsias duris Puaro išėjo į denį ir kone susidūrė su Žaklina de Belfort.

- Atleiskite, madmuazele.

- Jūs visai apsnūdęs, mesjė Puaro, - tarė ji.

- Taip, aš tiesiog miegu eidamas, - prisipažino Puaro. - Akys pačios limpa. Šiandien buvo tvanki ir kažkokia slegianti diena.

- Taip, - regis, žodžiai kažką jai priminė, - diena buvo slogi, tokią dieną būtinai turi kas nors sprogti! Išsiveržti!

Žaklina de Belfort kalbėjo tyliai ir aistringai, žvelgdama ne į jį, o į smėlėtą krantą, ir suspaudė pirštus...

Staiga ramiai tarė:

- Labos nakties, mesjė Puaro.

- Labos nakties, madmuazele. - Ji pažiūrėjo jam tiesiai į akis. Kitą dieną, prisiminęs tą žvilgsnį, Puaro buvo beveik įsitikinęs, kad tuo žvilgsniu Žaklina prašė, maldavo pagalbos. Vėliau jis ne kartą prisiminė šį akimirksnį trukusį susitikimą.

Jis nuėjo į savo kajutę, o ji - į saloną.

Kornelija, patenkinusi visus savo valdovės įnorius ir kapri-

zus, paėmė siuvinį ir grįžo į saloną. Ji visai nenorėjo miego, atvirkščiai, ji kaip niekad jautėsi žvali ir truputį sujaudinta.

Keturi žmonės kampe vis dar tebežaidė bridžą. Kitame pašaly tylusis Fantora po senovei skaitė. Kornelija atsisėdo į krėslą ir ėmė siuvinėti.

Nejučia atsivėrė durys ir įėjo Žaklina de Belfort. Ji stabtelėjo ir atlošė galvą. Tada, nuspaudusi skambučio mygtuką, perėjo kambarį ir atsisėdo prie Kornelijos.

- Ar buvote krante? - paklausė ji.

- Taip. Mėnulio šviesoje šventykla atrodo nuostabiai.

Žaklina linktelėjo. Jos žvilgsnis nuslydo pro Korneliją, sustojo prie stalelio, kur žaidė bridžą, ir įsmego į Linetą Doil.

Išgirdęs skambutį, atbėgo berniukas. Žaklina užsakė dvigubą džino porciją. Išgirdęs jos balsą, Simonas Doilis instinktyviai atsigręžė. Tarp jo akių susimetė nerimo raukšlė.

- Simonai, mes laukiame, tavo ėjimas, - tarė jam žmona.

Žaklina tyliai niūniavo kažkokios dainelės melodiją. Atnešė džiną. Kilstelėjusi taurelę, ji paskelbė:

- Taigi, už nusikaltimą, - išgėrė ir dar užsisakė.

Ir vėl į ją sunerimęs pažvelgė Simonas. Dabar jis žaidė nebe taip atidžiai. Iniciatyvą perėmė Peningtonas - jo partneris. Žaklina vėl ėmė viena sau niūniuoti, iš pradžių tyliai, o paskui garsiau: "Ji turėjo vaikiną, bet jis ją paliko".

- Kaltas, - tarė Simonas Peningtonui. - Aš užsižiopsojau. Dabar jų roberis.

Lineta atsistojo.

- Aš noriu miego. Ko gero, eisiu gulti.

- Taip, jau vėlyvas laikas, - tarė Reisas.

- Aš irgi einu, - pasakė Peningtonas. - O tu, Simonai?

- Noriu išgerti. Aš tuoj.

Lineta linktelėjo ir išėjo. Jai iš paskos išpėdino Reisas. Peningtonas baigė gerti savo taurelę ir išsekė jiems iš paskos.

Kornelija ėmė krautis siuvimo reikmenis.

- Neišeikite, mis Robson, - paprašė Žaklina. - Prašau, neišeikite. Vakaras tik prasideda. Nepalikite manęs.

Kornelija atsisėdo.

- Merginos turi padėti viena kitai, - tarė Žaklina.

Ji atlošė galvą ir nusikvatojo. Šaižus, spiegiantis, visai nelinksmas juokas. Atnešė džiną.

- Išgerkite su manimi, - pasiūlė Žaklina.

- Ne, nuoširdžiai dėkoju, - atsakė Kornelija.

Žaklina suposi su visa kėde ir dainavo:

- "Ji turėjo vaikiną, bet jis ją paliko..."

Fantora atskleidė žurnalo "Europa - užsienio ryšiai" kitą puslapį. Simonas Doilis paėmė nuo stalo laikraštį.

- Jau labai vėlu. Man reikia eiti, - prabilo Kornelija ir bandė atsistoti, - man laikas miegoti.

- Ne, miegoti dar anksti, - pareiškė Žaklina, vėl ją pasodindama. - Aš draudžiu. Papasakokite apie save.

- Kad neišmanau nė ką ir pasakoti, - sutriko Kornelija. - Gyvenu su motinėle. Iki šiol niekur nebuvau išvažiavusi. Tai mano pirmoji kelionė. Aš mėgaujuosi laisve ir noriu, kad laikas taip greitai nebėgtų.

Žaklina vėl nusikvatojo.

- Jūs gero būdo. Dieve, aš norėčiau būti tokia, kaip jūs.

- Ką čia šnekate?! Bet juk aš... aš esu įsitikinusi...

Kornelija visai sutriko. Mis de Belfort pernelyg daug išgėrė. Kornelijai tai buvo ne naujiena. Savo gyvenime ji matė daugybę girtuoklių. Bet čia buvo kažkas kita... Žaklina kreipėsi į ją, žiūrėjo į ją, ir tuo pačiu metu - bent taip atrodė Kornelijai - ji tarsi kalbėjosi ne su ja ir ne jai skyrė savo žodžius.

Žaklina staiga pasisuko į Simoną ir tarė:

- Paskambinkit, Simonai. Aš dar noriu išgerti.

Simonas pažvelgė per laikraščio viršų ir ramiai atsakė:

- Visi stiuardai nuėjo miegoti. Jau dvylikta!

- O aš noriu išgerti, girdi?

- Jau pakankamai išgėrei, Džeki, - tarė Simonas.

Ji pašoko.

- O koks tavo reikalas, velniai griebtų!

Jis gūžtelėjo pečiais.

- Joks.

Kokią minutę ji žiūrėjo į Simoną.

- Kas tau, Simonai? Tu bijai?

Simonas tylėjo. Jis vėl paėmė laikraštį.

- Dieve, - suburbėjo Kornelija, - taip vėlu. Aš turiu... - Ji ėmė paskubom lankstyti siuvinį, net įsidūrė į pirštą.

- Neišeikite, - griežtai tarė Žaklina. - Man reikalinga parama, šalia manęs turi būti moteris. - Ji nusijuokė. - Ar jūs žinote, ko taip išsigando Simonas? Jis bijo, kad nepapasakočiau jums savo gyvenimo istorijos.

- O, hm, - Kornelija užspringo.

- Reikalas tas, - labai aiškiai tarė Žaklina, - kad mes, jis ir aš, kažkada buvome susižiedavę.

- Nejaugi? - Korneliją užvaldė prieštaringi jausmai. Ji nebeišmanė, kur dėtis iš drovumo, o tuo pačiu jai buvo baisiai įdomu. Ak, koks nelaimingas ir niekšiškas dabar jai atrodė Simonas Doilis!

- Istorija gana liūdna, - pašaipiai toliau tęsė Žaklina. - Jis pasielgė su manimi gana bjauriai. Ar ne tiesa, Simonai?

- Eik miegoti, Džeki, - šiurkščiai burbtelėjo Simonas, - tu girta!

- Ak, Simonai, jeigu tau gėda, pats eik iš čia.

Simonas Doilis pažvelgė jai į akis. Jo rankos drebėjo. Griežtai atrėžė:

- Ne, aš nenoriu miego.

Kornelija pasakė trečią kartą:

- Man reikia eiti. Taip vėlu...

- Ne, jūs liksite, - tarė Žaklina, uždėjo ranką ant merginos peties ir pasodino į vietą. - Jūs liksite ir pamatysite viską, kas čia įvyks.

- Džeki, - griežtai tarė Simonas, - nekvailiok! Dėl Dievo meilės, eik miegoti.

Žaklina staiga pasitempė ir ėmė kalbėti nenumaldomu, gergždančiu balsu:

- Tu bijai skandalo? Taip? Tai todėl, kad visi jūs, anglai, esate be galo santūrūs! Tu nori, kad aš elgčiausi padoriai? Taip? Bet man nusispjauti į padorumą. Geriau jau nešdinkis iš čia, o jei ne, tai tau teks šį tą išgirsti!

Džimas Fantora neskubėdamas užvertė žurnalą, nusižiovavo, pažiūrėjo į laikrodį, atsikėlė ir pasuko prie durų. Jis elgėsi tipiškai angliškai.

Žaklina patogiau pasitaisė kėdę ir įsispoksojo į Simoną.

- Tu, prakeiktas idiote, - dusliai sušvokštė, - šitaip su manimi pasielgei ir tikėjaisi lengvai atsikratyti?

Simonas norėjo kažką sakyti, bet persigalvojo.

Jis sėdėjo tylėdamas, tikėdamasis, kad Žaklina išsikalbės ir atvės.

Bet Žaklina slopiu, užkimusiu balsu kalbėjo be perstojo. Kornelija, niekada nemačiusiai taip atvirai, prie žmonių, demonstruojamų jausmų, visa šita scena atrodė didžiai įdomi.

- Aš įspėjau tave, - šaukė Žaklina. - Atsimeni? Man lengviau matyti tave mirusį negu kitos glėbyje. Aš sakiau, kad užmušiu tave... Netikėjai? Taip apsirikai! Aš laukiau! Tu priklausai man! Girdi? Tu mano!..

Simonas vis tebetylėjo. Žaklina nuleido ranką, apgraibom rado kažkokį daiktą ir palinko į priekį.

- Žadėjau tave užmušti, tai taip ir padarysiu. - Ji ištiesė ranką - joje sužvilgo kažkoks mažas daikčiukas. - Aš nušausiu tave kaip šunį, kaip priklydusį šunį...

Simonas tarsi pabudo ir nugriuvo į krėslą. Kornelija šaukdama puolė pro duris ir išvydo Džimį Fantorą, užsikniaubusį ant denio turėklo.

- Misteri Fantora! Misteri Fantora! - šaukė Kornelija.

Jis pribėgo prie jos; Kornelija neaiškiai sušnibždėjo:

- Ji nušovė jį. O! Ji nužudė jį!

Simonas Doilis pusiaugulom kūpsojo kėdėje... Žaklina stovėjo tarsi paraližuota. Tik visa virpėjo, su baime ir neviltim žvelgė į besiplečiančią purpurinę dėmę ant Simono kojos. Simonas spaudė prie žaizdos jau krauju permirkusią nosinę...

- Aš nenorėjau, - sušuko Žaklina. - Tikrai, aš nenorėjau. - Ji numetė pistoletą ant grindų ir bato galiuku paspyrė - pistoletas nulėkė po kėdute.

Tyliu silpnu balsu Simonas paprašė:

- Fantora, susimildami... Kažkas ateina... Nereikia triukšmo. Sakykite - nieko neatsitiko...

Fantora linktelėjo. Pravėręs duris, išvydo smalsiai besiklausantį tarną negrą.

- Viskas gerai, - tarė Fantora. - Viskas puiku - ponai pramogauja. Tarnas nusišypsojo ir, akinančiai blykstelėjęs dantimis, nuėjo.

Fantora grįžo.

- Nesirūpinkite, niekas nieko negirdėjo. O jeigu ir girdėjo, tai tikriausiai pamanė, kad iš butelio išlėkė kamštis. Dabar reikia...

Žaklina staiga isteriškai pravirko.

- Dieve, aš noriu numirti... Nusižudysiu. Ką aš padariau! Ką aš padariau!

Kornelija pribėgo prie jos.

- Tyliau! Tyliau, mano geroji!

Simono kaktą išmušė prakaitas. Veidas persikreipė iš skausmo.

- Išveskite ją iš čia, - meldė jis, - susimildami, išveskite! Misteri Fantora, palydėkite į kajutę, o jūs, mis Robson, pakvieskite medicinos seserį, juk žinote jos kajutę! - Doilis žvelgė čia į vieną, čia į kitą ir meldė pagalbos. - Nepalikite jos vienos. Tegu su ja pabūna sesuo. O paskui suraskite daktarą Besnerą ir atveskite čionai. Tik, sergėk Dieve, nieko nesakykite mano žmonai!

Džimas Fantora linktelėjo. Jis buvo veiklus ir supratingas. Kornelijos padedamas, paėmė už parankės Žakliną - ši kūkčiojo ir stengėsi išsivaduoti, - išvedė iš salono ir tempte nutempė į kajutę. Nelengva tai buvo kelionė - Žaklina plėšėsi atgal ir vis raudojo...

- Aš nusiskandinsiu... nusiskandinsiu... Aš negaliu gyventi... O Simonai, Simonai!

- Kuo greičiau atveskite mis Bauers, - Fantora paliepė Kornelijai. - Aš pabūsiu, kol grįšite.

Kornelija paklusniai išėjo.

Žaklina puolė prie durų, bet Fantora ją sulaikė.

- Jo koja... turbūt lūžo? Jis visas kraujuose, jis mirs, netekęs

kraujo... Aš noriu pas jį. Simonai, Simonai, ką aš padariau! - Ji rėkė vis garsiau.

- Tyliau, nusiraminkite! - nekantriai tarė Fantora. - Jam nieko baisaus neatsitiko.

Žaklina ir vėl pabandė išbėgti iš kajutės.

- Leiskite! Aš šoksiu per bortą! Leiskite! Aš noriu numirti! Fantora paėmė ją už pečių ir jėga pasodino ant lovos.

- Būkite čia, taip reikia. Ir netriukšmaukite. Susitvardykite. Tikėkite manimi - viskas bus gerai. - Ji staiga nutilo ir liovėsi rėkusi, bet Fantora palaimą pajuto tik tada, kai atsidarė durys ir įėjo mis Bauers, apsivilkusi kažkokį baisų chalatą-kimono, tačiau veikli ir rami kaip visada.

- Taigi, ką visa tai reiškia? - nei nustebusi, nei smalsaudama griežtai paklausė mis Bauers. Ir tuoj ėmėsi darbo. Fantora jautė jai didelį dėkingumą. Palikęs Žakliną mis Bauers globai, puolė prie daktaro Besnero kajutės. Pasibeldė ir, nelaukęs kvietimo, atidarė duris.

- Daktare, Besnerai?

Daktaras garsiai nusišnypštė ir nustebęs paklausė:

- Kas atsitiko? Kas čia?

Fantora įjungė šviesą. Tankiai mirksintis daktaras priminė pelėdą.

- Štai koks reikalas, daktare, mis de Belfort šovė į Doilį. Jis sužeistas, salone. Ar negalėtumėte nueiti?

Daktaras tuoj ėmė rengtis. Įsispyrė į kambarines šlepetes, užsivilko chalatą, paėmė lagaminėlį su būtiniausiais medikamentais ir kartu su Fantora nuėjo į saloną.

Simonui buvo pasisekę atidaryti langą. Prispaudęs galvą prie rėmo, sužeistasis godžiai traukė gaivų orą. Jo veidas buvo išbalęs.

- Nagi? Kas atsitiko? Kokia čia bėda? - eidamas prie Simono, burbėjo daktaras.

Krauju permirkusi nosinė gulėjo ant kilimo. Prie Simono kojų plėtėsi juoda dėmė. Daktaras, apžiūrėjo žaizdą, vis burbėdamas vokiškus keiksmažodžius.

- Taip, nepatinka man jūsų žaizda... Sutrupintas kaulas, nu-

tekėjo daug kraujo. Štai kas, pone Fantora, teks mudviem jį nunešti į mano kajutę. Jis pats nepaeis. Va kaip!

Vyrai atsargiai pakėlė Simoną. Tuo metu tarpduryje pasirodė Kornelija. Ją išvydęs, daktaras džiaugsmingai sušuko:

- A, tai jūs? Puiku. Eikite su mumis. Man reikalinga padėjėja. Jūs būsite geresnė pagalbininkė nei mūsų jaunasis bičiulis. Matote, jis jau baltas kaip popierius...

Fantora pabandė nusišypsoti.

- Gal pakviesti mis Bauers? - pasiūlė jis.

Daktaras Besneras pažvelgė į Korneliją.

- Ne, man padės šita jauna dama, - atsakė jis. - Tikiuosi, neketinate nualpti ar spygauti, a?

- Aš darysiu viską, ką liepsite, - drąsiai atsakė Kornelija.

Dešimtį minučių, kol vyko chirurginė operacija, misteris Fantora jautė didžiausią gėdą - jį pykino regint kraują, o Kornelija buvo rami ir paslaugi kaip visuomet.

- Padariau viską, ką galėjau, - pagaliau pareiškė daktaras Besneras. - Jūs didvyriškai laikėtės, mano jaunasis drauge. - Jis patenkintas paplojo Simonui per petį, o tada atraitė rankovę ir paėmė švirkštą. - Tuoj įleisiu migdomųjų. O kaip pasielgsime su jūsų žmona?

- Iki ryto nieko nesakykite, - silpnu balsu ištarė Simonas ir pridūrė: - Nekaltinkite Džeki. Pats viskuo esu kaltas. Aš niekšiškai su ja pasielgiau... vargšė mergaitė, ji pati nesuvokė, ką daro.

Daktaras Besneras pritardamas linktelėjo.

- Taip, taip... Suprantu...

- Aš pats kaltas, - pakartojo Simonas. - Tik nepalikite jos vienos, - maldaujamai pažvelgė į Korneliją. - Dar nežinia, ką ji gali sau padaryti.

Daktaras Besneras suleido vaistus. Ramiai, tikėdama savo žodžiais, Kornelija tarė:

- Viskas bus gerai, misteri Doili. Mis Bauers pabus pas ją per naktį.

Simonas žvilgsniu padėkojo. Jis nurimo. Įtampa atslūgo. Simonas užsimerkė. Staiga vėl krūptelėjo.

- Fantora?

- Klausau, Doili?

- Pistoletas... Reikia paimti pistoletą, kitaip rytą ras tarnai...

- Gerai sakote, - nuramino Fantora. - Tuoj einu.

Jis išėjo ir pasuko į saloną. Mis Bauers iškišo galvą iš Žaklinos kajutės.

- Jai geriau, - pranešė sesuo. - Aš suleidau morfijaus.

- Ar pabūsite su ja?

- Taip, žinoma, kai kuriuos morfijus veikia skatinančiai. Aš pabudėsiu pas ją per naktį.

Po kelių minučių Fantora pasibeldė į daktaro Besnero kajutės duris. Šis tuoj atidarė.

Fantora pakvietė jį išeiti į denį.

- Klausykite, aš neberadau pistoleto...

- Ką?

- Pistoleto nebėra. Mergina jį išmetė ant grindų ir koja paspyrė po kėdute. Bet ten jo nė kvapo.

Jie nustebę žiūrėjo vienas į kitą.

- Bet kas galėjo paimti?

XII skyrius

Erkiulis Puaro tik ką baigė skustis ir valė skustuvą. Pasigirdo nekantrus beldimas į duris. Pulkininkas Reisas įžengė, nelaukęs kvietimo. Jis kruopščiai uždarė duris.

- Nuojauta jūsų neapgavo, - tuoj pareiškė Reisas. - Tai įvyko.

Puaro išsitempė ir greitai paklausė:

- Kas įvyko?

- Praėjusią naktį Lineta Doil nužudyta šūviu į galvą.

Puaro tylėjo. Prieš jo akis iškilo merginos Asuano sode paveikslas; ji užsikirsdama, aistringai kalbėjo: "Kaip aš noriu prispausti savo brangųjį mažąjį pistoletą prie jos smilkinio ir nuspausti gaiduką". O visai neseniai ji taip pat aikštingai sakė: "Tokią dieną būtinai turi kas nors sprogti..." Jos žvilgsnyje Puaro regėjo maldavimą. Jis buvo aklas, kurčias, apkvaišęs, jis taip norėjo miego...

- Čionykštė valdžia mane pažįsta, - kalbėjo Reisas. - Ji man pavedė atlikti tyrimą. Laivas išplaukia po pusvalandžio, bet jeigu paprašyčiau, jį užlaikytų. Juk žudikas galėjo įsliuogti iš kranto.

Puaro papurtė galvą.

- Turbūt jūs teisus, - sutiko Reisas. - Tokia galimybė lygi nuliui. Apskritai imkitės darbo. Tai jūsų sritis.

Puaro tuo tarpu skubiai rengėsi.

- Aš jūsų paslaugoms, - pagaliau tarė.

Jie kartu išėjo į denį.

Prie Linetos Doil kajutės stovėjo persigandęs stiuardas. Jis atidarė duris. Daktaras, pamatęs Puaro ir Reisą, pakėlė galvą.

- Ką galite mums pasakyti, daktare? - paklausė Reisas.

Besneras susimąstęs trynė neskustą smakrą.

- Ją nušovė, taip, nušovė iš labai arti. Matote, kulka įsmego štai čia, po ausimi. Labai mažytė kulka. Regis, dvidešimt antro kalibro. Pistoletas buvo prispaustas prie smilkinio, matote, mėlynė, ir oda nubruožta.

Ir vėl Puaro tarsi banga užliejo atsiminimai: jie aiškiai girdėjo Asuane ištartus žodžius, ausyse suskambo merginos balsas...

- Ji miegojo, - toliau aiškino Besneras, - jokių pasipriešinimo ženklų. Žudikas įsliuogė tamsoje ir nušovė miegančią.

Puaro priėjo arčiau. Lineta Doil gulėjo ant šono ramia natūralia poza. Virš ausies matėsi mažytė skylutė, apėjusi sudžiūvusiu krauju.

Puaro susikrimtęs palingavo galva. Staiga jam užtraukė kvapą - priešais jį ant baltos sienos buvo iškeverzota rausva milžiniška Ž raidė.

Puaro nemirksėdamas žiūrėjo į tą raidę, paskui pasilenkė prie mirusios moters ir labai atsargiai pakėlė jos dešiniąją ranką. Vienas pirštas buvo išteptas tarsi rudais dažais.

- Kažkoks vardas, kažkoks vardas! - išsiveržė iš Puaro krūtinės.

- Kaip suprasti? - paklausė Reisas.

- Jūs klausiate, kaip tai suprasti? Viskas labai paprasta! Madam Doil mirdama norėjo, kad būtų žinomas žudikas ir šit ji kyš-

telėjo pirštą į savo žaizdą ir krauju užrašė žudiko vardo pirmąją raidę. O, kaip nuostabiai paprasta!

Nekantraudamas įsiterpė Besneras:

- Ką čia tarškiate? Kvailystė, tiesiog nesąmonė! Vargšė moteris mirė iš karto. Pamirkyti pirštą žaizdoje (juk matote - jokios žaizdos nėra, o ir kraujo - taip pat) ir parašyti ant sienos Ž raidę... Fi! Tai nesąmonė, melodramiška nesąmonė!

- Vaikiškas elgesys, - sutiko Puaro.

- Bet juk buvo kažkoks tikslas, - tarė Reisas.

- Suprantama. - Puaro iš karto surimtėjo.

- Ką gali reikšti Ž raidė? - paklausė Reisas.

- Ž byloja apie Žakliną de Belfort, - nemąstydamas atsakė Puaro. - Prieš kokią savaitę ji man pareiškė, kad labiausiai už viską pasaulyje geidžia prispausti savo mažąjį pistoletą prie šios moters smilkinio.

- Dieve gailestingas! - sušuko Besneras.

Stojo tyla. Po valandėlės Reisas giliai atsiduso ir tarė:

- Kaip tik taip viskas ir buvo.

Besneras pritardamas linktelėjo.

- Taip. Pistoletas buvo labai mažo kalibro. Gal dvidešimt antro. Žinoma, tiksliai bus galima pasakyti išėmus kulką.

- Kada ji mirė? - pasidomėjo Reisas.

Besneras susimąstęs glostė smakrą.

- Minutės tikslumu negaliu pasakyti, - jis spragtelėjo pirštais. - Dabar aštunta valanda. Turint galvoje praėjusios nakties oro temperatūrą, ji mirė prieš šešias, bet ne anksčiau, kaip prieš aštuonias valandas.

- Vadinasi, nužudyta maždaug tarp vidurnakčio ir antros valandos nakties.

- Teisingai.

Vėl įsivyravo tyla. Reisas žvalgėsi po kajutę.

- O kur vyras? Ar jis miega gretimoje kajutėje?

- Šiuo metu, - tarė daktaras Besneras, - jis miega mano kajutėje.

Puaro ir Reisas labai nustebo. Besneras keletą kartų linktelėjo galva.

- Taip, taip. Matau, jums dar nepranešė - vakar vakare šovė į misterį Doilį.

- Šovė? Kas?

- Žaklina de Belfort.

- Ar sunkiai sužeistas? - mikčiodamas paklausė Reisas.

- Taip. Sužalotas ir suaižytas kaulas. Aš ėmiausi visų priemonių, kokių tik buvo galima tokiomis sąlygomis. Bet būtina kuo greičiau padaryti rentgeno nuotrauką ir gydyti kaip dera. Jūs puikiai suprantate - garlaivyje tai neįmanoma.

- Žaklina de Belfort, - burbtelėjo Puaro. Jis ir vėl pažvelgė į rudą raidę ant sienos.

- Čia mums nebėra daugiau kas veikti, - atsiduso Reisas.

Jie nulipo į denį, kur buvo rūkomasis. Ten, susikrimtęs ir susigūžęs, nekantraudamas jų laukė "Karnako" kapitonas. Jis norėjo kuo greičiau atsikratyti atsakomybės, užkraudamas ją ant pulkininko Reiso pečių.

- Atrodo, - prabilo kapitonas, - man telieka pasikliauti jumis. Žinau, kas jūs ir kodėl čia esate. Aš gavau įsakymą jums paklusti. Jeigu sutinkate imtis ir šito reikalo, aš pasistengsiu, kad visi jūsų nurodymai būtų besąlygiškai vykdomi.

- Puiku! - sutiko Reisas. - Pirmiausia štai kas - man reikalingas šitas kambarys. Mudu su mesjė Puaro norime apklausti keleivius.

- Prašom, sere.

- Kol kas viskas. Eikite ir dirbkite savo darbą. Jeigu prireiks, jus rasiu.

Kapitonas lengviau atsiduso ir išėjo.

- Sėskitės, daktare Besnerai, - tarė Reisas, - ir papasakokite mums, kas čia įvyko vakar vakare.

Kol daktaras kurtinančiu bosu porino apie įvykius, jie neištarė nė žodžio.

- Viskas aišku, - nesvarstydamas tarė Reisas. - Mergina taip įniršo, kad puolė isterijon, o išgėrusi dvi taureles džino, ėmė pyškinti - pirma į vyrą, o paskui ir į Linetą Doil.

Daktaras papurtė galvą.

- Nemanau. Man atrodo, tai neįmanoma. Vargu ar ji būtų rašiusi ant sienos savo vardo pirmąją raidę. Juk tai kvaila.

- Kodėl? - paprieštaravo Reisas. - Pykčio ir pavydo apakinta...

- Ne, - ir Puaro papurtė galvą. - Nemanau, kad ji šitaip būtų pasielgusi. Ne jos būdui. Iš tikrųjų - tai kvaila.

- Tada yra tik vienas paaiškinimas. Kažkas tyčia parašė Ž raidę, norėdamas mesti įtarimą mis de Belfort.

- Taip, - linktelėjo Besneras, - bet žudikui labai nepavyko, nes galiu jus užtikrinti - jaunoji panelė negalėjo įvykdyti šitos žmogžudystės.

- Kodėl?

Besneras papasakojo apie Žaklinos isteriją ir apie visas aplinkybes, dėl kurių mis Bauers naktį praleido jos kajutėje.

- Aš manau, tiksliau sakant, žinau, mis Bauers nenuleido nuo jos akių.

- Jeigu tai, ką sakote, tiesa, tai byla darosi labai paprasta, - tarė Reisas.

- Kas rado lavoną? - paklausė Puaro.

- Mis Doil kambarinė - Luiza Buržė. Ji kaip visuomet įėjo į kajutę pažadinti savo ponios, rado ją negyvą, bėgo ir apalpusi krito ant stiuardo rankų. Stiuardas pranešė kapitonui, o šis - man. Aš suradau daktarą, o paskui nuėjau pas jus.

Puaro lingavo galva.

- Reikia pranešti Doiliui, - tarė Reisas.

- Sakote jis miega?

- Taip, - patvirtino Besneras, - jis dar miega mano kajutėje. Suleidau stiprių migdomųjų.

Reisas kreipėsi į Puaro:

- Turbūt ilgiau nebetrukdysime daktaro? Nuoširdžiai dėkojame, daktare.

Besneras atsistojo.

- Einu papusryčiauti. Paskui pažiūrėsiu, kaip ten Doilis.

- Ačiū.

Besneras išėjo. Puaro ir Reisas pažvelgė vienas į kitą.

- Na, ką pasakysite, Puaro? - prabilo Reisas. - Jūs tiriate šią bylą, o aš esu pasirengęs vykdyti įsakymus. Veikite.

Puaro nusilenkė.

Durys atsidarė. Įėjo Fantora ir Kornelija.

- Kaip baisu! - nesustodama pylė Kornelija. - Vargšė, vargšė misis Doil! Tokia žavinga! Koks beširdis šėtonas galėjo šitaip pasielgti! O misteris Doilis! Tai sužinojęs, jis išprotės! Jau vakar jis taip dėl jos nerimavo. Baiminosi užduoti širdį.

- Apie tai, kas įvyko vakar, mes ir norime išgirsti iš jūsų, mis Robson, - žodžių srautą sustabdė Reisas. - Mums rūpi visos smulkmenos.

- Taip, taip, suprantu. Po bridžo misis Doil sakėsi einanti į savo kajutę. Žinoma, aš negaliu garantuoti, kad ji tikrai nuėjo...

- Dėl šito neverta abejoti, - tarė Reisas. - Aš pats ją sutikau ir prie jos kajutės durų palinkėjau labos nakties.

- Kelinta buvo valanda? - pasidomėjo Puaro.

- Dieve, aš nežinau, - aiktelėjo Kornelija.

- Dvidešimt minučių dvyliktos, - atsakė Reisas.

- Gerai. Vadinasi, dvidešimt minučių dvyliktos madam Doil dar buvo gyva ir sveika. Kas tuo metu buvo salone?

- Salone buvo Doilis, - į pokalbį įsiterpė Fantora, - mis de Belfort, aš ir mis Robson.

- Teisingai, - patvirtino Kornelija. - Misteris Peningtonas, baigęs gerti taurelę, išėjo miegoti.

- Kada?

- Turbūt po kokių dviejų ar trijų minučių.

- Iki pusės dvyliktos?

- Taip, žinoma.

- Tokiu būdu, salone likote jūs, madmuazele Robson, madmuazelė de Belfort, mesjė Doilis ir mesjė Fantora. Ką šie žmonės ten veikė?

- Misteris Fantora skaitė. Aš siuvinėjau. Mis de Belfort, ji... ji...

Fantora skubinosi pagelbėti:

- Ji gėrė džiną, taurelę po taurelės.

- Taip, - Kornelija pasigavo jo mintį. - Ji šnekėjosi su manimi, klausinėjo apie mano sodą, namus. Ji tarsi man kalbėjo visokiausius dalykus, bet, man atrodo, visa tai buvo skirta misteriui

Doiliui. O jis labai pyko, bet nieko nesakė. Man atrodo, jis laukė, kol ji išsikalbės ir nusiramins.

- Bet Žaklina nenurimo?

Kornelija papurtė galvą.

- Aš norėjau išeiti, tačiau ji neišleido. Ir man buvo baisu, baisiai nesmagu. Paskui misteris Fantora išėjo...

- Suprantate, aš ten buvau nereikalingas, - prabilo Fantora. - Tikėjausi išeisiąs nepastebėtas. Mis de Belfort aiškiai norėjo sukelti skandalą.

- Ir tada ji išsitraukė pistoletą, - tęsė Kornelija. - Misteris Doilis pašoko, norėdamas atimti, bet ji spėjo iššauti ir pataikė jam į koją. Tada ji ėmė raudoti ir šaukti, o aš nežmoniškai persigandau ir puoliau į denį. Suradau misterį Fantorą. Jis grįžo su manimi. O misteris Doilis tiesiog maldaute maldavo nekelti triukšmo, bet vienas tarnas išgirdo šūvį ir jau buvo beįeinąs į saloną. Tada misteris Fantora jam paaiškino, kad nieko neatsitiko, o paskui mes nuvedėme Žakliną į jos kajutę, ir misteris Fantora liko su ja iki tol, kol aš atvedžiau mis Bauers. - Kornelija nutilo ir sunkiai alsavo.

- Kada visa tai atsitiko? - paklausė Reisas.

- Dieve, tikrai nežinau, - tarė Kornelija, bet Fantora tuoj atsakė:

- Maždaug dvidešimt minučių pirmos. Aš parėjau į savo kajutę pusę pirmos.

- Norėčiau patikslinti, - prabilo Puaro. - Ar išėjus madam Doil, kas nors iš jūsų keturių bent trumpam buvo palikęs saloną?

- Ne.

- Garantuojate, kad mis de Belfort visą tą laiką buvo salone?

- Garantuoju, - greitai atsakė Fantora. - Nei Doilis, nei mis de Belfort, nei aš, nei mis Robson iš salono nebuvome išėję.

- Gerai. Tokiu būdu mes išsiaiškinome, kad madmuazelė de Belfort neturėjo galimybių nušauti madam Doil, tarkim, iki dvidešimt minučių pirmos. Vadinasi, jūs, mis Robson, nuėjote pakviesti mis Bauers. Ar madmuazelė de Belfort tuo metu kajutėje liko viena?

- Ne, su ja pasiliko misteris Fantora.

- Puiku! Tokiu būdu, madmuazelė de Belfort turi tvirtą alibi. Tuoj mes apklausime mis Bauers, bet prieš tai aš norėčiau išgirsti jūsų nuomonę štai kokiais klausimais. Iš jūsų pasakojimo supratau, kad mesjė Doilis bauginosi, kad tik mis de Belfort neliktų viena... Ar jums neatrodo, kad jis tarsi bijojo, jog ji įsikarščiavusi gali dar ką nors iškrėsti?

- Žinoma, man taip atrodo, - tarė Fantora.

- Ar jis bauginosi, kad ji neužpultų madam Doil?

- Ne, - Fantora papurtė galvą. - Nemanau. Man atrodo, jis baiminosi dėl jos pačios, kad ji... tai yra...

- Nenusižudytų?

- Taip, suprantate, ji išrodė tokia sugniužusi ir sutrikusi. Ji be gailesčio kaltino save. Be perstojo kartojo: “Man neverta gyventi”.

- Aš manau, - droviai įsiterpė Kornelija, - jis pergyveno dėl Žaklinos. Jis kalbėjo taip kilniai. Dėl visko kaltino save. Jo žodžiais, jis labai žiauriai su ja pasielgęs. Iš tikrųjų, jis buvo toks geras.

Erkiulis Puaro susimąstęs palingavo galva.

- Dabar apie pistoletą, - tarė jis. - Kur dingo pistoletas?

- Žaklina jį numetė ir paspyrė, - tarė Kornelija.

- O paskui?

Fantora papasakojo, kad grįžęs pistoleto jau neberado.

- Aha! - tarė Puaro. - Štai mes ir priėjome prie svarbiausio. Dabar prašau gerai pagalvoti ir man smulkiai papasakoti kaip buvo.

- Mis de Belfort išmetė pistoletą ant grindų, paskui paspyrė batu.

- Iš neapykantos, - paaiškino Kornelija. - Aš puikiai įsivaizduoju jos būseną.

- Ir sakote, kad pistoletas nulėkęs po kėdute? Prisiminkite: ar madmuazelė de Belfort, išeidama iš salono, nepaėmė pistoleto?

Fantora ir Kornelija vienu balsu atsakė:

- Ne.

- Dar kartą prašau - prisiminkite viską labai tiksliai. Jūs turite atsiminti menkiausią smulkmeną, suprantate? Taigi, mes kal-

bame apie tą momentą, kai madmuazelę de Belfort išvedė iš salono. Tuo laiku pistoletas buvo po kėdute. Ir kadangi madmuazelė de Belfort nė akimirkai nebuvo likusi viena, - mesjė Fantora, madmuazelė Robson ir madmuazelė Bauers paeiliui buvo su ja, - ji neturėjo progos sugrįžti į saloną. Kuriuo laiku jūs, mesjė Fantora, atėjote paimti pistoleto?

- Turbūt apie pusę pirmos.

- Kiek praėjo laiko po to, kai, su daktaru Besneru išvedę mesjė Doilį, grįžote pistoleto?

- Kokios penkios minutės, gal šiek tiek daugiau.

- Tokiu būdu per tas penkias minutes kažkas paėmė po kėdute gulėjusį pistoletą. Tai ne madmuazelė de Belfort. Kas gi? Galimas daiktas, kad tas, kas paėmė pistoletą, ir yra madam Doil žudikas. Tas žmogus, be abejo, girdėjo arba matė, kas dėjosi salone.

- Nesuprantu, kodėl padarėte tokią išvadą? - paprieštaravo Fantora.

- Jūs pats tik ką sakėte, - atšovė Puaro, - kad pistoletas buvo po kėdute ir jo nesimatė. Todėl vargu ar jį galėjo atsitiktinai rasti. Pistoletą paėmė žmogus, tiksliai žinojęs, kur jis yra. Todėl ir darau išvadą - jis stebėjo įvykius.

Fantora atkakliai pakartojo:

- Išėjęs iš salono, nemačiau nė vieno žmogaus, o tai buvo kaip tik prieš šūvį.

- Taip, bet jūs iš salono išėjote pro duris į laivo paskuigalį.

- Taip, kaip tik toje pusėje yra mano kajutė.

- Taigi, jeigu žmogus žiūrėjo pro langą iš kitos pusės, jūs negalėjote jo matyti?

- Ne, - sutiko Fantora.

- Ar be tarno negro, dar kas nors girdėjo šūvį?

- Man atrodo, ne.

Fantora vėl prakalbo:

- Matote, visi langai buvo uždaryti. Mis Van Skuler, vos prasidėjus vakarienei, jau skundėsi skersvėju. Todėl vargu ar šūvį kas nors galėjo išgirsti, o jeigu išgirdo, tai pamanė - iššovė butelio kamštį.

- Kiek žinau, - ištarė Reisas, - antrojo šūvio niekas negirdėjo - šūvio, kuriuo buvo nužudyta madam Doil.

- Apie tai mes sužinosime, apklausdami kitus keleivius, - tarė Puaro. - O kol kas mus vis dar domina madmuazelė de Belfort. Pirmiausia reikia apklausti madmuazelę Bauers. Bet prieš išeidami, - jis gestu sulaikė Korneliją ir Fantorą, - pasakykite man kai ką apie save. Tada mums nereikės jūsų trukdyti antrą kartą. Pirmiausia jūs, mesjė - koks jūsų pilnas vardas ir pavardė?

- Džeimsas Likdeilas Fantora.

- Adresas?

- Gradmor Hauzas, Market Doningtonas, Northemšyras.

- Profesija?

- Aš - juristas.

- Kodėl atvykote į šią šalį?

Stojo tyla. Pirmą kartą per visą tą laiką nesujaudinamasis Fantora sutriko. Pagaliau jis prabilo, teisingiau sakant, pabandė atsakyti:

- E-e... pramoga.

- Aha! - tarė Puaro. - Jūs čia leidžiate atostogas, ar ne?

- E-e... taip.

- Puiku, mesjė Fantora. Trumpai papasakokite, ką veikėte ir bur praleidote praėjusią naktį nuo to momento, kuriuo baigėte pasakojimą.

- Aš tuoj pat atsiguliau.

- Kelintą valandą?

- Pusę pirmos nakties.

- Jūsų kajutės numeris 22, ji yra dešinėje laivo pusėje. Tai pirmoji kajutė nuo salono?

- Taip.

- Aš užduosiu dar vieną klausimą. Ar, būdamas savo kajutėje, negirdėjote kokio nors garso?

Fantora susimąstė.

- Aš bemat užmigau. Bet man atrodo, prieš užmigdamas, girdėjau kažką panašaus į tekštelėjimą. Daugiau nieko.

- Jūs girdėjote garsą, panašų į tekštelėjimą? Netoli kajutės?

- Tiesą sakant, nežinau. Aš jau beveik miegojau.

- Kada?

- Turbūt apie pirmą. Tiksliai negaliu pasakyti.

- Ačiū, mesjė Fantora. Galite eiti. Puaro kreipėsi į Korneliją.

- Taigi, madmuazele Robson, koks jūsų pilnas vardas?

- Kornelija Rut. Mano adresas - Red Hauzas, Belfildas, Konektikutas.

- Kodėl atvykote į Egiptą?

- Pusseserė Merė, mis Van Skuler, paėmė mane drauge į šią kelionę.

- Ar anksčiau buvote susitikusi su madam Doil?

- Ne, niekada.

- Ką veikėte praėjusią naktį?

- Po to, kai mano pagalbos daktarui Besnerui jau nebereikėjo, tučtuojau nuėjau miegoti.

- Koks jūsų kajutės numeris?

- 43, prie laivagalio. Mano kajutė greta mis de Belfort kajutės.

- Ar ką nors girdėjote?

Kornelija papurtė galvą.

- Ne, aš nieko negirdėjau.

- Jokio tekštelėjimo?

- Jokio. Bet aš ir negalėjau girdėti, nes mano kajutė yra prie krantinės prisiglaudusio laivo pusėje.

- Ačiū, madmuazele Robson, - tarė Puaro.

Fantora ir Kornelija išėjo.

- Man atrodo, viskas aišku, - tarė Reisas. - Vargu ar ims meluoti trys tarpusavyje nesusiję liudininkai. Žaklina de Belfort neturėjo progos sugrįžti pistoleto. Bet kažkas jį paėmė, ir kažkas matė viską, kas dėjosi salone. Ir kažkas parašė ant sienos Ž raidę.

Į duris pasibeldė. Įėjo mis Bauers. Ji atsisėdo, susikaupusi ir rimta kaip visuomet. Puaro paprašyta, pasakė savo vardą, pavardę, adresą ir profesiją. Dar pridūrė:

- Aš esu pas mis Van Skuler jau daugiau nei dveji metai.

- Ar madmuazelė Van Skuler sunkiai serga?

- Ne, nepasakyčiau, - atsakė mis Bauers, - bet ji nebe jauna ir nerimauja dėl savo sveikatos, todėl nori, kad šalia visuomet būtų

medicinos sesuo. Nieko tokio jai nėra. Paprasčiausiai patinka, kai jai rodomas dėmesys, ir ji už tai moka.

Puaro linktelėjo.

- Praėjusią naktį, - prabilo jis, - jus pakvietė madmuazelė Robson. Ar aš teisingai supratau?

- Žinoma, teisingai.

- Prašyčiau smulkiai papasakoti, kas įvyko.

- Mis Robson man pasakė apie nelaimę, ir aš nuėjau su ja. Mis de Belfort buvo be galo sudirgusi, arti isterijos.

- Ar ji negrasino madam Doil?

- Ne. Ji buvo labai nepatenkinta savimi ir be perstojo save koneveikė. Ji buvo išgėrusi daug alkoholio ir ją pykino. Man atrodė - palikti ją vieną - neatsargu. Suleidau morfijaus ir pasilikau pas ją.

- Dabar, madmuazele Bauers, atsakykite į tokį klausimą: ar praėjusią naktį madmuazelė de Belfort buvo išėjusi iš savo kajutės?

- Ne, nebuvo.

- O jūs?

- Aš nesitraukiau nuo jos iki pat ryto.

- Ačiū, madmuazele Bauers.

Sesuo išėjo. Vyrai pažvelgė vienas į kitą. Žaklina de Belfort negalėjo įvykdyti žmogžudystės.

Tai kas nušovė Linetą Doil?

XIII skyrius

Reisas kalbėjo:

- Kažkas pavogė pistoletą - ir tai ne Žaklina de Belfort. Tai žmogus, kuris savo nusikaltimą nori suversti ant jos galvos. Tačiau jis negalėjo numatyti, kad medicinos sesuo Žaklinai suleis morfijaus ir sėdės prie jos iki ryto. Dabar prisiminkime - juk vieną kartą jau buvo bandyta pasikėsinti į Linetą Doil. Žaklina de Belfort dėl ano pasikėsinimo nebuvo kalta. Tai kas kaltininkas?

- Man atrodo, paprasčiau nuspręsti, kas negalėjo dalyvauti

tame pasikėsinime. Tai mesjė Doilis, madam Alerton ir Timas Alertonas, madmuazelė Van Skuler ir madmuazelė Bauers. Šitie žmonės visą laiką buvo mano akiratyje.

- Hm-m, - krenkštelėjo Reisas, - ir be jų dar lieka labai daug. Pasvarstykime įmanomus nusikaltimo motyvus.

- Tikiuosi, čia mums padės mesjė Doilis. Daug kas įvyko.

Durys atsidarė ir įėjo Žaklina de Belfort. Ji buvo be galo išblyškusi ir vos pastovėjo.

- Tai ne aš, - ji kalbėjo lyg išgąsdintas vaikas, - Aš nenužudžiau. O, prašau, patikėkite! Visi, visi mano, kad aš nužudžiau, bet tai netiesa, tai netiesa. Baisu! Ak, kodėl taip atsitiko! Turbūt praėjusią naktį aš būčiau galėjusi nušauti Simoną. Aš buvau nesava. Bet čia visai kas kita. - Ji susmuko kėdėje ir pravirko.

Puaro paplojo jai per petį.

- Na, na. Mes žinome - ne jūs nužudėte madam Doil. Tai įrodyta, taip, mano vaikeli, tai įrodyta, ne jūs.

Džeki staiga išsitiesė ir sugniaužė saujoje šlapią nosinę.

- Bet kas?

- Štai šito kol kas nežinome, - atsakė Puaro. - Ar negalite mums padėti, mano vaikeli?

Žaklina papurtė galvą.

- Nežinau... Neįsivaizduoju... Neturiu nė menkiausio supratimo. - Ji niūriai kažką mąstė. - Ne, - pagaliau tarė, - nežinau nė vieno, kas būtų geidęs jos mirties, - ir tyliai baigė: - Išskyrus mane.

Tuo tarpu Reisas, kažką prisiminęs, atsiprašė ir skubiai išėjo. Žaklina sėdėjo susigūžusi. Staiga ji suvaitojo:

- Mirtis - tai nežmoniška, nežmoniška. Tegul būna prakeiktas žudikas!

- Taip, - mąsliai tarė Puaro. - Tik pamanykite: kažkas šiuo metu džiaugiasi sėkmingai įvykdęs savo planą.

- Nekalbėkite, nekalbėkite! - sušuko Žaklina. - Kokie baisūs jūsų žodžiai!

Puaro gūžtelėjo pečiais:

- Pasakiau tiesą.

- Aš linkėjau jai mirties, - beveik pašnibždom kalbėjo Žakli-

na, - ir štai ji jau negyva... ir baisiausia, kad ji mirė taip, kaip aš sakiau...

- Taip, madmuazele. Ją nužudė šūviu į smilkinį.

- Vadinasi, tada, “Katarakto” viešbutyje, aš neklydau! - sušuko Džeki. - Kažkas iš tikrųjų nusiklausė mūsų pokalbio.

- Aha! - Puaro pritardamas linktelėjo. - Aš kaip tik pamaniau: ar jūs tai prisiminsite? Taip, kad madam Doil buvo nužudyta kaip tik tokiu būdu, kaip jūs grasinote, negali būti paprastas sutapimas.

Džeki pašiurpo.

- Kas gi jis, tas vyras, kuris tą vakarą nusiklausė mūsų kalbos?

Puaro patylėjo ir staiga visai kitu tonu paklausė:

- Jūs esate įsitikinusi, kad ten buvo vyras?

Džeki nustebusi pažvelgė į jį:

- Žinoma. Bent jau... - ji susiraukė ir prisimerkusi stengėsi atsiminti. - Aš tada pamaniau, kad tai vyras, - lėtai pakartojo ji.

- Tačiau dabar negalite garantuoti?

- Ne, kaip galėčiau garantuoti? - taip pat lėtai atsakė ji. - Šmėstelėjo kažkokia figūra, lyg šešėlis... Jūs manote, kad tai buvo moteris? Bet man atrodo, kad nė viena šiame laive esanti moteris negalėjo geisti Linetos mirties.

Durys atsidarė ir įėjo daktaras Besneras.

- Mesjė Puaro, ar negalėtumėte užeiti pas misterį Doilį? Jis norėtų su jumis pasikalbėti.

Žaklina pašokusi stvėrė daktarą už rankos:

- Kaip jis? Ar geriau?

- Nė kiek ne geriau, - nepatenkintas atsakė daktaras, - juk sutrupintas kaulas.

- Ir jis gali mirti? - pasibaisėjo Džeki.

- Dieve, kuo čia dėta mirtis? Mes nugabensime jį į sausumą. Peršvies ir gydys kaip dera.

- Ak! - Žaklina mėšlungiškai sugniaužė rankas ir atsisėdo.

Puaro kartu su daktaru išėjo į denį. Prie jų prisidėjo Reisas.

Simonas Doilis gulėjo visas apkamšytas pagalvėlėmis, aukštai pakelta koja. Nuo baisaus sukrėtimo ir fizinio skausmo jo veidas pasidarė nebeatpažįstamas.

- Prašom, įeikite, - tyliai tarė jis. - Daktaras man pranešė... man sakė... apie Linetą. Negaliu patikėti. Aš tiesiog neturiu jėgų patikėti, kad tai tiesa.

- Mes suprantame. Baisi nelaimė, - tarė Reisas.

Simonas sunkiai tęsė:

- Aš norėjau pasakyti - Džeki nekalta. Esu įsitikinęs. Visi faktai prieš ją, bet užtikrinu jus - ji nekalta. Vakar per daug išgėrė, nervai pakriko, todėl mane ir puolė, bet įvykdyti šaltai apmąstytą žmogžudystę - ne jos jėgoms...

- Nesikankinkite, mesjė Doili, - švelniai tarė Puaro. - Mes kol kas nežinome, kas yra jūsų žmonos žudikas, bet tik ne madmuazelė de Belfort.

Simonas nepatikliai paklausė:

- Vadinasi, Džeki neįtariama?

- Žinoma, ne, o kadangi mes atmetame madmuazelę de Belfort, - tęsė Puaro, - ar negalėtumėte pasakyti savo nuomonę, kas galėjo būti žudikas?

Simonas papurtė galvą. Jo akys sutriko lyg vaiko.

- Tai klaiku, sunku net patikėti. Niekas, išskyrus Džeki, nelinkėjo jai blogo.

- Pagalvokite, mesjė Doili. Gal ji turėjo priešų? Gal kas turėjo senų sąskaitų?

Ir vėl Simonas bejėgiškai papurtė galvą.

- Visa tai man atrodo keista, neįtikėtina. Lineta turėjo jaunikį, lordą. Ji įžeidė jį, ištekėdama už manęs, bet sunku įsivaizduoti tokį dabitą, kaip Vindlešemas, žudiko vietoje. O be to, jis juk už tūkstančio mylių nuo čia. Arba senasis seras Džordžas Vudas. Jis nekentė Linetos už tai, kad ji perstatė jo namą pagal savo skonį. Bet seras Džordžas Vudas liko Londone.

Puaro ėmė kalbėti labai susikaupęs:

- Pirmąją kelionės dieną “Karnake” aš šnekučiavausi su jūsų žmona, ir tas pokalbis man paliko įspūdį. Ji buvo prislėgta, susikrimtusi. Ji kalbėjo, - prašau klausytis atidžiai, - kad visi aplinkiniai jos neapkenčią. Ji buvo nerami, baugšti, jai visur vaidenosi priešai.

- Ji labai nuliūdo, garlaivio denyje išvydusi Džeki. Aš irgi, - tarė Simonas.

- Teisingai, - toliau kalbėjo Puaro. - Bet tai nepadeda įminti jos žodžių paslapties. Sakydama esanti priešų apsupta, žinoma, ji perdėjo, tačiau esu įsitikinęs, - omenyje turėjo ne tik madmuazelę de Belfort.

- Gal jūs ir teisus, - sutiko Simonas. Atrodo, aš žinau, kur čia šuo pakastas. Ją išgąsdino kažkokia pavardė keleivių sąraše.

- Pavardė keleivių sąraše? Kieno pavardė?

- Šito ji nepasakė, o ir aš nekreipiau dėmesio į jos žodžius. Garbės žodis, buvau per daug susirūpinęs Žaklina. Kiek supratau, Lineta kalbėjo apie kažkokius verslininkus, kurie bankrutuosią, susidūrę su veikliais verteivomis. Ir dar ji kalbėjo apie tai, kad jai esą labai nemalonu susitikti su tais, kurie nusigyveno dėl jos tėvo kaltės. Gerai nežinau Linetos šeimos istorijos, bet man atrodo, jos motina buvo milijonieriaus duktė. O tėvas paprasčiausiai pasiturintis žmogus. Tačiau po vestuvių jis ėmė lošti biržoje ar dar kažką veikė. Žinoma, versle taip jau yra: vieni praturtėja, kiti nuskursta. Man atrodo, šiame laive yra žmogus, kurio tėvas buvo Linetos tėvo konkurentas ir per jį nuskurdo. Prisimenu, Lineta sakė: "Baisu, kai žmonės tavęs nekenčia, nors ir visai nepažįsta".

- Taip, - susimąstė Puaro, - dabar suprantu, kodėl tą vakarą ji buvo tokios nuotaikos. Lineta pirmą kartą gyvenime pajuto, kad palikimas teikia ne tik džiaugsmą, bet ir rūpestį. Ar gerai pamenate, mesjė Doili, - ji tikrai nepasakė pavardės?

- Aš paprasčiausiai neatkreipiau dėmesio, - susisielojęs atsakė Simonas. - Atsakiau maždaug taip: mūsų laikais niekas nebeprisimena tėvų nuodėmių, gyvenimas bėga pernelyg greitai.

- Leiskite man pareikšti savo nuomonę, - įsiterpė daktaras Besneras. - Laive yra jaunuolis, kuris buvo priešiškai nusiteikęs madam Doil atžvilgiu.

- Jūs turite omenyje Fergiusoną? - paklausė Puaro.

- Taip. Jis ne kartą gana nepalankiai kalbėjo apie madam Doil.

- Kaip čia mums sužinojus, kas jis per vienas? - jaudindamasis paklausė Simonas.

- Pulkininkas Reisas ir aš apklausime keleivius, - atsakė Puaro. - Kol neištardysime visų iki vieno, negalime daryti jokių išvadų. Pirmiausia turime apklausti kambarinę. Tai galime padaryti čia. Mesjė Doilio buvimas mums tik padės. Ar madam Lineta turėjo pasiėmusi brangenybių?

- Perlą su grandinėle, - tarė Simonas. - Tikint Linetos žodžiais, tas daiktelis kaštuoja apie penkiolika tūkstančių. Dieve, nejaugi per prakeiktą perlą...

- Apiplėšimas gali būti tik vienas iš daugybės motyvų, - tarė Puaro. - Tačiau kol kas nenoriu tikėti, kad tai žmogžudystės priežastis. Bet mes viską sužinosime. Taigi, tegu pakviečia kambarinę.

Luiza Buržė pasirodė esanti toji pati iš kitų išsiskirianti lotynaamerikietė, kurią Puaro jau buvo įsidėmėjęs. Užsiverkusi ir, regis, išsigandusi. Tačiau jos veidas bylojo apie gudrumą, uždarą būdą. Tai pastebėjęs, Puaro sunerimo.

- Jūs - Luiza Buržė?

- Taip.

- Kada paskutinį kartą matėte madam Doil gyvą?

- Praėjusią naktį, mesjė. Tikslaus laiko negaliu pasakyti. Aš atėjau, norėdama padėti jai nusirengti.

- Kelinta buvo valanda?

- Turbūt vienuolikta. Tiksliai nežinau. Aš padėjau madam nusirengti, paguldžiau ją ir išėjau.

- Kiek laiko užgaišote?

- Apie dešimt minučių. Madam buvo labai pavargusi. Ji paprašė, kad išeidama užgesinčiau šviesą.

- Ką veikėte išėjusi iš madan kajutės?

- Nuėjau į savąją - mano kajutė yra apatiniame denyje.

- Gal ką nors matėte ar girdėjote?

- Būtent ką, mesjė?

- Tai jūs turite mums pasakyti, madmuazele, o ne mes jums, - atsakė Puaro.

Ji iš padilbų žvelgė į jį.

- Bet juk aš, mesjė, buvau apačioje. Kaip gi aš galėjau ką nors matyti ar girdėti? Mano kajutė apatiniame denyje. Aš pa-

prasčiausiai fiziškai negalėjau nieko išgirsti ar pamatyti. Žinoma, jeigu mane būtų kamavusi nemiga ir jeigu staiga būčiau sumaniusi palypėti laiptais į viršų, galimas daiktas, būčiau išvydusi žudiką, tą baisenybę įeinantį arba išeinantį iš madam kajutės, bet kadangi...

Ji pasisuko į Simoną ir maldaudama ištiesė rankas:

- Mesjė, prašau jūsų, užtarkite! Jūs gi matote, ką jie su manimi išdarinėja! Ką aš galiu pasakyti?

- Mano vaikeli, - sutrikęs atsakė Simonas, - nesikrimskite. Jūs nieko nematėte ir negirdėjote, visi tai supranta. Nesijaudinkite, niekas jūsų nenuskriaus. Aš jumis pasirūpinsiu. Jūs visiškai nekalta.

- Mesjė toks geras, - burbtelėjo Luiza ir kukliai nuleido akis.

- Tokiu būdu, - nekantraudamas paklausė Reisas, - jūs nieko nematėte ir negirdėjote?

- Taip, teisingai, mesjė.

- Ir jūs nežinote nei vieno žmogaus šiame laive, kuris jūsų poniai būtų linkėjęs bloga?

Netikėtai Luiza pakėlė galvą ir susijaudinusi prabilo:

- Taip, aš žinau. Į šį klausimą galiu atsakyti tiesiai - taip!

- Jūs turite galvoje madmuazelę de Belfort? - paklausė Puaro.

- Ją savaime suprantama. Bet aš kalbu ne apie ją. Šiame laive yra dar vienas žmogus, kuris nekentė madam už tą piktą, kurį madam jam padarė.

- Dieve! - sušuko Simonas. - Apie ką ji šneka!

Luiza kalbėjo dar labiau susijaudinusi, kiekvieną žodį palydėdama reikšmingais gestais:

- Taip, taip, taip, aš sakau tiesą. Kalbu apie buvusią madam kambarinę - mano pirmtakę. Vienas šio laivo mechanikas ketino ją vesti. O mano pirmtakė, jos vardas Merė, rengėsi už jo ištekėti. Bet madam Doil išaiškino, kad tas žmogus - jo pavardė Flitvudas - jau vedęs, vedęs spalvotąją, suprantate? Jo žmona buvo iš kitos šalies, ji jau su juo nebegyveno, grįžo į savo gimtinę, bet jis vis tiek buvo laikomas vedusiu. Ir madam apie viską papasakojo Merei, ir Merė, nors labai sielvartavo, vis dėlto nutraukė romaną su

Flitvudu ir nebenorėjo jo nė matyti. Ir kai Flitvudas sužinojo, kad madam Doil ir yra ta pati Lineta Ridžuei, tai labai supyko ir pasakė, kad norėtų ją užmušti. Girdi, ji įsivėlusi į jo asmeninį gyvenimą ir sugriovusi jo laimę.

Luiza pergalingai pažvelgė į Puaro.

- Gana įdomu, - tarė Reisas.

Puaro kreipėsi į Simoną:

- Ar jūs ką nors apie tai žinojote?

- Nė nenujaučiau, - nuoširdžiai atsakė Simonas. - Abejoju, ar Lineta žinojo, kad šis žmogus čia. Man atrodo, ji seniausiai buvo pamiršusi visą tą istoriją. - Simonas staiga kreipėsi į kambarinę: - Ar sakėte apie tai mano žmonai?

- Žinoma, ne, mesjė, ne.

- Ką žinote apie savo ponios perlą? - paklausė Puaro.

- Perlą? - Luiza plačiai išplėtė akis.

- Vakar vakare jūs matėte perlą su grandinėle jai atsigulus?

- Taip, mesjė.

- Kur madam jį padėjo?

- Ant stalelio prie lovos.

- Ir ten perlą matėtė paskutinį kartą?

- Taip, mesjė.

- O šįryt ar matėte?

Merginos veidas staiga persimainė.

- Dieve! Aš net nepažiūrėjau. Priėjau prie lovos, išvydau madam, sušukau, išbėgu į denį ir apalpau.

Puaro linktelėjo:

- Jūs nepažiūrėjote, bet man akys duotos tam, kad žiūrėčiau. Šįryt ant stalelio prie lovos perlo nebuvo.

XIV skyrius

Stiuardas pranešė, kad pusryčiai patiekti rūkomajame. Puaro su Reisu nuėjo tenai ir atsisėdo prie stalelio.

- Taip, - tarė Reisas, įsipildamas kavos, - mes sužinojome dvi gana svarbias naujienas: apie dingusį perlą ir apie tą žmogų -

Flitvudą. Jeigu kalbėsime apie perlą, tai galima papraščiausia manyti, kad tai apiplėšimas. Bet įsivaizduokime: madam Doil prabunda ir išvysta vagį...

- Žinote, dėl to perlo man kilo viena idėja. Jeigu ji teisinga, perlas negali prapulti. O ką manote apie kambarinę?

- Man pasirodė, ji žino daugiau negu sako, - lėtai tarė Reisas.

- Aha, vadinasi ir jums liko toks įspūdis. Ji tarnavo pas madam Doil labai neilgai. Galbūt priklauso gaujai, kuri verčiasi brangenybių vagystėmis. Tokiais atvejais kambarines aprūpina pačiomis geriausiomis rekomendacijomis. Deja, šiuo metu mes neturime galimybių gauti apie ją informacijos. Ak, tie perlai... Ir vis dėlto mano spėjimas turi pasitvirtinti! Kas gi jis, šitas kvailys? - jis nutilo. - Ką mums daryti su Flitvudu?

- Pasikvieskime. - Reisas paskambino ir paprašė surasti Flitvudą. - O ar jūs turite kokių nors hipotezių?

- Žinoma, ir gana daug, mano drauge. Pavyzdžiui, nagus prikišęs globėjas iš Amerikos.

- Peningtonas?

- Taip, Peningtonas. Aš stebėjau gana įdomią sceną.

Jis perpasakojo Reisui, kas vyko salone tarp Linetos Doil ir Peningtono.

- Supraskite, nepaprastai svarbu tai, kad madam skaitė kiekvieną dokumentą ir tik perskaičiusi pasirašydavo. Peningtonui bemat dingo noras tvarkyti reikalus. O Linetos vyras tuo metu pasakė gana įdomią frazę.

- Kokią?

- Jis sakė: "Aš niekada neskaitau dokumentų, pasirašau ten, kur man liepia". Suprantate, kur esmė? Peningtonas bemat suprato. Aš tai perskaičiau iš jo akių. Kai jis išgirdo šituos Doilio žodžius, jo akyse sužibo aiški mintis. Įsivaizduokite, mano drauge, jūs esate paskirtas nepaprastai turtingo žmogaus globėju. Jo pinigus išleidote biržos spekuliacijoms. Puikiai suprantu, visa tai labai panašu į detektyvinį romaną, bet kartais apie panašius dalykus skaitome laikraščiuose.

- Aš juk nesiginčiju, - tarė Reisas.

- Jūs dar turite laiko ir tikitės atsigriebti. Jūsų globojamoji

dar ne pilnametė, ir jūs dar turite kažkiek laiko. Bet staiga ji išteka! Per vieną minutę visi pinigai pereina iš jūsų rankų į jos rankas. Katastrofa! Vienintelė mintis - ji povestuvinėje kelionėje, jai ne galvoj verslo dokumentai, gal ji net neskaičiusi pasirašys jums reikalingą popierių... Bet ne tokia buvo Lineta Doil. Ji ir povestuvinėje kelionėje liko veiklos žmogumi. Ir staiga išgirstame šitokius vyro žodžius, ir jums, jau visai nusivylusiam, ateina į galvą nauja išsigelbėjimo idėja. Jeigu Lineta Doil mirtų, visas jos turtas atitektų vyrui, o su juo susidoroti nepaprastai lengva. Jis taptų paklusniu kūdikiu patyrusio žmogaus rankose. Mano mielasis pulkininke, patikėkite, aš mačiau šitokias mintis gimstant Peningtono galvoje. "Ak, jeigu vietoj Linetos aš turėčiau reikalą su Simonu..." Apie tai jis galvojo.

- Galimas daiktas, - niūriai atsakė pulkininkas, - bet jūs neturite įrodymų.

- Taip, aš neturiu jokių įrodymų...

- Tada grįžkime prie jaunojo Fergiusono, - tarė Reisas.

- Jeigu tai tiesa, ką girdėjome, tai apie Linetą jis kalbėjęs labai piktai. Nesiruošiu daryti išvadų iš jo žodžių. Bet juk jis gali būti kaip tik tas žmogus, kurio tėvą nuskurdino senasis Ridžuėjus. Gal jis iš tų, kurie mėgsta druska barstyti senas žaizdas?

- Prisiminkite, dar yra ir mano vaikinas, - tarė Reisas.

- Taip, "jūsų vaikinas".

- Jis profesionalus žudikas, - patikslino Reisas. - Mes tai žinome. Antra vertus, negaliu įsivaizduoti, kuo jam būtų nusikaltusi Lineta Doil. Jų orbitos nesusikirto.

- Gal ji atsitiktinai pamatė arba sužinojo ką nors tokio, kas jį kompromituoja?

- Galbūt, nors sunku patikėti.

Į duris pasibeldė.

Flitvudas, rūsčios nuožmios išvaizdos vyras, įtartinai žvelgė ir į Reisą, ir į Puaro.

- Norėjote mane pamatyti?

Puaro atpažino - matė jį besišnekučiuojantį su Luiza Buržė.

- Taip, - atsakė Reisas. - Jūs turbūt žinote, kad vakar garlaivyje įvykdyta žmogžudystė.

Flitvudas linktelėjo.

- O mes žinome, kad jūs turėjote priežastį neapkęsti moters, kuri vakar buvo nužudyta.

Flitvudo akyse plykstelėjo baimė.

- Kas jums sakė?

- Juk misis Doil įsikišo į jūsų ir vienos jaunos merginos santykius.

- Aš žinau, kas jums tai papasakojo, - ta melagė prancūzaitė. Štai ką pasakysiu: mergaitė meluoja, ji paprasčiausia ilgaliežuvė.

- Kažkodėl labai jau aktyviai ginatės, nežinodamas, ką ji sakė.

Smūgis pataikė tiksliai. Vyras išraudo ir nurijo seilę.

- Ko madam kišosi į svetimus reikalus?

- Jūs norite pasakyti - kam misis Doil kišosi į jūsų santykius? Ką gi, turbūt žinote - už dvipatystę baudžiama.

- Kokia dvipatystė? Aš buvau vedęs čiabuvę. O tai jokia santuoka. Ji pabėgo nuo manęs ir grįžo į savo kaimą. Aš jos jau nebemačiau kokius šešerius metus.

- Ir nepaisant to, jūs esate vedęs.

Flitvudas tylėjo.

- Misis Doil, - tęsė Reisas, - tuo laiku ji dar buvo mis Ridžuei, sužinojo apie jūsų žmoną?

- Taip, ji sužinojo, tegu būna prakeikta! Kas prašė kišti nosį į svetimus reikalus! Su Mere aš būčiau elgęsis kaip pridera. Dėl jos buvau viskam pasiryžęs. Ji niekada nebūtų sužinojusi apie tą, kitą, jeigu ne jos ponia. Taip, po paraliais, aš nekenčiau šitos damos, taip, kai ji pasirodė laive, visa perlais ir briliantais pasipuošusi, tokia išdidi ir laiminga, aš ėmiau jos neapkęsti šimtą kartų stipriau, - juk ji sugadino mano gyvenimą ir seniausiai viską pamiršo. Bet jeigu jūs laikote mane žmogžudžiu, tai labai apsirinkate! Aš nešoviau į ją. Aš nė pirštu jos nepaliečiau. Galiu prisiekti.

Jis nutilo, visas šlapias nuo prakaito, ir sunkiai alsavo.

- Kur buvote praėjusią naktį nuo pusės dvyliktos iki antros?

- Miegojau savo lovoje, ir kaimynas tai gali paliudyti.

- Mes patikrinsime, - tarė Reisas ir mostelėjo galva. - Galite eiti.

- Taigi? - paklausė Puaro, kai Flitvudas iš lauko pusės uždarė duris.

Reisas gūžtelėjo pečiais:

- Jo pasakojimas visai logiškas. Suprantama, jis nervuojasi, bet tai natūralu. Reikia patikrinti jo alibi, nors iš to menka nauda. Jo kaimynas miegojo, ir Flitvudas puikiausiai galėjo tyliai išeiti ir grįžti. Reikia pasidomėti, ar kas nors jo nematė.

Į rūkomąjį skubiai įėjo misis Alerton, vilkinti šviesiai pilko šilko suknele. Ji buvo sutrikusi.

- Kaip baisu, - tarė ir atsisėdo į krėslą. - Sunku patikėti. Žavi moteris, kuriai nieko netrūko ir galėjo džiaugtis gyvenimu, - nebegyva. Aš negaliu patikėti...

- Suprantu jūsų jausmus, madam, - užjausdamas tarė Puaro.

- Labai džiaugiuosi, kad jūs esate šitame garlaivyje, - toliau nuoširdžiai kalbėjo misis Alerton. - Jūs rasite kaltininką. Ir aš džiaugiuosi, kad toji keista nelaimingoji mergina nėra kalta.

- Jūs kalbate apie madmuazelę de Belfort? Kas jums sakė, kad ji nekalta?

- Kornelija Robson, - neslėpė misis Alerton ir vos pastebimai šyptelėjo. Ji be galo aistringai įsitraukusi į šituos įvykius. Galbūt pirmą kartą gyvenime Kornelijos akyse vyksta tokie kvapą gniaužiantys dalykai ir gal daugiau niekada panašūs atsitikimai nebepasikartos.

Misis Alerton pažvelgė į Puaro ir nutilo.

- Atleiskite, aš taip daug plepu. Gal turite klausimų?

- Jeigu neprieštaraujate, pasakykite, kada nuėjote miegoti, madam?

- Lygiai pusę vienuoliktos.

- Ar greitai užmigote?

- Taip, aš labai norėjau miego.

- Prisiminkite, ar naktį nieko negirdėjote?

Misis Alerton susikaupė ir susimąstė:

- Palaukit, man atrodo, girdėjau tekštelėjimą, o paskui kažką bėgant - arba atvirkščiai. Bet prisimenu labai neaiškiai. Gal tai buvo sapnas, o gal tikrovė. Pamaniau - kažkas iškrito per bortą. Pabudusi klausiausi, bet viešpatavo tyla.

- Gal žinote, kelinta buvo valanda?

- Ne, tikrai nežinau. Verčiau neminėsiu laiko, kadangi gerai nežinau.

- Ar tai ir viskas, ką galite mums pasakyti?

- Rodos, viskas.

- Ar su madam Doil anksčiau buvote susitikusi?

- Ne. Timas ją pažinojo. Aš apie ją tebuvau girdėjusi tik iš savo pusseserės Džoanos Sautvud, o pati su ja susipažinau Asuane.

- Jeigu leisite, madam, norėčiau užduoti dar vieną klausimą.

Misis Alerton vos vos šyptelėjo ir tarė:

- Ak, aš laukiu nesulaukiu kokio nors ypatingo klausimo.

- Tai va. Ar jūs arba jūsų giminaičiai nepatyrė materialinės skriaudos dėl madam Doil tėvo, Melušo Ridžuėjaus, finansinės veiklos?

Misis Alerton nuoširdžiai nustebo.

- Ką jūs! Mūsų šeimos kapitalas nyko natūraliu būdu... Suprantate, visur dabar moka mažesnius procentus negu anksčiau. Mūsų gyvenime niekada nieko dramatiško nebuvo. Mano vyras paliko mums palyginti nedaug pinigų, bet jie niekur nedingo, apsaugoti.

- Ačiū, madam. Būkite maloni, paprašykite, kad ateitų sūnus.

Jai grįžus, Timas netikėtai paklausė:

- Ar tardymas jau baigtas? Dabar mano eilė? Dabar mano eilė? Ko tavęs klausinėjo?

- Tiktai ar aš ko nors negirdėjusi praėjusią naktį, - tarė misis Alerton. - Gaila, niekuo negalėjau jiems pagelbėti. O juk Linetos kajutė - per vieną nuo manosios. Aš turėjau girdėti šūvį. Eik, Timai, tavęs laukia.

Puaro pakartojo tuos pačius klausimus. Timas atsakė:

- Aš anksti atsiguliau, maždaug pusę vienuoliktos. Truputį paskaičiau ir užgesinau šviesą.

- Ar vėliau ką nors girdėjote?

- Taip. Aš jau miegojau, kai prasidėjo kažkoks bruzdesys. Nugirdau kažką ištariant Fantoros pavardę.

- Gal šūktelėjo iš salono išbėgusi madmuazelė Robson?
- Tikriausiai. Paskui girdėjau visokiausius balsus, kažką bėgant deniu. Vėliau pliaukštelėjimą. Ir senį Besnerą kažkam šaukiant: "Atsargiau, neskubėkite!"
- Jūs girdėjote pliaukštelėjimą?
- Taip, bent man jau taip atrodė.
- Ar galite garantuoti, kad tai buvo ne šūvis?
- Gal ir šūvis. Man pasirodė - atkimšo šampano butelį. Bet tai galėjo būti ir šūvis. O pliaukštelėjimas man paprasčiausiai tiesiog pasigirdo, žinote, asociavosi - išlėkė kamštis, į taures pila vyną. Per miegus man atrodė, kad salone linksminasi, kad ten vakaronė ir pykau, kad man trukdo miegoti.
- O paskui? Dar ką nors girdėjote?
Timas susimąstė.
- Fantora ilgai kuitėsi savo kajutėje ir niekaip nenurimo.
- O vėliau?
- Paskui aš užmigau.
- Ir daugiau nieko negirdėjote?
- Absoliučiai nieko.
- Ačiū, mesjė Alertonai.
Timas atsistojo ir išėjo.

XV skyrius

Reisas susimąstęs palinko prie "Karnako" garlaivio plano. Štai čia gyvena Fantora, čia jaunasis Alertonas, misis Alerton. Toliau - tuščia Simono Doilio kajutė. Kieno kajutė yra kitoje pusėje, priešais misis Doil kajutę? Aha, senosios amerikietės. Jeigu kas ką girdėjo, tai tik ji!

Mis Van Skuler tą rytą buvo dar labiau susiraukšlėjusi ir išgeltusi nei visuomet. Jos mažos juodos akutės žvelgė piktai ir įtartinai. Reisas, ją pasitikdamas, atsistojo ir mandagiai linktelėjo.

- Mis Van Skuler, susimylėdama atleiskite už trukdymą. Jūs esate labai maloni ir mes dėkojame, kad sutikote pas mus ateiti. Prašome sėstis.

Mis Van Skuler sudirgusi sušnibždėjo:

- Aš nepageidauju turėti ką nors bendra su visu tuo. Aš esu nustebinta. Nepainiokite manęs į tą nepaprastai nemalonų įvykį.

- Mes viską kuo puikiausiai suprantame. Su jumis norime pirmiausia pasikalbėti, kad nebereikėtų vėliau trukdyti.

Mis Van Skuler šiek tiek maloniau pažiūrėjo į Puaro.

- Džiaugiuosi, kad mane suprantate. Aš nesu pratusi prie panašių istorijų.

- Savaime suprantama, madmuazele, - kalbėjo Puaro, iš paskutiniųjų stengdamasis nuraminti senąją damą, - kaip tik todėl mes ir norime kuo greičiau išvaduoti jus nuo visokių nemalonumų. Taigi, prisimenate, kelintą valandą vakar nuėjote miegoti?

- Aš visuomet guluosi lygiai dešimtą. Bet vakar atsiguliau vėliau per Korneliją - ji mane sutrukdė.

- Ačiū, madmuazele. Taigi, ar atsigulusi girdėjote kokius nors garsus?

- Aš visuomet miegu labai budriai, - pareiškė mis Van Skuler.

- Puiku! Mums tai tiesiog laimė.

- Mane pabudino ta kvaila misis Doil kambarinė, be galo garsiai savo poniai linkėjusi labos nakties.

- O po to?

- Aš vėl užmigau. Paskui man dingojos, kad kažkas įėjo į mano kajutę, bet ne - įėjo į gretimą.

- Į madam Doil kajutę?

- Taip. Paskui išgirdau žingsnius denyje ir tekštelėjimą.

- Turbūt tikslaus laiko negalite pasakyti?

- Atvirkščiai. Galiu. Buvo lygiai dešimt minučių pirmos.

- Ar tikrai?

- Taip. Aš žvilgtelėjau į laikrodį.

- Ar girdėjote šūvį?

- Ne, nieko panašaus į šūvį negirdėjau.

- Bet gal šūvis kaip tik jus ir pažadino?

Mis Van Skuler, kaip rupūžė palenkusi į šoną galvą, svarstė, ką atsakyti.

- Galbūt, - nerorom prisipažino.

- Bet kurioje vietoje pasigirdo tas tekštelėjimas, jūs nežinote?

- Atvirkščiai, puikiausiai žinau!

- Žinote?

- Suprantama. Man įgriso triukšmas ir bruzdesys denyje. Atsikėliau ir išėjau. Mis Oterbon stovėjo užsikvembusi ant turėklo. Ji ką tik buvo išmetusi į-upę kažkokį daiktą.

- Mis Oterborn? - nustebęs perklausė Reisas.

- Taip.

- Neklystate? Tai iš tikrųjų buvo mis Oterborn?

- Aš puikiausiai mačiau jos veidą.

- O ar ji jus matė?

- Tikriausiai, ne.

Puaro palinko prie pat jos.

- Kaip ji atrodė, madmuazele?

- Ji buvo nepaprastai susijaudinusi.

Reisas ir Puaro susižvalgė.

- Kas buvo po to? - nekantravo Puaro.

- Mis Oterborn nuėjo į dešinę laivo pusę, o aš vėl atsiguliau.

Pasibeldęs į duris, įėjo kapitonas, rankose laikydamas varvantį vytulį.

- Štai ką ištraukėme, pulkininke.

Reisas tuoj išvyniojo paketą. Šlapiam aksominiam drabužyje, suvyniotas į kažkuo raudonu išteptiotą nosinę, buvo mažas perlamutrinis pistoletas.

- Taip ir maniau, - pergalingai tarė pulkininkas, - pistoletą vis dėlto išmetė per bortą. - Jis atkišo ginklą Puaro.

- Taigi, mesjė Puaro, sakykite, ar šį pistoletą matėte aną vakarą “Katarakto” viešbutyje?

Puaro ramiai ir atidžiai apžiūrinėjo ginklą.

- Taip, tą patį. Inkrustacija ir Ž. B. inicialai... Daiktas prabangus, labai moteriškas, o tuo pačiu - mirtinas ginklas.

- Dvidešimt antro kalibro, - tyliai tarė Reisas ir ištraukė apkabą. - Trūksta dviejų šovinių. Taip, neabejotina...

Mis Van Skuler daugiareikšmiškai kostelėjo.

- O ką pasakysite apie mano aksominę peleriną?

- Ar čia jūsų pelerina, madmuazele?

- Taip, tai mano aksominė pelerina.

Reisas pakėlė šlapią drabužį.

- Jūsų, mis Van Skuler?

- Žinoma, mano! - sušuko senoji dama, - Vakar vakare aš jos užsimušdama ieškojau, visų klausinėjau...

- Mis Van Skuler, kur savo peleriną matėte paskutinį kartą?

- Vakar vakare į saloną aš atėjau ja apsigobusi, o išeidama apsižiūriu - pelerinos nė kvapo!

- Dabar suprantate, kam panaudojo jūsų peleriną? - ramiai paklausė Reisas.

Jis išskleidė šlapią drabužį ir pirštu parodė apdegimo žymes bei keletą mažų skylučių.

- Žmogžudys šovė per peleriną, kad niekas neišgirstų šūvio.

- Nuostabu! - sušuko senutė ir jos liesas veidas išraudo.

- Aš būsiu be galo jums dėkingas, mis Van Skuler, jeigu papasakosite, ar seniai ir ar artimai pažinojote misis Doil, - paprašė Reisas.

- Anksčiau aš jos visai nepažinau.

- Bet buvote apie ją girdėjusi?

- Suprantama, aš žinojau, kas ji.

- Ar jūsų šeimos nepasižinojo?

- Mūsų šeima, pulkininke, visuomenėje užima ypatingą padėtį, mes palaikome pažintį tik su sau lygiais. Mano mieloji motinėlė nė už ką nebūtų užmezgusi pažintį su šeima, panašia į Harcų, - jie buvo turtuoliai, bet be kilmės ir vardo.

- Ar dar ką nors galite mums pasakyti?

- Aš neturiu ko pridurti prie to, ką pasakiau. Lineta Ridžuei išaugo Anglijoje, aš nebuvau jos mačiusi iki kelionės Egiptan.

Ji atsistojo. Puaro atidarė duris, ir Van Skuler išdidžiai išpėdino.

- Rozalė Oterborn? Ko jau ko, tik ne šito laukiau, - tarė Reisas.

Puaro, regis, buvo sutrikęs. Staiga jis sudavė kumščiu į stalą:

- Bet tai juk nesąmonė! - sušuko. - Tai nesąmonė!

- Ką turite galvoje?

- Mes klaidžiojame tamsoje. Lineta Doil kažkam nepatiko ir tas kažkas panoro ja atsikratyti. Kažkas stebėjo sceną salone praėjusią naktį. Kažkas įsliuogė į saloną ir paėmė pistoletą - nepamirškite, Žaklinos de Belfort pistoletą! Kažkas nušovė Linetą Doil kaip tik tuo pistoletu ir krauju parašė ant sienos Ž raidę... Viskas labai aišku, ar ne? Ką po to turėtų daryti žudikas? Suprantama, palikti Žaklinos de Belfort pistoletą - prakeiktas pistoletas! - matomoje vietoje, kad kas nors rastų. Bet vietoj to, žudikas išmeta pistoletą, tą ypač svarbų įkaltį prieš Žakliną de Belfort, už borto. Kodėl, mano drauge, kodėl?

- Taip, labai keista, - atsakė Reisas.

- Ne tik keista - tai nėįtikima!

- Kaip neįtikinama, jeigu taip yra!

- Aš ką kita turiu galvoje. Aš turiu galvoje neįtikimą įvykių eigą. Čia kažkas ne taip.

XVI skyrius

Pulkininkas Reisas susidomėjęs pažiūrėjo į savo kolegą. Jis turėjo priežastį gerbti Erkiulį Puaro ir iš tikrųjų jį gerbė. Tačiau šį kartą garsiojo detektyvo mąstymo eiga jam buvo nesuprantama. Tačiau jis nepuolė klausinėti. Reisas apskritai retai užduodavo klausimus. Jis paprastai dirbdavo juodą darbą.

- Ką dabar kviesime? Gal tą panelę Oterborn?

Įėjo Rozalė Oterborn. Ji nesinervavo ir nebuvo išsigandusi.

- Tai ir manęs jums prireikė? - rūsčiai paklausė.

Atsakė Reisas:

- Mes tiriame misis Doil žuvimo priežastis, - paaiškino. - Prašytume papasakoti, ką veikėte praėjusią naktį.

- Mudvi su mama anksti nuėjome miegoti. Nepasakyčiau, kad kažką ypatinga būtume girdėjusios - kažkokį sąmyšį daktaro Besnerio kajutėje, ir viskas. Senasis daktaras garsiai kalbėjo vokiškai. Žinoma, iki pat ryto aš net nenutuokiau, kas atsitiko.

- Ar negirdėjote šūvio?

- Ne.

- Tikrai?

Rozalė nustebusi įsmeigė į jį akis.

- Ką jūs norite pasakyti? Žinoma, negirdėjau.

- O ar nebuvote išėjusi iš kajutės? Ar nėjote dešiniąja laivo puse? Ar nieko neišmetėte per bortą?

Rozalė išraudo:

- Argi draudžiama išmesti į vandenį nebereikalingą daiktą?

- Ne, tokių taisyklių nėra. Vadinasi, išmetėte?

- Ne, aš šito nesakiau. Juk girdėjote - aš nebuvau išėjusi iš kajutės.

- Vadinasi, jeigu kažkas teigia matęs jus naktį denyje...

Ji pertraukė:

- Kas teigia?

- Mis Van Skuler.

- Mis Van Skuler? - Rozalė nepaprastai nustebo.

- Taip. Mis Van Skuler žvilgtelėjo pravėrusi savo kajutės duris ir matė jus, kažką išmetant į upę.

- Tai gryniausias melas, - atšovė Rozalė. Ir staiga paklausė: - O kada mis Skuler sakosi mačiusi?

- Dešimt minučių antros, madmuazele, - šį kartą atsakė Puaro.

Rozalė susigūžusi linktelėjo galva.

- Ar ji dar ką nors matė?

Puaro nustebęs žvilgtelėjo į ją ir pasikasė pabarzdę.

- Ar ji dar ką matė? Rodos, ne, - atsakė jis, - bet ji kai ką girdėjo.

- Ką?

- Ji girdėjo įeinant į madam Doil kajutę.

- Ak, štai kaip, - Rozalė išbalo, baisiai išbalo.

- Vadinasi, jūs ir toliau teigiate nieko neišmetusi per bortą, madmuazele?

- Kokio velnio bėgiosiu vidurį nakties po denį ir mėtysiu per bortą kažkokius daiktus?

- Galėjote turėti svarbią priežastį, galbūt ir visiškai nekaltą.

- Nekaltą? - greitai paklausė mergina.

- Taip, aš kaip tik taip pasakiau. Tačiau atsiminkite, mad-

muazele, praėjusią naktį per bortą buvo išmesta šis tas be galo svarbaus.

Reisas tylėdamas atvertė aksominės pelerinos kampą ir parodė, kas po juo. Rozalė Oterborn instinktyviai kelis žingsnius žengė atatupsta.

- Ją nužudė štai šituo?

- Taip, madmuazele.

- Ir jūs įtariate mane? Kokia kvailystė! Pagalvokite, vardan ko aš būčiau žudžiusi Linetą Doil? Aš jos net nepažinau.

Ji paniekinamai nusijuokė.

- Atsiminkite, mis Oterborn, - tarė Reisas, - mis Van Skuler pasirengusi prisiekti, kad aiškiai regėjo jūsų veidą mėnulio šviesoje.

Rozalė vėl nusijuokė:

- Šita sena ragana? Bet ji juk pusiau akla. Ji matė ne mane. - Ir po valandėlės paklausė: - Ar galiu eiti?

Reisas linktelėjo, ir Rozalė Oterborn išėjo. Reisas prisidegė cigaretę.

- Taip. Kalba atvirkščiai. Kuria tikėti?

- Aš manau, - linguodamas galva, tarė Puaro, - nei viena, nei kita nesakė visos tiesos.

- Mūsų darbe tai ir yra sunkiausia, - niūriai tarė Reisas. - Ar tęsime keleivių apklausą?

- Manau, reikia tęsti. Visuomet pravartu laikytis pasirinkto metodo.

Įėjo misis Oterborn, vilkinti margo lengvo audinio suknele. Ji patvirtino Rozalės žodžius, kad abidvi atsigulusios apie vienuoliktą. Ji savo ausim nieko įdomaus negirdėjusi ir negalėjo tiksliai pasakyti, ar Rozalė buvo išėjusi iš kajutės. O dėl nusikaltimo motyvų ji turėjo daugybę versijų ir neištvėrė jų nepapasakojusi.

- Nusikaltimo aistra! - rėkte išrėkė ji. - Primityvus potraukis žudyti tampriai siejasi su seksualiniu potraukiu. Žaklina pusiau lotynaamerikietė, ją valdo instinktai. Su revolveriu rankoje ji klaidžioja...

- Bet Žaklina de Belfort negalėjo nušauti misis Doil, - pasakė Reisas. - Tai jau įrodyta.

- Jeigu taip, tai jos vyras, - misis Oterborn tuoj pat nusitvėrė kitos minties. - Kraujo troškulys ir seksualinis protrūkis - nusikaltimas lytiniais sumetimais. Galiu priminti šimtus gerai žinomų pavyzdžių...

- Misteris Doilis sužeistas į koją ir negali pajudėti iš vietos - sutrupintas kaulas, - sustabdė ją Reisas. - Misteris Doilis naktį praleido daktaro Besnero kajutėje.

Net ir tai nenuramino misis Oterborn. Ji tęsė dar gyviau:

- Suprantama! Dieve, kokia aš kvaila! Mis Bauers! Lytinė psichozė! Sena pana! Eina iš proto, matydama jaunus, aistringai įsimylėjusius jaunavedžius. Žinoma, tai ji! Seksualiai nepatraukli, iš prigimties kukli - viskas sutampa! Mano knygoje "Sterilus vynas"...

Pulkininkas Reisas atsargiai pertraukė:

- Jūsų spėlionės mums labai naudingos, nepaprastai esame dėkingi. - Jis galantiškai palydėjo ją iki durų ir grįžo šluostydamas kaktą. - Tai bent šlykšti boba. Ū-ū! Kodėl iki šiol jos niekas nenudobė?

- Galimas daiktas, tai dar prieš akis, - nuramino jį Puaro.

- Tada aš užstosiu jos žudiką. Kas dar liko? Peningtoną apklausime paskutinį.

Sinjoras Ričetis buvo be galo susijaudinęs ir nešnekus. Kilstelėjo rankas į dangų, tarsi melsdamas pasigailėjimo, ir atsakinėjo trumpai, ilgai nemąstydamas. Nuėjęs miegoti anksti, labai anksti. Truputį paskaitęs nepaprastai įdomų straipsnį, kuriame pateiktas absoliučiai naujas požiūris į Anatolijos kapaviečių keramiką. Jis užgesinęs šviesą dar prieš vienuoliktą. Ne, šūvio negirdėjęs. Garso, panašaus į kamščio pokštelėjimą, taip pat negirdėjęs. Viena, ką jis girdėjęs, bet vėliau, kur kas vėliau, tai pliumptelėjimą, stiprų pliumptelėjimą.

- Jūsų kajutė yra apatinio denio dešinėje pusėje?

- Teisingai. Aš girdėjau garsų pliumptelėjimą. - Jis skėstelėjo rankomis, bandydamas parodyti, koks aidus buvęs tas pliumptelėjimas.

- Ar negalėtumėte pasakyti tikslaus laiko?

Sinjoras Ričetis susimąstė.

- Tai buvo po kokių dviejų ar trijų valandų man užmigus. Tikriausiai po dviejų valandų.

- Sakysim, dešimt minučių antros?

- Galimas daiktas. Ak, koks baisus nusikaltimas! Kaip nežmoniška... Tokia žavinga moteris...

Vis gestikuliuodamas, sinjoras Ričetis išėjo.

Reisas pažiūrėjo į Puaro, tas išraiškingai kilstelėjo antakius ir gūžtelėjo pečiais. Įėjo Fergiusonas. Su šituo buvo sunkiau. Neramiai krutėdamas kėdėje, Fergiusonas juokaudamas kalbėjo:

- Kam toks triukšmas? Kokią tai turi prasmę? Pasaulyje - moterų perteklius!

- Mes turime žinoti, - šaltai pertraukė Reisas, - ką jūs veikėte vakar vakare, misteri Fergiusonai.

- Aš nesu įsitikinęs, ar jūs turite teisę mane tardyti, bet neprieštarauju. Vaikščiojau krantine su mis Robson. Kai ji grįžo į laivą, aš dar truputį paklaidžiojau vienas ir parėjau maždaug vidurnaktį.

- Jūsų kajutė apatinio denio dešinėje pusėje?

- Taip. Aš nepriklausau visuomenės grietinėlei.

- Ar girdėjote šūvį? Galimas daiktas, tas garsas buvo panašus į pokštelėjimą?

Fergiusonas susimąstė.

- Kažką panašaus lyg ir girdėjau... Neatsimenu, kelintą valandą, bet prieš atsigulant. Tačiau tuo laiku dar daug kas nemiegojo. Girdėjau viršutiniame denyje bėgiojant, bruzdant.

- Galbūt tai buvo madmuazelės de Belfort šūvis. O antrojo šūvio negirdėjote?

Fergiusonas papurtė galvą.

- Tekštelėjimą? Taip, regis, aš girdėjau ir tekštelėjimą. Bet negaliu galvos guldyti.

- Ar naktį buvote išėjęs iš kajutės?

- Ne, nebuvau, - šyptelėjo Fergiusonas, - ir, gaila, nedalyvavau šitame puikiame spektaklyje.

- Liaukitės, šaipęsis, misteri Fergiusonai!

Jaunuolis supyko.

- Argi aš neturiu teisės pareikšti savo nuomonę?

Puaro palinko į priekį.

- Flitvudas jums pasakė, kad Lineta Doil - pati turtingiausia moteris Anglijoje, ar ne?

- Ką bendra su žmogžudyste turi Flitvudas?

- Flitvudas, mano drauge, turėjo rimtą priežastį nužudyti Linetą Doil. Jis turėjo priežastį jos nekęsti.

Misteris Fergiusonas staiga pašoko.

- Ak štai kur jūs sukate, velniai rautų! - nuožmiai sušuko jis. - Norite suversti kaltę vargšui vaikinui, kuris negali apsiginti, kuris neturi pinigų advokatui? Bet žinokite - jeigu įpainiosite čia Flitvudą, turėsite reikalų su manimi!

- Kas gi jūs toks?

Fergiusonas netikėtai išraudo.

- Kad ir kas būčiau, mokėsiu užstoti draugą, - dusliai atrėžė jis.

- Gana, misteri Fergiusonai, kol kas galite eiti, - tarė Reisas. - Gana juokingas šunytis.

- Manote, jis tas, kurio ieškote? - susidomėjo Puaro.

- Vargu. Aš manau, mano vyrukas - tarp komandos. Informacija negalėjo būti klaidinga. Apskritai, dirbkime, ką pradėjome. Pakvieskime Peningtoną.

XVII skyrius

Endrius Peningtonas pademonstravo viską, kas dera tokiu atveju - ir skausmą, ir sukrėtimą. Jis kaip visuomet buvo apsirengęs labai rūpestingai, pasirišęs juodą gedulo kaklaraištį. Pailgo, švariai išskusto veido išraiška buvo be galo liūdna.

- Džentelmenai, - liūdnai prabilo jis, - aš esu priblokštas ir sugniuždytas. Mažytė Lineta! Aš juk ją atsimenu nuo vaikystės - tokia miela, nors ir padauža. O kaip ja didžiavosi tėvas, Melušas Ridžuėjus. Ne, verčiau jau neprisiminti! Greičiau sakykite, kuo galiu padėti - tik šito teprašau!

- Pradžiai, misteri Peningtonai, - tarė Reisas, - sakykite, ar ką nors girdėjote praėjusią naktį?

- Ne, sere, gaila, ne. Mano kajutė yra greta daktaro Besnero kajutės. Numeriai 40-41. Tiesa apie vidurnaktį kilo kažkoks bruzdesys. Suprantama, vakar aš nė nenujaučiau, kodėl daktaras nemiega.

- Daugiau nieko? O gal girdėjote šūvius?

Peningtonas papurtė galvą.

- Kada nuėjote miegoti?

- Turbūt apie vienuoliktą, - jis palinko į priekį. - Aš manau, jūs žinote: garlaivyje sklando visokiausi gandai. Toji mergina, Žaklina de Belfort, - pusiau lotynaamerikietė. Apie ją šneka visokiausių dalykų. Lineta nepasakojo man apie savo asmeninius reikalus, bet aš turiu ausis ir akis. Šitoji mergina turėjusi intrigėlių su Simonu, juk žinote? Ieškokite moters! Turiu pasakyti, puiki patarlė, o šiuo atveju jums neteks ilgai ieškoti.

- Jūsų manymu, Žaklina de Belfort nušovė Linetą Doil? - paklausė Puaro.

- Taip, taip, aš manau. Žinoma, aš nieko nežinau...

- Netiesa, kai ką žinote.

- Iš tiesų? - Peningtonas aiškiai nustebo.

- Jūs žinote, kad madmuazelė de Belfort negalėjo nušauti madam Doil.

Jis smulkiai apibūdino visas aplinkybes. Peningtonas nepatikliai klausėsi.

- Taip, visa tai skamba gana įtikinamai. Tačiau medicinos sesuo galėjo ir užmigti. Ji užsnūdo, o tuo tarpu mergina tylutėliai išėjo iš kajutės ir taip pat tyliai sugrįžo.

- Beveik neįtikima, mesjė Peningtonai. Nepamirškite - jai suleido stiprių migdomųjų. O ir medicinos sesers profesija jau tokia - miega budriai ir prabunda, kai tik akis pramerkia pacientas.

- Vis tiek man atrodo, kad čia ne viskas švaru, - pareiškė Peningtonas.

Į pokalbį įsiterpė Reisas. Jis kalbėjo švelniai, bet reikliai:

- Misteri Peningtonai, jums derėtų tikėti mūsų žodžiais. Kuo kruopščiausiai ištyrėme visas žmogžudystės aplinkybes ir padarėme išvadą - Žaklina de Belfort negalėjo nušauti misis Doil. O

štai kas šovė, kol kas nežinome. Tikime - jūs galite mums padėti.

- Aš? - Peningtonas išsigando.

- Taip. Jūs buvote artimas nužudytosios draugas. Jūs žinote Linetos gyvenimą galbūt kur kas geriau negu jos vyras - juk jie susitiko tik prieš kelis mėnesius. Jūs galėtumėte žinoti, pavyzdžiui, ar Lineta turėjo priešų, geidusių jos mirties.

Peningtonas aplaižė perdžiūvusias lūpas.

- Prisiekiu, aš net nenujaučiu... Juk Lineta išaugo Anglijoje. Aš beveik nepažinau jos aplinkos žmonių.

- Nepaisant to, - gyvai tarė Puaro, - kažkas iš esančių garlaivyje aiškiai troško nužudyti madam Doil. Prisiminkite, ji tik per stebuklą liko gyva tą kartą, kai nuskilo uola. Bet jūsų regis, tada tenai nebuvo.

- Ne. Tuo metu apžiūrinėjau šventyklą. Žinoma, apie įvykį man papasakojo. Iš tiesų, ją išgelbėjo stebuklas. Bet tai paprasčiausiai galėjo būti ir nelaimingas atsitikimas, ar ne?

Puaro gūžtelėjo pečiais.

- Tuo metu mes taip ir pamanėme. Bet dabar tenka suabejoti.

- Taip, žinoma, tiesą sakote. - Peningtonas ryškia šilkine nosine nusišluostė kaktą.

- Kartą misis Doil užsiminė, kad garlaivyje esąs žmogus, turįs priežastį jos nekęsti - Ridžuėjai jo šeimai padarę skriaudą. Ar nežinote, kas jis?

Peningtonas, regis, nuoširdžiai nustebo.

- Ne, net neįsivaizduoju.

- Ar Lineta apie tai nepasakojo?

- Ne.

- Jūs buvote artimas jos tėvo draugas. Gal atsimenate atvejį, kai per verslo machinacijas kuris jo partneris būtų buvęs užgautas?

Peningtonas tik bėjėgiškai skėstelėjo rankomis:

- Ne. Verslo pasaulyje panašūs dalykai dažnai atsitinka, bet aš nepamenu, kad kas nors būtų grasinęs ar rengęsis keršyti. Tokio fakto nežinau.

- Trumpiau kalbant, misteri Peningtonai, jūs negalite mums padėti?

- Taip išeina. Labai gaila, džentelmenai.

- Mums irgi, - atsakė Puaro. - O tikėjomės jūsų pagalbos.

Jis atsistojo, duodamas suprasti, kad pokalbis baigtas.

- Kadangi Doilis negali vaikščioti, aš turju imti ant savo pečių visus jo rūpesčius. Atleiskite, pulkininke, ką toliau ketinate veikti?

- Kai tik pakels inkarą, "Karnakas" plauks nesustodamas iki pat Šelalo. Tenai būsime rytoj rytą.

- O kur dės Linetos kūną?

- Įkiš į hermetinį šaldytuvą.

Endrius Peningtonas nusilenkė ir išėjo.

- Misteris Peningtonas, - prisidegdamas cigaretę, ėmė kalbėti Reisas, - jaučiasi nelabai kaip.

- Be to, - linguodamas galva tarė Puaro, - misteriui Peningtonui nederėjo taip kvailai meluoti kai griuvo uola, Abu Simbelo šventykloje jo nebuvo. Galiu prisiekti, nes pats ką tik buvau iš jos išėjęs.

- Koks keistas melas, - tarė Reisas, - ir kaip lengva sugauti melagį!

Puaro vėl linktelėjo.

- Tačiau iki tam tikro laiko, - šypsodamasis tarė jis, - mes nesistengsime jam įrodyti, kad melavo. Ar sutinkate?

- Aš ir pats norėjau jums šitą pasiūlyti, - tarė Reisas.

- Mano drauge, kaip puikiai mes suprantame vienas kitą.

Grindys po jų kojomis sudrebėjo, sugaudė variklis - "Karnakas" nebetęsė kelionės, bet pasuko atgal.

- Dabar turime pasidomėti perlu, - tarė Reisas.

- Ką siūlote?

Reisas žvilgtelėjo į laikrodį.

- Po pusvalandžio pietūs. Aš siūlau pietums baigiantis pranešti, kad pavogtas perlas, paprašyti visų likti restorane ir garlaivyje atlikti kratą.

Puaro pritardamas linktelėjo.

- Labai gerai sumanėte. Perlo vagis juo dar neatsikratė. Paskelbę kratą be išankstinio įspėjimo, užkirtome kelią vagiui pulti į paniką ir išmesti papuošalą per bortą.

Reisas paėmė kelis popieriaus lapus.

- Aš pratęs trumpai užsirašyti tiriamos bylos faktus.

Puaro tarė:

- Aš dabar sau teužduodu tik vieną klausimą: kodėl išmetė pistoletą?

- Ir daugiau niekas jums nerūpi?

- Šiuo momentu - ne. Kol nerasiu atsakymo į šį klausimą, visa kita man neturi reikšmės. Trumpiau sakant, pistoletas - tai atspirties taškas.

Reisas gūžtelėjo pečiais. Puaro kurį laiką sėdėjo be galo susimąstęs. Paskui paėmė šlapią aksomo peleriną, išskleidė ją ant stalo ir pirštais čiupinėjo apdegusias vietas bei kulkų pramuštas skylutes.

- Sakykite, mano drauge, - netikėtai kreipėsi į Reisą, - jūs geriau už mane išmanote apie ginklus, ar įvyniojus pistoletą į šį daiktelį, šūvio garsas tapo žymiai slopesnis?

- Ne, nelabai. Beveik jokio skirtumo.

Puaro patenkintas linktelėjo.

- Vyras, kuriam tenka turėti reikalų su ginklais, šitą būtų žinojęs. O štai moteris galėjo ir nežinoti.

Reisas sukiojo perlamutrinį pistoletą.

- Toks mažas daiktelis šaudo tyliai, - tarė jis, - pokšteli tarsi butelio kamštis, ir viskas. Kai aplinkui triukšminga, devyni žmonės iš dešimties į tokį garsą paprasčiausiai neatkreips dėmesio.

Puaro ėmė apžiūrinėti nosinę.

- Vyriška nosinė, bet ne džentelmeno. Vulforsas už tokią nosinę imtų tris pensus, ne daugiau.

- Visai nenustebčiau, jei paaiškėtų - tai Flitvudo nosinė.

- Taip. Pastebėjau, Endriaus Peningtono nosinės labai plonos.

- Nosinę naudojo vietoj pirštinės, kad neliktų pirštų atspaudų, - tarė Reisas ir linksmai pridūrė: - "Kruvinos nosinės paliudijimas".

- Bet pažiūrėkite, kokios keistos dėmės, - jis išskleidė nosinę ir dar kartą atidžiai ją apžiūrėjo.

- Keista, - burbėjo, - labai keista... - jis nutilo ir staiga prabilo visai kitu tonu, labai švelniai: - vargšė madam Doil. Ji gulėjo

tyliai ir ramiai... ir maža skylutė smilkinyje. Atsimenate, kaip ji gulėjo?

Reisas nustebęs žvilgtelėjo į jį.

- Man atrodo - jūs norite kažką paaiškinti?..

XVIII skyrius

Pabeldė į duris.

- Prašom, - šūktelėjo Reisas.

Įėjo stiuardas.

- Atleiskite, sere, - jis kreipėsi į Puaro, - misteris Doilis prašė jus pakviesti.

- Aš ateisiu.

Puaro atsistojo ir pasuko į daktaro Besnero kajutę.

Simonas gulėjo, visas apkamšytas pagalvėlėmis, jį krėtė šaltis, nors degte degė.

- Aš labai džiaugiuosi, kad atėjote, mesjė Puaro, - sutrikęs kalbėjo jis. - Turiu vieną prašymą.

- Klausau.

Simonas dar labiau išraudo.

- Norėjau paklausti apie Džeki. Aš turiu ją pamatyti. Kaip manote, jeigu paprašyčiau jūsų atvesti ją pas mane, ar ji sutiktų ateiti? Suprantate, aš vis čia guliu ir mąstau... juk visai kūdikis, nelaimingas vaikelis, o aš pasielgiau kaip koks galvijas. Ir... - jis sumirksėjo ir nutilo.

Puaro susidomėjęs jį stebėjo.

- Vadinasi, jūs norite pamatyti madmuazelę Žakliną? Einu paieškoti.

Žakliną jis rado besėdinčią salono kamputyje, žemai palinkusią prie knygos, nors jos ir neskaitė.

- Eikite su manimi, madmuazele, - meiliai tarė Puaro, - mesjė Doilis nori jus pamatyti.

Mergina nukaito ir vėl išbalo.

- Simonas? - tarė, tarsi netikėdama savo ausimis. - Jis nori mane pamatyti? Mane?

Regėdamas jos jaudulį, susijaudino ir Puaro.

- Tai ar eisite, madmuazele?

- Aš? Žinoma, suprantama, eisiu.

Ji nusekė jam iš paskos kaip paklusnus kūdikis. Įėjusi pro duris, stabtelėjo ir įsispitrėjo į Simono veidą.

- Sveika, Džeki! - jis jautėsi nejaukiai. - Labai džiaugiuosi, kad atėjai. Noriu tau pasakyti... supranti, aš...

Ji neleido jam baigti:

- Simonai, tai ne aš... - skubėdama, užsikirsdama kalbėjo Žaklina, - aš nenužudžiau, juk tu žinai. Praėjusią naktį buvau išsikrausčiusi iš proto. O, ar galėsi kada man atleisti?

Dabar jam pasidarė lengviau.

- Na, žinoma. Aš jau atleidau. Galutinai atleidau. Tai ir norėjau pasakyti. Tu truputį pergyvenai, aš žinau...

- Pergyvenau? Truputį? O, Simonai!

- Todėl ir norėjau tave pamatyti. Viskas gerai, mergyt! Vakar paprasčiausiai per daug išgėrei ir sukiužai. Tai suprantama.

- Bet Simonai! Aš juk galėjau tave nužudyti!

- Ką tu, argi ką nors galima nužudyti tuo tavo žaisliuku?

- O kaip koja? Gal nebegalėsi vaikščioti...

- Klausyk, Džeki, nekudakuok. Netrukus mes būsime Asuane, peršvies ir išims kulką. Ir vėl aš būsiu sveikas.

Žaklina karštligiškai gaudė orą. Staiga ji perbėgo kajutę ir puolė ant kelių prie Simono lovos; ji verkė, ją tampė konvulsijos. Simonas sutrikęs glostė merginos galvą. Jis pažiūrėjo į Puaro, ir šis atsidusęs nenorom išėjo, palikęs Simoną ir Žakliną vienus du. Išeidamas girdėjo ją šnibždant: "O, kokia aš niekšė, Simonai... Nežinau kur dingti iš gėdos!

Denyje, užsikniaubusi ant turėklo, stovėjo Kornelija.

- Tai jūs, mesjė Puaro? - atsigręžusi prabilo ji. - Baisu, tokia nelaimė!

Puaro pažvelgė į dangų.

- Kai šviečia saulė, mėnulio nematyti, - tarė jis, bet tereikia tik saulei nusileisti, tereikia tik saulei pasislėpti...

- Atleiskite, ką jūs pasakėte? - Kornelija plačiai pravėrė burną.

- Aš tepasakiau, madmuazele, kai saulė nusileidžia, mes matome mėnulį. Ar sutinkate?

- Kodėl gi ne, žinoma, aš sutinku.

Tačiau ji žiūrėjo gana nepatikliai. Puaro susijuokė.

- Tauškiu kvailystes, nekreipkite dėmesio.

Jis neskubėdamas nupėdino į laivo galugalį. Prie pirmos kajutės sulėtino žingsnį. Iš vidaus sklido balsai.

- Koks nedėkingumas - po viso to, ką aš padariau tavo labui! Jokios užuojautos vargšei motinai! Jokios užuojautos mano sielvartui...

Puaro pakėlė ranką ir pasibeldė. Kajutėje įsiviešpatavo mirtina tyla. Po valandėlės pasigirdo misis Oterborn balsas:

- Kas ten?

Man reikalinga madmuazelė Rozalė.

Tarpduryje pasirodė mergina. Išsikankinusi, po akimis - juodi ratilai, apie burną subėgusios raukšlės.

- Kas atsitiko? - šiurkščiai paklausė ji. - Ko jums reikia?

- Norėčiau pasikalbėti, jeigu tik suteiksite man šitą malonumą.

Ji dar labiau paniuro ir įtartinai žvelgė į jį.

- Apie ką?

- Prašau jūsų, madmuazele.

Ji išėjo į denį ir uždarė kajutės duris.

- Na?

Puaro švelniai paėmė ją už parankės ir nusivedė į laivugalį. Už durų pasuko į kairę. Visas laivo priekigalis dabar priklausė jiems - prieš akis plytėjo plati upė. Puaro atsirėmė į turėklą, Rozalė stovėjo tiesi ir perdėtai mandagi.

- Na? - nekantravo.

- Aš turiu jums užduoti keletą klausimų, madmuazele, - kruopščiai rinkdamas žodžius, neskubėdamas prabilo jis. - Bet esu beveik įsitikinęs: jūs nepanorėsite atsakyti.

- Tai veltui mane čia atsivedėte.

Puaro lėtai braukė pirštu per medinę atramą.

- Jūs, madmuazele, ipratote viena nešti savo kryželį. Šitaip galima patrūkti. Vieną gražią dieną įtampa pasidarys nebepake-

liama. Madmuazele, ne jūsų jėgoms ši našta, jūs nepajėgsite ilgai gyventi taip įsitempusi.

- Nesuprantu, apie ką kalbate, - tarė Rozalė.

- Aš kalbu tik apie faktus, paprastus ir baisius. Vadinkite daiktus savo vardais ir kalbėkite tiesiai, atvirai. Jūsų motina - alkoholikė, madmuazele.

Rozalė tylėjo. Pirmą kartą ji sutriko. Buvo beatverianti burną, bet ir vėl sučiaupė lūpas.

- Nieko nesakykite, madmuazele. Aš pats viską pasakysiu. Dar Asuane mane sudomino judviejų santykiai. Beveik iš karto man tapo aišku: jūs pasiaukodama nuo kažko sergite savo motiną, o jūsų sarkazmas ir nepagarbumas jai ne kas kita, tik kaukė. O nuo ko ją saugote, aš supratau, kur kas anksčiau, nei vieną rytą sutikęs ją tokią girtą, kad apsirikti buvo neįmanoma. Man pasidarė aišku - ji kelia girtas orgijas, o jūs didvyriškai kovojate su jos ištvirkimu. Bet juk su tuo kovoti sunku, beveik neįmanoma. Juk ji, kaip ir visi girtuokliai, išmoko gudrauti, gauti gėralų ir juos nuo jūsų paslėpti. Aš visai nenustebčiau sužinojęs, kad tik vakar vakare jūs užtikote jos slaptavietę. Ir, vadinasi, vakar, kai tik motina užmigo, jūs iškratėte slaptavietę ir gėralo butelius išmetėte vandenin. - Jis truputį patylėjo. - Gal aš apsirikau?

- Ne, jūs pasakėte šventą tiesą. - Mergina kalbėjo nevilties apimta, susikrimtusi. - Buvau kvaila, kad tylėjau, bet man buvo gėda ir aš nenorėjau, kad visi apie tai sužinotų. Ir dar... mane žeidė toks baisus įtarimas... įtarimas lyg aš...

Puaro baigė sakinį už ją:

- Jus įžeidė tai, kad esate įtariama žmogžudyste?

- Taip, - ir prasidėjo nebetramdoma išpažintis: - Aš taip stengiausi nuslėpti nuo visų... juk ji nekalta. Jos knygų jau niekas nebeperka. Visiems nusibodo pigus seksas, o ji niekaip negali su tuo susitaikyti, jai tai atrodo neteisinga. Ir štai ėmė gerti. Aš ilgai negalėjau suprasti, kodėl ji taip keistai elgiasi. Paskui supratau, stengiausi ją sutramdyti. Kurį laiką viskas klostėsi lyg ir gerai. Ir staiga ji vėl pradėjo, keldavo baisius skandalus, ginčydavosi su pašaliniais žmonėmis. Baisu, - ji atsiduso - Aš visą laiką turiu

būti budri, kad laiku spėčiau ją išvesti... Ir šit ji ėmė manęs nekęsti. Dėl visko kaltina mane. Kartais aš tai perskaitau jos akyse...

- Vargšė mergaitė, - tarė Puaro.

Ji staiga atsigręžė į jo pusę:

- Nedrįskite manęs gailėtis. Nebūkite man geras. Lengviau gyventi be to. - Ji giliai ir liūdnai atsiduso. - Aš taip pavargau. Mirtinai pavargau.

- Žinau, - tarė Puaro.

- Visi mane laiko kvaila, neišauklėta, užsispyrusia. O aš nieko negaliu sau padaryti. Nebemoku būti gera.

- Aš juk sakiau, - pernelyg ilgai vieniša nešėte savo kryžių.

- Taip lengva kalbėtis su jumis, - lėtai tarė Rozalė. - Jūs visuomet man buvote labai geras, mesjė Puaro. O aš taip dažnai su jumis elgiausi nedovanotinai šiurkščiai.

- Draugai tarpusavy gali apsieiti ir be mandagumų.

Ji staiga ir vėl įtartinai žvilgtelėjo į Puaro.

- Tikriausiai jūs papasakosite apie mūsų pokalbį? Juk jums teks paaiškinti, kodėl aš išmečiau į vandenį tuos prakeiktus butelius?

- Ne, nereikės. Jūs tik man pasakykite: kada tai buvo? Dešimt minučių antros?

- Atrodo, taip. Nepamenu.

- Gerai, o dabar, madmuazele, sakykite: ar jūs matėte madmuazelę Van Skuler?

- Ne, nemačiau.

- Ji sakosi žvilgtelėjusi pro savo kajutės duris...

- Tikriausiai aš nepastebėjau. Pasižvalgiusi po denį, nusigręžiau į upę.

- Vadinasi, būdama denyje, jūs nematėte nieko - visiškai nieko?

Stojo tyla, labai ilga tyla. Rozalė susiraukė, atrodė, ji rimtai kažką svarstė. Pagaliau ryžtingai tarė:

- Ne, aš nieko nemačiau.

Erkiulis Puaro lėtai palingavo galva. Jis buvo liūdnas ir labai rimtas.

XIX skyrius

Žmonės rinkosi į restoraną liūdni ir prislėgti. Matyt, pernelyg didelis apetitas bylojo apie beširdiškumą, nes prie valgio beveik niekas nė neprisilietė. Timas Alertonas tą rytą buvo ypač prastos nuotaikos ir atėjo tik tada, kai jo motina jau sėdėjo prie stalelio.

- Ir kam mes plaukėme šituo prakeiktu garlaiviu! - burbtelėjo jis.

- Taip, mano mielasis, - liūdnai ištarė motina. - Tik reikia pamanyti - kažkas šaltakraujiškai nušovė tą jauną puikią moterį. O ir mergina tokia nelaiminga.

- Žaklina?

- Taip, man gaila jos. Tokia mažytė ir liūdna.

- Kitą kartą nežais su šaudančiais žaisliukais, - atšovė Timas, atžagaria ranka tepdamas ant duonos sviestą.

- Šiandien esi tiesiog nepakenčiamas, Timai.

- Taip, mano bjauri nuotaika kaip ir visų.

- Bet kodėl esi toks pagiežingas?

- Aš tiesiog apgailestauju ir liūdžiu. Ak, tu visur tematai tik romantiką. Nejaugi nesupranti - mes esame įvelti į žmogžudystės bylą. Visi, kurie plaukia šiuo laivu, įtariami.

Misis Alerton nustebo:

- Formaliai - taip, bet juk kvaila manyti, kad mes...

- Visai ne kvaila, ir esu įsitikinęs - Šalalo ir Asuano policininkai neims į galvą tavo dorovingumo ir minkštos širdies.

- Aš tikiuosi, nusikaltėlius ras dar nenuplaukus į Asuaną.

- Įdomu, kokiu būdu?

- Mesjė Puaro suseks žudiką.

- Tas senasis tauškalius? Nieko jis nesuras! Tik ir temoka tuščiai liežuviu malti ir glostyti ūsus.

- Klausyk, Timai, dabar jau niekur nedingsime, mums vis tiek teks viską iškęsti, tai pasistenkime bent negadinti sau nervų.

Bet Timas kaip ir pirma buvo niūrus.

- Girdėjau - dingo brangus perlas.

- Linetos?
- Taip. Kažkas nudžiovė.
- Gal dėl jo vargšelę ir pribaigė?
- Ak, mam, tu painioji du skirtingus dalykus.
- Kas tau sakė apie perlo dingimą?
- Fergiusonas. O jam - mechanikas, jo draugas, savo ruožtu sužinojęs iš kambarinės.
- Gražus buvo perlas, - tarė misis Alerton.

Priėjo Puaro ir atsisėdo prie stalo.

- Aš truputį pavėlavau, - tarė ir linktelėjo.
- Ar misteris Doilis smarkiai sužeistas? - paklausė misis Alerton.
- Taip, daktaras Besneras nekantraudamas laukia, kol nuplauksime į Asuaną - reikia kuo skubiau peršviesti ir išimti kulką. Jis viliasi, kad Doiliui neteks raišuoti visą gyvenimą.
- Vargšas Simonas, - atsiduso misis Alerton, - o juk vakar šis žmogus dar buvo toks laimingas ir visas pasaulis tarsi gulėjo prie jo kojų, o dabar - žmona nužudyta, pats bejėgis guli sužeistas. Bet aš tikiuosi... - ji nutilo.
- Ko, madam? - paklausė Puaro.
- Aš tikiuosi, jis nelabai pyksta ant tos vargšės merginos.
- Ant madmuazelės Žaklinos? Atvirkščiai, Simonas labai dėl jos nerimauja.

Puaro atsigręžė į Timą:

- Paklausykite, aš jums užduosiu psichologinę užduotį: visą laiką, kol madmuazelė de Belfort juos persekiojo, Simonas šėlo, o štai dabar, kai Žaklina šovė į jį ir stipriai sužeidė, gal net luošiu visam gyvenimui padarė, visas jo pyktis išgaravo. Ar galite tai paaiškinti?
- Taip, - susimąstęs tarė Timas. - Man atrodo, galiu. Persekiodama ji statė Simoną į kvailą padėtį...
- Teisingai, - pritardamas linktelėjo Puaro. - Žaklina žemino jo vyrišką savigarbą.
- O dabar pati pakliuvo į kvailą padėtį ir jis...
- Gali didžiadvasiškai atleisti, - už jį baigė misis Alerton. - Vyrai kaip vaikai!

Puaro nusišypsojo:

- Sakykite, - Puaro kreipėsi į Timą, - ar madam Doil išoriškai panaši į savo pusseserę mis Džoaną Sautvud?

- Jūs klystate, mesjė Puaro, Džoana Sautvud yra ne Linetos, o mano pusseserė. Lineta Doil tik jos draugė.

- Ak, atleiskite, aš supainiojau. Apie tą šauniąją ledi dažnai rašoma aukštuomenės kronikoje. Kažkada ji mane domino.

- Kodėl? - griežtai paklausė Timas.

Tuo metu Puaro atsistojo ir nusilenkė Žaklinai de Belfort, praeinančiai pro jų staliuką. Merginos skruostai degė, akys žvilgėjo, ir ji dažnai, nelygiai alsavo. Puaro taip ir neatsakė į Timo klausimą.

- Įdomu, - ėmė kalbėti kažkaip padrikai, - ar visos jaunos damos taip nerūpestingai elgiasi su savo brangenybėmis, kaip madam Doil?

- Vadinasi, tai tiesa - perlą iš tikrųjų pavogė? - paklausė misis Alerton.

- Kas jums sakė, madam?

- Fergiusonas, - skubiai atsakė Timas.

Puaro niūriai pažvelgė į jį:

- Taip, tai tiesa.

- Tikriausiai dėl vagystės visiems mums teks patirti daugybę nemalonių procedūrų, - sunerimo misis Alerton. - Taip mano Timas.

Jos sūnus apniuko. Puaro kreipėsi į jį:

- A, vadinasi, jūs jau kažkada buvote pakliuvęs į panašią situaciją? Gal kur nors svečiuojantis dingo brangenybės?

- Niekada taip neatsitiko - atrėžė Timas.

- Mielasis, argi pamiršai? Kaip sykis buvai pas Portarlingtonus, kai pavogė jų briliantus? Atsimeni?

- Mama, tu visuomet viską painioji. Aš ten buvau, kai paaiškėjo, jog briliantų vėrinys ant riebaus šeimininkės kaklo - padirbinys. O briliantus tikriausiai sukeitė žymiai anksčiau. Apskritai, sklido kalbos, kad ji pati ir sukeitusi.

- Tai Džoana šitaip sakė.

- Džoanos ten nebuvo.

- Bet ji puikiausiai pažino Portarlingtonus, o daryti panašias išvadas labai mėgsta.

- Mama, tu visuomet prieš Džoaną.

Puaro skubiai pakeitė pokalbio temą. Jis norįs Asuane nusipirkti purpurinės ir auksinės spalvos šilko. Bet nerimaująs dėl muito mokesčių.

- Girdėjau, prekes iš parduotuvės galima išsiųsti tiesiai į Angliją. Tada mokesčiai mažesni. Gal žinote, ar tai tiesa?

Taip, misis Alerton irgi girdėjusi, kad daiktus galima išsiųsti tiesiai iš parduotuvių ir jie persiunčiami sveikutėliai.

- Gerai. Taip ir padarysiu. Bet kaip tada, jeigu siuntėjas dar negrįžęs iš kelionės, o siuntinys jau Anglijoje? Ar jums taip nėra atsitikę?

- Rodos, ne. O kaip tu manai, Timai? Juk kartais gauni knygų. Tiesa, jokio vargo su knygomis nėra buvę.

- Knygos - visai kas kita.

Atnešė desertą. Staiga atsistojo Reisas ir kreipėsi į pietaujančius. Jis papasakojo apie žmogžudystės aplinkybes ir pranešė apie dingusį perlą. Dėl jo garlaivyje bus atliekama krata. Pulkininkas paprašė visų likti restorane, o vėliau (jis tikisi, kad niekas neprieštaraus) visi keleiviai bus iškrėsti po vieną.

Puaro atsistojo ir neskubėdamas ėjo prie pulkininko. Restoranas jau gaudė kaip avilys - žmonės piktinosi, prieštaravo, stebėjosi...

Puaro pasistiebė ir ėmė šnibždėti Reisui į ausį. Šis atidžiai klausėsi. Pasišaukęs stiuardą, kažką paliepė.

Reisas ir Puaro išėjo į denį ir atsistojo prie turėklų. Pulkininkas užsirūkė.

- Neblogai sumanėte, - tarė jis, - įdomu, ar kas nors reaguos. Lauksime dar tris minutes.

Restorano durys atsidarė ir išėjo stiuardas:

- Viena dama pageidauja skubiai su jumis pasikalbėti.

- Iš tikrųjų? - nudžiugo Reisas. - Kas ji?

- Mis Bauers, sere, medicinos sesuo.

Reisas nustebo:

- Palydėkite ją į rūkomąjį. Kitų neišleiskite.

- Gerai, sere, antrasis stiuardas juos pasaugos.

Reisas ir Puaro patraukė į rūkomąjį, o stiuardas grįžo į restoraną.

- Tik pagalvokite - Bauers! - tarė Reisas.

Mis Bauers kaip visuomet buvo santūri ir rami.

- Atleiskite, pulkininke, aš noriu jums atiduoti štai šitą, - ji atidarė kuklų juodą rankinuką ir išėmė perlą su grandinėle.

XX skyrius

Jeigu mis Bauers būtų mėgusi efektus, ji tikriausiai būtų likusi patenkinta. Pulkininkas Reisas apmirė iš nuostabos. Po valandėlės atsitokėjęs paėmė perlą ir tarė:

- Nuostabu! Būkite maloni - paaiškinkite!

- Tam ir atėjau, - mis Bauers patogiau atsisėdo. - Aš pakliuvau į keblią padėtį ir nežinojau, ką daryti. Van Skuler šeima būgštauja, kad visa tai neiškiltų viešumon, bet šį kartą aš neturėjau išeities, ir jeigu per kratą perlą rastumėte pas mane, vis tiek man tektų pasakyti teisybę.

- Kokia ta teisybė? Ar jūs paėmėte misis Doil perlą?

- Ką jūs, pulkininke! Ne aš, o mis Van Skuler.

- Mis Van Skuler?

- Taip. Čia jau nieko nepadaryti, ji... vagia daiktus. Ypač brangenybes. Todėl aš ir esu su ja. Jos sveikata nieko dėta. Jai tik idiosinkazija. Aš visuomet būdrauju, ir nuo to laiko, kai esu su ja, ekscesų nebuvo. Turiu būti labai budri. O ji visuomet slepia pavogtus daiktus savo kojinėje. Taigi viskas čia ne taip jau sudėtinga. Kiekvieną rytą žvilgteliu į jos kojines. Jeigu ką randu, padedu ant lovos. Garlaivyje viskas sudėtingiau. Nors paprastai naktimis ji nevagiliauja, dažniausiai tik surenka pamirštus daiktus, bet perlai - jos silpnybė.

Mis Bauers nutilo.

- Kur radote šitą daiktelį? - paklausė Reisas.

- Rytą kojinėje. Iš karto atpažinau, kieno, ir nuėjau į misis Doil kajutę, norėdama nepastebimai padėti į vietą, kol ji dar neap-

tiko vagystės, bet prie durų stovėjo stiuardas, kuris man paaiškino, kodėl negalima įeiti. Aš pakliuvau į labai nemalonią padėtį. Suprantate, Van Skulerai - labai kilminga giminė. Kils baisiausias skandalas, jeigu apie tai parašys laikraščiai. Bet šito nebus, ar ne? - susikrimtusi paklausė mis Bauers.

- Kol kas nežinau, - išsisukinėdamas atsakė Reisas. - Suprantama, jūsų labui padarysime viską, ką tik galėsime. Ką mis Van Skuler sakė?

- O, ji gyniojosi kaip visuomet, - kažkoks niekšas pakišęs... Ji niekada neprisipažįsta. O jeigu pagauni nusikaltimo vietoje, tuoj paklusniai eina miegoti.

- Ar mis Robson žino apie šitą hm... ydą?

- Ne. Kornelija tokia gera, jai nieko nesakėme. O ir kam? Juk puikiausiai susitvarkau viena, - pridūrė mis Bauers.

- Sakykite, - Reisas ėmė kalbėti labai rimtai, - galbūt mis Van Skuler linkusi maniakiškai žudyti?

Mis Bauers beregint atsakė:

- Ne, ne, Dieve gink!

Puaro vis dėlto pabandė dar kai ką išsiaiškinti.

- Ar mis Van Skuler prastai girdi?

- Taip, mesjė Puaro. Su ja kalbėdamasis, šito beveik nepastebi, bet jei kas įeina į kambarį, ji negirdi.

- Kaip manote, ar ji girdėtų, jei kas nors įeitų į misis Doil kajutę, kuri yra greta jos kajutės?

- Ne, esu įsitikinusi - neišgirstų. Juk jos lova - prie kitos sienos. Ne, ji neišgirstų.

- Ačiū, mis Bauers.

- O dabar grįžkite į restoraną, - paprašė Reisas.

Jis atidarė duris ir palaukė, kol ji nulipo laiptais. Puaro paėmė perlą ir susimąstęs patrynė tarp pirštų.

- Manau, - niūriai tarė Reisas, - vis dėlto negalime mis Van Skuler išbraukti iš įtariamųjų sąrašo. Ji galėjo nužudyti, norėdama pasisavinti brangenybę. O medicinos sesuo šito gali ir nežinoti.

- Man atrodo, ji iš tikrųjų žvilgtelėjo pro kajutės duris ir išvydo Rozalę, - sutrikęs atsakė Puaro, vis dar apžiūrinėdamas per-

lą. - Bet netikiu, kad ji būtų girdėjusi žingsnius Linetos Doil kajutėje. Tuo momentu ne tas jai buvo galvoje.

- Vadinasi, mergužėlė Oterborn buvo denyje?

- Taip, ji išmetė į upę svaigalų butelius, kuriuos nusipirko motina ir nuo jos slėpė.

- Štai kaip! - užjausdamas palingavo galva pulkininkas. - Sunku jai, vargšelei.

- Žinoma, jos gyvenimas nėra lengvas.

- Bet aš džiaugiuosi, kad bent dėl perlo viskas aišku. Ar Rozalė nieko nepastebėjo?

- Klausiau. Ji ilgai tylėjo ir pagaliau atsakė - nemačiau.

- Štai kaip! - pulkininkas pagyvėjo.

- Taip, tai gana įdomu.

- O dabar reikia imtis kratos. Dingęs perlas vis dėlto gera pradžia.

- Taip, perlas, - susimąstęs tarė Puaro; jis pakėlė perlą prieš šviesą, palietė karoliuką liežuviu ir net pabandė atsargiai krimstelėti. Tada numetė ant stalo ir dūstelėjo: - Mūsų laukia naujos komplikacijos, mano drauge. Aš ne brangakmenių specialistas, bet savo gyvenime teko nemažai su jais pavargti, todėl esu visiškai įsitikinęs: šis perlas - meistriškas padirbinys.

XXI skyrius

Pulkininkas Reisas stipriai nusikeikė.

- Ši prakeikta byla vis labiau ir labiau komplikuojasi. - Jis paėmė vėrinį. - Esate įsitikinęs? Man atrodo, perlas kaip perlas.

- Taip, padirbinys nuostabus.

- Na, ir kas mums iš to? Sakykim, Lineta Doil specialiai užsisakė dirbtinį perlą ir drąsiai vežiojosi su savimi. Taip daro dauguma moterų.

- Aš manau, vyras būtų žinojęs.

- Vargu.

- Tokiu būdu yra dvi versijos. Arba mis Van Skuler nudžiovė netikrą perlą po to, kai tikrąjį kažkas pavogė, arba visa ta isto-

rija apie kleptomaniją sugalvota dėmesiui nukreipti, o vagilė yra pati mis Bauers. O galbūt jos vagia drauge? Kitaip sakant, tai brangenybes vagianti gauja, apsimetusi garsia Amerikos šeima.

- Bet nepamirškite, - pertraukė Puaro, - padaryti gerą padirbinį - nelengva. Reikia tiksliai žinoti grandinėlės ilgį, užsegimą ir taip toliau, žodžiu, būtina iš anksto ištyrinėti originalą, o tam reikia laiko. Tokie dalykai paskubom nedaromi.

Reisas atsistojo.

- Beprasmiška kurti hipotezes. Imkimės darbo. Galbūt mes rasime tikrąjį perlą, o svarbiausia - turime nežiopsoti ir aptikti bent kokį nors įkaltį.

Jie įėjo į pirmąją apatinio denio kajutę. Joje gyveno sinjoras Ričetis. Daugybė archeologijos knygų įvairiomis kalbomis, kaip papuola išmėtyti kostiumai, labai aitriai kvepiantys losjonai plaukams... Užtiko du asmeninius laiškus - vieną iš Sirijos archeologų ekspedicijos, kitą iš Romos, nuo sesers. Sinjoro Ričelio nosinės buvo margo šilko.

Jie perėjo į Fergiusono kajutę. Šis žmogus turėjo mažai daiktų. Visi viršutiniai rūbai - nešvarūs ir sunešioti, užtat baltiniai kaip reta plonyčiai ir brangūs. Nosinės - baltos plonos drobės.

- Įdomu, - burbtelėjo Puaro. - Toks kontrastas!

- Keista, nė vieno laiško arba kokių nors dokumentų, - tarė Reisas.

- Taip, turime dėl ko pasukti galvą. Įdomus jaunuolis tas mesjė Fergiusonas. - Puaro paėmė nuo stalo žiedą su atspauduku, pasukiojo ir susimąstęs padėjo į vietą.

Jie priėjo Luizos Buržė kajutę. Paprastai kambarinė valgydavo su aptarnaujančiu personalu vėliau negu kiti keleiviai, bet Reisas patvarkė taip, kad šį kartą ji pietautų drauge su visais.

Prie durų juos pasitiko stiuardas ir pranešė, kad kambarinė į restoraną neatėjo ir jos niekur nerandąs. Reisas žvilgtelėjo į kajutę - joje nieko nebuvo.

Jie palipo į pasivaikščiojimų denį ir perėjo į dešiniąją laivo pusę. Pirmąją kajutę buvo užėmęs Fantora. Skrupulinga tvarka. Fantora į kelionę buvo pasiėmęs nedaug daiktų, bet visus - geros kokybės.

- Jokių laiškų, - susimąstęs tarė Puaro. - Misteris Fantora atsargus, korespondenciją sunaikina.

Kita buvo Timo Alertono kajutė. Paaiškėjo, Timas yra katalikas - apie tai bylojo didelis rožančius, ištekintas iš brangaus, turtingai inkrustuoto medžio. Be rūbų, jie aptiko pusiau baigtą rankraštį, visokiausių užrašų, anotacijų ir knygų, daugiausia šiuolaikinių autorių. Ant rašomojo stalo ir stalčiuje - nerūpestingai sumesti laiškai. Puaro atidžiai juos peržiūrėjo. Džoanos Sautvud laiškų neužtiko. Atsuko klijų tūbelę, trykštelėjo ant piršto, užsuko, padėjo į vietą.

- Vulforso nosinių čia nėra, - pranešė Reisas, uždarydamas lagaminą su baltiniais.

Misis Alerton kajutė buvo idealiai sutvarkyta, vos vos jautėsi senamadiškas levandos kvapas. Jie mikliai apžiūrėjo kajutę, o išeidamas Reisas tarė:

- Labai miela moteris!

Gretimoje kajutėje gyveno Simonas Doilis. Visus reikalingiausius daiktus: pižamą, tualeto reikmenis ir kitką pernešė į daktaro Besnero kajutę. Čia tebuvo tik du dideli odos lagaminai ir kelioninis krepšys.

- Turime būti ypač atidūs, mano drauge, - tarė Puaro. - Gal vagis perlą pakišo kaip tik čia. Juk slėpti savo kajutėje be galo neatsargu. Visuomeninio naudojimo vietos irgi nelabai tinka. Todėl kajutė, kurios šeimininkas tikriausiai į ją neužsuks, vagiui labiausiai patogi, o jeigu mes čia rastume perlą, paslapties vis vien neįmintume.

Nors kratą darė labai kruopščiai, nieko nepešė. Jie pasuko į Linetos Doil kajutę. Čia viskas buvo taip, kaip ir rytą, tik mirusioji jau buvo išnešta.

- Susimildami, Puaro, - meldė Reisas, - bent čia raskite ką nors naudinga. Jeigu jūs nesugebėsite, tai kas?

Ramiai ir sumaniai Puaro ėmėsi darbo. Atsiklaupęs colis po colio tyrinėjo stalčius. Pasirausė brangiuose lagaminuose ir pagaliau priėjo prie praustuvo - abejingai žvilgtelėjo į losjono butelius, kremus, pudrą. Puaro aiškiai sudomino du maži flakonai. Vienas buteliukas buvo tuščias, tik pačiame dugne tamsavo raudono

skysčio lašas. Antras, tokio pat dydžio, buvo beveik pilnas. Puaro atidarė pirmąjį buteliuką, paskui antrąjį ir atsargiai pauostė. Pajuto stiprų kriaušių esencijos kvapą. Pasiraukęs užsuko buteliukus.

- Tai ką? - paklausė Reisas.

Puaro atsakė prancūzų patarle:

- Musių actu negaudo, - ir atsiduses pridūrė: - mums nepasisekė, mano drauge. Žudikas nesusiprotėjo palikti nei marškinių rankogalio segtuko, nei cigarečių nuorūkos, net pelenų nuo cigaretės. O jeigu žudikė buvo dama, tai ji nepametė nosinės, nepaliko pomados ar plaukų sruogos.

- Tik buteliuką lako kojų nagams?

Puaro gūžtelėjo pečiais.

- Reikės paklausti kambarinės. Čia kažkas... hm... nesuprantama.

- Įdomu, kur ji dingo? - tarė Reisas.

Jie išėjo, uždarė duris ir pasuko į mis Van Skuler kajutę. Vėl visokiausi turtingo žmogaus atributai: brangūs lagaminai, gausybė kosmetikos. Ir viskas idealiai sutvarkyta.

Toliau buvo Puaro kajutė, o už jos - Reiso.

- Vargu ar perlą paslėpė mūsų kajutėse, - tarė Reisas.

Puaro paprieštaravo.

- Atvirkščiai. Kartą Rytų ekspresе, kai aš aiškinausi žmogžudystės aplinkybes, iškilo šiokių tokių problemų su purpuriniu kimono. Tarsi skradžiai žemės prasmego, o aš gerai žinojau - turi būti traukinyje. Kaip manote, kur radau? Užrakintą savo paties lagamine! Įsivaizduokite, koks akiplėšiškumas!

- Ką gi, pažiūrėsim, galbūt ir šį kartą kas nors išdrįso pasielgti taip pat akiplėšiškai su jumis arba su manimi.

Tačiau vagis brangenybės nepakišo nei Reisui, nei Puaro.

Apsukę priekigalį, jie kruopščiai apieškojo mis Bauers kajutę. Nieko įtartino nerado. Jos nosinės buvo vienspalvės drobės su išsiuvinėtais inicialais.

Misis Oterborn ir jos dukters kajutėse irgi nieko įdomesnio neužtiko.

Toliau buvo daktaro Besnero kajutė.

Simoną krėtė drugys. Jis jautėsi prastai. Žvelgdamas į su-

žeistąjį, Puaro suprato, kodėl daktaras taip trokšta kuo greičiau nugabenti jį į ligoninę ir perduoti kvalifikuotiems gydytojams.

Puaro smulkiai papasakojo Simonui, ką su Reisu veikęs per dieną ir pranešė apie tai, kad perlas grąžintas, tik pasirodė esąs padirbinys.

- Mesjė Doili, ar manote, kad žmona atsivežė tikrą perlą? Galbūt vis dėlto tai buvo padirbinys?

Simonas ryžtingai atsakė:

- Ne, ne. Aš nė kiek neabejoju. Linetai patiko perlas, ir jį visuomet nešiodavo. Papuošalas buvo apdraustas nuo bet kokio nelaimingo atsitikimo, taip pat ir nuo vagystės. Turbūt todėl, Lineta visai jo nesaugojo.

- Jeigu taip, tęsime kratą.

Jis ėmė traukyti spintos stalčius, Reisas kuitėsi po lagaminą.

- Nejaugi įtariate senį Besnerą? - nustebo Simonas.

Puaro gūžtelėjo pečiais.

- O kodėl ne? Pagaliau ką mes žinojome apie Besnerą?

- Kaip gi jis būtų galėjęs paslėpti, man čia esant?

- Šiandien gal ir neturėjo progos. Bet juk mes nežinome, kada sukeitė papuošalą. Gal prieš kelias dienas.

- Taip, aš apie tai nepagalvojau.

Bet ir vėl nieko nelaimėjo.

Penington kajutėje Reisas ir Puaro ypatingą dėmesį skyrė dalykinių raštų ir juridinių dokumentų aplankui.

Puaro atsisėdo ir nuliūdęs nuleido galvą:

- Rodos, viskas pagal įstatymą.

Paskui jie rado sunkų koltą, apžiūrėjo jį ir padėjo į vietą.

- Vadinasi, misteris Peningtonas iškylauja su ginklu, - burbtelėjo Puaro.

- Taip, tai verčia pamąstyti. Bet juk Lineta Doil buvo nužudyta kito kalibro revolveriu. - Reisas truputį patylėjo. - Žinote, aš, regis, supratau, kodėl pistoletą išmetė per bortą. Žudikas jį paliko Linetos Doil kajutėje, o paskui kažkas rado ir išmetė.

- Žinoma, galėjo būti ir taip. Aš irgi panašiai pagalvojau. Bet tada iškyla daugybė klausimų. Kas buvo tas žmogus? Kodėl norėjo nukreipti įtarimą nuo Žaklinos de Belfort? Kodėl įėjo į

Linetos kajutę? Kol kas mes žinome tik vieną tokį žmogų - mis Van Skuler. Ar galime įsivaizduoti mis Van Skuler Žaklinos de Belfort gelbėtojos vaidmenyje? Kam jai šito griebtis? Ir vėl tas pats klausimas: kodėl pistoletą išmetė į upę?

- Gal mis Van Skuler atpažino savo peleriną, - svarstė Reisas, - persigando ir viską išmetė.

- Ji galėjo išmesti peleriną, tik ne pistoletą. Ir vis dėlto sutinku su jumis - gal tai ir yra atsakymas į klausimą? Bet aš turiu dar vieną versiją...

Puaro paprašė Reisą tęsti kratą, o pats grįžo į Besnero kajutę, norėdamas dar kartą pasikalbėti su Simonu.

- Klausykite, - pradėjo Simonas, - aš viską apmąsčiau ir esu absoliučiai įsitikinęs - vakar ant Linetos kaklo kabojo tikras perlas.

- Kodėl taip manote, mesjė Doili?

- Todėl, kad prieš vakarienę Lineta žaidė su perlu, sukiojo jį tarp pirštų ir apie jį pasakojo. Lineta nusimanė apie perlus. Aš nė kiek neabejoju - padirbinį ji būtų pastebėjusi.

- Sakykite, ar madam Doil galėjo savo perlą paskolinti draugei, apskritai, išleisti iš savo rankų?

Simonas sutriko ir paraudo.

- Mesjė Puaro, man sunku atsakyti. Juk aš... aš... taip menkai pažinau Linetą. Bet apskritai ji buvo neįprastai dosni. Galimas daiktas, ji buvo paskolinusi papuošalą kokiai savo draugei.

- Pavyzdžiui, - Puaro ėmė kalbėti įsiteikdamas, - pavyzdžiui, madmuazelei de Belfort?

- Ką jūs norite pasakyti? - Simono veidas pasidarė purpurinis, jis pamėgino atsisėsti, bet suvaitojo ir nugriuvo ant pagalvės. - Kokias čia darote užuominas? Džeki pavogė perlą?

Ne, ne! Galiu prisiekti kuo tik norite. Džeki doresnė už doriausią. Ji nė už ką nevogs. Tai nesąmonė.

Puaro akyse suspindo lengva pašaipa.

- O lia lia! - netikėtai nusijuokė jis. - Aš tik paspėliojau, o jūs susijaudinote!

Puaro žodžiai Simono nenuramino. Jis rimtai tarė:

- Sakau jums, Džeki - tyriausios sąžinės žmogus.

Puaro vėl prisiminė pokalbį Asuane: "Aš myliu Simoną, o jis myli mane". Rodos, Žaklina sakė tiesą.

Įėjo Reisas:

- Nieko - kariškai raportavo jis. - O štai ir stiuardai. Tuoj mes sužinosime keleivių kratos rezultatus.

Pirmas prabilo vyriškis:

- Nieko, sere.

- Ar niekas nesipriešino?

- Italas, sere, šaukė, kad tai įžeidimas ir panašiai. Jis turi revolverį.

- Kokį?

- Dvidešimt penkto kalibro mauzerį, sere.

- Italai - žmonės temperamentingi, - tarė Simonas. - Vadi Halfe jis tiesiog siautėjo dėl per klaidą atplėštos telegramos ir labai šiurkščiai elgėsi su Lineta.

Puaro žvilgtelėjo į stiuardesę, aukštą gražią moterį.

- Aš irgi kruopščiai visas patikrinau, sere, - tarė ji. - Moterys labai piktinosi, išskyrus misis Alerton - ji buvo maloni ir miela. Perlo neradau. Bet jaunosios ledi mis Rozalės Oterborn rankinuke mačiau mažytį pistoletą.

- Kokį?

- Labai mažą, perlamutrinį, sere. Visai kaip žaisliuką.

- Tai bent prakeikta byla! - pro dantis nusikeikė Reisas. - Ši panelė man atrodė neįtartina, ir štai, prašom! Nejaugi šitame prakeiktame garlaivyje visos merguželės turi po mažą perlamutrinį pistoletą? Ar ji bent kiek susijaudino, kai radote ginklą?

- Man atrodo, ji net nepastebėjo. Jos rankinuką aš apžiūrėjau, stovėdama į ją nugara.

- Vis tiek ji turėjo pastebėti. Et, kaip mane tai nuliūdino! O kas girdėti apie kambarinę?

- Visur jos ieškojome, sere, niekur nė kvapo.

- Kada ją regėjote paskutinį kartą?

- Prieš pusvalandį iki suskambant pietų gongui, sere.

- Eime į jos kajutę, - pasiūlė Reisas. - Gal ten kas nors paaiškės.

Jie pasuko į apatinį denį, atidarė kajutę ir įėjo. Luiza Buržė,

kuri privalėjo tvarkyti ir tvarkingai užlaikyti kitų daiktus, savais visai nesirūpino. Kur bepažvelgsi, mėtėsi maisto likučiai, lagaminai buvo atidaryti, ant kėdžių atkalčių karojo rūbai, kojinės, apatiniai baltiniai.

Puaro paskubom, bet išmaniai peržiūrėjo spintos stalčius. Reisas rausėsi lagamine. Palei lovą buvo išrikiuoti Luizos bateliai. Vienas juodas, odinis, kažkaip keistai pamestas, regis, tiesiog kabėjo ore. Tai patraukė Reiso dėmesį. Jis uždarė lagaminą, pasilenkė ir garsiai sušuko. Puaro atsigręžė.

- Ji niekur nedingo, - niūriai tarė Reisas. Ji visą laiką buvo čia, po lova.

XXII skyrius

Po lova buvo mirusios moters, kuri gyva vadinosi Luiza Buržė, kūnas. Prie jos palinko abudu vyrai.

Pirmasis kvapą atgavo Reisas.

- Ji nužudyta maždaug prieš valandą. Nudurta, pataikyta tiesiai į širdį. Man atrodo, mirė bematant. Reikia pakviesti Besnerą. Nieko nepasakysi, gyva ji buvo gana graži.

- Taip, tai tiesa.

Puaro nusisuko. Jį nukratė šaltis. Rusvą moters veidą iškreipė konvulsijos, burna išvipo. Puaro vėl pasilenkė. Moteris kažką gniaužė dešinėje rankoje. Jis atsargiai ištraukė popieriaus skiautę.

- Kas tai?

- Pinigai, - atsakė Reisas. - Tai tūkstantinio banknoto skiautės.

- Taip, dabar aišku, - ėmė kalbėti Reisas. - Ji kažką žinojo ir šantažavo žudiką. Juk šįryt abudu perpratome, kad ji meluoja.

- Ak, kokie mes kvailiai! - suriko Puaro. - Idiotai! Iš karto turėjome suprasti. Prisimenate jos žodžius: "Kaip gi aš galėjau ką nors matyti ar girdėti? Mano kajutė apatiniame denyje. Žinoma, jeigu mane būtų kankinusi nemiga ir jeigu aš staiga būčiau išvydusi žudiką, tą baisenybę, įeinantį arba išeinantį iš madam kaju-

tės, bet..." Žinoma, viskas taip ir buvo. Ji palypėjo laiptais, ji matė, kaip tas žmogus įsliuogė į Linetos kajutę. Bet ji buvo godi, nepaprastai godi. Godumas ją ir pražudė...

- O mes taip ir nežinome, kas žudikas, - susikrimtęs tarė Reisas.

- Ne, ne, - Puaro papurtė galvą. - Dabar mes kai ką žinome. Mes žinome beveik viską. Tik sunku tuo patikėti... ir, nepaisant to, taip yra. Aš nesuprantu... Ak, koks aš šįryt buvau kvailys! Mes juk iš karto pajutome, mes abudu pajutome, kad ji kažką slepia. Kaip gi mes nesusiprotėjome, kokia yra tikroji priežastis? Juk šantažas...

- Ji, grasindama demaskuoti, nedelsdama reikalavo pinigų, - tarė Reisas. - Žudikas buvo priverstas sutikti su sąlygomis ir užmokėti prancūzų frankais. Ar taip?

Puaro susimąstęs papurtė galvą:

- Vargu. Paprastai keliauninkai pasiima įvairių šalių valiutos: svarų, dolerių, rečiau - prancūziškų frankų. Gal žudikas atidavė jai viską, ką turėjo įvairiausia valiuta. Taigi, tęskime...

- Žudikas įeina, atiduoda pinigus ir...

- Ji ima skaičiuoti, - pertraukė Puaro, - taip, taip, aš puikiai pažįstu tokius žmones. Ji būtinai norėjo perskaičiuoti pinigus, ir kol buvo užsiėmusi šituo darbu, pamiršo bet kokį budrumą. Žudikas smogia. Smūgis labai tikslus. Jis pasiima pinigus ir išeina, nepastebėjęs jos saujoje likusios banknoto skiautės.

- Galbūt mes galime jį surasti pagal šį banknotą? - abejodamas savo žodžiais, tarė Reisas.

- Vargu, - atsakė Puaro, - jis tikriausiai pastebėjo suplėšytą kupiūrą. Jeigu būtų godus, nė už ką nesunaikintų tūkstančio frankų, bet, ko gero, jis visai kitoks žmogus.

- Kodėl taip manote?

- Įvykdyti šitas dvi žmogžudystes galėjo tik drąsus, išradingas, sumanus ir šiek tiek beprotis. Visos šitos savybės nesiderina su šykštumu ir aplaidumu.

- Verčiau pakvieskime Besnerą, - liūdnai apibendrino Reisas.

Storasis daktaras ėmė apžiūrinėti kūną, kiekvieną savo veiksmą palydėdamas nepabaigiamais aikčiojimais.

- Ji mirė ne anksčiau kaip prieš valandą, - tarė daktaras. - Mirtis ištiko akimoju.

- Kokiu ginklu nužudyta?

- Kažkuo labai aštriu, plonu ir siauru daiktu. Aš galiu parodyti panašų instrumentą.

Jie nuėjo į daktaro kajutę, ir Besneras išėmė iš savo lagaminėlio ilgą, siaurą ir ploną chirurginį peilį.

- Štai, kažkuo panašiu į šį, mano bičiuliai. Tiktai ne paprastu virtuviniu peiliu.

- Daktare, - atsargiai paklausė Reisas, - ar nedingo joks jūsų instrumentas?

Daktaras įsispitrėjo į jį ir nustebęs net išraudo.

- Ar jūs pilno proto? Ar tik nenorite pasakyti, kad aš - Karlas Besneras, garsus Austrijos gydytojas, aš, turįs privačią kliniką ir klientų iš pačių aukščiausių visuomenės sluoksnių, nužudžiau vargšę tarnaitę? Tai absurdas. Klaiku! Ne, visi mano instrumentai savo vietose. Galite patikrinti. Bet šito įžeidimo aš neatleisiu ir nepamiršiu. - Daktaras užtrenkė lagaminėlio dangtį ir krenkštelėjęs išėjo į denį.

- Negerai! - tarė Simonas. - Šitaip įžeisti senuką!

- Labai gaila! - Puaro patraukė pečiais.

Nelauktai Besneras sugrįžo.

- Paprašyčiau apleisti mano kajutę. Turiu perrišti ligonį.

Su juo įėjo mis Bauers, sudžiūvusi, sumani moteris. Ji kantriai laukė, kol išeis pašaliniai. Reisas ir Puaro paklusniai išslinko.

Išgirdęs pašnekesio nuotrupas ir mergaičių juoką, Puaro pasuko į kairę. Žaklinos kajutėje sėdėjo Rozalė. Pro praviras duris merginos išvydo Puaro, nutilo ir įsispitrėjo į jį. Rozalė Oterborn maloniai nusišypsojo - tokią šypseną jos veide jis regėjo pirmą kartą - drovią, neryžtingą ir paiką.

- Aptariate pastaruosius įvykius? - paklausė Puaro.

- Visai ne, - atsakė Rozalė, - mes ginčijomės dėl lūpų pomados spalvos. Ar dar kas atsitiko?

- Nužudyta madam Doil kambarinė, - lyg ir abejingai tarė Puaro.

- Nužudyta? - sušuko Žaklina. - Jūs pasakėte - ją nužudė?

- Teisingai, aš pasakiau kaip tik taip, - atsakydamas į Žaklinos klausimą, jis stebėjo Rozalę. - Suprantate, kambarinė atsitiktinai tapo kažkokio įvykio, kurio jai nederėjo regėti, liudininke. Ir ją privertė nutilti.

- Ką jau tokio ji galėjo matyti?

Ir vėl paklausė Žaklina, ir vėl Puaro atsakymas buvo skirtas Rozalei. Tai buvo keistas žaidimas, kuriame dalyvavo visi trys.

- Man atrodo, tai kiekvienam aišku, - atsakė Puaro. - Ji matė, kaip kažkas įėjo ir išėjo iš Linetos Doil kajutės tą lemtingąją naktį.

Jis išgirdo sunkų Rozalės Oterborn atodūsį ir pamatė, kaip virptelėjo jos blakstienos. Merginos reakcija buvo kaip tik tokia, kokios Puaro ir laukė.

- Ar ji spėjo pasakyti, ką mačiusi? - paklausė Rozalė.

Lėtai, susikrimtęs Puaro papurtė galvą. Tuo metu išsigandusi, plačiai išplėtusi akis prie jų pribėgo Kornelija Robson.

- Ak, Žaklina, - prabilo ji, - kaip baisu! Kokia nelaimė!

Žaklina ir Kornelija nuėjo deniu.

Puaro su Rozale į kitą pusę.

- Kodėl jūs visą laiką į mane žiūrite? - griežtai paklausė ji. - Ką galvojate?

- Jūs uždavėte du klausimus, aš, savo ruožtu, užduosiu jums tik vieną: kodėl nenorite man pasakyti teisybės?

- Nesuprantu apie ką šnekate. Šįryt aš viską papasakojau.

- Ne, ne viską. Jūs nepasakėte, kad savo rankinuke turite mažą perlamutrinį pistoletą. Jūs nepasakėte, ką veikėte praėjusią naktį.

Mergina išraudo:

- Nesąmonė! Aš neturiu jokio revolverio.

- Aš nesakau: revolverį. Aš sakau: mažą pistoletą, kuris guli jūsų rankinuke.

Ji puolė į savo kajutę, bematant grįžo ir sviedė jam savo odinę rankinę.

- Niekus tauškiate!

Puaro atidarė rankinuką. Pistoleto nebuvo. Grąžindamas rankinuką, išvydo pašaipų triumfuojantį Rozalės žvilgsnį.

- Taip, - šyptelėjęs tarė Puaro. - Pistoleto nėra.

- Štai, matote, mesjė Puaro, ne visuomet ir jūs esate teisus. Kartais taip pat apsirinkate.

- Nemanau.

- O, Dieve, koks nepakenčiamas! - ji piktai treptelėjo koja. - Įsikalėte sau į galvą kažkokią kvailystę ir spiriate, spiriate, spiriate...

- Todėl, kad noriu išgirsti tiesą.

- Kokia tos tiesos esmė? Man atrodo, jūs viską žinote geriau už mane.

- Norite, aš galiu jums pasakyti, ką matėte? Jeigu tai teisybė, tik patvirtinkite, gerai? Jūs, nuėjusi į laivo priekigalį, išvydote vyrą, išeinantį iš Linetos Doil kajutės. Uždaręs duris, tas žmogus nužingsniavo į priešingą pusę ir įėjo į vieną paskutiniųjų kajučių. Ar taip, madmuazele? Ar aš teisus?

Ji tylėjo.

- Galimas daiktas, jums atrodo, kad tylėti ramiau, - tęsė Puaro. - Galbūt jūs bijote, kad ir jus gali nužudyti, jeigu prabilsite. - Jam pasirodė, kad ji, ko gero, užkibs ant jauko, juk kaltinimas bailumu - geriau už bet kokį įtikinėjimą. Gal tai privers ją atverti sielą?

Ji pravėrė virpančias lūpas. Puaro laukė. Pagaliau Rozalė Oterborn tarė:

- Aš nieko nemačiau.

XXIII skyrius

Iš daktaro Besnero kajutės, taisydamasi bliuzės rankovę, išėjo mis Bauers. Žaklina, nebaigusi pašnekesio su Kornelija, pribėgo prie medicinos sesers.

- Kaip jis? - nekantraudama paklausė.

Puaro priėjo pačiu laiku. Jis išgirdo atsakymą:

- Ne taip jau blogai.

- Bet jis kankinasi? - sušuko Žaklina. - Jis mirs? Ar jis mirs? - ji nutvėrė mis Bauers ranką.

- Taigi ne, mieloji mis de Belfort. Tai yra, aš tikiuosi, aš be-

veik įsitikinusi - didelio pavojaus nėra. Pati savaime žaizda nepavojinga. Bet peršviesti būtina, ir kuo greičiau. Misteriui Doiliui reikalinga absoliuti ramybė.

Žaklina atstojo nuo sesutės ir pilnomis ašarų akimis, beveik nematydama kelio, slinko į savo kajutę. Tvirta ranka suspaudė jos alkūnę. Žaklina pakėlė galvą ir per ašaras išvydo Puaro. Jis palydėjo ją iki durų. Žaklina tuoj krito ant lovos ir, davusi valią ašaroms, vis karštligiškai kartojo:

- Jis šito nepakels! Jis mirs! Aš žinau, aš žinau, jis mirs... Aš dėl visko kalta, aš! Aš nužudžiau jį. O taip jį mylėjau, taip mylėjau...

- Ir dabar mylite, - atsiduso Puaro.

Vos tik jis išėjo iš Žaklinos kajutės, prie jo skubiai pribėgo Reisas:

- Puaro! Mano mielasis! Kaip jūs man reikalingas! Man neduoda ramybės telegrama apie kurią atsitiktinai užsiminė Doilis. Aš tada beveik neatkreipiau dėmesio. Gal tai niekai, bet mums svarbi kiekviena detalė. Velniai rautų, Puaro, dvi žmogžudystės, o mes vis dar klaidžiojame tamsoje.

- Ne, ne tamsoje. Aš matau šviesą.

Reisas nustebo:

- Jau galite kažką pasakyti?

- Ne tik pasakyti. Aš tvirtai tikiu.

- Nuo kada?

- Po Luizos Buržė nužudymo.

- Velniava, nieko nesuprantu!

Puaro uždėjo ranką ant Reiso peties:

- Mano pulkininke, jūs - didis žmogus... Kitas jūsų vietoje pareikalautų: "Sakykite, ką įtariate", bet jūs neklausiate, nes žinote - jeigu galėčiau, pats pasakyčiau. Imkime ir išsiaiškinkime dėl tos telegramos. Jeigu, žinoma, ponas daktaras įleis mus pas savo pacientą.

Daktaro Besnero nuotaika vis dar buvo ne kokia.

- Ko prireikė? - piktai paklausė. - Mano pacientui pakilo temperatūra.

- Tenorime užduoti tik vieną klausimą, - atsiprašinėdamas aiškino Reisas, - garbės žodis, tik vieną.

Daktaras Besneras nenoriai įleido juos į kajutę ir, piktai krenkštelėjęs, išėjo, pažadėjęs grįžti po trijų minučių. Simonas įsmeigė į įėjusiuosius klausiamą žvilgsnį.

- Kas atsitiko?

- Norime pasitikslinti vieną menką detalę, - atsakė Reisas. - Prašyčiau smulkiai papasakoti apie tai, kaip jūsų žmona atsitiktinai perskaitė sinjorui Ričečiui adresuotą telegramą.

- Mielai, - jis glaustai papasakojo apie atsitikimą Vadi Halfe.

Reisas įkvėpė daugiau oro:

- Misteri Doili, ar nežinote, kas buvo rašoma toje telegramoje?

- Žinau. Lineta pradžią perskaitė garsiai. Joje buvo rašoma...

- Kur mesjė Puaro ir pulkininkas Reisas? Aš tuoj pat turiu juos surasti. Tai nepaprastai svarbu! Gyvybiškai svarbu! Aš turiu pranešti... Aš... Ar jie pas misterį Doilį?

Besneras nebuvo uždaręs durų, tik užtraukęs portjerą. Misis Oterborn atitraukė uždangą ir įsiveržė lyg uraganas. Moters veidas degė, kalbėjo nelabai aiškiai, užsikirsdama.

- Misteri Doili, aš žinau, kas nužudė jūsų žmoną!

- Ką?

Simonas apstulbęs žiūrėjo į ją. Reisas ir Puaro - taip pat. Misis Oterborn nužvelgė vyrus pergalingu žvilgsniu. Ji buvo laiminga, be galo laiminga.

- Taip, - tarė ji. - Mano teorijos visuomet teisingos. Jos paremtos pirmapradžiais instinktais.

Reisas griežtai pertraukė:

- Kiek supratau, jūs galite mums pranešti Linetos Doil žudiko pavardę?

Misis Oterborn atsisėdo į krėslą ir pašėlusiai narsiai linkčiojo galvą.

- Žinoma. Sakykite, juk jūs manote, kad Luizos Buržė žudikas nužudė ir Linetą Doil? Tai yra - abu šiuos nusikaltimus padarė viena ir ta pati ranka? - Taip, taip, - nekantraudamas atsakė Simonas. - Suprantama, o kaip kitaip! Kalbėkite toliau.

- Tokiu būdu mano faktai jums bus naudingi. Aš žinau, kas nužudė Luizą Buržė, vadinasi, aš žinau, kas nužudė ir Linetą Doil.

- Norite pasakyti, - skeptiškai pertraukė Reisas, - kad žinote, kaip paaiškinti Luizos Buržė mirtį?

Misis Oterborn pažvelgė į jį kaip tigrė:

- Ne. Aš visiškai tiksliai žinau, kas tai padarė. Nes tą žmogų mačiau savo akimis.

Simonas karštligiškai sušuko:

- Vardan visko, kas šventa, kalbėkite aiškiau! Taigi, jūs žinote, kas nužudė Luizą Buržė?

- Aš jums papasakosiu viską, kaip buvo.

O, ji buvo laiminga. Pagaliau atėjo misis Oterborn valanda! Tegu jos knygos ir neperkamos, ir lai tie žmonės, kurie kažkada, godžiai jas ryję, dabar įsigijo naujų stabukų! Selouma Oterborn ir vėl išgarsės! Jos pavardė vėl pasirodys laikraščių puslapiuose. Ji bus svarbiausia kaltinimo liudininkė.

Misis Oterborn įkvėpė oro ir pravėrė burną:

- Aš ėjau į restoraną pietauti. Bet visai nenorėjau valgyti. Apskritai ne tai svarbu. Beeidama prisiminiau... hm.. kajutėje pamiršusi vieną daiktą. Pasiunčiau Rozalę.

Misis Oterborn nutilo ir atsikvėpė. Durų portjera lengvai sujudėjo, bet nė vienas vyras šito nepastebėjo.

- Aš... aš... - misis Oterborn ir vėl nutilo. Šioje vietoje jos pasakojime buvo viena nemaloni detalė, kurią būtinai troško apeiti. - Aš turėjau reikalų su vienu ekipažo nariu... Jis žadėjo man gauti labai reikalingą daiktą, bet aš nenorėjau, kad mano duktė apie tai žinotų. Matote, ji tokia įkyri...

Reisas žvilgtelėjo į Puaro. Šis beveik be garso sušnibždėjo:

- Svaigalai...

Misis Oterborn tęsė:

- Mes susitarėme susitikti apatiniame denyje, laivo priekigalyje. Man beeinant į pasimatymą su jūreiviu, staiga atsivėrė vienos kajutės durys ir kažkas sužiuro į denį. Tai buvo Luiza Buržė ar kaip ją ten vadino. Ji kažko laukė. Išvydusi mane, tučtuojau užtrenkė duris. Aš, žinoma, nieko blogo nepamaniau ir nužingsniavau savo keliu. Gavusi tai, ko ėjau, grįžau atgal. Ir tada išvydau į kambarinės duris besibeldžiant...

- Ką? - sukluso Reisas.

Driokstelėjo šūvis. Aitrus dūmų kvapas pripildė kajutę. Misis Oterborn susmuko ir su trenksmu nugriuvo ant grindų. Kraujas prapliupo iš apvalios skylutės už ausies. Stojo gūdžios tylos akimirka. Tada pašoko du vyrai. Moters kūnas užtvėrė jiems kelią. Reisas pasilenkė prie jo, o Puaro lengvai kaip katė peršoko ir išpuolė į denį. Puaro apsižvalgė. Nė gyvos dvasios. Prie kajutės durų gulėjo koltas. Puaro puolė į laivo priekigalį. Vos pasukę už kampo, akis į akį susidūrė su Timu Alertonu, sparčiai žengiančiu jam priešais.

- Kas atsitiko, velniai rautų? - sušuko Timas.

- Ar pakely ką nors sutikote? - paklausė Puaro.

- Ne, o kas?

- Tai eikite su manimi. - Jis paėmė Timą už rankos.

Iš visų pusių plūdo žmonės. Iš savo kajučių išpuolė Rozalė, Žaklina ir Kornelija. Iš salono išėjo Fergiusonas, Džimis Fantora ir misis Alerton.

Reisas apžiūrėjo revolverį. Puaro atsigręžė į Timą ir trumpai drūtai paklausė:

- Gal turite pirštines?

- Taip. Prašom.

Puaro čiupo pirštines, užsimovė ir ėmė tyrinėti revolverį. Kiti, bijodami net alsuoti, jį stebėjo.

- Žudikas nubėgo į priekigalį, - tarė Reisas. - Fantora su Fergiusonu sėdėjo šezlonguose ir būtų jį matę.

- Bet jeigu jis dūmė į priekigalį, tai misteris Alertonas turėjo jį sutikti, - atsakė Puaro.

Reisas, rodydamas į revolverį, tarė:

- Man atrodo, mes kažkur neseniai jį matėme. - Ir tuoj pabeldė į Peningtono kajutės duris.

Tyla. Kajutėje nebuvo nė gysos dvasios. Reisas įėjo ir atidarė dešinįjį spintos stalčių. Revolverio nebuvo.

- Aišku, - tarė Reisas. - O kur gi pats Peningtonas?

Jie vėl išėjo į denį.

Puaro žengė prie misis Alerton ir tyliai tarė:

- Madam, nuveskite į savo kajutę Rozalę Oterborn. Jos motina, - jis pažvelgė į Reisą ir šis linktelėjo, - nužudyta.

Skubėdamas priėjo Besneras:

- Dieve švenčiausias! Kas dar atsitiko?

Visi pasitraukė, duodami jam kelią. Reisas gestu parodė kajutę ir jis įėjo.

- Reikia tučtuojau surasti Peningtoną, - tarė Reisas. - Ar ant revolverio pastebėjote pirštų atspaudus?

- Ne, - atsakė Puaro.

Peningtoną jie užtiko apatiniame denyje. Jis sėdėjo mažojoje svetainėje ir rašė laišką. Pakėlęs gražų, švariai išskustą veidą, paklausė:

- Ar yra kokių naujienų?

- Nejaugi negirdėjote šūvio?

- Taip, dabar, kai pasakėte, prisiminiau - girdėjau kažkokį sprogimą, bet nė nepamaniau... Ką nužudė?

- Misis Oterborn.

- Misis Oterborn? - Peningtonas nepaprastai nustebo. - Tai bent staigmena! Misis Oterborn, - jis palingavo. - Nieko nesuprantu. Tikriausiai garlaivyje siautėja kažkoks maniakas. Mes turime organizuoti gynybą.

- Misteri Peningtonai, kaip seniai esate šitame kambaryje? - paklausė Reisas.

- Tuoj, leiskite prisiminti, - Peningtonas glostė smakrą. - Turbūt apie dvidešimt minučių.

- Ir niekur iš čia nebuvote išėjęs?

- Žinoma, ne.

- Matote, misteri Peningtonai, - tarė Reisas, - misis Oterborn nušauta jūsų revolveriu.

XXIV skyrius

Misteris Peningtonas sutriko:

- Bet, ponai, - ėmė kalbėti jis, - klausimas labai rimtas, be galo rimtas.

- Labai rimtas jums, misteri Peningtonai.

- Man? - Peningtonas be galo nustebo. - Bet mano mielasis

sere, tuo laiku, kai šovė, aš kuo ramiausiai sėdėjau čia ir rašiau laišką!

- Tikriausiai turite liudininkų, kurie gali tai patvirtinti?

- Gaila, ne. Bet supraskite, juk tai neįmanoma! Aš palipu į viršutinį denį, šaunu į nelaimingą moterį (kažin kodėl jau turėčiau į ją šauti?), grįžtu atgal ir nieko pakely nesutinku! Šiuo laiku, po pietų, pilnas denis šezlonguose besiilsinčių žmonių.

- O kaip galite paaiškinti faktą, kad šauta iš jūsų pistoleto?

- Ko gero, čia aš iš tiesų esu kaltas. Pačioje kelionės pradžioje salone užsimezgus pašnekesiui apie ginklus, aš prasitariau, kad visada ir visur vežiojuosi su savimi koltą.

- Kas girdėjo šitaip jus šnekant?

- Gerai negaliu pasakyti. Turbūt visi.

Įsiterpė Puaro.

- Mesjė Peningtonai, aš norėčiau su jumis aptarti kai kuriuos šio įvykio aspektus. Prašyčiau po pusvalandžio užeiti į mano kajutę.

- Su didžiausiu malonumu.

Tačiau Peningtono balse džiaugsmo nebuvo, ir jo išvaizda toli gražu nebuvo tokia jau linksma. Reisas ir Puaro skubiai išėjo.

- Gudrus niekšas, - tarė Reisas, - bet išsigando.

- Taip, - pritarė Puaro, - šis gerbiamasis Peningtonas aiškiai ne savo kailyje.

Denyje tolėliau nuo žmonių Puaro pasikvietė misis Alerton.

- Mesjė Puaro, padėkite man gauti dvivietę kajutę - noriu įsikurti kartu su šita vargše mergaite. Negalima jos vienos palikti.

- Gerai, madam, aš pasirūpinsiu. Labai malonu, kad apie tai pagalvojote. Kaip laikosi Rozalė?

- Visiškai sugniužo. Ji begaliniai buvo atsidavusi tai nepakenčiamai moteriai. Kokia tauri jos meilė! Timas sako ją buvus alkoholike. Ar tai tiesa?

- Taip.

- Ne mums vargšę teisti, bet įsivaizduoju, kaip kentė Rozalė.

- Taip, madam, jos gyvenimas buvo viena kančia. Juk Rozalė tokia išdidi ir tokia atsidavusi.

- Taip, turbūt už tai aš ją ir pamilau. Mūsų laikais šitos savybės nebemadingos. Rozalė keista, ji išdidi, atkakli, užsisklendusi, ir tuo pačiu - aš gerai žinau - ji turi švelnią gerą širdį.

- Su džiaugsmu ją patikiu jūsų globai, madam.

Prie kajutės, kur ką tik įvyko žmogžudystė, stovėjo Kornelija ir Žaklina.

- Nesuprantu, mesjė Puaro, - Kornelija nepraleido progos ir užkalbino, - kaip žudikas galėjo pasislėpti?

- Taigi, kaip? - pakartojo Žaklina.

- Nieko ypatinga čia nėra, - atsakė Puaro, - žudikas galėjo pabėgti trimis keliais.

- Trimis? - netikėdama perklausė Žaklina.

- Jis galėjo eiti tik į dešinę arba į kairę, o trečio kelio, manau, nėra, - sutrikusi tarė Kornelija.

- O aš žinau ir trečią kelią, - pratarė Žaklina. - Šie du keliai toje pačioje plokštumoje, bet juk galima pereiti ir į kitą. Į viršų palypėti sunku, o šit nušokti į apačią - visai lengva.

Puaro nusišypsojo:

- Jūs nuovoki, madmuazele.

- Nieko nesuprantu, - suknerkė Kornelija.

- Mieloji, žudikas išlindo pro turėklą ir nušoko į apatinį denį, - paaiškino Žaklina.

- Dieve! - nustebo Kornelija. - Niekad nebūčiau pagalvojusi. Bet ar jis turėjo tiek daug laiko?

- Laiko buvo į valias, - į pokalbį įsiterpė Timas Alertonas, - juk po stipraus sukrėtimo žmonės susigūžia ir atsigauna tik po keliolikos sekundžių.

- Ar pats šitą patyrėte, mesjė Alertonai?

- Taip, išgirdęs šūvį, kokias penkias sekundes stovėjau kaip stulpas, ir tik po to dūmiau čionai.

Iš daktaro kajutės išėjo Reisas ir visų paprašė išeiti iš denio.

- Tuoj išneš kūną, - paaiškino.

Keleiviai paklusniai išsivaikščiojo. Kartu su visais išėjo ir Puaro.

- Iki grabo lentos atsiminsiu šitą kelionę, - niūriai kalbėjo Kornelija. - Trys mirtys!

Fergiusonas išgirdo jos žodžius.

- Trys mirtys, na ir kas? Lineta Doil maudėsi turte! Kambarinė - tipiška veltėdė. Misis Oterborn - visiška kvaiša. Nejaugi manote, kad kam nors iš tiesų labai rūpi - gyvos jos ar mirusios?

- Ak, šnekate nei šį, nei tą! - pasipiktino Kornelija. - Ir man nepatiko misis Oterborn, bet kaip ja rūpinosi duktė! Jai motinos mirtis - baisus skausmas. Aš nepažinau kambarinės, bet esu įsitikinusi, kažkas ir ją mylėjo. O Lineta Doil, tarp kitko, buvo tokia graži. Kai išvydau, kamuolys gerklėje įstrigo.

Misteris Fergiusonas stvėrėsi už galvos:

- Aš sutriuškintas! Jūsų žodžių negalima klausytis ramia širdimi. - Jis kreipėsi į Puaro: - Ar žinote, sere, kad Kornelijos tėvą bankrotan įvarė Linetos Ridžuei tėvas? O matydama jo turto paveldėtoją, apsirėdžiusią paryžietiškais aprėdais ir apsikarsčiusią perlais, Kornelija mekena lyg toji Biblijos avelė: "Ak, kokia ji graži!" Jai nei šilta, nei šalta. Jai net į galvą neateina pakelti maištą!

Kornelija išraudo.

- Iš pradžių sužinojusi, kas ji, aš maištavau. Bet tik kokią minutę. Suprantate, tėtis, netekęs viso savo turto, mirė iš sielvarto. Bet argi ne jūs sakėte - praeitį turime pamiršti, reikia gyventi dabartimi. Argi visa tai - ne praeitis?

- Ji mane pribloškė, - pareiškė Fergiusonas. - Kornelija Robson, jūs vienintelė gera moteris iš visų, kurias tik esu sutikęs. Prašau, ištekėkite už manęs.

- Iš proto išsikraustėte!

- Ne, tai oficialus prašymas, dalyvaujant garsiajam sekliui. Mesjė Puaro - jūs liudininkas. Nusižengdamas savo principams, savanoriškai siūlau moteriai savo ranką. Aš netikiu santuoka, bet ji tikriausiai nepripažįsta kitokių santykių, vadinasi, taip ir turi būti. Nesispyriokite, Kornelija, sutikite.

- Liaukitės tauškęs niekus! - tarė Kornelija ir, nevilties apimta, išraudo.

- Kodėl nenorite už manęs ištekėti?

- Todėl, kad jūs nerimtas.

- Ar nerimtai elgiuosi, siūlydamas jums savo ranką ir širdį, ar apskritai esu nerimtas žmogus?

- Ir viena, ir kita. Jūs iš visų juokiatės, jumis negalima pasikliauti.

Ji nutilo ir, visa raudona iš susijaudinimo, vikriai nuėjo.

Fergiusonas žiūrėjo jai pavymui.

- Na ir mergina! - Kiek patylėjęs, paklausė: - Kas jums, mesjė Puaro? Apie ką taip susimąstėte?

- Mąstau ir tiek.

- Pabandysiu užklupti senąją beždžionę. Jeigu man pasiseks nuteikti ją prieš save, tai lengviau seksis įkalbėti Korneliją.

Jis patraukė į saloną. Mis Van Skuler išdidžiai sėdėjo savo įprastinėje vietoje ir siuvinėjo. Fergiusonas ėjo tiesiai prie jos. Erkiulis Puaro nemačiom įsliuogė į saloną ir, atsisėdęs tolėliau, ėmė skaityti laikraštį.

- Sveikinu jus, mis Van Skuler.

Moteris pakėlė galvą, kokią minutę žiūrėjo į Fergiusoną ir tik tada atsakė lediniu balsu:

- Laba diena, - ir vėl ėmėsi savo darbo.

- Klausykite, mis Van Skuler. Aš noriu su jumis pasikalbėti labai svarbiu reikalu. Trumpai drūtai - noriu vesti jūsų pusseserę.

Iš mis Van Skuler rankų iškrito siūlų kamuolys ir nuriedėjo per visą saloną.

- Jums turbūt protelis pasimaišė, jaunuoli? - rūsčiai tarė ji.

- Ką jūs, ne. Aš nutariau ją vesti ir paprašiau jos rankos.

Mis Van Skuler nužvelgė jį paniekos kupinu žvilgsniu, tarsi priešais ją būtų koks keisčiausias vabalas.

- Ak, štai kas! Ir ji sutiko?

- Ne, ji atsisakė, bet neatstosiu, kol pasakys “taip”.

- Turiu jus įspėti, misteri... aš nežinau jūsų pavardės...

- Fergiusonas.

- Misteri Fergiusonai, - pasišlykštėdama pakartojo ji, - aš imsiuosi visų priemonių ir neleisiu jums persekioti savo pusseserę.

Mis Van Skuler atsistojo, visa tirtėdama iš begalinio pykčio. Tuo metu Puaro padėjo laikraštį, pakėlė siūlų kamuoliuką ir galantiškai padavė senajai damai.

- Ačiū, mesjė Puaro. Man bloga. Tas akiplėša...

- Taip, jis šiek tiek ekscentriškas, prastai išauklėtas, - ir abejingai pridūrė: - Juk atpažinote jį, ar ne?

- Atpažinau?

- Taip. Matote, jis nesisako savo titulo, nes Oksforde užsikrėtė naujomis idėjomis ir...

- Titulo? - kapodama skiemenis, perklausė mis Van Skuler.

- Žinoma, juk tai jaunasis lordas Doulišas. Jis nepaprastai turtingas.

- Ir jūs seniai šitą žinote? - susidomėjo mis Van Skuler. Jos veidas aiškiai bylojo, kokias prieštaringas mintis sukėlė šita žinia.

Puaro gūžtelėjo pečiais:

- Pamatęs laikraštyje jo nuotrauką, iš karto atpažinau. Be to, jo žiedas su atspauduku, vaizduojančiu herbo skydą. Nėra ko abejoti, tai jis.

Pagaliau karštai padėkojusi, Van Skuler nuėjo.

Puaro vėl atsisėdo ir paniuręs mąstė. Linguodamas galva, pakartojo:

- Taip, viskas sutampa.

XXV skyrius

Jo apmąstymus sutrukdė Reisas:

- Kur dingote, Puaro? Juk po dešimties minučių teiksis ateiti Peningtonas.

Puaro skubiai pašoko:

- Prašyčiau surasti ir atvesti jaunąjį Fantorą.

Reisas nustebęs pažvelgė į jį ir išėjo. Puaro pasuko į savo kajutę.

Reisas ir Fantora atėjo beveik kartu. Puaro pakvietė atsisėsti ir pasiūlė užsirūkyti.

- Taigi, mesjė Fantora, jeigu neklystu, jūs ryšite tokį pat kaklaraištį, kaip ir mano draugas Hastingsas.

Džimas Fantora žvilgtelėjo į savo kaklaraištį.

- Tai "Senosios Anglijos" klubo nario kaklaraištis.

- Teisingai. Aš nors ir užsienietis, bet puikiai išmanau anglų taisykles ir papročius. Pavyzdžiui, aš žinau, kad yra elgesio taisyklių, kurias leidžiama pažeisti, ir yra taisyklių, kurių pažeisti nieku gyvu negalima.

Džimas Fantora susijuokė:

- Mūsų laikais, sere, jau viskas kitaip.

- Nesakykite, papročiai išliko iki mūsų dienų. "Senosios Anglijos" klubo kaklaraištis - tai vis dar šito klubo kaklaraištis ir yra tam tikrų elgesio taisyklių (šitą žinau iš savo patirties), kurių žmogus, ryšintis tokį kaklaraištį, nepažeis. Žmogus su tokiu kaklaraiščiu, mesjė Fantora, nė už ką neatsiklausęs nesikiš į nepažįstamų žmonių grynai asmeninį pokalbį.

Fantora nustebęs tylėjo.

- Bet vieną gražią dieną, misteri Fantora, - tęsė Puaro, - jūs pasielgėte kaip tik taip. Kai žmonės salone ramiai aptarė savo reikalus. Jūs atsistojote ne per toliausiai nuo jų, aiškiai klausydamasis, apie ką jie šneka, o paskui staiga priėjote ir kreipėtės į madam Linetą Doil, pagirdamas jos nuovokumą.

Džimas Fantora stipriai nuraudo. Nesulaukęs prieštaravimo Puaro kalbėjo toliau:

- Šitas jūsų poelgis, o dar ir tai, kad jūs pernelyg jaunas ir vargu ar galite sau leisti tokią brangią kelionę (jūs esate juristų asociacijos narys, o juristams moka nelabai dosniai, ar ne?), privertė mane užduoti sau klausimą: dėl kokių priežasčių jūs plaukiate šituo garlaiviu?

Džimas Fantora konvulsiškai trūktelėjo kaklą.

- Aš atsisakau atsakinėti į jūsų klausimus, mesjė Puaro. Jūs tikriausiai nesveiko proto!

- Ne, nieko panašaus! Aš nepamišau. Kur yra toji firma, kurioje tarnaujate? Norhgemptone? Tai prie Vudholo. Kokį pokalbį jūs stengėtės nusiklausyti? Pokalbį, liečiantį verslo ir juridinius dokumentus. Ir jūsų įsikišimas į tą pašnekesį, absoliučiai netaktiškas ir nevykęs, buvo bandymas įspėti madam Doil apie galimą apgavystę arba suklastojimą. - Puaro truputį patylėjo. - Šiame garlaivyje įvykdyta žmogžudystė. Po jos - dar dvi. Jeigu aš jums pasakysiu, kad misis Oterborn buvo nušauta Endriui Peningtonui

priklausančiu revolveriu, jūs galbūt pajusite pareigą pasakyti mums viską, ką žinote.

Džimis Fantora kurį laiką tylėjo.

- Visa nelaimė ta, mesjė Puaro, kad aš negaliu pasakyti nieko konkretaus, - apgailestaudamas tarė jis.

- Bet kažką įt ariate?

- Taip.

- Ir todėl manotę neturįs teisės kalbėti? Gal jūs ir teisus, bet tik formaliai. Jūs esate ne teisme. Pulkininkas Reisas ir aš ieškome žudiko. Mums gali būti naudinga bet kokia informacija.

Fantora vėl susimąstė, po valandėlės paklausė:

- Ko pageidaujate iš manęs sužinoti?

- Kodėl jūs čia?

- Mane pasiuntė dėdė, misteris Karmiklas, misis Doil advokatas, gyvenantis Anglijoje. Jis rūpinasi jos reikalais ir susirašinėjo su misteriu Peningtonu. Kai kurie faktai (dabar aš negaliu jų įvardyti) mano dėdei sukėlė įtarimą, kad ne viskas gerai.

- Trumpiau sakant, - įsiterpė Reisas, - jūsų dėdė ėmė įtarti, kad Peningtonas - sukčius?

Džimas Fantora patvirtindamas linktelėjo ir nusišypsojo:

- Jūs išsireiškėte gana abstrakčiai, bet svarbiausia mintis teisinga. Kol mano dėdė ieškojo įrodymų, patvirtinančių jo įtarimus, mis Ridžuei netikėtai ištekėjo ir išvyko į povestuvinę kelionę. Dėdei nuo širdies akmuo nukrito - juk misis Doil, grįžusi iš Egipto, gaus visą turtą ir teisę jį tvarkyt. Tačiau netrukus mes sulaukėme Linetos laiško, išsiųsto iš Kairo, kuriame ji tarp kitko užsiminė apie atsitiktinį susitikimą su Peningtonu. Tada dėdė ir nutarė pasiųsti mane Egiptan, kad padėčiau įminti Peningtono užmačią. Man prisakyta nežiopsoti, atidžiai jį sekti ir veikti pagal aplinkybes. Aną kartą man teko pasielgti kaip netašytam akiplėšai.

- Ar jums pasisekė perspėti madam Doil?

- Gal ne tiek ją, kiek Peningtoną. Jis pajuto pavojų ir nebūtų išdrįsęs ko nors griebtis, bent jau kurį laiką. O aš vyliausi suartėti su Doiliais ir rasti būdą juos įspėti. Maniau tai padarysiąs per misterį Doilį. Misis Doil pernelyg pasikliovė misteriu Peningtonu.

- Jeigu jūs būtumėte panorėjęs apgaulės būdu išvilioti pinigų, kurį iš Doilių lengviau būtų sekęsi apgauti?

Fantora vos vos šyptelėjo:

- Suprantama, misterį Doilį. Lineta Doil buvo nepaprastai nuovoki, o šis vyras, man atrodo, gana patiklus, net neskaitęs pasirašantis bet kokį dokumentą.

- Sutinku su jūsų išvada, - tarė Puaro ir, žiūrėdamas į Reisą, pridūrė: - Štai jums ir žmogžudystės priežastis.

- Bet visa tai tik prielaidos, - atsargiai tarė Fantora, - tai ne įrodymai.

- A! - susijuokė Puaro. - Įrodymų mes gausime.

- Kokiu būdu?

- Gal net pats misteris Peningtonas mums jų pateiks.

Reisas žvilgtelėjo į laikrodį:

- Jis tuoj ateis.

Džimas Fantora suprato užuominą ir mikliai išėjo. Po dviejų minučių pasirodė Peningtonas, be galo malonus, besišypsantis. Tik apie burną subėgusios raukšlelės ir akyse užslėpta baimė bylojo apie šito patyrusio vertelgos nerimą.

- O štai ir aš, ponai.

Jis atsisėdo. Pirmas prabilo Puaro:

- Mes pakvietėme jus, mesjė Peningtonai, nes paaiškėjo, kad šioje byloje jūs esate labai suinteresuotas asmuo.

Peningtonas vaizdavo nustebusį.

- Iš tikrųjų?

- Be abejo, - užtikrino Puaro. - Linetą Ridžuei jūs pažinote nuo vaikystės.

- Ak, štai ką turite omenyje, - jo veidas nušvito. Peningtonui aiškiai palengvėjo. - Atleiskite, aš ne visai supratau. Žinoma. Juk šį rytą jums jau sakiau: Linetą pažįstu kone nuo vystyklų.

- Buvote artimas jos tėvo draugas, ar ne?

- Taip, taip. Aš ir Melušis Ridžuėjus buvome labai artimi, be galo artimi.

- Tokie artimi, kad mirdamas jis paskyrė jus savo dukters ir viso jos gausaus turto globėju?

- Apskritai taip, - jo akyse vėl pasirodė nerimas. Peningto-

nas ėmė kalbėti atsargiau. - Aš buvau ne vienintelis globėjas, buvo ir kitų.

- Kurie per tą laiką jau mirė?

- Du mirė. Misteris Sterndeikas Rokfordas gyvas.

- Jis jūsų kompanionas, ar ne?

- Taip.

- Madmuazelė Ridžuei ištekėjo, nesulaukusi pilnametystės?

- Dvidešimt vieneri jai būtų sukakę liepą.

- Vadinasi, ji būtų gavusi teisę tvarkyti savo reikalus tik liepą?

- Taip.

- Tačiau ištekėjusi šią teisę įgijo žymiai anksčiau?

Peningtonas stipriai sukando žandikaulius ir karingai atkišo smakrą.

- Atleiskite man, ponai, bet koks jūsų reikalas?

- Jeigu jums nemalonu atsakyti į mano klausimus...

- Svarbu ne tai, malonu ar nemalonu - aš paprasčiausiai nesuprantu: kokį tai turi ryšį su žmogžudyste?

- Matote, mesjė Peningtonai, - Puaro palinko į priekį, jo akys tapo žalios kaip katės, - mus domina žmogžudystės priežasties klausimas. Todėl nepaprastai svarbu žinoti visus finansinius dalykus.

- Pagal tėvo testamentą, - rūsčiai ir atsainiai burbtelėjo Peningtonas, - Lineta gavo teisę tvarkyti savo turtą, sulaukusi dvidešimt vienerių metų arba ištekėjusi.

- Ir jokių kitų sąlygų?

- Jokių.

- Kiek žinau, jos turtas vertinamas keliais milijonais.

- Taip, keliais milijonais.

- Ant jūsų pečių, mesjė Peningtonai, - tarė Puaro, - buvo užkrauta milžiniška atsakomybė.

Peningtonas galantiškai atsakė:

- Mes pratę prie atsakomybės. Atsakomybė mūsų neslegia.

- Nejaugi?

Pašnekovo tonas užgavo Peningtoną, jis piktai sušuko:

- Velniai rautų, ką turite omenyje?

Puaro atsakė nuoširdžia nuginkluojančia šypsena:

- Nejaugi, mesjė Peningtonai, po netikėtos Linetos Ridžuei santuokos jūsų kontoroje nekilo... Šiokia tokia panika?

- Panika?

- Taip, aš kaip tik taip pasakiau.

- Kur sukate, velniai rautų?

- Aš tik norėjau paklausti - ar Linetos reikalai gerai klostosi? Ar viskas taip, kaip turi būti?

Peningtonas išdidžiai atsistojo.

- Gana iš manęs, - ir pasuko prie durų.

- Prieš išeidami, malonėkite atsakyti į mano klausimą.

- Viskas klostosi taip, kaip ir turi klostytis, - burbtelėjo jis.

- Tai kodėl, išgirdęs apie Linetos ir Doilio santuoką, taip persigandote, kad sėdote į pirmą pakliuvusį laivą, plaukiantį Europon, o paskui suvaidinote atsitiktinį susitikimą Egipte?

Peningtonas grįžo. Jis susitvardė.

- Niekus taukšiate. Iki susitikdamas Kaire, aš net nenutuokiau, kad Lineta ištekėjo. Jos laišką man persiuntė iš Niujorko.

- Rodos, jūs plaukėte "Karmaniku"?

- Taip.

- Ir laiškas atėjo į Niujorką "Karmanikui" išplaukus?

- Kiek kartų galiu kartoti?

- Keista, - sumurmėjo Puaro.

- Kas čia keista?

- Ant jūsų lagaminų nėra "Karmaniko" lipdukų. Ant jų žvilga naujučiai "Normandijos" lipdukai. O "Normandija", kiek pamenu, išplaukė dviem dienom vėliau už "Karmaniką".

Peningtonas sutriko. Jo akys ėmė neramiai bėgioti. Pulkininkas nepraleido progos pasinaudoti efektu ir įsiterpė į pokalbį:

- Tai va, misteri Peningtonai, mes spėjome, ir ne be pagrindo, kad jūs plaukėte ne "Karmaniku" kaip visiems aiškinate, o "Normandija". Tokiu būdu misis Doil laiškas atėjo prieš jums išplaukiant iš Niujorko. Nešokite neigti - tai labai lengva patikrinti.

Peningtonas sutrikęs apčiuopė krėslą ir atsisėdo. Jo veidas liko bejausmis, bet smegenys dirbo įtemptai, karštligiškai ieškodamos išeities.

- Jūs, pasirodo, esate gudresni už mane, džentelmenai. Tenka pasiduoti. Tačiau aš turėjau priežasčių taip elgtis.

- Neabejojame, - mandagiai tarė Reisas.

- Pasakyčiau, kokios tos priežastys, jeigu tai liktų tarp mūsų.

- Galite mumis pasitikėti. Suprantama, negalime duoti kokių nors garantijų...

- Taip... - Peningtonas atsiduso. - Kalbėsiu atvirai. Anglijoje prasidėjo kažkokios aferos. Mane tai suneramino. Laiškais nebegalėjau pasikliauti.

- Ką turite galvoje, kalbėdami apie aferas?

- Aš turėjau pagrindo manyti, kad Linetą apgaudinėja.

- Kas?

- Anglų advokatai. Bet tokio pobūdžio kaltinimą įrodyti ne taip jau lengva. Štai ir nutariau asmeniškai viską patikrinti.

- Toks sprendimas daro garbę ir byloja apie jūsų budrumą. Bet kuo čia dėtas melas apie garlaivius?

- Kaip gi, - Peningtonas skėstelėjo rankomis, - jauna pora povestuvinėje kelionėje... Norėdamas sutrikdyti jų vienatvę, turėčiau ilgai aiškinti, kas ir kaip. Kur kas paprasčiau susitikti atsitiktinai. Taip ir padariau. Be to, nieko nežinojau apie jos vyrą. Juk Simonas galėjo būti koks perėjūnas.

- Trumpiau šnekant, visų veiksmų ėmėtės tik humaniškais tikslais, - griežtai tarė Reisas.

- Visiškai teisingai, pulkininke.

Stojo tyla. Reisas žvilgtelėjo į Puaro, šis staiga palinko prie pat Peningtono:

- Mesjė Peningtonai, mes netikime nė vienu jūsų žodžiu.

- Kodėl, po velniais?

- Todėl, kad netikėta Linetos Ridžuei santuoka pastatė jus į labai keblią padėtį. Ir jūs galvotrūkčiais puolėte į Egiptą, trokšdamas rasti kokį nors būdą užtęsti laiką. Jums reikėjo bet kokia kaina išpešti madam Doil parašą ant kelių dokumentų, bet nepasisekė. Tada prie Abu Simbelo šventyklos jūs nustūmėte uolos nuolaužą, kuri tik per stebuklą neprislėgė Linetos...

- Jūs išprotėjote!

- Vėliau jums ir vėl išpuolė palanki proga atsikratyti madam

Doil tokiu momentu, kai žmogžudyste tikriausiai būtų apkaltintas kitas. Mes ne tik spėjome, mes gerai žinome, kad iš jūsų revolverio nušauta moteris, kuri žinojo Linetos Doil ir kambarinės Luizos žudiko pavardę...

- Prakeikimas! - sušuko Peningtonas, pertraukdamas Puaro aiškinimą. - Kas jums, ar pasiutote? Kam aš būčiau turėjęs žudyti Linetą? Juk negaunu jos turto, viskas atiteks vyrui. Kodėl jūsų nedomina Doilis? Tik jam žmonos mirtis duoda nesuskaičiuojamą turtą!

Reisas šaltai paaiškino:

- Tą vakarą Doilis neišėjo iš salono iki tol, kol jam neperšovė kojos. O po to jis nebegalėjo vaikščioti, ir tai paliudija gydytojas bei medicinos sesuo. Simonas Doilis negalėjo nušauti savo žmonos. Jis negalėjo nužudyti ir Luizos Buržė. Jau nebėra ko kalbėti apie tai, kad jis nušovęs misis Oterborn. Juk tai puikiai žinote.

- Aš žinau, kad tai ne jis, - Peningtonas kiek aprimo. - Bet kodėl išsirinkote mane? Juk aš nieko nelaimiu iš Linetos mirties.

- Mano mielasis sere, - Puaro balsas priminė katino kniaukimą. - Šiuo klausimu gali būti įvairių nuomonių. Madam Doil puikiai nusimanė verslo klausimuose, ji buvo gerai informuota apie savo turto būklę ir galėjo lengvai pastebėti bet kokią klaidą. Kai tik ji būtų ėmusi tvarkyti savo nuosavybę, o tai būtų atsitikę tuoj, grįžus iš kelionės į Angliją, jai bemat būtų kilęs įtarimas. Bet ji mirusi, ir viskas keičiasi, šeimininku tampa, kaip ką tik sakėte, jos vyras. Simonas visai nesusigaudo versle. Jis atviraširdis ir patiklus. Jums būtų visai lengva painiomis juridinėmis formuluotėmis nuslėpti nuo jo tikrąją reikalų būklę ir atidėti palikimo perdavimą, remiantis depresija. Tokiu būdu jums visa tai be galo svarbu.

Peningtonas gūžtelėjo pečiais.

- Kvaili išmislai, ir tiek!

- Laikas parodys. Tiriama trijų mirčių, trijų žmogžudysčių byla. Teismas pareikalaus kuo kruopsčiausiai patikrinti viską, kas priklausė madam Doil. - Jis išvydo, kaip nusmuko Peningtono pečiai ir suprato - laimėjo. Džimio Fantoros įtarimai pasitvirtino.

- Jūs pralošėte, mesjė Peningtonai. Ar ne geriau būtų prisipažinus?

- Jūs nieko nesuprantate, - sušniokštė jis. - Viską lėmė kainų kitimas Volstryte. Bet aš žinojau, kaip susigrąžinti pinigus. Liepos viduryje, jeigu man būtų pasisekę, viskas būtų buvę sutvarkyta.

Virpančiomis rankomis jis ištraukė cigaretę, bet degtuko įbrėžti nebepajėgė.

Puaro smalsaudamas paklausė:

- Tikriausiai uolos atplaišą stumtelėjote, neatsispyręs pagundai? Buvote įsitikinęs, kad niekas jūsų nemato?

- Tai buvo nelaimingas atsitikimas. Prisiekiu! - jis susigūžė, kad tardytojai nematytų veido. - Aš paslydau ir mažai trūko, kad pats būčiau nukritęs. Prisiekiu, viskas netyčia...

Reisas ir Puaro tylėjo. Peningtonas ištiesė pečius, susitvardė. Jis patyrė katastrofą, bet karinga dvasia vėl davė apie save žinoti. Eidamas pro duris, atsigręžė ir tarė:

- Šito tai jau man neprimesite, ponai. Tai buvo nelaimingas atsitikimas. Ir ne aš ją nušoviau. Girdite?

Peningtonas išėjo.

XXVI skyrius

Kai tik durys užsidarė, Reisas giliai atsiduso:

- Mums pasisekė geriau negu tikėjausi. Prisipažino sukčiaująs. Prisipažino bandęs nužudyti. Ko dar norėti? Žmogus gali prisipažinti kėsinęsis nužudyti, bet priversti prisipažinti įvykdžius žmogžudystę - neįmanoma.

- Kartais įmanoma, - markstydamasis tarė Puaro.

Reisas susidomėjęs pažvelgė į jį.

- Kokios naujos idėjos gimė jūsų genialioje galvoje?

Puaro ištiesė ranką ir, lenkdamas pirštus, ėmė skaičiuoti:

- Pokalbis Asuano sode. Misterio Alertono paliudijimai. Du buteliukai nuo nagų lako. Mano vyno butelis. Aksominė pelerina. Ištepliota nosinė. Nusikaltimo vietoje likęs pistoletas. Luizos

mirtis. Misis Oterborn mirtis. Taip, viskas sutampa. Peningtonas nežudė!

- Ką? - nustebo Reisas.

- Peningtonas nežudė. Taip, jis turėjo priežastį, jis geidė jos mirties ir jis kėsinosi. Bet...prieš tęsdami šį pokalbį, pasikalbėkim su Timu Alertonu.

Reisas nustebo:

- Alertonu? Gerai, tuoj pakviesiu. - Jis nuspaudė mygtuką ir paliepė stiuardui surasti Timą.

Timas netrukus atėjo.

- Ar kvietėte? - paklausė ramiai, nors balsas truputį drebėjo.

- Taip, sėskitės, mesjė Alertonai:

- Kuo galiu padėti? - jis kalbėjo mandagiai, bet buvo kažkoks pavargęs.

- Prašyčiau atidžiai klausytis, - tarė Puaro. Timas truputį nustebo.

- O, neabejokite, aš esu puikus klausytojas. Ir žinau, kuriose pasakojimo vietose reikia nustebti ar ištarti "O!".

- Tai man patinka. "O!" dažniausiai ištariamas nepaprastai išraiškingai. Taigi, pradėsime. Kai susipažinome Asuane, mane patraukė jūsų draugija. Retai teko sutikti tokių mielų ir žavingų žmonių, kaip jūsų motutė.

Abejingas Timo veidas akimirką pašviesėjo.

- Ji nepaprasta, - tarė jis.

- Bet antroji priežastis, dėl kurios aš jumis susidomėjau, buvo jūsų ištartas moters vardas.

- Iš tikrųjų?

- Taip, jūs paminėjote madmuazelę Džoaną Sautvud. Reikalas tas, kad šį vardą jau anksčiau buvau girdėjęs. Per pastaruosius trejus metus buvo daug vagysčių. Jas galima pavadinti rafinuotomis. Dažniausiai naudojamas vienas ir tas pats metodas - brangenybes pakeisdavo padirbiniais. Mano draugas inspektorius Džepas padarė išvadą, kad šituo verčiasi du žmonės, dirbantys labai labai darniai ir gudriai. Vagims būtinai reikėdavo iš anksto susipažinti su vagiamais daiktais, todėl jie būtinai turėjo turėti gerus ryšius ir užimti aukštą padėtį visuomenėje. Inspektorius atkreipė

dėmesį į madmuazelę Džoaną Sautvud. Kiekviena auka pasirodė esanti jos pažįstama arba net bičiulė. Be to, šitos jaunos damos gyvenimo būdas gerokai viršija jos pajamas. Bet pačioje vagystėje, tai yra brangenybių sukeitime, ji nedalyvaudavo. Paprastai tuo metu jos net nebūdavo Anglijoje. Taigi inspektorius Džepas padarė štai tokią išvadą: madmuazelė Sautvud perduodavo brangenybę kažkokiam sumaniam juvelyrui, kuris padarydavo tikslią kopiją, o kažkas kitas, apie kurį inspektorius Džepas nieko nenutuokė, sukeisdavo. Mane sudomino keli atsitiktiniai faktai: Majorkoje dingęs žiedas, jūsų buvimas baliuje, kuriame aptiko briliantų vėrinio apkeitimą, jūsų draugystė su madmuazele Džoana. Be to, buvote aiškiai nepatenkintas, kai jūsų motulė pakvietė mane prie savo stalelio. Kita vertus, jūs stengėtės neišsiduoti jaučiąs antipatiją. Galiausiai, po Linetos Doil nužudymo paaiškėjo, kad dingo ir perlas. Suprantama, aš tuoj pagalvojau apie jus. Bet jeigu mano spėjimas teisingas ir jūs dirbot su madmuazele Sautvud (o ji artima madam Doil bičiulė), tai originalas būtinai turi būti pakeistas padirbiniu. O mes susidūrėme su paprasta vagyste. Perlas paprasčiausiai dingo. Vadinasi, aš neteisus. Ir staiga netikėtai mums grąžina perlą. Ir ką gi aš aptinku? Grąžintasis perlas - netikras. Jūs tikriausiai anksčiau spėjote ant tualetinio stalelio padėti padirbinį ir paimti tikrąjį perlą?

Jis pažvelgė į priešais sėdinčio jaunuolio veidą. Timas buvo mirtinai išblyškęs. Jis nemokėjo kovoti, jis buvo visiškas bejėgis. Per vargą nusišypsojo ir prabilo kaip visuomet ironiškai:

- Iš tikrųjų? Bet jeigu tai tiesa, tai kur aš paslėpiau perlą?

- Galiu atsakyti.

Timo veidas pasikeitė. Jis galutinai palūžo. Puaro neskubėdamas tęsė:

- Yra tik viena vieta, kur galėjote jį paslėpti. Aš ilgai mąsčiau ir padariau tokią išvadą: perlas, mesjė Alertonai, paslėptas rožančiuje, kuris yra jūsų kajutėje. Kiekvienas karoliukas padarytas iš turtingai inkrustuoto medžio. Tai ne šiaip sau. Tie karoliai atsidaro, nors į juos pažvelgęs, nepamanytum. Jie tuščiaviduriai, o viename jūs ir paslėpėte perlą, ir dar jį priklijavote klijais. Kratos metu religinio kulto daiktai paprastai neapžiūrimi. Šituo

jūs ir pasikliovėte. Aš galvojau ir apie tai, kokiu būdu madmuazelė Sautvud persiuntė jums padirbtą papuošalą. O ji būtinai šitą turėjo padaryti, nes atvažiavęs į Majorką, sužinojote, kad madam Doil išvyksta į povestuvinę kelionę. Padirbinį jums persiuntė knygoje, storame tome išpjovusi kvadratinę skylę. Knygos neantspauduojamos ir pašte netikrinamos.

Stojo ilga tyla.

- Jūs laimėjote! - labai ramiai tarė Timas. - Tai buvo patrauklus žaidimas. Bet aš jį pralošiau. Telieka viena išeitis - išgerti nuodų.

- Ar žinote, kad tą naktį jus matė?

- Mane matė? - nustebo Timas.

- Taip, tą naktį, kai žuvo Lineta Doil, kaip tik dešimt minučių antros, jus matė išeinantį iš jos kajutės.

- Klausykite, - Timas vėl sunerimo.- Nejaugi manote... Aš jos nenužudžiau! Prisiekiu, ne aš! Aš pakliuvau į keblią situaciją. Ir pasirink tu man kaip tik tą pačią naktį! Dieve, koks košmaras!

- Taip, įsivaizduoju, kaip turėjote jaustis, - tarė Puaro. - Bet dabar kai jau žinome apie jus visą teisybę, galėtumėte mums padėti. Ar tuo momentu, kai ėmėte perlą, ji dar buvo gyva?

- Nežinau, - dusliai atsakė Timas. - Prisiekiu savo gyvybe, mesjė Puaro, - aš nežinau! Jau buvau iššniukštinėjęs, kur ji eidama miegoti, padeda vėrinį: ant mažo stalelio prie lovos. Aš tyliai įsliuogiau į kajutę, apčiuopom radau perlą su grandinėle, paėmiau, padėjau į vietą kitą ir taip pat tyliai išėjau. Žinoma, maniau, kad ji miega.

- Ar girdėjote alsuojant? Juk jūs klausėtės ausis pastatęs?

Timas susimąstė.

- Buvo tylu, labai tylu. Ne, nepamenu, girdėjau alsuojant ar ne.

- O ar kajutėje nedvokė dūmais? Jeigu ten tik ką buvo iššauta, turėjote užuosti parako kvapą.

- Nepamenu...

Puaro atsiduso:

- Jeigu taip, vadinasi, mes nepajudėjome į priekį nė per žingsnelį.

- O kas mane matė? - paklausė Timas.

- Rozalė Oterborn. Ji atėjo iš kitos pusės ir išvydo jus išskubant iš Linetos Doil kajutės.

- Vadinasi, ji jums pasakė?

- Ne, ji mums nieko nepasakė, - kukliai tarė Puaro.

- Tai kaip sužinojote?

- Aš juk Erkiulis Puaro! Ne būtinai man turi ką nors pasakyti. Ne vieną kartą bandžiau priversti Rozalę prisipažinti, bet ji atsakydavo vieną ir tą patį - aš nieko nemačiau.

- Bet kodėl?

Puaro gūžtelėjo pečiais.

- Keista mergina. - Timas staiga tarsi pamiršo, kur esąs.

- Jai turbūt labai sunku buvo gyventi su ta baisia moterimi, savo motina. - Ūmai susigriebęs, ėmė kalbėti oficialiai: - Taigi, sere, aš prisipažįstu pavogęs perlą, rasite jį ten, kur ir spėjate esant. Aš kaltas. O kas dėl mis Sautvud, tai nieko nežinau. Prieš ją jūs neturite įkalčių. O kokiu būdu gavau padirbinį, tai čia jau mano reikalas.

- Labai teisinga reakcija, - burbtelėjo Puaro.

- Džentelmenas lieka džentelmenu, - pajuokavo Timas. - Dabar suprantate, kaip malonu man buvo sėdėti prie vieno stalo su garsiu detektyvu. Aš dar nesu užkietėjęs nusikaltėlis ir aštrios situacijos manęs nė kiek nevilioja.

- Tačiau vis dėlto nesusitvardėte ir savo darėte?

Timas patraukė pečiais:

- Aš neturėjau pasirinkimo. Atsirado reta galimybė: jos kajutė beveik greta manosios, o Lineta taip buvo užsiėmusi savo asmeniniais reikalais, kad vargu ar būtų pastebėjusi apkeitimą.

- Netikiu.

- Ką norite pasakyti? - lėtai ištarė Timas.

Puaro nuspaudė mygtuką:

- Paprašykite, kad užeitų mis Oterborn, - pasakė stiuardui.

Įėjo užsiverkusi Rozalė. Išvydusi Timą, mergina nustebo. Elgėsi visai kitaip negu anksčiau. Įtarumo ir grubumo neliko nė pėdsako. Paklusniai atsisėdo ir laukė.

- Susimildama, atleiskite mums, mis Oterborn, - prabilo Reisas, priekaištingai žvilgtelėjęs į Puaro.

- Nieko, - tyliai atsakė mergina.

- Aš noriu patikslinti keletą aplinkybių, - tarė Puaro. - Ne kartą jūsų klausiau, ar tą naktį 1.20 matėte ką nors denyje, ir visuomet atsakydavote neigiamai. Mano laimei, pavyko išsiaiškinti ir be jūsų pagalbos. Mesjė Alertonas pats prisipažino tą naktį buvęs Linetos Doil kajutėje.

Ji žvairomis pažvelgė į Timą, ir šis niūriai, bet ryžtingai linktelėjo.

- Ar aš pasakiau teisingą laiką, mesjė Alertonai?

- Teisingą, - atsakė Timas Alertonas.

Rozalės lūpos suvirpo:

- Bet tai ne jūs...ne jūs...

- Mesjė Alertonas prisipažino praėjusią naktį buvęs Linetos Doil kajutėje, paėmęs perlą su grandinėle ir į jo vietą padėjęs padirbinį.

- Tai tiesa? - paklausė Rozalė, po senovei žvelgdama vaikiškai rimtai ir liūdnai.

- Taip, - atsakė Timas.

Stojo tyla. Pulkininkas Reisas nekantraudamas laukė.

- Tokia mesjė Alertono versija, - mįslingai tarė Puaro, - iš dalies patvirtinta mūsų įrodymų, teisingiau sakant, turime paliudijimų, kad jis iš tikrųjų buvo misis Doil kajutėje. Tačiau ką jis ten veikė, mes nežinome.

- Bet juk žinote! - Timas nepatikliai žiūrėjo į jį.

- Būtent - ką?

- Kaip gi taip - jūs žinote, aš ir pats sakiau - paėmiau perlą...

- Taip, aš žinau, kad perlas pas jus, bet nežinau, kada jį paglemžėte. Gal ne vakar vakare, o anksčiau... Juk pats tik ką teigėte: Lineta pakeitimo nebūtų pastebėjusi. Aš šituo netikiu. O jeigu tarsim, kad ji pastebėjo... Jeigu tarsim, kad ji pažino vagį... Jeigu tarsim, kad praėjusią naktį pagrasė jus demaskuoti ir jūs neabejojate - ji taip ir pasielgs... Jeigu padarysim prielaidą, kad jūs salone nusiklausėte tarp Žaklinos de Belfort ir Simono kilusį barnį ir visiems išėjus, įsliuogėte ir paėmėte pistoletą, o paskui, po valan-

dos, kai viskas nurimo, įėjote į Linetos Doil kajutę ir privertėte ją amžiams nutilti?

- Dieve mano! - suvaitojo Timas. Jo veidas pilkšvai išblyško, baugščios karščiuojančios akys ieškojo Puaro žvilgsnio.

O šis neskubėdamas tęsė:

- Bet jus pastebėjo Luiza Buržė. Kitą dieną ji ėmė jus šantažuoti, reikalaudama didelių pinigų. Pasiduoti šantažui - tai galas. Jūs sutikote su jos sąlygomis, bet tik dėl akių. Susitarėte dėl susitikimo ir prieš pietus atėjote į jos kajutę su pinigais. Tuo momentu, kai ji perskaičiavo kupiūras, nudūrėte ją peiliu. Bet jums nepasisekė ir šį kartą. Ir vėl jus nutvėrė nusikaltimo vietoje, - jis atsigręžė į Rozalę. - Šį kartą tai matė jūsų motina. Ir vėl jums, mesjė Alertonai, teko griebtis ginklo, - rizikinga, apmaudu, bet kitos išeities neturėjote. Jūs girdėjot Peningtoną kalbant apie revolverį. Nieko nelaukęs, puolėte į jo kajutę, čiupote revolverį ir suklusęs klausėtės, apie ką kalbama Besnero kajutėje, o paskui šovėte į madam Oterborn kaip tik tuo momentu, kai ji jau buvo beištarianti jūsų pavardę.

- Ne! - verkdama sušuko Rozalija. - Šito nebuvo! Šito nebuvo!

- Paskui jūs dūmėte į laivugalį, o netrukus apsisukęs grįžote, ir mudu susitikome. Revolverį laikėte pirštinėtomis rankomis. Tas pačias pirštines vėliau davėte man...

- Prisiekiu prieš Dievą - visa tai netiesa. - Bet jo balsas, drebantis ir neryžtingas, nė vieno neįtikino.

Ir tada visus nustebino Rozalė.

- Žinoma, visa tai netiesa. Ir mesjė Puaro puikiausiai šitą žino. Turbūt jis turi kažkokių savų sumetimų, jeigu sumanė mus įbaidyti...

- Madmuazelė išmani... Bet prisipažinkite - argi tai nepanašu į kaltinimą?

- Po velniais! - piktai sušuko Timas, o Puaro kilstelėjo ranką:

- Prieš jus, mesjė Alertonai, galima iškelti bylą, kaltinant žmogžudyste. Aš norėjau, kad tai suprastumėte. O dabar pasakysiu šį tą malonesnio. Dar neapžiūrėjau jūsų rožančiaus. Galimas

daiktas, ten nieko ir nėra ir kadangi madmuazelė Oterborn kaip ir pirma neigia mačiusi jus denyje - tuo geriau, vadinasi, jokio kaltinimo jums negalima pateikti. Perlą pavogė kleptomanė, ir brangenybę jau grąžino. Antai jis guli toje mažoje dėžutėje ant stalo prie durų. Prašom žvilgtelti, madmuazele.

Timas atsistojo, bet ką nors pasakyti neturėjo jėgų. O kai vėl atgavo amą, vargu bau jam pavyko pasakyti tai, ką norėjo. Tačiau Puaro buvo visiškai patenkintas.

- Ačiū, - tarė Timas. - Aš pateisinsiu jūsų gerumą.

Jis atidarė duris, išleido merginą, o tada paėmė nuo stalo dėžutę ir išėjo. Denyje atvožė dėžutės dangtelį, išėmė dirbtinį perlą ir iš visų jėgų sviedė į Nilą.

- Štai ir viskas! - tarė. - Aš grąžinsiu Puaro dėžutę su tikru perlu. Esu paskutinis kvailys, ir tiek!

- O nuo ko pradėjote? - tyliai paklausė Rozalė.

- Pats nežinau. Nuobodu buvo gyventi, tingėjau ką nors veikti... O taip... kur kas įdomiau...ir lengviau praturtėti. Mane viliojo pavojai, rizika.

- Suprantu.

- Bet jūs juk nebūtumėte ėmusi vogti?

Rozalė truputį patylėjo.

- Ne, - paprastai ir rimtai atsakė, - nebūčiau.

- Mieloji, - ūmai prabilo Timas, - kokia jūs puiki. Kaip jūs man patinkate. Kodėl neigėte, mačiusi mane praėjusią naktį?

- Aš baiminaus dėl jūsų likimo, - tarė ji.

- Rozale, aš pernelyg silpnas ir bailus, kad būčiau žmogžudys. Viso labo esu tik varganas vagišius. Nejaugi už tai jūs visuomet į mane žiūrėsite su panieka?

Ji karčiai nusišypsojo:

- Yra už ką ir mane niekinti...

XXVII skyrius

Vos tik durys užsidarė, Puaro kaltai pažiūrėjo į Reisą. Pulkininkas niūriai nuleido akis.

- Mielas drauge, tikiuosi, nepykstate už tai, kad pasielgiau ne visai pagal taisykles? - tarsi atsiprašinėdamas, kalbėjo Puaro. - Man svarbiau už viską - žmogaus laimė.

- O dėl mano nelaimės galva jums neskauda? - tarė Reisas.

- Man taip pagailo Rozalės. Juk ji myli Timą Alertoną. Jie tinka vienas kitam. Ji stipri, o šito kaip tik trūksta Timui. Ir jo motinai mergina patinka, taigi - viskas gerai.

- Kitaip sakant, piršliauja pats Dievas ir Erkiulis Puaro. - Jis staiga plačiai nusišypsojo. - Aš esu įsitikinęs - nuo šios dienos Timas taps doru žmogumi ir niekada nebeišklys iš doros kelio. Bet kodėl jūs taip bjauriai elgėtės su manimi? Aš kantrus žmogus, bet ir kantriausias kartais nebeišturi. Sakykite, ar žinote, kas įvykdė tas tris žmogžudystes?

- Žinau.

- Tai kam sukate aplinkui?

- Manote, aš šiaip sau pramogauju, narpliodamas visas šias šalutines istorijas? Nepykite, mano drauge, visai ne. Kartą man teko dalyvauti archeologinėje ekspedicijoje - ten daug ko išmokau. Žemėje radus įdomų daiktą, būtina kuo kruopščiausiai jį nuvalyti nuo visokių pašalinių apnašų. Aš stengiuosi pašalinti iš kelio visus pašalinius, nes noriu pamatyti tiesą - nuogą, spinduliuojančią tiesą.

- Puiku, - tarė Reisas. - Tai pagaliau pasakykite tą savo apnuogintą spinduliuojančią tiesą. Tai ne Peningtonas, ne Fetonas ir, manau, ne Flitvudas. Sakykite - kas?

- Mano drauge, aš pasirengęs jums pasakyti jo pavardę.

Tuo metu kažkas pasibeldė į duris. Reisas nusikeikė pro sukąstus dantis. Įėjo daktaras Besneras ir Kornelija. Mergina kažko buvo susisielojusi.

- Ak, pulkininke Reisai, - suvapėjo ji, - mis Bauers man viską papasakojo apie pusseserę Merę. Kaip baisu! Mis Bauers bijo atsakomybės, o kadangi aš esu šeimos narė, tai irgi privalau žinoti tiesą. Ak, daktaras Besneras toks geras, be jo aš visai pamesčiau galvą!

- Na, na! - kukliai protestavo daktaras.

- Daktaras paaiškino, kad kleptomanija - tai liga, ir jis savo

klinikoje gydąs kaip tik tokius ligonius. Ak, bet jei Niujorke apie tai sužinos! Kaip mes galėsime gyventi?

- Nesužinos, - nuramino Reisas ir atsiduso. - Mes niekam nesakysime. Mus domina tik tai, kas tiesiogiai susiję su žmogžudyste.

- Iš tikrųjų? - Kornelija pliaukštelėjo delnais. - Ačiū, o aš taip jaudinausi!

- Esate pernelyg geros širdies, - tarė daktaras Besneras ir meiliai palietė jos petį. - Jūs nuostabios sielos žmogus.

- Kornelija, kaip laikosi mesjė Fergiusonas? - paklausė Puaro.

Ji išraudo:

- Nebebuvau jo sutikusi, bet pusseserė Merė pakeitė apie jį savo nuomonę.

- O jūs?

- Man atrodo, jis nenormalus.

Puaro kreipėsi į daktarą:

- O kaip jaučiasi pacientas?

- Žymiai geriau.Jo organizmas kaip reta atsparus, sakyčiau, misteris Doilis - stiprus kaip jautis. Kitas jo vietoje gulėtų karščio parblokštas, klejotų, o šio - pulsas lygus, temperatūra beveik normali. Taigi ir mažoji panelė de Belfort šiek tiek aprimo.

- Jeigu Doiliui geriau, - pertraukė jį Reisas, - aš užsuksiu pas jį. Noriu pasikalbėti dėl anos telegramos.

Užsiminus apie telegramą, daktaras staiga pagyvėjo:

- O, ho-ho! Doilis man papasakojo. Labai juokinga telegrama. Apie vaisius, bulves, artišoką, pupas...

- Dieve! - Reisas net nuo kėdės pašoko. - Štai kas! Ričetis! Naujas Pietų Amerikos anarchistų kodas! Bulvės - tai automatai, artišokas - sprogstamosios medžiagos ir taip toliau. Ričetis toks pat archeologas kaip aš. Šis žmogus ypač pavojingas. Jo sąskaitoje daug žmogžudysčių. Madam Doil atsitiktinai atplėšė telegramą, ir jis išsigando, kad ji man girdint nepakartotų teksto apie daržoves.

Reisas kreipėsi į Puaro: - Ar aš neklystu? Juk Ričetis ir yra tas žmogus?

- Ričetis - tai "jūsų vaikinas", - tarė Puaro. - Man iš pat pra-

džių jis pasirodė įtartinas. Pernelyg jau puikiai žaidė savo žaidimą: girdi, man terūpi tik archeologija ir daugiau niekas! - Puaro nutilo. - Ne, Linetą Doil nužudė ne Ričetis. Dabar galiu prisipažinti. "Pirmąją" žmogžudystės dalį (taip ją pavadinkime) aš perpratau iš karto. Dabar man aiški ir "antroji" dalis. Jau regiu visą paveikslą. Tačiau neturiu jokių įrodymų. Puikiai įsivaizduoju kaip viskas įvyko. Bet įrodyti nieko negaliu. Aš tikiuosi, kad žudikas prisipažins.

Daktaras Besneras skeptiškai gūžtelėjo pečiais.

- Tai būtų tikras stebuklas.

- Bet kas jis? - sušuko Kornelija. - Pasakykite!

XXVIII skyrius

- Mudu, mano drauge, - Puaro kreipėsi į Reisą, - pradėjome tirti, turėdami išankstinę koncepciją. Manėme, kad nusikaltimas buvo įvykdytas be išankstinio pasirengimo, impulsyviai. Ne, šitas nusikaltimas nebuvo įvykdytas netyčia. Atvirkščiai, viskas buvo apskaičiuota sekundės tikslumu, ir kiekviena detalė kuo kruopščiausiai apmąstyta, net tai, kad į Erkulio Puaro vyno butelį reikia įpilti migdomųjų.

Jeigu manysime, kad mane užmigdė, vadinasi, žmogžudystė buvo numatyta dar iki 7.30, iki vakarienės, o iš pradžių aš maniau visai kitaip. Pirmas smūgis mano versijai buvo suduotas iš upės ištraukus pistoletą. Juk jeigu mūsų teorija teisinga, nusikaltėlis nė už ką neturėjo išmesti pistoleto... - Puaro kreipėsi į Besnerą: - Jūs, daktare, apžiūrėjote Linetos Doil lavoną ir tikriausiai pamatėte apie žaizdą apdegusią odą. Tai byloja, kad pistoletas buvo prispaustas prie smilkinio.

- Visiškai teisingai, - atsakė Besneras.

- Apžiūrinėdamas aksomo peleriną, į kurią buvo suvyniotas pistoletas, aš padariau išvadą, kad per drabužį šovė todėl, kad manė šitaip užslopinsiąs šūvio garsą. Bet jeigu šauta per drabužį, tai aukos oda neturėjo būti apdegusi. Taigi kulka, kuria buvo nušauta Lineta Doil, negalėjo būti iššauta per peleriną.Panagrinėkime

kitą to paties vakaro šūvį, kai Žaklina de Belfort sužeidė Doilį. Ar ji šovė, pistoleto vamzdį pridengusi kokiu nors drabužiu? Žinoma, ne. Ji šovė dviem liudininkams matant, ir mes žinome, kaip viskas buvo. Vadinasi, buvo šauta dar ir trečią kartą, o apie trečią šūvį mes nieko nežinome!

Toliau, Linetos Doil kajutėje aš radau du nagų lako buteliukus. Damos dažnai keičia lako spalvą, jūs tai puikiai žinote, tačiau Lineta Doil nagus dažė tik tamsiai raudonu laku. Ant antrojo buteliuko buvo etiketė "Rose", tai yra rožinis. Šis buteliukas buvo tuščias, tik pačiame dugne buvo likęs skysčio lašelis, bet ne rožinis, o skaisčiai raudonas. Aš esu smalsus žmogus ir nesikuklinau pauostyti abu buteliukus. Pirmojo skystis turėjo būdingą kriaušių ekstrakto kvapą. Žinoma, madam Doil galėjo turėti ir raudono rašalo. Kodėl gi ne? Bet kodėl jį įpylė į lako buteliuką? Ir tada aš prisiminiau nosinę, į kurią buvo suvyniotas pistoletas. Raudonas rašalas lengvai nusiplauna, palikdamas tik vos pastebimas dėmes. Iš visų šitų nereikšmingų įkalčių pradėjau kurti naują koncepciją. Bet tuo tarpu kiti įvykiai sugriovė visas mano abejones. Nužudė Luizą Buržė... Žmogžudystės aplinkybės aiškiai bylojo apie šantažą. Ir ne tik jos tarpupirščiuose rasta banknoto skiautė. Aš prisiminiau gana svarbius šįryt Luizos Buržė pasakytus žodžius. Atidžiai klausykitės - čia visa bylos kulminacija.

Į mano klausimą, ką ji mačiusi naktį, Luiza Buržė atsakė gana keistai: "Žinoma, jeigu mane būtų kamavusi nemiga ir jeigu aš staiga būčiau sumaniusi palypėti laiptais į viršų, tada, galimas daiktas, būčiau išvydusi, žudiką, tą baisenybę, išeinantį iš madam kajutės..." Ką byloja jos žodžiai? Kodėl ji griebėsi žodžių žaismo? Tik dėl vienos priežasties! Ji kreipėsi į žudiką, ir, vadinasi, žmogžudys tuo metu buvo tarp mūsų. Bet išskyrus mane ir pulkininką, kajutėje tebuvo tik dar du žmonės: Simonas Doilis ir daktaras Besneras.

Daktaras triukšmingai pašoko:

- A! Ką jūs čia tauškiat! Ir vėl savo! Vėl? Bet tai neturi precedento! Juk tai nesąmonė!

- Nurimkite! - griežtai tarė Puaro. - Aš jums dėstau savo samprotavimų eigą.

- Jūs niekuo nesate kaltinamas, - tarė pulkininkas, stengdamasis išsklaidyti audros debesį.

Puaro tęsė:

- Taigi, kartoju, reikėjo pasirinkti vieną - Simoną Doilį ar daktarą Besnerą. Kokią priežastį turėjo daktaras nužudyti Linetą Doil? Kiek žinau, jokios. Lieka Simonas Doilis? Bet tai neįmanoma! Dauguma liudininkų prisiekinėjo, kad Simonas neišėjęs iš salono iki ginčo pradžios. Po ginčo jis buvo sužeistas ir nebegalėjo vaikščioti. Ar aš turiu liudytojų? Taip, tai madmuazelės Robson, Džimo Fantoros ir Žaklinos de Belfort parodymai apie pirmąją vakaro dalį ir kvalifikuotos daktaro Besnero bei madmuazelės Bauers išvados - apie antrąją. Nei dėl vienų, nei dėl kitų liudijimų negalėjau abejoti. Išvada - kaltas daktaras Besneras. Be to, kambarinė nužudyta chirurginiu peiliu, ir tai - daktaro nenaudai. Tačiau daktaras pats parodė kokiu ginklu įvykdyta žmogžudystė, o juk jis galėjo šito nedaryti. Ir tada, mano bičiuliai, aš suvokiau dar vieną nepaneigiamą faktą: Luizos Buržė užuomina nebuvo adresuota daktarui, juk Luiza su juo galėjo pasišnekėti bet kuriuo metu akis į akį. Ji kreipėsi į vieną žmogų, tik į jį ir į nieką kitą. Į Simoną Doilį! Jūsų pacientas sužeistas, visą laiką prižiūrimas, galimas daiktas, Luizai nebeteks dar kartą pas jį užeiti ir todėl ji skuba išnaudoti galimybę. Atsimenate, ji pasisuko į jį ir tarė: “Mesjė, prašau jūsų, užtarkite! Jūs gi matote, ką jie su manimi išdarinėja! Ką aš galiu pasakyti?” Ir jis atsakė: “Mano vaikeli, nesikrimskite. Jūs nieko nematėte ir negirdėjote, visi tai supranta. Nesijaudinkite, niekas jūsų nenuskriaus. Aš jumis pasirūpinsiu. Jūs visiškai nekalta”. Jai reikėjo pažado, ir tą pažadą ji išgirdo.

Besneras garsiai krenkštelėjo.

- Nesąmonė! Žmogui sutrupintas kaulas ir kulka kojoje, o jis šlaistosi po garlaivį ir bado kambarines! Kartoju: Simonas Doilis negalėjo išeiti iš kajutės.

- Aš žinau, - švelniai pertraukė Puaro. - Jūs visiškai teisus. Tai neįmanoma. Bet vis dėlto tai tiesa. Yra tik vienas logiškas Luizos Buržė žodžių paaiškinimas. Ir vėl aš grįžau prie pat pradžios ir iš naujo apmąsčiau visus įvykius. Ar galimas dalykas, kad iki kylant ginčui Simonas Doilis būtų išėjęs iš salono, o kiti

šito nebūtų pastebėję ar pamiršę? Ne, man atrodė, ne. Ar galima abejoti dėl kvalifikuoto gydytojo ir medicinos sesers išvadų? Negalima. Bet tada prisiminiau: juk buvusieji salone pasakoja apie vieną laiko tarpą, o medikai - apie kitą. Išvedus Žakliną de Belfort, Simonas Doilis salone buvo likęs vienas penkias minutes. Daktaro paliudijimas liečia tai, kas įvyko po tų penkių minučių. Tai, kas įvyko per tas penkias minutes, mes nežinome. O dabar prisiminkime, ką iš tikrųjų matė liudytojai.

Madmuazelė Robson matė, kaip Žaklina de Belfort iššovė iš pistoleto, kaip Simonas Doilis susmuko krėsle, prispaudė nosinę prie kojos ir kaip ta nosinė permirko ir pasidarė raudona. Mesjė Fantora girdėjo šūvį ir grįžęs išvydo Doilį, spaudžiantį prie kojos raudonai išmurzintą nosinę. Kas vyko paskui? Doilis labai atkakliai prašo išvesti iš salono madmuazelę de Belfort ir nepalikti jos vienos. Ir tik po to - taip patvarkė Doilis - Fantora turi atvesti daktarą.

Madmuazelė Robson ir mesjė Fantora išvedė madmuazelę de Belfort ir penketą minučių užsiėmė su ja.

Madmuazelės Bauers, daktaro Besnero ir madmuazelės de Belfort kajutės yra kairėje laivo pusėje. Simonui Doiliui savo sumanymui įvykdyti teprireikia dviejų minučių: iš po kėdutės paėmęs pistoletą, nusimauna batus ir tyliai kaip kiškis dùmia dešiniuoju deniu į savo žmonos kajutę. Ši kietai miega, jis pasilenkia prie jos patalo ir nužudo šūviu į smilkinį. Tada, ant tualetinio stalelio palikęs buteliuką su rašalu, grįžta į saloną. Čia per atlasinę mis Van Skuler peleriną, kurią išvakarėse buvo paslėpęs už kėdės, persišauna sau koją. Iš skausmo nugriūva ant kėdės prie lango. Bet dar randa jėgų atidaryti langą ir išmesti į Nilą pistoletą, suvyniotą į aksominę peleriną kartu su nosine.

- Neįtikėtina! - tarė Reisas.

- Taip, mano drauge, tai skamba neįtikinamai. Tačiau prisiminkite Timo Alertono parodymus. Jis girdėjo atkemšamo butelio garsą ir po jo tekštelėjimą. Jis taip pat girdėjo, kaip kažkas nubėgo deniu pro kajutę. Bet tuo laiku niekas negalėjo bėgti dešiniąja denio puse. Niekas, išskyrus Simoną Doilį.

- Ir vis dėlto tai neįmanoma, - tarė Reisas. - Vienas žmogus

nepajėgus momentaliai sugalvoti tokią daugybę detalių, tuo labiau Doilis. Juk mes žinome, - jis mąsto lėtai.

- Bet veikia greitai ir neklysdamas!

- Tai tiesa. Vis tiek tai sugalvoti - ne jo smegenims.

- O jis pats ir nesugalvojo. Čia mudu ir susipainiojome, mano drauge. Mums atrodė, kad šitas nusikaltimas buvo įvykdytas staiga, nesiruošiant, o iš tikrųjų viskas buvo ne taip. Kaip jau sakiau, nusikaltimas buvo labai gerai suplanuotas ir iš anksto apmąstytas. Raudono rašalo buteliukas Doilo kišenėje atsirado ne šiaip sau. Ir ne atsitiktinai jis turėjo paprastą nosinę. Žaklina de Belfort ne atsitiktinai paspyrė pistoletą taip, kad jis nulėktų po kėdute, kur gulėjo niekieno nematomas, kol jo neprireikė.

- Žaklina?

- Žinoma, Simonas ir Žaklina - vieno obuolio dvi pusės. Kas Simonui parūpino alibi? Žaklinos šūvis. Kas davė alibi Žaklinai? Simonas, reikalavęs, kad jos nieku gyvu nepaliktų vienos. Juose abiejuose aptinkame savybių, būtinų tokiam sudėtingam planui įgyvendinti: šaltas, apdairus, blaivus Žaklinos protas ir Simono sugebėjimas veikti tiksliai ir greitai. Ir pagaliau salone suvaidintas spektaklis. Čia irgi viskas apskaičiuota iki smulkmenų. Man įpila migdomųjų. Liudininkės vaidmeniui pasirenkama mis Robson. Mis de Belfort tariamai puola isterijon, perdėtai aikštijasi. Visa tai daroma be galo triukšmingai ir ne atsitiktinai - triukšmas turi nustelbti šūvio garsą. Žaklina tikina šovusi į Doilį. Tą patį sako mis Robson, ir Fantora. Daktaras apžiūri Doilį ir mato - koja iš tikrųjų peršauta. Prikibti nėra kaip! Abudu turi puikią alibi, tiesa, juo pasirūpinta rizikos ir Simono skausmo kaina. Bet čia jau nieko nepadarysi, - žaizda turėjo būti tikra, tokia, kad Simonas iš tikrųjų nebegalėtų vaikščioti.

Bet tuo metu iškyla nenumatytas kliuvinys. Luiza Buržė nemiegojo, ji palipo trapu ir išvydo Simoną, bėgantį į Linetos kajutę. Tai, kas įvyko kitą dieną, lengva įsivaizduoti. Luiza reikalauja pinigų ir tuo pačiu pasirašo sau mirties nuosprendį.

- Bet misteris Doilis negalėjo jos nužudyti! - paprieštaravo Kornelija.

- Ne, šią žmogžudystę įvykdė antrasis partneris. Simonas pa-

geidavo pasimatymo su Žaklina. Jis net mane išprašė iš kajutės, kad juodu liktų vieni. Tada Doilis ir pasakė jai apie naują pavojų. Tuoj pat reikia veikti! Simonas žinojo, kur daktaras laiko skalpelį. Nužudžius Luizą, skalpelį padėjo į vietą, o Žaklina de Belfort gerokai pavėlavusi atėjo pietauti.

Bet ir vėl nesėkmė: madam Oterborn matė Žakliną, įeinančią į Luizos Buržė kajutę. Degdama neapykanta, ji skuba pas Simoną pranešti šią žinią. Žaklina - žudikė. Prisiminkite, kaip piktai šaukdamas Simonas sutiko vargšę moterį. Mes tada pamanėme: nervai. Bet durys buvo atidarytos, ir Simonas tuo pačiu įspėjo savo draugužę apie naują pavojų. Žaklina išgirdo, suprato ir žaibiškai puolė gintis. Ji prisiminė Peningtoną turint revolverį, ir šit ginklas jau jos rankose. Pritykinusi prie durų, klausosi pokalbio ir lemiamu momentu šauna. Žaklina puikiai šaudo, ji pati kartą man pasigyrė, ir ne tuščiai.

Po trečiosios žmogžudystės aš garsiai pasakiau daug kam girdint, kad nusikaltėlis galėjęs pabėgti trimis būdais. Jis galėjo apibėgti priekigalį (tokiu būdu žudikas būtų Timas Alertonas), eiti išilgai denio (mažiausiai įtikinama) arba paprasčiausiai nušokti žemyn į savo kajutę. Žaklinos kajutė - tik per vieną nuo daktaro. Jai tereikėjo tik numesti revolverį, įeiti į kajutę ir atsigulti. Rizikinga, bet kitos išeities nebuvo.

Stojo tyla. Pirmas prabilo Reisas:

- Kur gi dingo pirmoji kulka, kurią Žaklina paleido į Doilį?

- Manau, ji įsmego į stalą. Stalas šviežiai nubruožtas. Turbūt Doilis spėjo kulką išlupti kišeniniu peiliuku ir išmesti pro langą.

Kornelija garsiai atsiduso:

- Jie viską apskaičiavo! Baisu!

Puaro tylėjo. Bet jo akys kalbėjo:

"Klystate. Jie neapskaičiavo vienos smulkmenos, - kad čia bus Erkiulis Puaro!"

Garsiai tarė:

- O dabar, daktare, mes turime pasišnekučiuoti su jūsų pacientu.

XXIX skyrius

Vėlai vakare Erkiulis Puaro priėjo prie Žaklinos de Belfort kajutės durų ir pasibeldė.

- Prašom, - išgirdo atsakymą.

Ji buvo ne viena - prie jos budėjo aukšta graži stiuardesė. Žaklina susikaupusi pažvelgė į Puaro ir akimis parodė savo sargybinę:

- Gal tegu ji išeina?

Puaro linktelėjo, ir moteris išėjo. Puaro pasitraukė arčiau kėdę ir atsisėdo. Abudu tylėjo. Puaro buvo liūdnas. Pirmoji tylą sutrikdė mergina:

- Ką gi, - tarė ji, - štai ir pabaiga! Mesjė Puaro, jūs pasirodėte esąs gudresnis negu mes manėme.

Jis atsiduso, barbeno pirštais ir tylėjo.

- Bet vis dėlto, - mįslingai pridėjo ji, - jums trūksta įrodymų. Žinoma, esate teisus, bet jeigu mes pabandysime jus supainioti.

- Ne, madmuazele, šito padaryti jums nepavyks. Viskas galėjo būti tiktai taip.

- Žinoma, ir tai aišku logiškai mąstančiam žmogui, o prisiekusiems jūsų versija neatrodys įtikinama. Ak, dabar jau nieko nebepadarysi! Jūs užsipuolėte Simoną, ir jis bematant skilo kaip riešutas. Vargšė mano avelė! Jis nesusitvardė ir prisipažino. - Ji palingavo galva. - Simonas nemoka pralošti.

- Už tai jūs, madmuazele, mokate.

- O taip, dabar aš moku. Nereikia, mesjė Puaro, neimkite į širdį, neliūdėkite dėl manęs. Juk jūs liūdite, jums manęs gaila, ar ne?

- Taip, madmuazele.

- Bet manęs nepaleisite? Juk tokia mintis jums nė į galvą neatėjo?

Erkiulis Puaro ramiai atsakė:

- Ne.

- Norite, aš papasakosiu viską nuo pradžių?

- Jeigu galite, madmuazele.

- Taip, aš noriu. Žinote, viskas labai paprasta. Mes su Simonu mylėjome vienas kitą... - Ji tai ištarė įprastiniu tonu, bet Puaro pajuto, kaip svarbu jai buvo tai pasakyti.

- Ir jums pakako paprasčiausiai mylėti, - pasufleravo Puaro, - o jam šito pasirodė esą per maža.

- Taip, bet jūs Simoną pažįstate ne visapusiškai. Jis visuomet norėjo turėti pinigų, nepaprastai jų norėjo. Ir ne tik pinigų, bet ir daug ko kito - arklių, jachtų, mašinų, gražių daiktų. Tik jam nebuvo lemta jų turėti. O Simonas - kaip vaikas, suprantate, jei jau ko įsigeidė, tai mirtinai. Bet vis tiek jam nė į galvą neatėjo vesti turtingos. O paskui mudu susitikome. Neįsivaizdavome, kokiu būdu mums pasiseks susituokti. Jis turėjo puikų darbą, bet jo neteko. Mat pabandė kažką suklastoti ir jį bematant demaskavo. Simonas liko be darbo, ir tada aš prisiminiau Linetą, gyvenančią naujame dvare. Puoliau pas ją. Patikėkite, mesjė Puaro, aš mylėjau Linetą, iš tikrųjų mylėjau. Ji buvo mano geriausia draugė, ir aš negalėjau įsivaizduoti, kad mes kada nors tapsime priešai. Ji buvo turtinga, ir aš maniau: kokia ji laiminga! Mums su Simonu buvo be galo svarbu gauti pas ją tarnybą, valdytojo vietą. Ir ji taip maloniai mane sutiko ir liepė atvežti Simoną. Tą vakarą jūs ir išvydote mus "Šezmatanto" restorane. Mes surengėme puotą, nors tai buvo ne pagal mūsų kišenę, - ji dustelėjo, patylėjo ir vėl pasakojo: - Tai, ką aš dabar pasakysiu, - gryniausia tiesa, mesjė Puaro. Lineta mirė, bet nuo to niekas nesikeičia. Todėl man jos net negaila. Ji padarė viską, kad atimtų iš manęs Simoną. Tai švenčiausia tiesa! Man atrodo, ji net nepagalvojo apie mane. Aš buvau jos draugė, bet į tai ji nusispjovė. Lineta, pametusi gėdą, puolė prie Simono. O jam Lineta nė truputėlio nerūpėjo. Aš jums pasakojau apie žvilgesį ir aureolę - visa tai niekai. Jam ji buvo nereikalinga. Ji jam patiko, bet buvo labai nesmagu su ja. Tačiau jos turtas jam labai rūpėjo.

Aš viską supratau...ir kartą pasiūliau: kodėl jam su manimi neišsiskyrus ir nevedus Linetos? Iš pradžių jis nė klausyti nenorėjo. Taip, jam reikalingi pinigai, bet ne iš turtingos žmonos, kuri išmestų smulkioms išlaidoms. O be to, sakė jis, jam nereikia nieko, tik manęs. Bet kartą aš pajutau, kad jam jau patinka mano

pasiūlytoji idėja - akys keistai sužibo ir jis tarė: "jeigu man pasisektų ir aš ją vesčiau, o paskui ji numirtų ir paliktų visus savo pinigėlius..."

Ir jis vis dažniau ėmė apie tai kalbėti, tai vienaip, tai kitaip, ir vis - kaip būtų puiku, jei Lineta numirtų. Aš pasipiktinau, ir jis nutilo. Bet kartą išvydau jį skaitant knygelę apie nunuodijimą. Jis nusijuokė ir pasakė, kad tokia galimybė būna tik vieną kartą gyvenime, kad galbūt daugiau niekada jam nepasilaimės net akies krašteliu pamatyt tiek pinigų. Jis jau nutarė, ką daryti, o aš išsigandau. Suprantate, juk jis vienas nebūtų sugebėjęs nieko padaryti. Jis visai kaip vaikas, be jokios vaizduotės. Jis juk paprasčiausiai būtų ją nunuodijęs. Buvo pratęs, kad jam viskas sekasi. Na, ir teko įsikišti į šį reikalą ir jam padėti. Aš ėmiau be perstojo sukti galvą ir kurti planus. Reikėjo rasti tokį ėjimą, kad turėtume dvigubą alibi, kitaip sakant, Simonas turi apkaltinti mane, o aš - Simoną. Tuo pačiu mes save reabilituosime.

Viską labai smulkiai buvome apsvarstę. Bet jis sukvailiavo ir be reikalo krauju parašė ant sienos Ž raidę. Melodrama - jo stilius.

- Taip, - Puaro linktelėjo,- ne jūsų kaltė, kad Luizą Buržė kankino nemiga... O toliau, madmuazele?

Ji pažvelgė tiesiai jam į akis.

- Taigi, - tarė, - toliau - baisu, ar ne? Pati netikiu - nejaugi tai aš padariau? Štai kas darosi, kai į širdį įlenda blogis.

Luiza leido Simonui suprasti, kad ji viską žinanti. Simonui paprašius, jūs atvedėte mane pas jį. Kai tik mes likome dviese, jis man paaiškino, ką reikia daryti. Jeigu žinotumėte, kaip aš bijojau, mirtinai bijojau... Vadinasi, tai užmokestis už žmogžudystę! Mes su Simonu buvome saugūs, visiškai saugūs, ir štai ta prakeiktoji šantažuotoja!

Aš apsimečiau paklusnia, nusižeminusia ir nunešiau jai visus pinigus, kiek tik mums pavyko sukrapštyti. Bet kai Luiza ėmė juos perskaičiuoti, aš...

Ir vėl nesėkmė! Mane pamatė misis Oterborn. Ji pergalingu veidu išsirito į denį ir nukrypavo ieškoti jūsų. Aš neturėjau kada svarstyti. Puoliau jai iš paskos kaip vėjas. Ir vėl mes atsidūrėme

per plaukelį nuo žūties.Aš nebeturėjau kitos išeities... - ji vėl nutilo, paskui pridūrė: - Matyt, stiuardesė seka, kad aš nepasikarčiau ar nenuryčiau nuodų, kaip tai daro romanų herojės? Nesijaudinkite. Aš šitaip nepasielgsiu.

Puaro atsistojo.

XXX skyrius

Anksti, auštant "Karnakas" priplaukė Šelalą. Niūrios uolos kilo tiesiai iš vandens. "Kokia šiurpi vietovė", - pamanė Puaro. Prie jo priėjo Reisas.

- Tai va, - tarė jis. - Savo darbą baigėme. Aš dėl visko susitariau. Ričetį iš garlaivio išves pirmą. Džiaugiuosi, kad mums pavyko jį sugauti.

- Nieko nuostabaus, - tarė Puaro. - Tokios rūšies nusikaltėliai kaip vaikai - tik įžeisk savigarbą, ir sprogsta kaip muilo burbulai.

- Doilis nusipelnė kartuvių, - tarė Reisas.

Puaro papurtė galvą.

- Sakoma, meilė viską pateisina, viską, bet tai netiesa.

Moterys, kurios sugeba mylėti kaip Žaklina, - pavojingos. Pirmą kartą, kai aš išvydau juos drauge, pamaniau: "Ši mažylė pernelyg jį myli!" - ir neapsirikau.

Prie jų priėjo Kornelija Robson:

- Štai mes ir atplaukėme! - truputį patylėjusi pridūrė: - Aš buvau pas ją.

- Pas madmuazelę de Belfort?

- Taip. Pamaniau - kaip baisu sėdėti užrakintai, stiuardesės saugomai. Turbūt pusseserė Merė neranda sau vietos iš pykčio.

Prie jų išdidžiai žengė mis Van Skuler:

- Kornelija, - rūsčiai tarė ji, - jūs pasielgėte bjauriai. Aš tuoj pat išsiųsiu jus namo.

- Atleiskite, pussesere Mere, - Kornelija giliai atsiduso. - Aš nevažiuosiu namo, aš išteku.

- Vadinasi, pagaliau įgavote proto! - suburbėjo senutė.

Šalia jų nejučia išdygo Fergiusonas.

- Ką aš girdžiu, Kornelija! Nejaugi tai tiesa?

- Žinoma, - atsakė Kornelija. - Aš išteku už daktaro Besnero. Vakar vakare jis man pasipiršo.

- Jūs ištekate už daktaro todėl, kad jis turtingas?

- Visai ne todėl, - pasipiktino Kornelija. - Jis man patinka, jis geras, jis toks protingas. Aš jam padėsiu klinikoje.Mane seniai traukia medicina, o jumis negalima pasikliauti, jūs toks žmogus, su kuriuo sunku būtų gyventi.

- Bet daktåro išpampęs pilvas, ir jis senas!

- Visai nesenas, dar neturi nė penkiasdešimties. O išvaizda nieko nereiškia, ir aš ne gražuolė.

Tai pasakiusi, ji nuėjo.

Garlaivis prisišvartavo prie krantinės. Ten jau laukė policininkai. Keleivių paprašė nesigrūsti - kai bus laikas, pakvies išlipti. Pirmas trapu kopė Ričetis, niūrus, patamsėjusiu veidu. Jį lydėjo du mechanikai. Tada neštuvuose išnešė Doilį. Jis buvo neatpažįstamai pasikeitęs: pažemintas, išsigandęs žmogus - nei kvapo pirma spinduliavusio jaunatviško pasitikėjimo.

Žaklina de Belfort, sumenkusi, išblyškusi, pasivijo neštuvus:

- Sveikas, Simonai!

- Viskas per mane! - tarė jis. - Visai pamečiau galvą ir prisipažinau. Atleisk man, Džeki.

Ji mielai nusišypsojo.

- Nieko, Simonai. Kvailai buvome sumanę, ir tiek. Mes pralošėme. Štai ir viskas.

Nešikai, priėję prie trapo, stabtelėjo. Žaklina, pasitraukusi tolėliau, pasilenkusi rišo batelio raištį. Pasitaisiusi kojinę, staiga išsitiesė ir atkišo ranką. Driokstelėjo garsus šūvis.

Simonas Doilis virptelėjo ir sustingo. Žaklina de Belfort stovėjo nejudėdama, vis dar rankoje gniaužadamas pistoletą. Reisas puolė prie jos, bet mergina spėjo prispausti prie širdies ir paspausti gaiduką.

- Kur, velniai rautų, ji gavo pistoletą? - sušuko Reisas.

Puaro pajuto - kažkas uždėjo ranką ant jo peties. Tai buvo misis Alerton. Ji tyliai paklausė:

- Ar jūs žinojote?..

Puaro linktelėjo.

- Jūs pats jai leidote šitaip išeiti iš gyvenimo, - tarė misis Alerton.

- Taip, bet ji išėjo ne viena. Simonas Doilis mirė kur kas lengvesne mirtimi negu nusipelnė.

SUSITIKIMAS SU MIRTIMI

Romanas

I skyrius

- Nejaugi nesupranti, kad ją reikia nužudyti? - klausimas sutrikdė nakties tylą. Erkiulis Puaro sukluses stovėjo, bet daugiau neišgirdo nė žodžio. Susikrimtęs atsargiai privėrė langą. Puaro buvo įsitikinęs: nakties oras labai kenkia sveikatai. Kruopščiai užtraukęs štorus, šypsodamasis pakartojo: "Nejaugi nesupranti, kad ją reikia nužudyti?"

Tai buvo pirmieji žodžiai, kuriuos Puaro išgirdo Jeruzalėje.

- Kad ir kur važiuočiau, visur kas nors primena nusikaltimą, - murmtelėjo Puaro ir prisiminė atsitikimą su garsiu rašytoju Entoniu Trelopu. Kartą, keliaudamas okeaniniu laineriu, rašytojas atsitiktinai nugirdo du keleivius aptariant jo romaną.

- Šiaip viskas puiku, - tvirtai savo nuomonės laikėsi vienas keleivis, - tik jis turėjo susidoroti su ta įkyria senute.

Tada rašytojas nusišypsojo ir tarė:

- Džentelmenai, nuoširdžiai dėkoju už patarimą. Tuoj pat einu ir ją nužudau.

Bet kodėl šį vakarą buvo ištarti žodžiai, kuriuos Puaro atsitiktinai nugirdo? Galbūt ir tie žmonės aptarė kokią nors pjesę ar romaną?

"Kad tik tie žodžiai kada nors neiškiltų į dienos šviesą, įgiję siaubingą prasmę, - pamanė ir prisiminė, kaip nuožmiai jie buvo ištarti. - Aš atpažinsiu šį balsą".

Puaro išjungė šviesą.

* * *

Atsirėmę į palangę, Raimondas ir Kerola Bointonai tyliai šnekučiavosi. Pagaliau, sunkiai tramdydamasis, Raimondas pakartojo:

- Nejaugi nesupranti, kad ją reikia nužudyti?

Versta iš: Агата Кристи. Свидание со смертью. Рига, 1958.

Kerola krūptelėjo.

- Tai baisu!

- O argi tai, kas vyksta, nebaisu? - Raimondas sunkiai tvardėsi ir jo balsas skambėjo jaudulingai.

- Suprask pagaliau: taip tęstis negali. Mes turime ko nors griebtis. Paprasčiausiai - nėra kitos išeities.

Kerola nė nemėgino perkalbėti.

- Jeigu mes galėtumėme kur nors išvažiuoti ir pabėgti nuo viso šito siaubo.

- Bet juk negalime, ir tu tai puikiai žinai, Kerola, - liūdnai tarė Raimondas.

Krūptelėjusi tarsi nuo smūgio, mergina tyliai tyliai sušnibždėjo:

- Aš žinau, Rėjau, aš žinau.

Raimondas karčiai šyptelėjo.

- Jeigu kam nors pasakytume, kad mums draudžiama net koją iš namų iškelti, niekas nepatikėtų ir paprasčiausiai palaikytų bepročiais.

- O gal mes iš tikrųjų esame bepročiai?

- Kol kas dar ne, bet netrukus išprotėsime. Juk taip šaltakraujiškai aptariame, kaip nužudyti savo motiną!

- Bet ji mums ne tikroji motina! - tuoj paprieštaravo Kerola.

- Tai jau taip, ne tikra.

Ilgai abudu tylėjo. Pagaliau Raimondas griežtai paklausė:

- Tai sutinki su mano pasiūlymu, Kerola?

- Taip, tiesą sakai - ji turi mirti. Mes nerandame kitos išeities, - nedvejodama atsakė Kerola.

Bet nejučia apsimestinio ramumo neliko nė pėdsako.

- Klausyk, - šūktelėjo Kerola, - ji juk beprotė! Aš esu įsitikinusi - ji beprotė! Jeigu būtų normali, šitaip mūsų nekankintų. Visą laiką mes be perstojo kartojame vienas kitam: "Ilgiau šitaip tęstis negali". O tęsiasi ir tęsiasi! Mes sakome: "Ji juk turi kada nors numirti!" O ji vis nenumiršta. Ir dabar man jau rodosi, kad tokios, kaip ji, apskritai nemiršta, jeigu tik...

Kerola nutilo. Raimondas tęsė jos mintį:

- Jeigu tik mes jos neužmušime. Bet pati supranti - ją nuga-

labyti privalome kuris nors vienas. Lenoksas turi Nadiną, o Džinės velti į šį reikalą neturi teisės.

Kerola krūptelėjo.

- Vargšė Džinė! Aš taip bijau, kad...

- Suprantu, Kerola. Jai kažkas negera. Štai todėl ir reikia paskubėti, o kitaip Džinei gali atsitikti nepataisoma nelaimė. Ji jau ant ribos...

Staigiu judesiu atmetusi nuo kaktos plaukus, Kerola paklausė:

- Klausyk, Rėjau, o ar mes turime tokią moralinę teisę?

- Taip. Tai lygiai tas pats, kas nudobti valkataujantį šunį. Blogis turi būti sunaikintas. Tik šitaip jį galima įveikti.

Kerola murmtelėjo:

- Gal ir taip, bet mums vis tiek gresia elektros kėdė. Juk negalėsime pasiteisinti ar įrodyti.

- Apie tai niekas nesužinos. Klausykis, aš jau viską apmąsčiau ir šį tą sugalvojau. Tai visiškai nepavojinga, - bandė nuraminti Raimondas. Kerola staiga prigludo prie jo.

- Rėjau, tu labai pasikeitei. Esi nebe toks, kaip anksčiau. Sakyk, kas tave paskatino ryžtis?

- Kodėl manai, kad aš p a s i k e i č i a u? - jis nusuko akis.

- Bet juk taip yra, Rėjau. Gal čia dėl visko dėta toji mergina, kurią sutikai traukinyje?..

- Netaušk niekų! Geriau aptarkime mano planą.

- O ar esi įsitikinęs, kad tas tavo planas yra geras?

- Nė kiek neabejoju. Tereikia sulaukti patogaus momento. Ir tada, jeigu viskas klosis taip, kaip aš manau, mes pagaliau išsivaduosime iš košmaro.

- Išsivaduosime? - Kerola netikėtai ėmė verkti.

- Kerola, kas tau?

Tramdydama ašaras, ji tarė:

- Tu tik pažvelk, koks grožis aplinkui! Naktis, žvaigždės... O mums visa tai atimta, mums neleidžiama šituo gėrėtis. Kaip norėčiau būti tokia, kaip visi!

- Tikėk mano žodžiais - būsim! Būtinai būsim! Bet tik po jos mirties.

- Taip manai? O galbūt jau pernelyg vėlu ko nors griebtis?..
- Ne! Ne! Ne! Bet, Kerola, jeigu tu ne...
- Aš jau apsisprendžiau. Sutinku. Pirmiausia mes turime galvoti ne apie save, o apie Džinę. Mes privalome ją išgelbėti.
- Puiku. O dabar paklausyk. Štai koks mano planas.

II skyrius

Mis Sara King, stovėdama prie stalo "Saliamono" viešbučio hole, vartė laikraščius ir žurnalus.

Įėjo aukštas, vidutinio amžiaus prancūzas. Kurį laiką jis žiūrėjo į Sarą, tada priėjo prie stalo. Jų akys susitiko, ir Sara nusišypsojo: ji pažino žmogų, padėjusį Kaire pernešti lagaminus.

- Ar nesutiktumėte išgerti su manimi kavos, mis...
- King.Sara King.
- Labai malonu, - jis padavė Sarai vizitinę kortelę.

Žvilgtelėjusi į ją, Sara šūktelėjo:

- Jūs - Teodoras Žeraras? O, kaip džiaugiuosi, kad išpuolė proga susipažinti. Skaičiau visus jūsų mokslo darbus. Ypač mane sužavėjo ir sudomino jūsų požiūris į šizofreniją.
- Iš tikrųjų?

Sara skubiai paaiškino:

- Matote, aš irgi esu gydytoja.
- O, tada suprantu.

Daktaras Žeraras užsakė kavą, ir jiedu atsisėdo hole prie staliuko. Regis, jis ne tiek domėjosi Saros medicinos žiniomis, kiek nuostabiais juodais plaukais ir dailiomis, gražiai paryškintomis lūpomis. Didi pagarba, kurią naujoji pažįstama rodė Žerarui, jam buvo tik smagi pramoga.

- Ar ilgai čia ketinate būti? - paklausė daktaras Žeraras.
- Tik porą dienų. Paskui noriu nuvažiuoti į Petrą.
- Aš irgi trokštu ten nukakti, tik negaliu ilgai sugaišti - keturioliktą jau turiu būti Paryžiuje.
- Manau, kelionė gali užtrukti apie savaitę. Dvi dienos į ten, dvi - atgal ir dvi Petroje.

- Jeigu taip, tai užsuksiu į kelionių biurą ir užsirašysiu.

Į holą įgužėjo žmonių pulkelis ir įsitaisė ne per toliausiai nuo jų. Sara susidomėjusi žvelgė į įėjusius.

Pašnibždom tarė:

- Atkreipkite dėmesį į tuos žmones. Ar jų nepastebėjote, kai važiavome iš Kairo?

Pasitaisęs monoklį, Žeraras pažvelgė į įėjusiuosius.

- Amerikiečiai?

Sara linktelėjo.

- Taip, tai amerikiečių šeima, bet jie visi kažkokie keisti, ne tokie, kaip kiti.

- Kodėl jums taip atrodo?

- O jūs atidžiai pažiūrėkite. Ypač į tą pagyvenusią damą.

Dabar jai pritarė ir daktaras Žeraras - iš tikrųjų, senoji gana keista. Bet jį labiau sudomino aukštas, prakaulus, bet gana malonaus veido kokių trisdešimties metų vyras. Visa jo išvaizda bylojo apie apatiją ir silpnavališkumą. Kiek atokiau stovėjo vaikinas ir mergina. Vaikinas buvo kaip graikų dievas.

"Bet ir jis kažkoks keistas, - pamanė daktaras Žeraras. - Be galo įtemptų nervų. O mergina, matyt, jo sesuo - nepaprastai panašūs. Irgi labai sudirgusi".

Jauniausia tos keistos šeimos narė buvo visai dar vaikas - mergaitė aukso spalvos puriais plaukais. Šalia jos sėdėjo rami juodaplaukė moteris madonos veidu. O grupės viduryje... O Dieve! Daktarui Žerarui iš siaubo užtraukė kvapą... tai košmaras, o ne moteris! Sena, išpurtusi, tikra Budos parodija. Ji lyg milžiniškas voras sustingusi sėdėjo pačiame savo tinklo centre.

- Pažiūrėkite, ji be galo grėsminga, - sušnibždėjo Sara.

Daktaras Žeraras dabar į baisenybę jau žvelgė gydytojo akimis.

- Blogai funkcionuoja širdis. Vandenė.

- Pritariu, - tarė Sara, - bet ar jums neatrodo, kad kitų šeimos narių santykiai su ja yra kažkokie patologiški?

- O kas jie per vieni?

- Tai Bointonai. Motina, vedęs sūnus su žmona, jaunesnysis sūnus ir dvi dukros.

- Ak, štai kas! Bointonų šeimynėlė keliauja aplink pasaulį.

- Taip, tik jų keliavimo būdas keistas ir nenormalus. Jie niekada su niekuo nesikalba, be to, be šitos baisenybės leidimo savarankiškai negali žengti nė vieno žingsnio.

- Tai juk matriarchatas! - sušuko Žeraras.

- Ji paprasčiausia tironė, - pridūrė Sara.

Daktaras Žeraras gūžtelėjo pečiais ir pasakė, kad amerikietės garsėjančios nepaprastu valdingumu.

- Čia mes regime patologinio valdingumo pavyzdį, - tarė Sara.

- Moteriai negalima duoti pernelyg daug valdžios. - Žeraras paslapčia žvilgtelėjo į Sarą. Ji atidžiai stebėjo Bointonų šeimą, tiksliau sakant, vieną jos narį. Žeraras nusišypsojo ir paklausė:

- Ar su jais kalbėjotės?

- Taip. Teisingiau sakant, su vienu iš jų...

- Su jaunuoliu?

- Taip. Iš Kanataros važiavome viename vagone. Jis stypsojo koridoriuje, ir aš užkalbinau.

- O kas paskatino prie jo prieiti?

Sara gūžtelėjo pečiais.

- Keliaudama visuomet kalbuosi su bendrakeleiviais. Mane domina žmonės, jų elgesys, jausmai ir mintys.

- Kitaip sakant, jūs linkusi tyrinėti kaimynus pro mikroskopą.

- Vadinkite, kaip norite, - nusišypsojo Sara.

- O kokį įspūdį jums paliko pokalbis su šiuo jaunuoliu?

- Gana keistą. Jis visą laiką raudonavo iki plaukų šaknelių.

- Kodėl stebitės? - griežtai paklausė Žeraras.

Sara nusijuokė.

- Manote, jis mane palaikė kekše? O, ne. Vyrai juk visuomet jaučia, su kuo bendrauja, ar ne tiesa?

Daktaras Žeraras linktelėjo. Sara tęsė:

- Man susidaro įspūdis, kad jis labai susijaudinęs ir išgąsdintas. Begaliniai sujaudintas. Tai man pasirodė keista, nes dvidešimtmečiai amerikiečiai kur kas geriau pažįsta gyvenimą negu tokio pat amžiaus anglai. O juk jam jau per dvidešimt.

- Taip, manau, kokie dvidešimt treji, gal dvidešimt ketveri.
- Gal. Jis tik atrodo labai jaunai. Visai kaip berniukas.
- "Amžinas berniukas". Manau, puikiai žinote tokį fenomeną?
- Vadinasi, aš teisi. Jis iš tikrųjų kažkoks ne visai normalus.

Žeraras nusišypsojo ir tarė:

- Mano mieloji ledi, o argi mudu absoliučiai normalūs? Galiu kirsti lažybų - jaunuolis serga neuroze.
- Neabejoju - viskuo kalta ta baisioji moteris.
- Man atrodo, jūs nekenčiate jos.
- Taip. Kokios piktos jos akys.

Žeraras nusijuokė ir tarė:

- Dėl to nėra ko stebėtis. Daugumos motinų akys tampa kaip tik tokios, kai jų sūnūs ima domėtis žaviomis jaunomis merginomis.

"Prancūzai visi vienodi - viską sieja su seksu", - pagalvojo Sara. Bet kadangi ji buvo psichologė, turėjo pripažinti - daugelį poelgių diktuoja kaip tik seksas.

Savo apmąstymus jai teko nutraukti: Raimondas Bointonas atsiskyrė nuo šeimos ir pasuko prie stalo su žurnalais. Ir kai, paėmęs žurnalą, grįždamas ėjo pro šalį, Sara net pati šito netikėdama, jį užkalbino:

- Ar šiandien kur nors buvote?

Ji ištarė pirmus į galvą atėjusius žodžius.Atsakymas Sarai visai nerūpėjo - rūpėjo vaikino reakcija.

Raimondas stabtelėjo, krūptelėjo lyg nuo smūgio, išraudo ir išsigandęs pažvelgė į motiną.

- Taip, taip... Žinoma... Aš... - sutrikęs burbtelėjo ir kuo skubiausiai nuėjo.

Baisioji senė ištiesė leteną ir plėšte išplėšė žurnalą iš Raimondo rankų. Daktaras Žeraras matė, kaip jos riebalais apėjusios akutės atidžiai nužvelgė sūnų. Paskui, lėtai pasukusi galvą, įsmeigė niūrų žvilgsnį į Saros veidą.

Sara žvilgtelėjo į laikrodį ir sušuko:

- O Dieve, kaip vėlu! Ačiū už kavą, daktare Žerarai. Gaila, bet reikia eiti. Turiu parašyti porą laiškų.

- Tikiuosi, mes dar pasimatysime?

- Žinoma. Juk jūs irgi vyksite į Petrą?

- Pasistengsiu.

Nusišypsojusi Sara pasuko link durų. Daktaras Žeraras pastebėjo: kai ji ėjo pro Bointonų šeimynėlę, misis Bointon atidžiai žiūrėjo į savo sūnų ir šis, tarsi paklusęs jos tyliam įsakymui, nusisuko ir net nepažvelgė į praeinančią moterį.

Tai skaudžiai užgavo Sarą King. Ji prisiminė, kaip maloniai jiedu tauškė siūbuojančio miegamojo vagono koridoriuje, pasakodamiesi Egipto įspūdžius, kaip juokėsi prisimindami linksmus gatvės berniukų pokštus. Jaunasis amerikietis atrodė toks mielas ir betarpiškas. O dabar jo elgesys buvo be galo grubus.

"Ko aš dėl jo suku galvą!" - nustebusi murmtelėjo Sara. Nors ji ir nebuvo labai išpuikusi, tačiau gerai žinojo savo vertę ir negalėjo ramiai pakelti tokios nepagarbos. Traukinyje jaunuolis sukėlė kažkokią sunkiai paaiškinamą simpatiją ir gailestį, o dabar jai tapo aišku, kad jis - paprasčiausiai neišauklėtas pasipūtęs berniūkštis.

Grįžusi į savo kambarį, Sara pastūmė į šalį laiškus ir atsisėdo prie veidrodžio. Šukuodama tamsių gražių plaukų kupetą, prisiminė savo gyvenimą. Prieš mėnesį ji išsiskyrė su labai brangiu žmogumi, jaunesniu už ją ketveriais metais. Gaila, jų dvasinis panašumas buvo nuolatinių ginčų ir nesusipratimų priežastis. Jis buvo pernelyg nepriklausomo būdo ir nors Sara nuolat save įtikinėjo, kad svajojusi sutikti žmogų, kuris ją valdytų, tokį sutikusi, suprato apsirikusi. Nutraukti ryšius su mylimu žmogumi buvo ne taip paprasta, bet Sara - blaiviai mąstanti moteris - žinojo, kad bendram gyvenimui vien potraukio nepakanka. Norėdama atsikratyti sielą draskančių pergyvenimų, ji leidosi į kelionę.

Pamažu Saros mintys grįžo į dabartį. "Įdomu, - pamanė ji, - ar daktaras Žeraras leis man pareikšti savo nuomonę dėl jo mokslo darbų? Jeigu tik imtų domėn tai, ką pasakyčiau! Jeigu jis važiuos į Petrą..."

Paskui Sara ir vėl prisiminė jaunąjį amerikietį. Neabejojo, kad Raimondas taip pasielgė tik dėl šeimos. Tačiau tokio silpno charakterio žmogus jai kėlė vien panieką.

Ir vis dėlto visame tame buvo kažkas nerimastinga.

Netikėtai Sara garsiai tarė:

- Šiam žmogui reikalinga pagalba, ir aš jam padėsiu.

III skyrius

Kai Sara išėjo, daktaras Žeraras paėmė laikraštį ir atsisėdo į krėslą arčiau amerikiečių. Šie žmonės jį sudomino. Iš pradžių daktarą pralinksmino jaunosios anglės požiūris į Bointonų šeimą. Žeraro diagnozė buvo tokia: moteris susidomėjo jaunuoju Bointonu. Bet dabar tarsi kažkas verste vertė jį į viską pažvelgti specialisto akimis.

Labai atsargiai, prisimerkęs, jis ėmė stebėti jaunuolį.

"Taip, kaip tik toks tipas ir galėjo patraukti merginos dėmesį", - padarė išvadą daktaras Žeraras.

Sara King buvo stiprus, susitvardantis ir ryžtingas žmogus, o tuo tarpu jaunasis amerikietis, matyt, lengvai pažeidžiamas, labai jausmingas, savimi nepasitikintis ir lengvai pasiduodantis kitų įtakai. Gydytojas Žeraras taip pat pastebėjo, kad Bointonas yra ant nervinio išsekimo ribos, ir tai labai jį neramino.

Kodėl šis visai dar jaunas, fiziškai sveikas žmogus, keliaujantis savo malonumui, yra tokios būsenos?

Tada daktaras atkreipė dėmesį į merginą kaštoniniais plaukais - matyt, tai Raimondo sesuo, pamanė. Jiedu buvo labai panašūs: galvos laikysena, veido bruožais, net rankų forma. Bet visa merginos išvaizda ir elgesys taip pat bylojo apie sunkiai tramdomą nervinę įtampą.

"Ji kažko bijo, - padarė išvadą daktaras Žeraras. - Taip, taip, būtent - bijo".

Jo ausis pagaudavo pokalbio nuotrupas - įprastinio, nieko nereiškiančio pokalbio. "Mes galėtume nueiti pažiūrėti karaliaus Saliamono arklidžių". - "O ar mamai toks žygis nebus per sunkus?" - "Ar prie Raudų sienos eisime rytoj?" - "O kodėl mečetė pavadinta Omaro vardu?"

Turistų pašnekesys, ir tiek. Ir vis dėlto daktarui Žerarui pa-

įrodė, kad tas pokalbis slepia kažką tokio, ko negalima išreikšti žodžiais.

Jis vėl paslapčia pažvelgė į Bointonų pusę. Lenoksas? Turbūt vyresnysis brolis. Jis irgi turėjo šeimos bruožų, bet nuo kitų gerokai skyrėsi. Pirmiausia - elgėsi kur kas laisviau.

Bet ir vėl daktaras pastebėjo kažkokį keistumą. Vyras sėdėjo krėsle, atsipalaidavęs, bejėgiškai nuleidęs rankas. Mintyse perkratęs klinikos pacientus, daktaras Žeraras prisiminė analogiškus atvejus. “Jis išsekęs, - padarė išvadą Žeraras, - išsekęs iš sielvarto. Žvilgsnis primena sergančio šuns ar užvaryto arklio žvilgsnį. Keista, kad... Sveikata nešlubuoja. Bet nėra abejonių - jis patyrė stiprią dvasios traumą; nors dabar jau nesielvartauja: kantriai laukia - laukia kito likimo smūgio. Kažin - kokio? O gal aš paprasčiausiai fantazuoju? Ne, šis žmogus laukia, kada ateis galas”.

Lenoksas Bointonas atsistojo ir pakėlė siūlų kamuolį, nusiritusį nuo motinos kelių.

- Ačiū.

“Įdomu, ką gali megzti šita baisenybė? Turbūt pirštines pataisos darbų kalėjimo prižiūrėtojui”, - pagalvojo Žeraras ir nusišypsojo.

Pati jauniausia toje šeimoje buvo septyniolikmetė rudaplaukė mergina, nepaprastai blyškaus, bet šelnaus ir žavingo veidelio. Ji žvelgė kažkur į begalybę, mįslingai šypsojosi, sakytum, būtų ne čia, “Saliamono” viešbutyje, Jeruzalėje... Ta šypsena daktarui Žerarui kažką priminė. Staiga jis prisiminė: taip šypsojosi senosios Akropolio statulos - nuostabia nežemiška šypsena.

Daktaro Žeraro žvilgsnis nukrypo į jos rankas. Jos gulėjo ant kelių ir, nervingai virpčiodamos, draskė į skutelius nosinę. Nežemiška šypsena, tariamas romumas ir drebančios rankos! Žerarą apėmė siaubas.

IV skyrius

Pirmiausia pasigirdo švilpiantis astmatikės kosulys, o paskui ir tos baisios moters balsas:

- Džinevra, jau pavargai, eik miegoti.

Mergina krūptelėjo.

- Aš visai nepavargau, mama.

Žerarą nustebino muzikalus jos balso tembras.

- Tu pavargai, nesiginčyk. Ir apskritai aš manau, kad negalėsi rytoj važiuoti ekskursijon.

- O ne, galėsiu. Aš puikiai jaučiuosi.

Šiurkščiu, beveik vyrišku balsu motina tarė:

- Tu blogai jautiesi ir rytoj gali susirgti.

- Ne, ne.

Žeraras matė - mergina visa drebėjo.

Pasigirdo švenus balsas:

- Aš eisiu su tavimi, Džine.

Rami tamsiaplaukė jauna moteris didelėmis mąslingomis pilkomis akimis pakilo iš savo vietos ir priėjo prie merginos.

Senoji misis Bointon tarė:

- Nereikia. Tegu eina viena.

Džinė graudžiai pravirko.

- Aš noriu, kad Nadina būtų su manimi! - Gerai, gerai, aš eisiu kartu, - jaunoji moteris uždėjo ranką jai ant peties.

- Bet ji nori eiti viena. Ar ne, Džine? - nusijuokusi tarė baisioji senė.

Stojo tyla.

- Taip, geriau jau aš eisiu viena. Ačiū, Nadina, - apatiškai tarė mergina ir pasuko prie durų.

Padėjęs laikraštį, Žeraras pažvelgė į senąją misis Bointon. Ji sekė nueinančią dukterį, ir jos taukais apėjusį veidą iškreipė grimasa, šiek tiek primenanti nežemišką Džinevros šypseną.

Nadina vėl atsisėdo prie vyro. Ji sugavo uošvės žvilgsnį, bet marčios veidas liko nedrumsčiamai ramus. Senės akyse degė sunkiai tramdomas pyktis.

"Kas per absurdiška tironija", - pamanė Žeraras. Staiga daktaras pajuto, kad senė dabar žiūri į jį. Jos žvilgsnis priminė kobros žvilgsnį. Ir nors išoriškai misis Bointon atrodė sena ir bejėgė, joje glūdėjo nepaprasta jėga. Misis Bointon puikiai mokėjo išnaudoti ir savo jėgą, ir savo negalią.

Kažkada Žeraras pažinojo tigrų tramdytoją. Nepaprastai išdidūs žvėrys šliaužiodavo lyg kokie šliužai, atlikdami įvairiausius žeminančius triukus, jų akys, tramdomas riaumojimas bylojo apie neapykantą, fanatišką neapykantą - bet jie paklusdavo. Tramdytoja buvo jauna graži išpuikusi moteris - tokio pat žvilgsnio, kaip misis Bointon.

Dabar Žerarui tapo aišku - nerūpestingas pokalbis slėpė neapykantą, dilginančią, nerandančią kelio išsiveržti.

"Dauguma žmonių mane palaikytų fantazuotoju. Paprasčiausia amerikiečių šeima keliauja po Palestiną, o aš prisigalvoju visokiausių nemalonių situacijų!" - pagalvojo Žeraras. Jis pažvelgė į Nadiną ir pamatė, kaip ji nerimastingai dėbtelėjo į savo vyrą. Dažniausia taip nerimauja ne žmonos, o motinos.

Daktaras Žeraras suprato ir dar kai ką: iš visos šeimos tik viena Nadina nebijo senosios misis Bointon. Ji, galimas daiktas, irgi jos nekentė, bet ir nebijojo. Buvo akivaizdu, kad Nadina labai susirūpinusi savo vyro būkle, bet absoliučiai nepriklausoma nuo uošvės.

"Ką gi, visa tai labai įdomu", - pamanė daktaras Žeraras.

Į holą įėjo vidutinio amžiaus vyras, tipiškas amerikietis. Apmetęs akimis žmones, pasuko prie Bointonų.

- Aš jūsų ieškojau, - pasisveikinęs tarė jis.

- Kaip jaučiatės, misis Bointon? Ar kelionė labai išvargino?

- Ačiū už rūpestį, nelabai, - nors ir dusulingai, bet beveik maloniai atsakė misis Bointon. - Puikiai žinot, aš negaliu pasigirti savo sveikata, bet, šiaip ar taip, man ne blogiau, - tęsė ji šypsodamasi lyg gyvatė. - Nadina gerai mane prižiūri. Juk tiesą sakau, Nadina?

- Aš darau viską, ką galiu, - Nadinos balsas skambėjo ramiai ir abejingai.

- Nė kiek neabejoju, - tarė nepažįstamasis.

- O ką tu, Lenoksai, gali pasakyti apie karaliaus Dovydo miestą?

- Nieko ypatinga, - abejingai atsakė Lenoksas.

- Matau, nusivylei. Turiu prisipažinti, kai čia atvažiavau pirmą kartą, patyriau tą patį. Bet gal mažai ką tespėjai pamatyti?

- Džinevra, jau pavargai, eik miegoti.

Mergina krūptelėjo.

- Aš visai nepavargau, mama.

Žerarą nustebino muzikalus jos balso tembras.

- Tu pavargai, nesiginčyk. Ir apskritai aš manau, kad negalėsi rytoj važiuoti ekskursijon.

- O ne, galėsiu. Aš puikiai jaučiuosi.

Šiurkščiu, beveik vyrišku balsu motina tarė:

- Tu blogai jautiesi ir rytoj gali susirgti.

- Ne, ne.

Žeraras matė - mergina visa drebėjo.

Pasigirdo švenus balsas:

- Aš eisiu su tavimi, Džine.

Rami tamsiaplaukė jauna moteris didelėmis mąslingomis pilkomis akimis pakilo iš savo vietos ir priėjo prie merginos.

Senoji misis Bointon tarė:

- Nereikia. Tegu eina viena.

Džinė graudžiai pravirko.

- Aš noriu, kad Nadina būtų su manimi! - Gerai, gerai, aš eisiu kartu, - jaunoji moteris uždėjo ranką jai ant peties.

- Bet ji nori eiti viena. Ar ne, Džine? - nusijuokusi tarė baisioji senė.

Stojo tyla.

- Taip, geriau jau aš eisiu viena. Ačiū, Nadina, - apatiškai tarė mergina ir pasuko prie durų.

Padėjęs laikraštį, Žeraras pažvelgė į senąją misis Bointon. Ji sekė nueinančią dukterį, ir jos taukais apėjusį veidą iškreipė grimasa, šiek tiek primenanti nežemišką Džinevros šypseną.

Nadina vėl atsisėdo prie vyro. Ji sugavo uošvės žvilgsnį, bet marčios veidas liko nedrumsčiamai ramus. Senės akyse degė sunkiai tramdomas pyktis.

"Kas per absurdiška tironija", - pamanė Žeraras. Staiga daktaras pajuto, kad senė dabar žiūri į jį. Jos žvilgsnis priminė kobros žvilgsnį. Ir nors išoriškai misis Bointon atrodė sena ir bejėgė, joje glūdėjo nepaprasta jėga. Misis Bointon puikiai mokėjo išnaudoti ir savo jėgą, ir savo negalią.

Kažkada Žeraras pažinojo tigrų tramdytoją. Nepaprastai išdidūs žvėrys šliaužiodavo lyg kokie šliužai, atlikdami įvairiausius žeminančius triukus, jų akys, tramdomas riaumojimas bylojo apie neapykantą, fanatišką neapykantą - bet jie paklusdavo. Tramdytoja buvo jauna graži išpuikusi moteris - tokio pat žvilgsnio, kaip misis Bointon.

Dabar Žerarui tapo aišku - nerūpestingas pokalbis slėpė neapykantą, dilginančią, nerandančią kelio išsiveržti.

"Dauguma žmonių mane palaikytų fantazuotoju. Paprasčiausia amerikiečių šeima keliauja po Palestiną, o aš prisigalvoju visokiausių nemalonių situacijų!" - pagalvojo Žeraras. Jis pažvelgė į Nadiną ir pamatė, kaip ji nerimastingai dėbtelėjo į savo vyrą. Dažniausia taip nerimauja ne žmonos, o motinos.

Daktaras Žeraras suprato ir dar kai ką: iš visos šeimos tik viena Nadina nebijo senosios misis Bointon. Ji, galimas daiktas, irgi jos nekentė, bet ir nebijojo. Buvo akivaizdu, kad Nadina labai susirūpinusi savo vyro būkle, bet absoliučiai nepriklausoma nuo uošvės.

"Ką gi, visa tai labai įdomu", - pamanė daktaras Žeraras.

Į holą įėjo vidutinio amžiaus vyras, tipiškas amerikietis. Apmetęs akimis žmones, pasuko prie Bointonų.

- Aš jūsų ieškojau, - pasisveikinęs tarė jis.

- Kaip jaučiatės, misis Bointon? Ar kelionė labai išvargino?

- Ačiū už rūpestį, nelabai, - nors ir dusulingai, bet beveik maloniai atsakė misis Bointon. - Puikiai žinot, aš negaliu pasigirti savo sveikata, bet, šiaip ar taip, man ne blogiau, - tęsė ji šypsodamasi lyg gyvatė. - Nadina gerai mane prižiūri. Juk tiesą sakau, Nadina?

- Aš darau viską, ką galiu, - Nadinos balsas skambėjo ramiai ir abejingai.

- Nė kiek neabejoju, - tarė nepažįstamasis.

- O ką tu, Lenoksai, gali pasakyti apie karaliaus Dovydo miestą?

- Nieko ypatinga, - abejingai atsakė Lenoksas.

- Matau, nusivylei. Turiu prisipažinti, kai čia atvažiavau pirmą kartą, patyriau tą patį. Bet gal mažai ką tespėjai pamatyti?

- Mes negalėjome kaip reikiant pasižvalgyti po miestą dėl mamos, - tarė Kerola Bointon.

Misis Bointon pabandė paaiškinti:

- Aš pajėgi skirti išvykoms ne daugiau kaip dvi valandas per dieną.

- Ir tai puiku, misis Bointon, - pasakė nepažįstamasis.

Pasigirdo astmatiškas kosulys, paskui baisenybė atsidūsėdama tarė:

- Svarbiausia žmogui ne kūnas, o dvasia. Tai svarbiausia.

Žeraras matė, kaip Raimondas nervingai kilstelėjo pečius.

- Ar matėte Raudų sieną, misteri Kopai?

- Taip, prie jos pirmiausia nuėjau. Manau, per porą dienų gerai susipažinsiu su Jeruzale, o tada ruošiuosi važiuoti į Betliejų ir Nazaretą. Labai noriu pamatyti ir Petrą. Nors tam reikia ne mažiau kaip savaitės, tačiau labai įdomu.

- Aš irgi norėčiau ten nuvažiuoti, - tarė Kerola.

- Taip, tai iš tikrųjų verta pamatyti, - misteris Kopas truputį patylėjo ir pridūrė;

- Aš viliuosi jus sugundysiąs leistis į tą kelionę drauge su manimi. Suprantu, misis Bointon. Tai ne jūsų jėgoms. Aš siūlau štai ką: tegu kas vienas lieka su jumis, o kiti lai važiuoja su manimi.

Stojo tyla. Žeraras girdėjo net misis Bointon virbalų skimbčiojimą, o paskui išgirdo ir jos balsą;

- Matote, mes esame labai įpratę visur būti drauge, taigi jūsų pasiūlymas mums netinka. O kaip manote jūs, vaikai?

- Žinoma, mama, mums tai netinka, - vienas per kitą pasigirdo balsai.

Senoji dama triumfuodama nužvelgė savo šeimyną ir nusišypsojusi tarė:

- Štai, matote, misteri Kopai, niekas nenori palikti manęs vienos. O tu, Nadina, ką tu pasakysi?

- Ačiū, mama. Jeigu Lenoksas nenori, tai aš irgi nevažiuosiu.

- Lenoksai, kodėl gi jums su Nadina nenuvažiavus? Man atrodo, ji nori važiuoti?

Lenoksas pažvelgė į motiną.

- Aš... Ne.. Aš manau, mums geriau likti visiems drauge, - burbtelėjo jis.

Misteris Kopas geraširdiškai pasakė:

- Jūsų šeima kaip reta vieninga.

- Taip, tai tiesa, mes laikomės vienas kito, - atsakė misis Bointon ir, vyniodama siūlus, paklausė:

- Sakyk, Raimondai, o kas toji mergina, kuri tave užkalbino?

Raimondo veidą išpylė raudonis.

- Aš... aš nežinau, kuo ji vardu. Ji... ji važiavo kartu su mumis traukiniu.

Misis Bointon, sukaupusi jėgas, ėmė kelti savo kūną iš kėdės.

- Mes negalime su ja turėti jokių reikalų, - rūsčiai tarė ji.

Nadina pašoko iš savo vietos ir padėjo misis Bointon. Ji viską darė profesionaliai, meiliai, ir daktaras Žeraras tai pastebėjo.

- Laikas miegoti, - tarė misis Bointon. - Labos nakties, misteri Kopai.

- Labos nakties, misis Bointon. Labanaktis, misis Nadina.

Mažoji procesija slinko prie durų. Nė vienam iš jų net nedingtelėjo likti hole. Misteris Kopas sekė juos akimis. Jo veido išraiška buvo keista.

Susipažinti su misteriu Kopu daktarui Žerarui nebuvo sunku. Vizitinėje kortelėje perskaitęs jo pavardę, misteris Kopas sušuko:

- Džiaugiuosi galėdamas su jumis susipažinti, daktare Žerarai. Jeigu manęs neapgauna atmintis, neseniai buvote pas mus, Valstijose?

- Neapsirinkate. Praėjusį rudenį aš skaičiau paskaitų ciklą Harvardo universitete.

- Jūs, daktare Žerarai, esat vienas garsiausių savo srities specialistų.

- Pataikaujate man, sere.

- Ne, ne. Iš tikrųjų man didžiulė laimė su jumis susipažinti. Dabar į Jeruzalę susirinko žymūs žmonės iš viso pasaulio. Jūs,

lordas Veltonas, seras Gabrielius Stainbaumas, žinomas archeologas seras Manderas Stounas, ledi Vestholm ir net Erkiulis Puaro, tas nuostabusis detektyvas.

- Mažėlis Puaro? Nejaugi ir jis čia?

- Skaičiau vietiniame laikraštyje - Puaro tik ką atvažiavo. Man susidarė įspūdis, kad visas pasaulis apsigyveno šitame viešbutyje.

Daktaro Žeraro sužavėtas, misteris Kopas pasiūlė užeiti į barą. Po kelių kokteilių Žeraras paklausė:

- Sakykite, ar toji šeima, su kuria kalbėjotės, - tipiška amerikiečių šeima?

Džefersonas Kopas susimąstęs čiulpė gėrimą.

- Turbūt ne, - atsakė. - Nepasakyčiau, kad tipiška.

- Nejaugi? Juk tai labai draugiška šeima.

- Turite omenyje tai, kad jie visi sukasi apie senąją misis Bointon? Šiuo atžvilgiu esate teisus. Ji iš tikrųjų nuostabi moteris.

- Argi?

- Turiu prisipažinti, daug mąsčiau apie šitą šeimą. Jeigu neprieštarausit, šį tą papasakosiu.

Žeraras linktelėjo.

- Visų pirma noriu pasakyti, kad šiek tiek esu susirūpinęs. Misis Bointon jaunesnioji - gera mano draugė. Tai nuostabus žmogus. Susipažinau su ja, kai dar nebuvo ištekėjusi. Dirbo ligoninėje medicinos seserimi. Paskui išvažiavo atostogauti ir ištekėjo už Lenokso.

Misteris Kopas siurbtelėjo kokteilio ir tęsė:

- Daktare Žerarai, aš noriu truputį jums papasakoti apie Bointonų šeimą.

- Puiku. Labai įdomu.

- Tai va, velionis Elmeras Bointonas, nepaprastai malonus ir protingas žmogus, garsėjo finansiniuose sluoksniuose. Jis buvo du kartus vedęs. Pirmoji žmona mirė, kai Kerola ir Raimondas dar buvo mažiukai, ir jis vedė antrą kartą. Man pasakojo, kad jaunystėje antrąją misis Bointon vadino gražuole, nors dabar sunku patikėti. Bointonas labai ją mylėjo ir klausė visų žmonos patari-

mų. Paskutiniaisias gyvenimo metais sunkiai sirgo, ir naujoji žmona faktiškai tvarkė visus reikalus. Mat ji labai protinga ir veikli moteris. Elmerui mirus, atsidavė vaikams. Džinevra - judviejų duktė. Tai va, pasišventusi vaikams, misis Bointon atskyrė juos nuo aplinkinio pasaulio ir, man atrodo, daktare, tai labai blogai.

- Visiškai jums pritariu. Tai neigiamai veikia psichiką.

- Būtent. Ji draudžia bet kokias pažintis. Ir štai rezultatas - visi jie kažkokie nervingi, neturi nė vieno draugo. Tikriausia ji nemano vaikus luošinanti.

- Ar jie visi drauge gyvena? - paklausė Žeraras.

- Taip.

- Ir sūnūs nedirba?

- Ne. Elmeras Bointonas buvo labai turtingas ir viską paliko žmonai.

- Vadinasi, vaikai priklauso nuo jos?

- Taip. Ir senoji pareikalavo, kad visi gyventų drauge kaip viena šeima ir nedirbtų. Tiesą sakant, pinigų jiems pakanka ir gali nedirbti, bet aš manau, kad vyrui darbas - geras tonizatorius. Be to, jie neturi jokio pomėgio. Nežaidžia golfo, neina į šokius ir apskritai nepalaiko jokių kontaktų su savo bendraamžiais. Gyvena ūkyje, toli nuo miesto. Sakau dar kartą, daktare Žerarai, visa tai man labai nepatinka.

- Sutinku su jūsų išvadomis, - susimąstęs tarė daktaras Žeraras.

- Jie užsidarę ir verda savo syvuose.

- Manote, kad dėl visko kalta misis Bointon?

Džefersonas Kopas atsiduso.

- Kažkuria prasme - taip. Tai kvailo auklėjimo vaisiai. Aš manau, jaunuolis, sulaukęs tam tikro amžiaus, turi tapti nepriklausomas.

Daktaras Žeraras susimąstęs pasakė:

- Kartais tai neįmanoma.

- Kodėl?

- Egzistuoja metodai, misteri Kopai, kurių pagalba galima sustabdyti medžio augimą.

Kopas nustebęs pažiūrėjo į Žerarą.

- Bet jie visi puikios sveikatos!

- Jūs nepamanėte apie tai, kad galima sustabdyti protinį vystymąsi, sudarkyti psichiką.

- Jie visi sveiko proto!

- Žeraras nusišypsojo, o Kopas tęsė:

- Aš manau, kad žmogus pats savo rankomis turi tiesti gyvenimo kelią. Taip elgiasi kiekvienas, bent kiek save gerbiąs vyras, o tas, kas dinderį muša, moterims yra neįdomus.

Žeraras susidomėjęs pažvelgė į pašnekovą.

- Turite omenyje Lenoksą Bointoną?

- Taip. Raimondas dar labai jaunas, o Lenoksui jau apie trisdešimt, ir seniai jau turėjo pagalvoti apie tai, ką pasieks šioje žemėje.

- Matyt, jo žmonai gyvenimas nėra saldus?

- Žinoma. Aš žaviuosi Nadina. Ji niekada nesiskundžia, bet matau - yra labai nelaiminga.

Žeraras linktelėjo.

- Taip, iš visko regėti, tai tiesa.

- Nežinau, ką jūs manote, daktare Žerarai, bet juk viskam yra riba! Būdamas Nadinos vietoje, iškelčiau Lenoksui sąlygą: arba įrodo esąs tikras vyras, arba...

- Arba Nadina jį palieka?

- Galų gale, ji juk turi pagalvoti apie save, apie savo gyvenimą. Jeigu Lenoksas jos nevertina, o pagalbos ji nenusipelno, tai yra ir kitų vyrų.

- Pavyzdžiui, jūs?

Amerikietis išraudo.

- Taip, ir aš šito nesigėdinu. Labai ją gerbiu ir begaliniai esu jai atsidavęs. Vienintelis mano noras - matyti ją laimingą. Jeigu žinočiau, kad ji su Lenoksu laiminga, paprasčiausiai išeičiau iš scenos.

- O dabartinėje situacijoje?

- Aš kantriai laukiu, ir jeigu jai manęs prireiks, būsiu greta.

- Jūs tikras riteris “be baimės ir priekaišto”.

- Atleiskite, nelabai supratau, ką norėjote pasakyti?

- Mielasis sere, riterišką kilnumą teišsaugojo tik jūsų tauta.

Štai jūs, pavyzdžiui, sutinkate tikėjimu ir tiesa tarnauti savo puikiajai damai be mažiausios vilties būti atlygintam. Tai tiesiog stebina. Bet kuo galite padėti?

- Sunkią valandą aš visuomet būsiu šalia ir pagelbėsiu.

- Sakykite, o kaip jūsų nuolatinį buvimą vertina senoji misis Bointon?

Lėtai, tarsi sverdamas kiekvieną žodį, Džefersonas Kopas tarė:

- Šia moterimi niekada negali pasikliauti. Kaip jau sakiau, ji prieš bet kokias pažintis, ir apskritai prieš bet kokį kontaktą su aplinkiniu pasauliu, bet man daro išimtį; visuomet maloni ir elgias kaip su savo šeimos nariu.

- Kitaip tariant, ji laimina jūsų draugystę su misis Nadina?

- Taip, be abejo.

Daktaras Žeraras atidžiai pažvelgė į Kopą.

- Ar jums neatrodo tai keista?

Džefersonas Kopas šaltai atsakė:

- Galiu prisiekti - mūsų santykiai grynai platoniški. Paprasčiausiai esame geri draugai.

- Mielasis sere, dėl to aš neabejojau nė menkiausią akimirką. Bet kartoju - labai keista, kad misis Bointon skatina jūsų draugystę. Jau minėjau - labiausiai šitoje situacijoje mane domina misis Bointon.

- Ji iš tikrųjų nuostabi moteris. Nepaprastai tvirto būdo. Iškili asmenybė! Elmeras Bointonas neprieštaraudamas jai paklusdavo.

- Todėl jai ir paliko visą turtą? O kaip vaikai? Juk jie tapo visiškai priklausomi nuo jos valios? Mūsų šalies įstatymai šito neleistų.

Misteris Kopas pakilo.

- Mes, Amerikoje, esame absoliučiai laisvi ir galime elgtis taip, kaip patinka.

Daktaras Žeraras irgi atsistojo. Paskutinė misterio Kopo pastaba jam nepadarė jokio įspūdžio: daktaras pernelyg dažnai girdėdavo panašiai išsireiškiant įvairiausių tautybių žmones. Daktaras Žeraras puikiausiai žinojo, kad nė viena rasė, nė viena šalis,

nė viena asmenybė negali būti absoliučiai laisva. Bet jis taip pat gerai žinojo: egzistuoja įvairiausi priklausomybės būdai.

V skyrius

Sara King stovėjo prie didingo El-Šerifo šventyklos statinio. Pro šalį vis ėjo turistų grupelės, bijodamos prisiliesti prie niūrių įkaitusių senųjų sienų.

"Kaip keista, - mąstė ji, - kažkada šioje vietoje stūksojo paprasčiausia pirkelė. Atėjo Dovydas, nusipirko tą pirkelę ir pastatė aukurą Dievui..."

Jos mintis pertraukė iš mečetės išėjusių žmonių garsus juokas ir balsai: Sara išvydo Bointonų šeimą, lydimą žodžio kišenėje neieškančio gido.

Lenokso ir Raimondo prilaikoma, pirmoji sunkiai žingsniavo misis Bointon. Jiems iš paskos - Nadina ir misteris Kopas, o eiseną baigė Kerola, kai šeimyna traukė pro Sarą, Kerola ją atpažino ir, valandėlę padvejojusi, pribėgo.

- Atleiskite, - susijaudinusi šnibždėjo ji, - aš turiu... aš jaučiu, kad privalau su jumis pasikalbėti.

Mergaitės balsas drebėjo.

- Aš dėl savo brolio... Atsimenate, kai vakar vakare jį užkalbinote... Turbūt pamanėte, kad jis paprasčiausiai netašytas stuobrys... Bet tai netiesa... Jis tiesiog kitaip negalėjo... Prašau patikėti mano žodžiais...

Staiga Sara pasijuto įžeista. Kokią teisę turi visiškai nepažįstama mergina ją trukdyti savo kvailais atsiprašinėjimais už prastai išauklėtą brolį? Jau buvo beketinanti šiurkščiai atrėžti, bet susitvardė. "Ne, čia kažkas ne taip, - pamanė Sara, - ji tokia susijaudinusi..."

Ir mis King paskatino mergaitę atverti širdį:

- Prašom viską man papasakoti.

- Jis kalbėjosi su jumis traukinyje, ar ne? - pradėjo Kerola.

Sara nusišypsojo.

- Teisingiau sakant, aš su juo kalbėjausi.

- Tai tas pats. Reikalas štai koks - vakar Rėjus labai išsigando... - staiga ji nutilo.

- Ko išsigando?

Blyškus Kerolos veidas paraudo.

- Jums tai gali pasirodyti absurdiška... mūsų motinos. Ji neleidžia mums su niekuo susipažinti. Bet... aš žinau, Rėjus labai norėtų su jumis susidraugauti...

Ir tarsi bijodama, kad Sara neleis jai baigti, skubėdama tęsė:

- Aš žinau... Turbūt atrodau visai kvaila, ir jums sunku patikėti mano žodžiais, bet noriu pasakyti - mūsų labai keista šeima.

Išgąstingai apsižvalgiusi, mergina paskubom pridūrė:

- Aš nebegaliu gaišti: dar pasiges.

Sara nustebusi paklausė:

- Bet kodėl negalite dar truputį čia pabūti, jeigu šito norite? Paskui mudvi kartu grįšime.

- O ne! Ne! - neslėpdama baimės, sušuko Kerola. - Aš negaliu.

- Kodėl?

- Patikėkite, negaliu. Mama...

- Žinau, tėvai kartais labai sunkiai susitaiko su mintimi, kad jų vaikai jau suaugę, bet jūs galų gale turite ginti savo teises, o ne nuolankiai paklusti, - ramiai aiškino Sara.

- Ne, ne, ką jūs šnekat! Jūs nesuprantate! Paprasčiausiai negalite šito įsivaizduoti, - murmtelėjo Kerola.

Sara tęsė:

- Aš manau, kad laisvė yra verta, kad už ją būtų kovojama.

- Laisvė? - Kerola nustebusi pažiūrėjo į ją. - Niekas iš mūsų nežino, kas tai yra. Mes niekada nebuvome ir nebūsime laisvi.

- Nesąmonė! - griežtai tarė Sara.

- Paklausykite, aš labai noriu, kad mane suprastumėte. Prieš ištekėdama už mano tėvo, pamotė dirbo kalėjimo prižiūrėtoja. Ji mums tokia ir liko - prižiūrėtoja, o mes visi gyvename lyg kalėjime!

Ji vėl baugščiai pažvelgė į tą pusę, kur nuėjo šeima.

- Man reikia eiti.

Sara nutvėrė ją už rankos.

- Luktelkite dar valandėlę. Mes turime susitikti ir pasikalbėti.

- Tai neįmanoma. Aš negalėsiu.

- Galėsite, - Saros balsas skambėjo ryžtingai. - Ateikite pas mane, kai visi atsiguls. Aš gyvenu 319 numeryje.

Nieko neatsakiusi, Kerola nusivijo saviškius.

Sara stovėjo ir žvelgė jai pavymui. Priėjo daktaras Žeraras ir tarsi pabudino iš susimąstymo.

- Labas rytas, mis King. Mačiau, kalbėjotės su mis Kerola Bointon.

- Taip, - ir ji perpasakojo Žerarui visą pokalbį.

- Sakote, misis Bointon dirbusi kalėjimo prižiūrėtoja? - perklausė jis. - Jeigu tai tiesa, tai daug kas paaiškėja.

- Turite omenyje jos tironiją? Tikriausia tokia tapo, dirbdama kalėjime.

Žeraras papurtė galvą.

- Ne visai taip. Mįslei įminti reikalingas kitas raktas: ji pati pasirinko tą profesiją, nes dievino tironiją; joje glūdėjo slapta valdžios aistra, noras valdyti kitas žmogiškas būtybes. Štai kodėl pasirinko tokį darbą.

Jis paniuro.

- Kiekvieno žmogaus pasąmonėje slypi keisti dalykai: valdžios troškimas, žiaurumas, laukiniškas geidulys niokoti viską, kas tik papuola po ranka. Tai iš senovės paveldėti įpročiai, mūsų prosenelių palikimas. Žiaurumas ir valdžios troškulys - šios savybės visuomet su mumis. Nors ir neleidžiame joms vešėti, net neigiame jų egzistavimą, bet kartais pasirodo esančios galingesnės už mus pačius.

Sara virptelėjo.

- Suprantu...

Žeraras kalbėjo toliau:

- Šituo kasdien galime įsitikinti. Tereikia tik pasekti politikų veiklą ir įvairių tautų elgesį. Kas tai yra filantropijos ir gailestingumo aktai - gailesčio ar gerų broliškų jausmų išraiška? O, taip, šūkiai kartais skamba labai patraukliai. Protingas režimas, teisinga vyriausybė, deja, įtvirtinta jėga ir besiremianti jėga bei žiauru-

mu. Žmogus - tai labai subtiliai išbalansuotas gyvulys, kurio pagrindinis tikslas - išlikti. Žmogų gali pražudyti ir staigus šuolis pirmyn, ir atsilikimas. O jis gali išlikti! Galimas daiktas, tam ir tarnauja pirmapradis žiaurumas. Bet šios savybės žmogus neturi iškelti ant pjedestalo.

- Vadinasi, jūs manote, kad senoji misis Bointon - sadistė?

- Beveik esu šituo įsitikinęs. Kitam suteikdama kančią ji jaučia pasitenkinimą. Supraskite teisingai - dvasinę, o ne fizinę kančią. Tai retas atsitikimas, kurį sunku gydyti. Jai patinka tvarkyti kitų žmonių gyvenimus, priversti juos kankintis.

- Bet tai baisu! - sušuko Sara.

Žeraras papasakojo apie pokalbį su Kopu.

- Vadinasi, jis nesupranta, kas vyksta? - susimąsčiusi paklausė Sara.

- Gaila, bet misteris Kopas ir negali šito suprasti. Jis ne psichologas. Jis mąsto kaip eilinis, šiek tiek sentimentalus amerikietis. Žinoma, regi - Bointonų šeimoje kažkas negerai, bet linkęs manyti, kad priežastis - perdėta misis Bointon meilė savo vaikams.

- Tačiau kodėl nė vienas nebando išsivaduoti iš senosios gniaužtų? - paklausė Sara. - Juk jie gali!

- Klystate. Jie negali. Ar kada stebėjote eksperimentą su gaidžiu? Ant grindų kreida nubrėžkite brūkšnį ir priverskite gaidį paliesti tą brūkšnį snapu. Gaidys jausis kaip pririštas ir nebepajėgs pakelti galvos. Kažkas panašaus vyksta ir su tais nelaimingaisiais: nuo vaikystės misis Bointon įdiegė, kad jie negali be jos apsieiti ir turi visur bei visada paklusti. Daug kas tai palaikytų kvailyste, bet mudu juk suprantame, kur čia šuo pakastas. Jie jau taip ilgai gyvena savo namų kalėjime, kad net atidarius duris paprasčiausiai to nepastebėtų. Jie jau nebenori būti laisvi! Jie b i j o laisvės...

- O kaip jie gyvens, kai senoji numirs? - paklausė Sara.

Daktaras Žeraras gūžtelėjo pečiais.

- Viskas priklausys nuo to, kada tai įvyks. Jeigu nelabai ilgai teks laukti, manau, nieko baisaus neatsitiks. Vaikinas ir mergina dar labai jauni ir, tikiuosi, jie sugebės tapti normaliais žmo-

nėmis. Su Lenoksu kiek kitaip. Čia jau nueita pernelyg toli. Jis man daro įspūdį žmogaus, praradusio bet kokią viltį.

- Bet nejaugi Lenokso žmona nieko negalėjo sugalvoti? Ji privalėjo išplėšti vyrą iš tos šeimos, - nekantriai tarė Sara.

- Gal ir bandė, bet nieko gero iš to neišėjo.

- Manote, ji irgi pakliuvo uošvės įtakon?

Žeraras papurtė galvą.

- Ne. Kaip tik todėl senoji ledi jos taip ir nekenčia. Tik pažvelkite į senosios akis, kai ji žiūri į misis Nadiną.

Sara paniuro.

- Niekaip jos nesuprantu. Ar ji bent suvokia, kas dedasi aplinkui?

- Manau, Nadina blaiviai vertina aplinkybes.

- Jeigu taip, tai tą senąją raganą paprasčiausiai reikia nudobti! Aš jai prirašyčiau nedidelę aršeniko dozę prie rytmetinės arbatos, ir viskas. O ką galite pasakyti apie jaunesniąją dukrą?

Žeraras susiraukė.

- Nežinau. Ji labai keista. O juk Dženevra Bointon - jos tikroji duktė.

- Taip. Jų santykiai kitokie, o gal aš apsirinku?

Žeraras lėtai tarė:

- Netikiu, kad žmogus, apvaldytas valdžios manijos, yra pajėgus sutramdyti savo žiaurumą. Toks žmogus nepasigailės nieko, net savo artimo.

Patylėjęs paklausė:

- Ar tikite į Dievą, madmuazele?

- Nežinau. Įpratau manyti - ne. Bet dabar nebesu tokia tikra. Jei galėčiau visa tai sunaikinti, - Sara sumostigavo rankomis, - visus rūmus, sektas, bažnyčias - viską, štai tada tikriausiai savo akimis išvysčiau Kristų, ramiai asiliuku jojantį į Jeruzalę...

- Aš gydytojas, mis King, ir žinau, kad nesuvaldomas garbės troškimas, troškimas viešpatauti, turėti neribotą valdžią visuomet atneša tik nelaimes. Jeigu tokie norai realizuojami, nevengiama žiaurumo, persisotinama gyvenimu, o jeigu ne... Pažvelkite į nepilnapročių klinikų gyventojus. Dauguma negalėjo su-

sitaikyti su kukliu vaidmeniu, kuris gyvenime jiems buvo likimo skirtas, susikūrė savo pasaulį ir pasitraukė į jį iš realybės.

- Kaip gaila, kad senoji misis Bointon negyvena tokioje klinikoje! - sušuko Sara.

Žeraras papurtė galvą.

- Ne, nevykėle jos nepavadinsi. Ji savo pasiekė.

Sara krūptelėjo.

- Taip neturi būti!

VI skyrius

Sara netikėjo, kad Kerola Bointon pas ją ateis, kaip jos tarėsi, - gal mergina jau gailisi, atvėrusi širdį. Tačiau vis dėlto Sara pasirengė ir išvirė arbatos. Laikas ėjo, ir kai Sara jau liovėsi laukusi ir rengėsi eiti miegoti, į duris tylutėliai pasibeldė. Ji atidarė. Už slenksčio stovėjo Kerola.

- Būkštavau, kad tik nebūtumėte atsigulusi.

- Kaip gi gulsiuosi? Aš laukiau jūsų.

Sara padėjo ant stalo puodelius ir pažiūrėjo į Kerolą.

- Man tai primena naktinius arbatos gėrimus pensionate, - tarė Sara.

- O aš nebuvau pensionate. Mes turėjome guvernantes.

- Ar niekur neišeinate?

- Ne. Mes sukamės tik po namus. Ši mūsų pirmoji kelionė.

- Ar patinka?

- O labai! Tai mano gražus sapnas!

- O kodėl pamotė staiga nutarė leistis su jumis į kelionę?

Paminėjus misis Bointon, Kerola krūptelėjo.

Sara skubėdama pridūrė:

- Matote, aš esu gydytoja, ir ji mane domina medicininiu požiūriu: jos elgesyje iš karto pastebėjau tam tikrą patologiją.

Kerola atidžiai pažiūrėjo į Sarą: tokia išvada jai buvo netikėta. O Sara aiškiai siekė savo tikslo: puikiausiai suprasdama, kad visi šeimos nariai senojoje misis Bointon mato įsikūnijusį visagalį idiotą, norėjo nuplėšti nuo jos bauginančią kaukę.

- Egzistuoja tokia liga - didybės manija: žmogus stengiasi visada laikytis savo nuomonės, kitus pajungti savo valiai.

Kerola padėjo puodelį ant stalo ir sušuko:

- O, kokia laimė, kad galiu su jumis pasikalbėti. Žinote, mudu su Raimondu pasidarėme kažkokie keisti.

- Paprasčiausiai reikia daugiau bendrauti su kitais žmonėmis ir neužsisklęsti savo šeimoje, - švelniai tarė Sara. - Jeigu jaučiatės nelaimingi, kodėl jums nemetus tų namų? Ar niekada apie tai nepagalvojote? Kerola išsigandusi pažiūrėjo į Sarą.

- Ne! Kaip mes galėtume? Mama nė už ką neleistų!

- Bet ji neturi teisės uždrausti. Jūs jau pilnamečiai.

- Taip, man jau dvidešimt treji. Bet vis tiek aš paprasčiausiai nepajėgiu įsivaizduoti, kad galėčiau taip pasielgti. Pagaliau kur eičiau? Ir ką veikčiau? Mes visi be skatiko kišenėje.

- Ar turite draugų, kurie galėtų pagelbėti?

- Draugų? Ką jūs! Mes neturime net pažįstamų.

- Nejaugi nė vienas jūsiškis nenorėtų savarankiškai gyventi?

- Tikriausiai ne. Mes paprasčiausiai negalėtume palikti savo namus.

Kerola sumišo. Sara nutarė pakeisti pokalbio temą ir paklausė:

- O ar mylite savo pamotę?

Kerola papurtė galvą ir sušnibždėjo:

- Aš neapkenčiu jos. Ir Rėjus neapkenčia... Mes tik ir svajojame, kad ji greičiau numirtų.

Stojo tyla. Paskui Sara paprašė:

- Papasakokite apie savo vyresnįjį brolį.

- Apie Lenoksą? Jam kažkas atsitiko. Tiesiog keista - liovėsi kalbėjęs, vaikšto kaip lunatikas. Nadina labai dėl jo nerimauja.

- O Nadiną jūs mylite?

- Žinoma. Ji visai kitokia. Ji labai gera, bet nelaiminga.

- Dėl jūsų brolio? Ar jie seniai vedę?

- Jau ketveri metai.

- Visą laiką gyvena su jūsų pamote?

- Taip.

- Ar Nadinai patinka su ja gyventi?

- Ne.

Pagalvojusi Kerola pridūrė:

- Prieš ketverius metus buvo kilęs baisus skandalas. Aš jau jums sakiau, kad mūsų niekada niekur neišleidžia. Ir štai vieną vakarą Lenoksas išdrožė į šokius. Pamotė iš pasiutimo nebeišmanė ką daryti. O, kaip baisu buvo! Po to atsitikimo ji pakvietė Nadiną gyventi pas mus. Nadina - tolima mūsų tėvo giminaitė. Tada ji dirbo ligoninėje medicinos seserimi. Nadina atvažiavo ir apsigyveno. Tai buvo nuostabu! O paskui ji ir Lenoksas pamilo vienas kitą, ir pamotė pasakė - susituokite ir gyvenkite kartu su mumis.

- Nadina sutiko?

- Nemanau, kad ji būtų džiūgavusi, bet vis dėlto sutiko. Tiesa, vėliau užsigeidė išeiti. Žinoma, su Lenoksu...

- Bet vis dėlto pasiliko?

- Taip. Pamotė tokių kalbų nenorėjo nė girdėti. Ji nemyli Nadinos. Nadina keista. Niekad nežinosi, kas jos galvoj. Stengiasi padėti Džinei, o pamotei tai nepatinka.

- Džinė - tai jūsų jaunesnioji sesuo?

- Taip. Pilnas jos vardas - Džinevra.

- Ar ji irgi nelaiminga?

Kerola abejodama papurtė galvą.

- Pastaruoju metu Džinė pasidarė labai keista. Nebesuprantu, kas jai. Visuomet buvo ligota, gležna mergaitė. Pamotė nepaprastai ja rūpinasi, o nuo to Džinei dar blogiau. Ji mane tiesiog gąsdina, antai, Džinė jau nebesuvokia, ką daro.

- Ar vedėte pas gydytoją?

- Ne. Nadina norėjo pakviesti gydytoją, bet pamotė uždraudė. O Džinė puolė isterijon, verkė ir rėkė, kad nenorinti jokio daktaro. Aš labai dėl jos nerimauju.

Staiga Kerola atsistojo ir skubiai pasakė:

- Aš turbūt labai jus sutrukdžiau su savo tauškalais. Esate tokia gera, pakvietėte mane, o dabar tikriausiai manote, kad mūsų labai keista šeima.

- Kiekvienas turi savo keistenybių, - šypsodamasi tarė Sara. - Ateikite, kada tik panorėsite, ir atsiveskite brolį.

- Ar galima? Iš tikrųjų?

- Žinoma, ir aš labai noriu jus supažindinti su savo bičiuliu daktaru Žeraru.

Kerolos skruostus išpylė švelnus raudonis.

- Tai būtų nuostabu! Kad tik pamotė nesužinotų.

- O jai nieko nepasakykite. Susitarkime - pasimatome rytoj tokiu pat laiku.

- Puiku. Poryt mes jau išvažiuojame.

Palinkėjusi Sarai labos nakties, Kerola išslinko iš kambario.

Jos numeris buvo kitame aukšte. Mergina tyliai atidarė duris ir apstulbo: krėsle prie židinio, apsivilkusi baisų raudoną chalatą, sėdėjo misis Bointon. Juodos piktos akys įsisiurbė į Kerolos veidą, ir mergaitę nukratė šiurpas.

- Kur buvai?

- Aš...

- Kur buvai?

- Aš...

- Kur buvai? - tas grasinantis gergždantis balsas Kerolos sieloje visuomet pabudindavo baimę.

- Aš buvau pas mis King.

- Tai toji mergina, kuri kalbėjosi su Raimondu?

- Taip.

- Jūs susitarėte vėl susitikti?

Kerola tylėdama linktelėjo.

- Kada?

- Rytoj vakare.

- Niekur neisi. Ar supratai?

- Taip, mama.

Misis Bointon sunkiai pakilo ir, pasiremdama lazda, pasuko prie durų. Nuo slenksčio atsigręžė ir pažiūrėjo į merginą.

- Tu daugiau nepalaikysi pažinties su ta mis King. Ar supratai?

- Taip, mama.

- Pakartok.

- Aš nepalaikysiu su ja pažinties...

- Gerai.

Misis Bointon išėjo ir uždarė duris.

Likusi viena, Kerola krito kniūbsčia į lovą ir pravirko. Juodos sienos aklinai susispaudė, uždengdamos viską - saulę, medžius, gėles... Tik akimirkai ji buvo atradusi jį, tą žydintį, maloniai kvepiantį pasaulį, - ir vėl prarado visiems laikams.

VII skyrius

- Ar galiu su jumis pasikalbėti?

Nadina Bointon atsigręžė ir nustebusi pažvelgė į nepažįstamą tamsiaplaukę moterį.

- Žinoma.

- Aš esu Sara King, - pasisakė nepažįstamoji. - Vakar ilgai kalbėjausi su Kerola.

- Kaip jums pasisekė? - dar labiau nustebo Nadina.

- Ji buvo atėjusi į mano numerį.

Išvydusi iš nuostabos ant kaktos pašokusius Nadinos antakius, Sara skubėdama paklausė:

- Jūs stebitės?

- Ne, ne. Labai džiaugiuosi, kad Kerola įsigijo draugų.

- Mes maloniai praleidome vakarą ir susitarėme susitikti kitą dieną.

- Iš tikrųjų?

- Bet Kerola kažkodėl neatėjo.

- Argi? - Nadina kalbėjo ramiai ir gana šaltai.

- Be to, kai mes vakar susitikome hole ir aš ją pašnekinau, Kerola nieko neatsakė ir kuo greičiau nuėjo.

- Suprantu...

Stojo tyla: Sarai sunkiai sekėsi tęsti pokalbį. Staiga Nadina tarė:

- Matote, Kerola labai nervinga.

Jos vėl nutilo.

Sukaupusi drąsą, Sara puolė į mūšį.

- Misis Bointon, aš esu gydytoja ir kaip gydytoja manau, kad Kerolos negalima izoliuoti nuo žmonių.

Nadina pažiūrėjo į Sarą.

- Jeigu jūs esate gydytoja, tai visai kita kalba.

- Supratote, ką aš turiu omenyje? - atkakliai tęsė Sara.

- Esate visiškai teisi, mis King, bet, gaila, mano uošvės liguista antipatija visokio pobūdžio pažintims.

- Bet Kerola - suaugęs žmogus.

- Klystate. Ji išsivysčiusi tik fiziškai, bet ne dvasiškai. Kalbėdamasi tai turėjote pastebėti. Kritiškose situacijose ji elgiasi kaip išgąsdintas kūdikis.

- Tai manote, kad Kerola įbaidyta?

- Aš manau, kad mano uošvė uždraudė Kerolai su jumis susitikinėti.

- Ir Kerola pakluso?

- Ji neturėjo kitos išeities, - ramiai atsakė Nadina.

Trumpą akimirką jų akys susitiko, ir Sara suprato: Nadina puikiausiai supranta viską, kas dedasi jos šeimoje, bet nelinkusi šito aptarti su nepažįstamu žmogumi.

Sara pasijuto priblokšta. Vakar ji buvo nugalėtoja. Vienas slaptas susitikimas, po jo - kitas, ir Sara būtų pažadinusi maištingą mergaitės dvasią. Ir Raimondo... (nejaugi ji apie Raimondą jau mąsto visą laiką?) ir Raimondo taip pat...

Bet vos pradėjusi mūšį, Sara patyrė pralaimėjimą. O kas ją įveikė? Tas beformis mėsos gabalas piktai degančiomis akimis! Kerola pasidavė be kovos!

Nadina nieko neatsakė, ir tas niūrus tylėjimas kaustė Saros širdį.

Staiga mis King suprato: Nadina geriau už mane žino, koks beprasmiškas ir beviltiškas bandymas ištrūkti iš voratinklio - juk pati, į jį įpainiota, gyvena.

Atsidarė lifto durys. Raimondo prilaikoma, išėjo senoji misis Bointon. Sara sutriko. Piktos akys įsmego į jos veidą, o po to misis Bointon žvilgtelėjo į Nadiną. Tose akyse Sara pastebėjo ne tik pyktį, o ir pergalingą triumfą. Sara staiga apsigręžė ir nuėjo.

- Štai kur tu, Nadina, - tarė uošvė. - Prieš išvyką noriu čia truputį pasėdėti.

Nadina ir Raimondas pasodino ją į krėslą. Nadina atsisėdo greta.

- Su kuo kalbėjaisi, Nadina?

- Su mis King.

- Ak, su ta mergina, kuri vakar užkalbino Raimondą? Kodėl tau, Raimondai, dabar nenuėjus ir su ja nepasišnekėjus? Matai, ji atsisėdo prie stalo.

Misis Bointon žvelgė į Raimondą, ir jos lūpos išsiviepė į piktą šypseną. Jaunuolio veidas užsiplieskė. Jis nusisuko ir kažką murmtelėjo.

- Ką sakei, sūneli?

- Aš nenoriu daugiau su ja šnekėtis.

- Taip ir maniau. Taip, tu nenori ir su ja nesikalbėsi. Net jeigu norėtum, paprasčiausiai negalėtum šito padaryti! - Ir ji piktai sukikeno. Paskui kreipėsi į Nadiną:

- Keliaudama aš patiriu didelį malonumą.

- Rėjau, - ji vėl kreipėsi į sūnų.

- Klausau, mama.

- Atnešk man lapą popieriaus nuo ano stalo, prie kurio sėdi toji mergina.

Raimondas paklusniai atsistojo ir nuėjo. Nadina pakėlė galvą ir atidžiai pažiūrėjo į misis Bointon. Ši, palinkusi į priekį, budriai stebėjo sūnų. Nuožmi senės veido išraiška nustebino Nadiną.

Kai Raimondas priėjo, Sara žvilgtelėjo į jį su kažkokia viltimi, bet jis, tarsi jos nepastebėdamas, paėmė nuo stalo popieriaus lapą ir grįžo pas motiną. Raimondas buvo išblyškęs, jo kaktą išpylė prakaito lašeliai.

Pastebėjusi, kad Nadina ją seka, misis Bointon paklausė:

- O kur misteris Kopas?

Nadina nuleido akis.

- Nežinau. Aš jo nemačiau.

- Jis labai man patinka, - tarė misis Bointon, - mes turime dažniau su juo susitikti. Juk tau jis irgi patinka?

- Taip, labai malonus žmogus, - atsakė Nadina.

- Kodėl vėluoja Lenoksas? Pastaruoju metu jis kažkoks susikrimtęs. Gal susipykote?

- Žinoma, ne, mama.
- Gal norėjote gyventi atskirai?

Nadina tylėjo.

- Argi tokia mintis jums nebuvo atėjusi?

Nadina papurtė galvą ir nusišypsojusi tarė:

- Aš manau, jums irgi tokia mintis nebuvo atėjusi, mama.

Misis Bointon akys sublizgėjo, ir ji tarė grubiai, grasinančiai:

- Tu visuomet buvai nusistačiusi prieš mane, Nadina.
- Labai gaila, kad taip manote, - ramiai atsakė jaunoji moteris.

Misis Bointon veidas pasidarė ryškiai raudonas, ir ji dusliai pasakė:

- Pamiršau savo lašelius. Nueik ir atnešk, Nadina.

Nadina atsistojo ir nuėjo prie lifto.

Įėjusi į savo numerį, krėsle prie lango išvydo Lenoksą su knyga rankose.

- Atėjau mamos lašelių. Pamiršo.

Nadina nuėjo į misis Bointon miegamąjį. Iš spintelės paėmusi buteliuką, įlašino į menzūrą ir užpylė vandens.

Grįždama stabtelėjo svetainėje ir pašaukė vyrą. Šis tylėjo. Atsakė tik po valandėlės:

- Atleisk. Neišgirdau, ką sakei.

Nadina Bointon atsargiai padėjo vaistus ant stalo ir priėjo prie vyro.

- Lenoksai, pažiūrėk, koks nuostabus rytas. Pažiūrėk, ten, už lango, verda gyvenimas. Jis nuostabus! Mes juk irgi galime ten būti, o ne stebėti tik pro langą.

Stojo tyla.

Pagaliau jis tarė:

- Atleisk. Tu nori pasivaikščioti?
- Taip, aš noriu ištrūkti iš to pragaro kartu su tavimi. Aš noriu į saulę, pas žmones. Aš noriu, kad mes gyventume tik dviese ir būtume laimingi.

Jis atšlijo nuo žmonos.

- Nadina, mieloji, kam vėl pradedi seną kalbą?

- Tam, kad pabėgtume kur nos dviese.

- Bet mes negalime, nes neturime pinigų.

- Pinigų užsidirbsime.

- Bet kaip? Ką aš galiu veikti? Juk nieko nemoku! Tūkstančiai žmonių dabar be darbo, net geri specialistai. Argi galėčiau rasti kokį nors užsiėmimą?

- Aš uždirbsiu pinigų.

- Mano miela mergyte, tai neįmanoma.

- Neįmanomas toks mūsų gyvenimas!

- Tu net nesuvoki, ką kalbi. Mama mums labai gera, duoda, ko tik reikia.

- Išskyrus laisvę. Lenoksai, pabandykim. Išvažiuokime tuoj pat, šiandien.

- Nadina, ar iš proto išsikraustei?

- Ne. Aš absoliučiai sveika. Noriu turėti savo asmeninį gyvenimą - su tavimi. Gyventi saulėje, o ne šešėlyje tos moters, tos tironės, kuri džiaugiasi, regėdama tave nelaimingą.

- Klysti, Nadina. Tiesa, mama labai valdinga...

- Tavo motina beprotė!

Lenoksas neskubėdamas priešgyniavo:

- Netiesa. Jos šviesi galva, ir ji nuostabiai tvarko reikalus.

- Su tuo sutinku.

- Nadina, ji negyvens amžinai. Jai jau daugiau kaip šešiasdešimt, ir ji sunkiai serga. Po jos mirties visi pinigai, kuriuos paliko tėvas, bus padalyti tarp mūsų. Atsimeni, ji skaitė tėvo testamentą.

- Kažin kada dar ji mirs! - karčiai sušuko Nadina. - Tada jau gali būti pernelyg vėlu.

- Kam - vėlu?

- Laimei.

- Vėlu laimei, - tyliai pakartojo Lenoksas.

Nadina priėjo prie jo ir apkabino.

- Lenoksai, aš myliu tave. Suprask, vyksta kova tarp manęs ir tavo motinos. Kurioje pusėje tu?

- Tavo! Žinoma, tavo.

- Tai padaryk taip, kaip prašau.

- Tai neįmanoma.

- Ne, tai įmanoma. Pagalvok, Lenoksai, mes galėtume turėti vaikų.

- Mama irgi nori, kad mes turėtume vaikų. Juk ji sakė.

- Žinau. Bet aš neleisiu, kad virš mano vaiko pakibtų šešėlis, po kuriuo teko jums augti. Tavo motina turi įtakos tau, bet prieš mane ji bejėgė.

Lenoksas burbtelėjo:

- Dažnai ją pykini, o taip elgtis - kvaila.

- Misis Bointon pyksta todėl, kad yra bejėgė priversti mane mąstyti ir elgtis pagal savo norą.

- Žinau, tu visuomet su ja esi mandagi ir maloni. Tu nuostabi. Aš tavęs nevertas. Kai sutikai už manęs tekėti, man atrodė: sapnuoju nuostabų sapną atmerktomis akimis.

Nadina ramiai tarė:

- Aš padariau klaidą.

Lenoksas beviltiškai pakartojo:

- Taip, tu padarei klaidą.

- Ne taip supratai. Aš turiu omenyje štai ką: jeigu tada būčiau išvažiavusi ir tave pašaukusi, būtum važiavęs su manimi. Tikiu, būtum. Tada paprasčiausiai dar nebuvau perkandusi tavo motinos, - ji patylėjo ir paklausė:

- Tai tu atsisakai palikti savo šeimą? Ką gi, priversti negaliu, bet pati turiu valią daryti, ką noriu. Aš manau... aš manau - išvažiuosiu.

Jis nepatikliai pažiūrėjo į ją, o paskui užsikirsdamas paklausė:

- Šitaip nepasielgsi, negali šitaip padaryti! Mama... mama nenorės apie tai nė girdėti.

- Ji bejėgė mane sulaikyti.

- Bet juk tu neturi pinigų!

- Aš sugebėsiu užsidirbti, pasiskolinsiu arba galiausiai paprašysiu kieno nors susimylėti, gal pavogsiu. Suprask, Lenoksai, tavo motina neturi man valdžios! Viską lemia mano - mano! - noras. Man viskas įgriso iki gyvo kaulo.

- Nadina, nepalik manęs, nepalik...

Ji susikrimtusi pažiūrėjo į vyrą.
- Nepalik manęs, Nadina. - Lenoksas prašė lyg vaikas.
Ji parklupo ant kelių prie jo krėslo.
- Tai važiuokim kartu. Išvažiuokim. Tu gali tai padaryti, tik panorėk!
Jis išsigandęs atšlijo nuo jos.
- Aš negaliu! Negaliu! Dieve, padėk! Man neužteks drąsos...

VIII skyrius

Daktaras Žeraras, vos įėjęs į turistinę agentūrą, tuoj pamatė Sarą King. Pasisveikinusi ji tarė:
- Aš vykstu į Petrą. Jūs irgi, regis, ketinote ten pabūti?
- Taip.
- Tai bus nuostabi kelionė!
- Kas dar važiuoja?
- Sakė, dvi damos. Mat duoda tik vieną mašiną.
Daktaras Žeraras paėmė savo paštą, ir jiedu kartu išėjo iš agentūros. Buvo skaisti, saulėta, nors ir vėsoka diena.
- Ką nauja papasakosite apie Bointonų šeimą? - paklausė daktaras Žeraras. - Trejetą dienų buvau išvykęs...
Sara papasakojo apie nesėkmingas pastangas užmegzti su jais kontraktus ir liūdnai pridūrė:
- O šiandien jie išvažiuoja.
- Kur?
- Neįsivaizduoju. Apskritai, jaučiuosi labai kvailai pasielgusi.
- Kodėl?
- Todėl, kad kišausi į svetimus reikalus.
Žeraras nusišypsojo.
- Viskas priklauso nuo to, kaip vertinsime.
- Jums atrodo, kad kartais verta įsikišti?
- Žinoma.
- O jūs pats?
Regis, pokalbis Žerarą ėmė dominti.

- Jeigu norite žinoti, ar aš turiu tokį įprotį - kištis į kitų reikalus, - galiu atsakyti: ne.

- Vadinasi, manote, kad pasielgiau negerai?

- Ne, nemanau. Jūs manęs nesupratote.

Žeraras ėmė kalbėti greitai ir energingai:

- Tai, manau, yra ginčytinas klausimas. Ar žmogus, matydamas kitą negerai elgiantis, turi pabandyti užbėgti pasekmėms už akių, arba bent jau perspėti? Bet koks įsikišimas gali pagelbėti, bet gali ir nepataisomai viską pabloginti. Iš anksto numatyti, kokios bus pasekmės, - neįmanoma. Vieni į kitų žmonių asmeninį gyvenimą įsiterpia labai atsargiai, kiti - taip šiurkščiai, kad geriau būtų, jeigu jie rūpintųsi tik savimi. Be to, čia svarbu ir amžius. Jauniems žmonėms pakanka drąsos, bet gyvenimą jie pažįsta tik teoriškai, neturi jokios patirties. Jeigu tikite savo jėgomis ir savo tiesa, galite laimėti. Bet, geisdami gero, net patys šito neįtardami, galite dar labiau viską sugadinti. O pagyvenę žmonės jau turi patirties ir jie žino, kad svetimo žmogaus įsimaišymas dažniausiai atneša tik žalą, todėl yra linkę likti nuošalėje. Išvada: jauni žmonės savo įsikišimu arba pakenkia, arba padeda užbėgti blogiui už akių, o iš brandesnio amžiaus žmonių apskritai nesulauksi nei gero, nei blogo.

- Jūsų žodžiai menkai paguodžiantys, - susimąsčiusi tarė Sara.

- Kažin ar apskritai žmogus gali padėti kitam? Bet tai jau jūsų, o ne mano problema.

- Norite pasakyti, kad neketinate nė piršto pajudinti dėl tos šeimos?

- Taip, neturiu nė mažiausio šanso laimėti.

- Vadinasi, manote, kad ir mano pastangos beviltiškos?

- Gal jums ir pasisektų. Pirma, todėl, kad esate jauna. Antra, jūs - moteris. Papasakojote, kad bandymas pasikalbėti su mergina baigėsi nesėkmingai. Tai dar nereiškia, kad nesėkmingai baigtųsi pašnekesys ir su merginos broliu. Atsiminkite, kaip pasielgė Lenoksas: ištrūkęs iš namų jis nuėjo į šokius. Noras sutikti moterį buvo toks stiprus, kad nebepaisė net motinos draudimo. Senoji misis Bointon gerai žinojo. Ji tučtuojau pasikvietė Nadiną ir vi-

saip skatino jų santuoką. Ir ką gi? Ji ne tik sutramdė Lenoksą, bet įsitaisė dar vieną vergę!

Sara papurtė galvą.

- Štai dėl šito jūs apsirinkate. Nadina - ne vergė.

Žeraras nesiginčijo.

- Taip, jūs teisi. Kai tuokėsi su Lenoksu, dar buvo kukli ir tyli mergina. Bet misis Bointon neįvertino jos charakterio jėgos. O Nadina tada dar buvo pernelyg jauna ir nepatyrusi ir negalėjo perprasti misis Bointon kėslų. Ji tik vėliau suprato, kas ir kaip.

- Manote, jau prarado bet kokią viltį?

Daktaras Žeraras gūžtelėjo pečiais.

- Jeigu ji ką nors ir sugalvojo, apie tai niekas niekada nesužinos. Manau, savo planus ji sieja su Kopu. Vyrai jau nuo prigimties yra pavydūs padarai, ir pavydas gali pasirodyti esąs labai patogus ginklas tikslui pasiekti. Tai vienintelis būdas paveikti Lenoksą Bointoną.

- Manote, aš sugebėčiau kaip nors paveikti Raimondą? - Sara stengėsi, kad jos balsas skambėtų kuo abejingiau.

- Taip, manau.

Sara atsiduso.

- Vertėtų pabandyti. Bet, deja, jie išvažiuoja.

Daktaras Žeraras atsisveikino ir nuėjo. Sara susimąsčiusi stovėjo ir žiūrėjo į įprastinę turistų sumaištį. Atvažiuodavo ir nuvažiuodavo mašinos su bagažu. Prie vienos mašinos ji išvydo Nadiną su Lenoksu. Krovė jų daiktus. Pernelyg familiarus storulis vertėjas kalbėjosi su Kerola. Sara praėjo pro juos ir žengė į viešbutį. Hole, susisiautusi šiltu paltu, sėdėjo misis Bointon. Pažvelgusi į ją, Sara pajuto priešiškumą tai piktą sėjančiai moteriai. Kokia valios jėga, koks baisus troškimas valdyti ir visus užgožti - ir būti tik namų tironu! Jeigu tik jos vaikai įmanytų pažvelgti į ją Saros akimis! Kvaila, bejėgė, pikta sena moteris!

Paklususi kažkokiam impulsui, Sara priėjo prie jos.

- Sudie, misis Bointon. Linkiu malonios kelionės.

Senė pažvelgė į ją, nė neslėpdama neapykantos.

Sara tęsė:

- Jūs visaip stengėtės įžeisti mane. Stengėtės sutrukdyti sa-

vo sūnui ir dukrai susidraugauti su manimi. Tai juk kvaila, argi nesuprantate? Manote esanti visagalė, o iš tikrųjų - apgailėtina, juokinga sena moteris. Būdama jūsų vietoje, liaučiausi vaidinusi tokius spektaklius. Žinau, jūs manęs nekęsite po šito pokalbio, bet tikiuosi, kad galbūt vis dėlto susimąstysite. Žinoma, dar ilgai pramogausite panašiu būdu, bet patikėkite - kur kas geriau būti draugiškai ir gerai. O jūs galėtumėte tokia tapti, jeigu tik pasistengtumėte.

Atrodė, misis Bointon suakmenėjo. Ji aplaižė perdžiūvusias lūpas. Burna išvipo... bet ji neištarė nė žodžio.

- Ko tylite? Sakykite ką nors! Nesvarbu ką. Ir pagalvokite apie tai, ką pasakiau.

Pagaliau pasigirdo tylus gergždantis balsas. Moters akys žvelgė kažkur pro Sarą ir kalbėjo, tarsi ne kreipdamasi į Sarą, o į kažką kitą.

- Aš niekada nieko nepamirštu. Žinokite tai. Aš nepamiršiu nieko - nei poelgio, nei vardo, nei veido.

Jos žodžiuose nebuvo nieko ypatinga, bet tonas, kuriuo juos ištarė, privertė Sarą atsitraukti keletą žingsnių. Misis Bointon ėmė juoktis - tai buvo šiurpus juokas. Sara krūptelėjo.

- Vargšė sena moteris... - tik tiek teištarė.

Ir skubiai nudrožė. Prie lifto kone susidūrė su Raimondu Bointonu. Sara tarė:

- Iki pasimatymo. Linkiu gerai praleisti laiką. Galbūt dar kada nors susitiksime, - maloniai nusišypsojusi, ji skubiai praėjo pro jį.

Raimondas liko stovėti kaip įkaltas. Jis taip buvo paskendęs savo mintyse, kad net nepastebėjo trukdąs iš lifto išeiti nedideliam vyrui putliais juodais ūsais. Pagaliau Raimondas susigriebė ir pasitraukė.

- Prašau atleisti, - tarė, praleisdamas vyrą. - Aš užsimąsčiau.

Holo tarpduryje pasirodė Kerola. Ji pribėgo prie brolio.

- Rėjau, nueik Džinės. Mes jau rengiamės išvažiuoti.

- Gerai. Pasakysiu, kad liptų žemyn. - Ir Raimondas įėjo į liftą.

Erkiulis Puaro, pakreipęs į šoną galvą ir keistai sušiaušęs antakius, apmetė jį žvilgsniu. Ir linktelėjo galva, tarsi pritardamas savo mintims. Eidamas holu, žvilgtelėjo į Kerolą ir pasuko prie viešbučio tarnautojo.

- Atleiskite, gal pasakytumėte, kas tie žmonės?

- Jų pavardė - Bointonai. Amerikiečiai.

- Dėkoju, - atsakė Puaro.

Trečiajame aukšte daktaras Žeraras susitiko Raimondą ir Džinevrą. Prie pat lifto Džinevra stabtelėjo ir tarė:

- Rėjau, palauk čia manęs. Tuoj grįšiu, - nudūmė koridoriumi. Pasivijusi Žerarą, dusdama sušnibždėjo:

- Atleiskite, aš noriu su jumis pasikalbėti.

Daktaras Žeraras nustebęs pažvelgė į ją.

Priėjusi arčiau, Džinevra nutvėrė daktaro ranką.

- Jie mane išveža! Tikriausiai nori mane nužudyti!.. Jie man svetimi! Iš tikrųjų mano pavardė ne Bointon, - ji kalbėjo greitai ir padrikai, vis užsikirsdama.

- Galiu pasakyti paslaptį - esu kilusi iš karališkos šeimos. Todėl mane persekioja priešai. Jie nori mane nunuodyti. Padėkite pasislėpti... pabėgti, - mergina nutilo.

Pasigirdo žingsniai.

- Džine!

Džinė gracingai pridėjo pirštą prie lūpų ir, metusi į Žerarą maldaujamą žvilgsnį, nubėgo.

- Einu, Rėjau!

Daktaras Žeraras palingavo galva ir susimąstęs pasuko į savo numerį.

IX skyrius

Tos dienos rytą, kai buvo paskirta kelionė į Petrą, Sara, išėjusi į gatvę, prie viešbučio durų išvydo aukštą diktą moterį arklio veidu, kritiškai žvelgiančią į ne per toliausiai stovinčią mašiną. Tą moterį Sara jau buvo mačiusi viešbutyje.

- Keturiems keleiviams ši mašina per maža! O juk dar va-

žiuos ir vertėjas, - sudirgusi kalbėjo nepažįstamoji turistinės firmos atstovui. - Tuoj pat raskite didesnę.

Atstovas tuščiai stengėsi įtikinti, kad mašina skirta keturių žmonių ir vertėjo pervežimui ir kad didesnė mašina nepatogi keliauti dykuma. Stambioji moteris užgriuvo firmos atstovą kaip sniego lavina. Staiga ji išvydo Sarą.

- Mis King? Aš - ledi Vestholm. Manau, jūs man pritarsite - tokia mašina mums per maža.

Sara ramiai atsakė:

- Iš tikrųjų, būtų patogiau, jeigu mašina būtų didesnė.

Jaunuolis burbtelėjo - tada ir kaina būsianti aukštesnė.

- Niekus šnekat, - griežtai atrėžė ledi Vestholm, - mašinos kaina įtraukta į aptarnavimo sąskaitą, ir aš neleisiu, kad ji būtų padidinta. Jūsų reklaminiame prospekte aiškiai parašyta - mašina bus patogi keliauti. Privalote laikytis sutarties sąlygų.

Pripažinęs savo pralaimėjimą, jaunuolis burbtelėjo bandysiąs ką nors padaryti ir paskubom paliko mūšio lauką.

Ledi Vestholm karingai išpūtusi arkliškas šnerves, žiūrėjo į Sarą.

Ledi Vestholm buvo gerai žinoma figūra politiniuose Anglijos sluoksniuose. Lordui Vestholmui, vidutinio amžiaus apyžioplam perui, tesidominčiam tik medžiokle ir žvejyba, grįžtant iš kelionės po Jungtines Valstijas, jo bendrakeleivė buvo kažkokia misis Vansitart. Netrukus ji ir tapo ledi Vestholm. Pikti liežuviai tarkšdami apie jūrų kelionių pavojus, dažnai pavyzdžiu keldavo tą santuoką. Naujai iškeptoji ledi Vestholm vilkėdavo pusvilnonio audinio drabužius, dėvėdavo bridžkelnes, dresiruodavo šunis ir be jokio gailesčio stūmė savo vyrą į politikos areną. Galų gale įsitikinusi, kad politika nėra lordo Vestholmo gyvenimo esmė ir niekada ja netaps, ji kilniadvasiškai iškėlė savo kandidatūrą į parlamentą. Gavusi daugumą balsų, stačia galva puolė į politikos gyvenimą. Netrukus pasipylė jos karikatūros - tai buvo pirmas pasisekimo ženklas. Tapusi visuomenės veikėja, ji kovojo už patriarchalinę šeimą, skatino labdaringą moterų veiklą ir paskelbė karą lindynėms. Visi ją gerbė, bet niekas nemylėjo.

Ledi Vestholm pergalingai žvelgė į nuvažiuojančią mašiną.

- Kažkodėl vyrai visuomet mano gali apgauti moterį, - tarė ji.

"Tas, kuris pabandytų ją apgauti, turėtų būti labai drąsus vyras", - pagalvojo Sara.

Atėjo daktaras Žeraras. Sara supažindino jį su ledi Vestholm.

- O, aš seniai įsidėmėjau jūsų pavardę, - tarę ledi Vestholm, ištiesdama daktarui Žerarui ranką. - Neseniai Paryžiuje kalbėjausi su profesoriumi Klemensu. Aptarėme vargšų medicininio aptarnavimo klausimus. Klausykite, gal mums geriau pabūti viešbutyje, kol atvažiuos kita mašina? Hole mašinos laukė ketvirtoji jų bendrakeleivė, mis Piers, vidutinio amžiaus mažytė moteris.

- Ką jūs veikiate, mis King?

- Aš gydytoja.

- Puiku, - proteguodama pareiškė ledi Vestholm, - tiktai moterys tegali būti geros specialistės, tikėkite mano žodžiais!

Patogiai įsitaisiusi krėsle, ledi Vestholm tęsė:

- Vyriausiasis komisaras kvietė pas jį apsistoti, bet pasirinkau viešbutį. Čia galiu gyventi nesivaržydama.

Po ketvirčio valandos prie viešbučio privažiavo didelė, nepaprastai komfortabili mašina, ir ledi Vestholm, davusi keletą nurodymų, kaip sudėti bagažą, leido įlipti ir keleiviams.

Pirmasis sustojimas buvo prie negyvos jūros. Po lenčo ledi Vestholm ir mis Piers išėjo pasivaikščioti, daktaras Žeraras taip pat patraukė pasižvalgyti po apylinkes, ir Sara liko viena.

Jai suskaudo galvą ir ji su niekuo nenorėjo bendrauti, kankino sunkiai žodžiais nusakomas ilgesys, visai nebetraukė kelionė, viskas atrodė nepakenčiamai liūdna, kompanionai ją dirgino. Jau gailėjosi važiavusi į Petrą - brangi pramoga, ir nieko gero iš tos kelionės nesitikėjo. Skardus ledi Vestholm balsas ir nepaliaujamas mis Piers čiauškesys veikė nervus. Net daktaras Žeraras kėlė apmaudą. Sara prisiminė Bointonus. Kur dabar jie? Gal išvažiavo į Siriją ir jau Damaske ar Balbeke? Kažin, ką veikia Raimondas? Keista, be galo aiškiai prieš save ji regėjo nervingą jo veidą... Velniava! Kam prisiminti žmones, kurių niekada daugiau nebepamatys! O tas pokalbis su senąja misis Bointon! Kokia jėga tada privertė Sarą prieiti prie jos ir prikalbėti visokių niekų! O jeigu kas

nors girdėjo? Baisu. [illegible] ledi Vestholm buvo kažkur netoli. Sara bandė prisiminti, ką būtent ji sakė: Kažką labai absurdiško... Dieve mano, kokia kvaile aš pasirodžiau! Ir vis per tą misis Bointon!

Įėjo daktaras Žeraras ir bėjėgiškai sudribo krėsle šalia Saros. Šluostydamasis nuo kaktos prakaitą, tarė:

- Sakykit, ką norit - toji moteris verta, kad būtų nunuodyta!

Sara nustebusi pažvelgė į jį.

- Kuri? Misis Bointon?

- Kuo čia dėta misis Bointon? Aš turiu galvoje ledi Vestholm! Tiesiog galva neišneša, kaip vyras iškenčia tiek metų! Aš tai jau seniai būčiau ką nors padaręs!

Sara nusijuokė.

- O jos vyras gerutis. Jis medžioja ir žvejoja.

- Vadinasi, tokiu būdu, naikindamas nekaltas būtybes, patenkina žudymo aistrą.

- Manau, jis labai didžiuojasi savo žmonos aktyvumu.

- Kur gi ne, žinoma: juk ji retai būna namuose.

Paskui Žeraras paklausė:

- Jūs prisiminėte misis Bointon? Nepakenktų ir ją nužudyti. Tai išspręstų visas problemas. Aš manau, dauguma moterų nusipelno panašaus likimo. Ypač senos ir negražios, - jis linksmai mirktelėjo Sarai.

Nusijuokusi Sara sušuko:

- O, jūs tikras prancūzas! Manote, tik jauna ir graži moteris turi teisę gyventi?

Žeraras gūžtelėjo pečiais.

- Mes paprasčiausiai esame dori, dėstydami savo požiūrį ir sprendimus.

- Koks neteisingas gyvenimas, - atsiduso Sara.

- Dėl šito mums nėra ko pergyventi, mis King.

- Šiandien paprasčiausiai esu blogos nuotaikos.

- Natūralu.

- Kodėl manote, kad tai natūralu? - griežtai paklausė Sara.

- Pati lengvai galėtumėte rasti priežastį, jeigu tik panorėtumėte būti dora pati sau.

- Manau, mane veikia mūsų bendrakeleivės, - tarė Sara. - Paprasčiausiai nepakeliu moterų bendrijos, ypač tokių, kaip mis Piers ir ledi Vestholm. Jos mane siutina.

- Tai lengva paaiškinti. Ledi Vestholm yra laiminga ir patenkinta savo gyvenimu. Mis Piers daug metų dirbo guvernante. Pagaliau jai nusišypsojo laimė, gavo nedidelį palikimą, ir štai išsipildė viso gyvenimo svajonė - ji gali pasižvalgyti po pasaulį. O kadangi jums misis Bointon tik ką nušluostė nosį ir jūs jaučiate patyrusi pralaimėjimą, tai visai natūralu, kad jus dirgina laimingi žmonės.

- Gal ir tiesą sakote, - rūsčiai tarė Sara. - Tiesiog stebiuosi jūsų mokėjimu skaityti svetimas mintis. Aš bandau save apgauti, o jūs neleidžiate šito daryti.

Netrukus grįžo jų bendrakeleivės su gidu. Labiausiai nuvargęs atrodė vertėjas, ir jiems važiuojant į Amaną, jis tepajėgė išspausti vos vieną kitą žodį.

Amane buvo vėlai vakare. Apžiūrėjo teatro griuvėsius ir nuėjo į savo numerius. Kitą dieną laukė ilga kelionė per dykumą į Maną.

Išvyko ankstų rytą. Buvo tvanki karšta diena. Kai atėjo laikas sustoti lenčui, kaitra tapo nebepakeliama. Tai atsiliepė ir keliauninkų nuotaikai: ledi Vestholm ir daktaras Žeraras sudirgę ginčijosi apie tarptautines narkotikais prekiaujančias gaujas, mis Piers labai rimtai aiškino Sarai:

- Jūs negalite net įsivaizduoti, kokį malonumą man teikia bendravimas su ledi Vestholm!

- Nejaugi?

Mis Piers, net nepajutusi pašaipos Saros balse, toliau tarškė:
- Labai dažnai jos pavardę užtikdavau laikraščiuose. Juk tik labai protinga moteris gali dalyvauti politiniame gyvenime ir pasiekti savo tikslą. Aš visuomet džiaugiuosi, kai moterys iškyla ir užima deramą vietą.

- Kodėl? - neslėpdama niršulio, paklausė Sara.

Mis Piers akimirką suglumo:

- O, todėl, kad... aš turiu omenyje... - murmėjo ji, - todėl, kad tai nuostabu, jei moteris, ką nors pasiekia.

- Nesutinku, - griežtai tarė Sara. - Man atrodo, reikia džiaugtis kiekvienu žmogumi, nepaisant, ar tai moteris, ar vyras, ko nors gyvenime pasiekiančio. Argi ne?

- Žinoma, žinoma. Jūs teisi.

Truputį švelniau Sara pridūrė:

- Aš nepakenčiu, kai žmonės skirstomi į vyrus ir moteris. Vienos moterys turi nuostabių dalykinių savybių, o kitos - ne. Kai kurie vyrai sentimentalūs ir riboti, o kai kurių - žvitrus protas. Taigi sugebėjimai visų skirtingi, ir skirstyti žmones pagal lytį - paprasčiausiai kvaila.

Mis Piers paraudo ir skubiai pakeitė pokalbio temą.

- Kaip būtų nuostabu, jeigu čia kristų bent menkiausias šešėlis ir įkaitusi saulė netrukdytų mėgautis šituo grožiu.

Sara linktelėjo. "Taip, - pamanė ji, - čia stebėtinai tylu ir ramu: nei žmonių, nei problemų".

Ir tik dabar ji pajuto pagaliau atsikračiusi minčių apie Bointonus, tuos pakeleivius, kurie iš tikrųjų jai visai neturėjo rūpėti.

Ledi Vestholm ir daktaras Žeraras, aptarę narkotikų problemą, užvedė ginčą apie merginas, slaptai pristatomas Argentinos kabaretams. Ledi Vestholm, nežinančiai, kas tai yra humoras, kai kurie Žeraro žodžiai nepaprastai papiktino.

- Metas važiuoti, - keliauninkai išgirdo vertėjo balsą.

Maną jie pasiekė likus valandai iki saulėlydžio. Šiek tiek pailsėję, vėl leidosi į kelią.

Visur aplinkui plytėjo dykuma ir Sara net negalvojo įsivaizduoti, kad jau čia kažkur turi būti Petros uolos. Gal tolėliau, už keliolikos mylių? Rodės keliui nebus galo.

Maža Ain Musos gyvenvietė jau buvo kalnų prieigose. Čia teko palikti mašiną ir sėsti ant arklių - sulysusių, nukankintų kuinų.

Keliauninkai išjojo iš gyvenvietės slidžiu akmenuotu keliu, kai saulė jau slėpėsi už kalnų.

Po ilgos kelionės per kamuojančią kaitrą Sara jautėsi labai pavargusi. Jai atrodė, kad tai sapnas. Kelias, iš abiejų pusių uolų suspaustas, ėjo žemyn. Visą laiką žemyn, raudonų uolų labirintu. Tarpeklis vis siaurėjo, ir Sara pajuto trūkstant oro. Ūmai prisimi-

nė kažkada skaitytas eilutes: “Žemyn, žemyn, į mirties slėnį!” Tamsa gaubė iš visų pusių, ir jau nebuvo galima skirti akmenų spalvos, uolos slinko vis arčiau ir arčiau, o kelionei, rodės, nebus galo. Sara pamanė: “Kažkoks pasakiškas miręs miestas”. Ir vėl prisiminė žodžius: “Mirties slėnis”. Jau taip sutemo, kad teko uždegti žibintus. Uolos nejučia prasiskyrė ir žmonės įjojo į slėnį. Priekyje sužibo žiburiai.

- Štai ir kempingas, - tarė vertėjas.

Arkliai ėmė sparčiau žengti upės senvage. Jau matėsi palapinių eilės, o virš jų, uolose, - daugybė nedidelių olų.

Sara krūptelėjo: prie vienos uolos ji išvydo tamsų siluetą. Kas tai? Stabas? Gigantiška sėdinčio žmogaus figūra? Įsižiūrėjusi moteris suprato, kad figūra atrodo milžiniška vien dėl to, kad apie ją mirguliuoja žiburiai. Bet kas jis, tas sustingęs stabas? Saros širdis ėmė smarkiau plakti. Ji atpažino tą stabą - tai buvo misis Bointon.

X skyrius

Misis Bointon Petroje!

Sunkiai suprasdama, kas darosi, Sara automatiškai atsakinėjo į klausimus: “Ar pietausime dabar?” - “Gal pirmiausia išsimaudysime duše?” - “Kur nori miegoti - palapinėje ar oloje?” - “Žinoma, palapinėje”, - atsakė ji. Sarą krėtė šiurpas vien pagalvojus, kad gali atsidurti šalia misis Bointon.

Pagaliau mis King nusekė paskui tarną haki spalvos kelnėmis ir apdriskusiais marškiniais. Ant galvos jis turėjo juodo šilko nacionalinį apdangalą, gaubiantį kaklą ir klostėmis krentantį ant pečių. Sara pasigrožėjo lengva tarno eisena ir išdidžia galvos laikysena. Europietiška apranga - net tokia apšiurusi - visiškai jam netiko.

“Civilizacija daro tik žalą, - pamanė Sara King. - Ji bejėgė tik prieš žmones, kaip misis Bointon. Jeigu būtų pakliuvusi į laukinių nagus, jie paprasčiausiai būtų ją suėdę jau prieš daugelį metų!”

Sara jautėsi nepaprastai pavargusi. Tiktai po karšto dušo atsigavo ir aprimo.

Susišukavusi ir kritiškai save nužvelgusi veidrodyje, išėjo iš palapinės ir rengėsi lipti žemyn.

- Jūs! Čia? - išgirdo nustebusį balsą ir išvydo sutrikusias Raimondo Bointono akis. Jose spindėjo ne tik nuostaba, bet ir nevaržomas džiaugsmas, tarsi priešais jį būtų atsivėrusios rojaus durys. Šį žvilgsnį Sara atsimins visą gyvenimą.

Jis pakartojo:

- Jūs!

Tas balsas privertė ją krūptelėti.

- Taip, - ramiai atsakė Sara.

Jis priėjo arčiau ir, tarsi netikėdamas akimis, paėmė ją už rankos.

- Nejaugi čia jūs? Iš tikrųjų ne vaiduoklis? Aš taip daug apie jus mąsčiau!

Raimondas tarsi užspringo tais žodžiais. Pagaliau vėl atsigavęs kalbėjo:

- Aš myliu jus... Pamilau tą pačią akimirką, kai išvydau traukinyje. Dabar tai žinau ir noriu, kad jūs irgi žinotumėte. Turite tai žinoti štai kodėl: jeigu aš praeisiu pro jus, arba nutaisysiu miną, kad mes nepažįstami, žinokite - tai ne aš, nes aš savęs nebevaldau. Tai vis dėl to, kad be galo įtempti mano nervai ir mano elgesys nuo manęs nebepriklauso. Kai Ji man įsako, aš neturiu jėgų pasipriešinti. Ar suprantate? Ne? Žinoma, galite mane niekinti...

Sara pertraukė:

- Aš jūsų neniekinsiu.

Jos balsas skambėjo švelniai ir meiliai.

- Vis tiek. Aš privalau priversti save elgtis taip, kaip dera vyrui.

- Ir jūs sugebėsite tai padaryti, - tvirtai tarė Sara.

- Nejaugi? Galbūt...

- Jums pakaks drąsos. Dabar tuo tikiu.

Jaunuolis visas pasitempė. Iškėlė galvą.

- Drąsos? Taip, kaip tik drąsos man visuomet ir trūko.

Jis pasilenkė ir pabučiavo Saros ranką, ir jiedu išsiskyrė.

Po plačiu tentu stovėjo stalas. Priėjusi arčiau, Sara išvydo sėdinčius savo bendrakeleivius. Palydovas pasakojo apie grupę, čia atvykusią prieš dvi dienas:

- Tai amerikiečiai. Jų motina tokia stora, kad tik per didžiausią vargą čionai atsigavo. Ją su krėslu nešė du nešikai. Skundėsi, kad per tokią kaitrą tai buvęs pragariškas darbas.

Sara nejučia įsivaizdavo tą komišką vaizdelį ir nusijuokė. Storasis palydovas pažiūrėjo į ją ir padėkojo akimis. Jam šiandien išpuolė sunki diena: ledi Vestholm ne kartą prie jo kibo ir tik ką vėl išpylė pretenzijas dėl prastos konstrukcijos lovos. Gidas buvo pašėlusiai laimingas, išvydęs bent vieną geros nuotaikos turistę.

- Ha! - sušuko ledi Vestholm. - Anie žmonės juk gyveno kartu su mumis "Saliamono" viešbutyje! Aš iš karto atpažinau jų motiną. Prisimenu, jūs su ja kalbėjotės, mis King.

Sara išraudo jau vien nuo minties, kad ledi Vestholm galėjo nugirsti jos žodžius.

- Dieve, ir kas man tada užėjo? - pasibaisėjo Sara.

Ledi Vestholm dar pridūrė:

- Nė vieno įdomaus žmogaus! Tikra provincija, - ir ji ėmė pasakoti apie susitikimus su garsiais amerikiečiais.

Kadangi tvyrojo nepaprasta, net tose vietovėse retai pasitaikanti kaitra, susitarė ekskursijon traukti ankstų rytą.

Šeštą valandą visi keturi atėjo pusryčių. Bointonų nebuvo regėti.

Ledi Vestholm eilinį kartą apgailestavo, kad nesą vaisių. Gėrė arbatą su kondensuotu pienu ir valgė kiaušinius su persūdyta bekoniena. Pagaliau papusryčiavę išsiruošė į žygį.

Jiems teko dar truputėlį luktelti - apžiūrėti Petros grožybių kartu su jais panoro ir misteris Džefersonas Kopas. Jis atbėgo skarele šluostydamasis gražų, nuo prakaito šlapią veidą.

- Jeigu neprieštarausite, norėčiau prisidėti prie jūsų. Labas rytas, mis King. Labai džiaugiuosi, vėl susitikęs su jumis ir daktaru Žeraru. Kaip čia patinka?

- Labai gražu, bet baisu, - atsakė Sara.

- Aš visuomet stebėdavausi, kodėl Petrą vadina "Raudono-

sios rožės miestu". Skamba labai romantiškai, tačiau dabar galiu pasakyti - man čia visa aplinkuma labiau primena žalią mėsą.

- Taip, iš tikrųjų, čia vyrauja žalios mėsos spalva, - pritarė ledi Vestholm.

Grupė ėmė lėtai kopti į kalną. Juos lydėjo du beduinai. Aukšti liekni vyrai vikriai žengė slidžiu skardžiu, mažoji grupė sunkiai spėjo su jais.

Sara ir daktaras Žeraras puikiai pakėlė aukštį. Šito negalima buvo pasakyti apie misterį Kopą ir ledi Vestholm. O nelaimingąją mis Piers keliose vietose teko tiesiog nešti ant rankų. Jos veidas pažaliavo ir, užmerkusi akis, ji be perstojo kartojo:

- Aš negaliu žiūrėti žemyn, negaliu!

Vienoje vietoje mis Piers net pareiškė grįšianti atgal, bet, žvilgtelėjusi apačion, nutarė verčiau jau kopti į viršų, nors jos veidas dar labiau išblyško.

Daktaras Žeraras kiek išgalėdamas stengėsi padėti mis Piers. Ėjo iš paskos, laikydamas savo lazdą iš prarajos pusės, tarsi sudarydamas turėklo iliuziją, ir moteris prisipažino, kad šitaip jai geriau, ne taip svaigstanti galva.

Šalia Saros, nepaisant didelio svorio, lengvai žingsniavo palydovas. Jis atrodė visai nepavargęs. Sara, sunkiai alsuodama, paklausė:

- Ar čia neatsitinka jokių nelaimių? Turiu omenyje pagyvenusius žmones.

- Beveik visuomet kas nors atsitinka, mis, - liūdnai atsakė Machmudas.

- Tai kodėl čia vedate?

Machmudas gūžtelėjo pečiais:

- Kad patys nori. Jie už tai užmoka ir viską geidžia pamatyti. Beduinai labai patikimi palydovai, bet...

Pagaliau jie įkopė į viršūnę. Iš susižavėjimo Sarai užtraukė kvapą: apačioje, kur tik metė žvilgsnį, matėsi kruvinai raudonos uolos, skaidriame ryto ore jos stūksojo kaip senovės dievų, žvelgiančių į nuodėmingąjį pasaulį, statulos.

- Čia aukojimo vieta, - tarė palydovas, rodydamas įdubą uoloje.

Sara pasitraukė tolėliau ir atsisėdo ant akmens. Susimąsčiusi žvelgė į toli apačioje glūdintį pasaulį. Tas pasaulis plytėjo priešais ją kaip ant delno ir tarsi siūlėsi būti valdomas.

Sara pajuto kažką stovint šalia. Pakėlusi galvą, išvydo daktarą Žerarą.

- Mis King, ar jums neatrodo, kad mūsų kūrėjas išvydo tą patį paveikslą, kai Šėtonas atvedė jį į kalno viršūnę ir iš viršaus parodė pasaulį? Prisimenate aprašymą Naujajame Testamente? Atsimenate, ką jis tada pasakė: "Aš atiduosiu tau visa tai, jeigu pripažinsi mane ir man nusilenksi".

Sara buvo paskendusi savo mintyse ir nieko neatsakė. Daktaras Žeraras pažiūrėjo į ją ir labai nusistebėjo.

- Jūs kažko susimąstėte?

- Taip, aš mąstau apie tą nepaprastą idėją - čia pasirinkti atnašavimo vietą, - ji pasisuko į daktarą, ir Žeraras išvydo susijaudinusį Saros veidą. - Ir apskritai aš manau, kad aukos reikalingos. Žmonės gyvenimui skiria pernelyg didelę reikšmę. Mirtis ne tokia baisi, kaip mes įsivaizduojame.

- Jeigu taip manote, tai nesuprantu, kodėl pasirinkote gydytojos profesiją. Juk mums mirtis visuomet buvo ir bus pikčiausias priešas.

Sara krūptelėjo.

- Taip, tai tiesa. Ir vis dėlto labai dažnai tik mirtis gali išspręsti žmogiškas problemas.

- Mums patogu, kai vienas žmogus aukojasi kitų labui, - rūsčiai tarė Žeraras.

Sara atrėžė:

- Aš visai ne tai turėjau galvoje... - ir nutilo: prie jų priėjo Džefersonas Kopas.

- Nuostabi vieta! Beprotiškai džiaugiuosi, kad atvažiavau. Tiesa, turiu prisipažinti: nors ir misis Bointon vadinu nuostabia moterimi ir žaviuosi jos drąsa leistis į tokią kelionę, tačiau keliauti su ja gana sunku. Ji labai prastai jaučiasi, tikriausiai todėl nesiskaito su kitais žmonėmis, ir jai net neateina į galvą, kad šeima galėjo leistis į pasaulį ir be jos. Ji taip įprato juos visus matyti šalia savęs, kad aš manau, ji...

Misteris Kopas staiga nutilo. Jis išrodė labai sutrikęs ir sudirgęs.

- Žinote, - pagaliau vėl prabilo, - aš kai ką išgirdau apie misis Bointon, ir tai mane labai nuliūdino.

Sara vėl sėdėjo giliai susimąsčiusi. Misterio Kopo balsas skambėjo jos ausyse kaip tolima mūša, žodžių prasmės ji nesuvokė.

Daktaras Žeraras paklausė:

- O ką išgirdote?

- Viešbutyje sutikau damą, kuri papasakojo apie vieną misis Bointon tarnaitę. Ta mergina, - misteris Kopas žvilgtelėjo į Sarą ir ėmė kalbėti tyliau: - ta mergina laukėsi kūdikio. Apie tai sužinojo misis Bointon, bet nieko anai merginai nesakė ir buvo su ja labai maloni. Tačiau likus kelioms savaitėms iki gimdymo, išmetė vargšę už durų.

- Net šitaip?! - neslėpdamas susidomėjimo, paklausė Žeraras.

- Dama, kuri man apie tai pasakojo, - tęsė misteris Kopas, - dievagojosi sakanti tiesą. Nežinau, sutiksite su manimi ar ne, bet aš misis Bointon elgesį vadinu nežmonišku, ir negaliu suprasti...

Daktaras Žeraras neleido jam baigti:

- O jūs pabandykite suprasti. Esu įsitikinęs - incidentas misis Bointon suteikė didelį malonumą.

Misteris Kopas nustebęs pažiūrėjo į jį.

- Ne, sere. Negaliu patikėti. Tai nesuvokiama!

- Mielasis sere, - ramiai tarė daktaras Žeraras, - savo gyvenimą aš pašvenčiau tų keistų procesų, kurie vyksta žmogaus smegenyse, tyrimui. Negalima gyvenimą matyti tik iš vienos pusės - iš puikiosios. Už padoraus ir sutartinio kasdieninio gyvenimo dekoracijos slypi keisti reiškiniai, tokie, pavyzdžiui, kaip mėgavimasis žiaurumu. Bet jeigu jūs pažvelgsite dar giliau į žmogaus sąmonės slaptynes, išvysite ir labai stiprų, net liguistą valdžios troškimą. Ir jeigu šito troškimo nesiseka įgyvendinti, žmoguje dedasi nuostabios permainos, ir jis pagaliau sumano, kaip savo pasiekti, naudojantis įvairiais metodais. Žiauriai elgtis įprantama pamažu, ir pagaliau žmogus tampa šio įpročio vergu.

Misteris Kopas kostelėjo.

- Man atrodo, daktare Žerarai, jūs perdedate. O oras čia iš tiesų dieviškas, - tai taręs, misteris Kopas pasitraukė.

Žeraras nusišypsojo ir pažvelgė į Sarą. Jos veidas buvo griežtas ir paniuręs. "Ji panaši į jauną teisėją, - pamanė daktaras Žeraras, - skelbiant nuosprendį".

Pasigirdo nedrąsūs žingsniai. Prie jų priėjo mis Piers.

- Mes jau rengiamės grįžti, - sučiauškė ji. - O, kaip bijau! Aš nebeturėsiu jėgų nulipti nuo šito kalno. Nors palydovas ir ramina, sako, atgal eisime kitu, lengvesniu keliu.

Atgalinis kelias ėjo pro krioklį. Nors akmenys visą laiką riedėjo iš po keliauninkų kojų, grupė sėkmingai grįžo į stovyklavietę iki lenčo.

Prie didelio stalo po tentu sėdėjo Bointonų šeima. Jie jau buvo bebaigią valgyti.

Ledi Vestholm be galo maloniai tarė:

- Koks nuostabus rytas! Petra - iš tiesų pasakiška vieta.

Kerola - regis, jai buvo skirti ledi Vestholm žodžiai - išsigandusi pažvelgė į pamotę ir tyliai atsakė:

- Taip, taip, iš tiesų.

Ledi Vestholm, matyt, nusprendė, kad išpildė viską, ko reikalauja gero elgesio taisyklės, ir ėmė valgyti.

Per lenčą aptarė dienos planus.

- Aš noriu truputį pailsėti, - tarė mis Piers. - Būgštauju, kad nepervargčiau.

- O aš eisiu pasivaikščioti, - tarė Sara. - Ką jūs rengiatės veikti, daktare Žerarai?

- Keliausiu su jumis.

- Manau pasekti jūsų pavyzdžiu, mis Piers, - pasakė ledi Vestholm. - Pusvalandį paskaitysiu, o paskui tiesiog pagulėsiu. Pasivaikščiosiu vėliau.

Misis Bointon, Lenokso prilaikoma, sunkiai pakilo nuo stalo. Kiek pastovėjusi, tarė:

- Vaikinai, nebūtų pro šalį ir jums pasivaikščiojus.

Visų veidai ištyso iš nuostabos. Pagaliau kažkuris dvejodamas paklausė:

- O kaip jūs, mama?

- Noriu pabūti viena ir paskaityti. Džinė irgi tegu pasiilsi ir pamiega.

- Mama, aš nė kiek nepavargau. Aš irgi noriu eiti.

- Ne, tu pavargai, tau skauda galvą. Tu privalai save saugoti. Aš geriau žinau, ką turi veikti.

- Ne! Aš... - atrodė, ji norėjo maištauti, jos akys iššaukiančiai žvelgė į motiną. Tai truko tik vieną akimirką. Mergina vėl sugležo ir nutilo.

- Kvailas vaikas, - lėtai pasakė misis Bointon. - Eik į palapinę.

Su tais žodžiais, sunkiai žengdama, ji išlindo iš po tento. Visi nusekė misis Bointon iš paskos.

- Dieve mano, - tarė mis Piers, - kokia keista šeima! Ypač motina. Ir koks raudonas jos veidas. Matyt, šlubuoja širdis.

Sara pamanė: “Kodėl senė juos atleidžia? Juk žino, kad Raimondas nori su manimi susitikti. Tai kodėl? Gal tai žabangos?”

Ši mintis jai nedavė ramybės po lenčo nuėjus į savo palapinę atvėsti ir persivilkti suknelės. Dar naktį, prisiminusi pokalbį su Raimondu, Sara suprato jį mylinti ir norinti jam padėti.

Kai Sara lindo iš palapinės, buvo penkiolika minučių ketvirtos. Po tentu sėdėjo ledi Vestholm. Nepaisydama kaitros, ji vilkėjo tvido kostiumu. Ant ledi Vestholm kelių gulėjo karališkosios komisijos biuletenis. Daktaras Žeraras šnekučiavosi su mis Piers prie jos palapinės. Mis Piers rankose laikė knygelę su daug žadančiu pavadinimu “Meilės paieškos”.

- Aš manau, kad gulėti tuoj po valgio labai nesveika, - aiškino mis Piers, - tai kenkia virškinimui.

Aptarus šią problemą, ji tuoj pat perėjo prie kitos:

- Kaip malonu per tokią kaitrą sėdėti po tentu. O jūs tik pažiūrėkite į tą pagyvenusią damą! Argi jai galima kaitintis saulėje?

Visi pažvelgė ten, kur rodė mis Piers. Kaip ir vakar, misis Bointon, primenanti sustingusį Budą, vieniša sėdėjo prie savo olos.

- Vieną kartą vis dėlto leido saviškiams išeiti vieniems. Tai kažkas nauja. Ką dar ji sumanė? - paklausė daktaras Žeraras.

- Aš kaip sykis apie tai irgi pagalvojau, - atsakė Sara.

- Rodos, mes pasidarėme labai įtarūs. Eime su Bointonais.

Palikę mis Piers - ji troško baigti skaityti knygą, - jie skubinosi pasivyti nedidelę žmonių grupelę, tik ką išėjusią iš kempingo. Matė - Bointonai laimingi ir linksmi. Visus buvo apėmęs svaiginantis laisvės jausmas.

Sara ėjo su Kerola ir Lenoksu. Daktaras Žeraras nesivaržydamas plepėjo su Raimondu, tik Nadina ir Džefersonas Kopas žingsniavo truputį atsilikę.

Staiga daktaras Žeraras stabtelėjo ir niūriai tarė:

- Prašau man atleisti, turiu grįžti.

Sara nustebusi pažvelgė į jį.

- Kas atsitiko?

- Eilinis karštinės priepuolis. Aš pasijutau blogai jau per lenčą.

- Manote, sergate maliarija? - paklausė Sara.

- Taip. Turiu grįžti ir išgerti cinino. Tikiuosi, šį kartą priepuolis nebus labai stiprus. Tą baisią ligą pasigavau Konge.

Sara susirūpinusi paklausė:

- Gal man eiti su jumis?

- Ne, ačiū. Visuomet su savimi vežiojuosi vaistų. Apmaudu, bet ką darysi! O jūs iškylaukite.

Sara susirūpinusi žiūrėjo į tolstančią daktaro figūrą, bet netrukus, pagavusi Raimondo žvilgsnį, nusišypsojo, ir daktarą Žerarą bemat pamiršo.

Po kurio laiko Sara ir Raimondas atsiskyrė nuo kitų ir atsisėdo pailsėti šešėlyje.

- Kuo jūs vardu? - kiek patylėjęs, paklausė Raimondas. - Žinau tik pavardę.

- Sara.

- Ar galiu jus taip vadinti?

- Žinoma.

- Sara, papasakokite ką nors apie save.

Atsišliejusi į uolą, ji ėmė pasakoti apie savo gyvenimą Jorkšyre: apie tetą, kuri ją išaugino, apie savo šunis. Raimondas irgi papasakojo apie save, o paskui abudu nutilo.

- Man reikia grįžti, - tarsi kažką svarbaus atsiminęs, staiga tarė Raimondas. - Ne, ne, ne kartu su jumis. Aš noriu pareiti vie-

nas. Turiu kai ką padaryti. Turiu pasikalbėti. Kai sau įrodysiu esąs ne bailys, tada man nebus gėda ateiti pas jus ir paprašyti pagalbos. Galbūt teks paprašyti paskolinti pinigų.

Sara nusišypsojo.

- Labai džiaugiuosi, kad jūs ėmėte realiai žiūrėti į gyvenimą. Galite manimi pasikliauti.

- Bet pirmiausia aš pats kai ką turiu padaryti.

- Ką?

Raimondas apniuko.

- Pats sau turiu įrodyti esąs drąsus. Dabar arba niekad.

Ir jis skubėdamas nuėjo.

Sara palydėjo akimis tolstančią figūrą. Raimondo žodžiai ją suneramino ir išgąsdino. Trumpą akimirką Sara pasigailėjo nėjusi kartu su juo, bet tuoj pat iškoneveikė save už tokį ketinimą. Raimondas norėjo įsitikinti savo tik ką įgyta drąsa, veržėsi ją įrodyti. Tai buvo jo teisė.

Kai Sara grįžo į stovyklą, saulė jau leidosi. Artėjančiose sutemose ji išvydo misis Bointon vis dar tebesėdinčią prie olos angos, ir krūptelėjo nuo tos nejudrios figūros vaizdo. Sara pagreitino žingsnį ir nuėjo prie tento žemutiniu keliu.

Ledi Vestholm susikaupusi mezgė mėlyną megztinį. Mis Piers anemiškomis neužmirštuolėmis siuvinėjo servetėlę ir atidžiai klausėsi ledi Vestholm kalbos, į šipulius daužančią skyrybų reformos įstatymą. Aplinkui šmirinėjo tarnai, ruošdami stalą vakarienei. Tolimiausiame tento kampe buvo įsitaisę Bointonai. Atėjo įsižeidęs Machmudas. Jis norėjo jiems aprodyti apylinkes, bet kempinge nė vieno neradęs. Kaip apmaudu!

Sara nuramino storulį, sakydama, kad jie ir taip puikiausiai praleidę laiką, ir nuėjo į savo palapinę persirengti prieš vakarienę. Pakeliui stabtelėjo prie daktaro Žeraro palapinės ir šūktelėjo:

- Daktare Žerarai!

Niekas neatsakė. Praskleidusi užuolaidą, žvilgtelėjo vidun. Daktaras Žeraras gulėjo lovoje. Nutarusi, kad jis miega, Sara tyliai nuėjo.

Netrukus tarnas pranešė, kad vakarienė jau patiekta. Sara nuskubėjo prie tento. Visi jau sėdėjo prie stalo, išskyrus daktarą Že-

rarą ir misis Bointon. Pakviesti misis Bointon pasiuntė tarną. Netrukus kilo bruzdesys, du persigandę tarnai pribėgo prie palydovo ir susijaudinę ėmė kažką kalbėti arabiškai. Machmudas sutrikęs apsižvalgė, atsistojo ir išlindo iš užstalės. Sara priėjo prie jo.

- Kas atsitiko? - paklausė.

- Abdulas sako, kad senoji ledi labai serganti - ji nejuda, - atsakė Machmudas.

- Einu pažiūrėti.

Sara taip greitai ėjo prie misis Bointon olos, kad storasis vertėjas niekaip su ja nespėjo. Priėjusi prie krėsle kūpsančios moters, Sara pasilenkė ir paėmė jos ranką, norėdama patikrinti pulsą. Netrukus mis King atsitiesė. Jos veidas buvo baltas kaip drobulė.

Ji apsigręžė ir skubiausiai nuėjo prie tento.

- Atleiskite, Lenoksai, - sunkiai ištarė Sara, - misis Bointon mirė. Sara pajuto, kad jos balsas skamba nenatūraliai. Ji smalsiai žiūrėjo į tuos, kuriems ši žinia atnešė laisvę.

XI skyrius

Pulkininkas Kerberis sėdėjo už stalo. Nusišypsojęs svečiui, pakėlė taurę.

- Išgerkime už nusikaltimą.

Erkiulis Puaro mirktelėjo, tarsi pritardamas geram tostui. Jis tik ką atvyko į Almaną ir pulkininkui Kerberiui įteikė rekomendacinį pulkininko Reiso laišką. Kerberiui buvo smalsu susipažinti su visame pasaulyje garsiu žmogumi, kurį taip gerbė ir vertino jo senas bičiulis Reisas.

- Mes parodysime jums visas čionykštes įdomybes, - kalbėjo pulkininkas Kerberis, riesdamas ūsų galiukus. Pulkininkas buvo pliktelėjęs, mėlynakis, neaukšto ūgio, labai nerūpestingai apsirengęs vyras. Jis nė per nago juodymą nepriminė karininko, ir visa išvaizda bei elgesys, regis, niekaip nesiderino su disciplina. Tačiau Transjordanijoje Kerberis buvo valdžia!

- Čia yra labai įdomių vietų, žinoma, jeigu tai jus domina, - tarė pulkininkas Kerberis.

- Mane domina viskas.

- Tai pats teisingiausias požiūris į gyvenimą. Ar niekada nepagalvojote apie tai, kad mūsų darbo specifika visur mus persekioja?

- Tiesą sakant, nelabai supratau, ką norėjote pasakyti.

- Gerai, kitaip suformuluosiu klausimą. Ar jums taip nebūna: atvažiuojate kur nors ilsėtis, o staiga susiduriate su daugybe nusikaltimų ir išvystate kalną lavonų?

- Taip atsitikdavo gana dažnai.

Pulkininkas Kerberis atsistojo ir kalbėjo toliau:

- Reikalas tas, kad ir čia rado lavoną, ir tai mane nė kiek nedžiugina.

- Lavoną? Čia?

- Taip. Čia, Amane. Sena amerikietė. Su šeima išvyko į Petrą. Kelias sunkus, dar kaitra, senosios moters silpna širdis, o toks krūvis, įtampa - štai ji ir pakratė kojas.

- Ji mirė Amane?

- Ne. Petroje. Kūną jau atvežė čia.

- Ak taip!

- Viskas labai natūralu, tik...

- Kas - tik?

Pulkininkas Kerberis sutrikęs pasiglostė plikę.

- Tik man atrodo, kad jos šeimynėlė bus prikišusi savo ranką.

- Kodėl taip manote?

Tiesiai neatsakęs, pulkininkas Kerberis tarė:

- Labai nemaloni senė. Nedidelis nuostolis. Visų nuomonė tokia - jos mirtis tik į naudą. Šiaip ar taip, labai sunku ką nors įrodyti, nes visa šeima laikosi išvien. Niekas nenori kokių nors komplikacijų. Žinoma, paprasčiausia - išsiųsti juos namolei. Aš kažkada pažinojau vieną gydytoją. Jo manymu, dauguma pacientų iškeliauja į aną pasaulį prieš laiką. Jis sakė, kad tais atvejais, kai nėra įrodymų, triukšmo geriau nekelti.

Pulkininkas ir vėl paglostė plikę.

Puaro atidžiai pažvelgė į Kerberį: kaklaraištis nusisukęs, kojinės nusmukusios, švarkas perdrėkstas ir dėmėtas, bet už to iš-

viršinio nevalyvumo slypėjo valinga ištvermė, analitinis protas, mokėjimas kruopščiai parinkti faktus ir pašnekovui padaryti įspūdį.

- Aš žmogus kruopštus ir nemėgstu netvarkos, - tarė pulkininkas.

Erkiulis Puaro niūriai linktelėjo.

- Ar ten nebuvo gydytojo?

- Buvo. Du. Vienas sirgo maliarija. Kita - jauna mergina, tik ką baigusi koledžą, tačiau gerai išmananti savo darbą. Ši mirtis nėra kažkokia keista. Sena moteris su silpna širdimi... Jau seniai ji sistemingai mito vaistais. Staigi mirtis nė kiek nestebina.

- Tai kas jus neramina, mano drauge?

Pulkininkas Kerberis, tarsi ko išsigandęs, pažvelgė į Puaro.

- Ar jums ką nors byloja Teodoro Žeraro pavardė?

- Žinoma. Garsus savo srities specialistas.

- Beprotnamių specialistas, - patikslino pulkininkas Kerberis. - Sakysim, kad ir toks atvejis: trisdešimt aštuonerių metų vyras staiga ima manyti esąs Kenterberio arkivyskupas. Niekas, išskyrus daktarą Žerarą, negalės paaiškinti, kodėl taip atsitiko.

- Nėra abejonių, daktaras Žeraras - visų pripažintas autoritetas, ypač tiriant stiprios neurozės formas, - nusišypsojo Puaro. - O ką, ar daktaras linkęs vertinti Petros atsitikimą kaip tik šiuo požiūriu?

Pulkininkas papurtė galvą.

- Jeigu būtų taip, aš nesikrimsčiau. Ne, daktaras Žeraras pateikė mums tik faktus, ir jeigu jie jus domina...

- Be abejo, domina.

- Puiku. Aš paskambinsiu ir pakviesiu Žerarą. Galėsite pats su juo pasikalbėti.

Kai pulkininkas telefonu pasikalbėjo su daktaru Žeraru, Puaro paklausė:

- Kokia tai šeima, kas jie?

- Bointonai. Du sūnūs, vienas iš jų vedęs - žmona labai maloni protinga moteris. Dvi dukros. Irgi labai dailios, bet absoliučiai skirtingos. Jaunesnioji pernelyg nervinga, nors tai, galimas daiktas, didelių pergyvenimų rezultatas.

- Bointonai, - susimąstęs pakartojo Puaro. - Įdomu. Labai įdomu.

Pulkininkas įsmeigė į jį klausiamą žvilgsnį, bet kadangi Puaro nieko daugiau nepridūrė, tarė:

- Visiškai aišku, kad motina buvo paprasčiausia vampyrė - savo gniaužtuose ji stipriai laikė visus namiškius, juk visas turtas priklausė jai, nei vienas neturi nė penio.

- Tai labai įdomu! O kokios testamento sąlygos?

- Pasidomėjau ir tuo. Po jos mirties pinigai vaikams padalijami po lygiai.

Kiek patylėjęs, Puaro paklausė:

- Ar visi įtraukti į testamentą?

- Nežinau. Čia ir yra keblumas. Galbūt tai visos šeimos rankų darbas, o galbūt kurio nors vieno. Nieko nežinau. Tik prielaidos, ir daugiau nieko. O galbūt tai ir supuvusio kiaušinio neverta. Man reikalinga jūsų nuomonė, jūs - profesionalas. O štai ir Žeraras!

Į kambarį neskubėdamas įėjo daktaras Žeraras. Pasisveikinęs su pulkininku, jis susidomėjęs sužiuro į Puaro.

Kerberis supažindino:

- Erkiulis Puaro. Mes ką tik aptarėme Petros įvykį.

- Ak, taip, - daktaras Žeraras atidžiai pažiūrėjo į Puaro. - Ar tai jus sudomino?

- Nepaprastai domiuosi tokiomis bylomis.

Pulkininkas kreipėsi į Žerarą:

- Gal su mumis išgersite?

Jis įpylė viskio su soda ir pasiūlė Žerarui, kitą taurę pasiūlė Puaro, bet šis papurtė galvą. Pastatęs taurę ant stalo, pulkininkas Kerberis paklausė:

- Tai nuo ko pradėsime?

- Man atrodo, - Puaro kreipėsi į Žerarą, - kad pulkininkui šis įvykis ne prie širdies.

- Čia didžiausia mano kaltė. Aš galiu ir apsirikti, pulkininke, - tarė daktaras.

Kerberis krenkštelėjo ir tarė:

- Prašyčiau išdėstyti visus faktus Puaro.

Daktaras Žeraras pradėjo iš tolo, dar nuo tų aplinkybių, kurios susiklostė prieš keliaujant į Petrą. Jis trumpai apibūdino visus Bointonus ir papasakojo apie jų nervinės įtampos būklę. Puaro klausėsi labai atidžiai. Paskui Žeraras papasakojo apie pirmą atvykimo į Petrą dieną, smulkiausiai aiškindamas, kodėl jis vienas grįžęs į kempingą.

- Pajutau stiprų maliarijos priepuolį, - pasakojo jis, - todėl nutariau susileisti chinino.

Puaro linktelėjo. Daktaras Žeraras tęsė:

- Vos ne vos nusigavau iki kempingo. Kaip tyčia, niekaip neradau savo vaistinėlės. Pagaliau radau, bet man pasirodė, kad ji buvo perkelta į kitą vietą. O atidaręs pamačiau - nėra švirkšto. Viską išverčiau, bet švirkšto taip ir neradau. Todėl išgėriau chinino miltelių ir atsiguliau.

Žeraras patylėjo ir pridūrė:

- Apie misis Bointon mirtį mes sužinojome tik vakare. Kadangi krėslas buvo gilus, tai moteris sėdėjo visai natūraliai, ir tik tarnui nuėjus pakviesti vakarienės (tai buvo pusę septynių), paaiškėjo, kad ji jau mirusi.

Žeraras smulkiai nupasakojo olos padėtį ir per kokį nuotolį ji buvusi nuo tento.

- Mis King labai atidi gydytoja. Ji pirmoji apžiūrėjo kūną ir konstatavo mirtį. Žinodama, kad mane kankina priepuolis, nenorėjo manęs trukdyti. Apskritai, jau nieko nebebuvo galima ir padaryti, misis Bointon buvo negyva.

- Kiek laiko buvo praėję nuo mirties?

Žeraras lėtai tarė:

- Nemanau, kad mis King būtų atkreipusi į tai dėmesį. Ji paprasčiausiai dėl to net nesusimąstė.

- O kokiu laiku misis Bointon paskutinį kartą regėjo gyvą? - paklausė Puaro.

Kostelėjęs pulkininkas Kerberis paėmė nuo stalo popieriaus lapą.

- Misis Bointon šnekučiavosi su ledi Vestholm ir mis Piers tuoj po 16.00. Lenoksas Bointonas kalbėjosi su savo pamote maždaug 16.30. Misis Nadina Bointon turėjo su ja ilgą kalbą apie

16.35. Kerola Bointon, kaip teigia liudininkai, prie jos priėjo tuoj po 17.10. Džefersonas Kopas, jų šeimos draugas, grįžęs iš pasivaikščiojimo su ledi Vestholm ir mis Piers, matė ją miegančią. Bet jis prie jos nepriėjo ir nesikalbėjo. Tai buvo maždaug 17.40. Matyt, Raimondas Bointonas buvo paskutinis, kuris matė ją dar gyvą. Grįžęs iš iškylos, jis priėjo su ja pasikalbėti apie 17.50. Ją rado negyvą 18.30.

- Tarp 17.50, kai su ja kalbėjosi misteris Raimondas Bointonas, ir 18.30, kai ją rado mirusią, prie jos niekas nebuvo priėjęs?

- Kiek pavyko išsiaiškinti, ne.

- Bet vis dėlto kažkas galėjo prieiti? - nesiliovė Puaro.

- Nemanau. Nuo 18.00 iki 18.30 kempinge buvo labai gyva: zujo tarnai, po aikštelę ir palapines vaikščiojo turistai, ir niekas iš jų nematė, kad kas nors būtų priėjęs prie misis Bointon.

- Vadinasi, Raimondas Bointonas iš tikrųjų buvo paskutinis, ją gyvą matęs žmogus? - paklausė Puaro.

Daktaras Žeraras ir pulkininkas susižvalgė.

Pulkininkas ėmė belsti pirštais į stalą.

- Čia ir prasideda visa velniava. Tęskite, Žerarai.

- Kaip jau sakiau, Sara King, apžiūrėjusi misis Bointon kūną, nemanė esant būtina nustatyti tikslaus mirties laiko. Ji paprasčiausiai pasakė, kad moteris mirusi neseniai, bet kai kitą dieną aš savo iniciatyva pabandžiau patikslinti šį faktą ir priminiau, kad paskutinis, kas galėjo ją regėti gyvą, buvo Raimondas Bointonas, ir kad tai buvo prieš šešias, mis King man pasakė, kad tai absoliučiai neįmanoma, nes tuo laiku misis Bointon tikriausiai jau buvo mirusi.

Puaro nustebęs kilstelėjo antakius.

- Keista. Labai keista. O ką sako Raimondas Bointonas?

Pulkininkas Kerberis griežtai atsakė:

- Jis prisiekinėja, kad jo motina buvusi gyva. Jis prie jos priėjęs ir taręs: "Aš grįžau. Tikiuosi, tu gerai praleidai laiką?" Ji atsakydama kažką murmtelėjusi, ir jis nuėjęs į savo palapinę.

Puaro sėdėjo ir mąstė.

- Įdomu, labai įdomu. Prašau pasakyti, ar jau buvo tamsu?

- Saulė leidosi.

- Įdomu, - pakartojo Puaro, - o kada jūs, daktare Žerarai, apžiūrėjote kūną?

- Tik kitą dieną. Tiksliau kalbant, devintą valandą ryto.

- O jūsų manymu, kada moterį ištiko mirtis?

Prancūzas gūžtelėjo pečiais.

- Jau buvo praėję pernelyg daug laiko. Kai mane apklausė, aš tegalėjau pasakyti, kad mirtis ją ištiko prieš dvylika ar aštuoniolika valandų. Kaip suprantate, iš to menka nauda.

- Tęskite, Žerarai. Papasakokite visa kita, - tarė pulkininkas.

- Rytą atsikėlęs, radau savo švirkštą ant stalo už flakonų. Jūs, žinoma, galite pasakyti, kad išvakarėse paprasčiausiai jo nepastebėjau. Tiesa, labai prastai jaučiausi, mane krėtė karštinė, ir apskritai dažnai žmogus ieško kokio nors daikto, kuris guli panosėje, o nemato. Tačiau galiu prisiekti, kad tą vakarą švirkšto ten nebuvo.

- Yra dar šis bei tas įdomaus, - į pokalbį įsikišo pulkininkas.

- Taip, dar du gana svarbūs faktai. Ant mirusiosios rankos pastebėjau žymę, kokia paprastai lieka po injekcijos. Duktė paaiškino, kad misis Bointon įsidūrusi adata.

- Kuri duktė? - susijaudinęs paklausė Puaro.

- Jos duktė, Kerola.

- Taip, taip, tęskite.

- Ir paskutinis faktas. Aš netyčia žvilgtelėjau į savo vaistinėlę ir išvydau - dingęs digitoksinas.

- Digitoksinas? - paklausė Puaro. - Tai širdies preparatas?

- Taip. Šį preparatą gamina iš paprasčiausios rusmenės. Didesnė dozė labai nuodinga. Prancūzijoje digitoksiną gana plačiai vartoja.

- Kuo pavojinga didelė dozė?

- Paraližuoja širdį ir žmogus miršta akimoju. Nustatyta, kad mirtina suaugusio vyro dozė - keturi miligramai.

- O misis Bointon - nesveika širdis?

- Taip, ir ji vartojo preparatus, kurių sudėtyje yra digitalio.

- Labai įdomu, - vėl pasakė Puaro.

- Jūs turite omenyje tai, kad ji galėjo mirti, išgėrusi per didelę savo vaistų dozę? - paklausė pulkininkas.

aiškiai žinoti, kas ir kaip vyko. O jūs, daktare Žerarai? Tik ką įkalčius jūs pavadinote neįtikėtinais. Gal ir taip. Bet nejaugi liksite patenkintas, jeigu ši byla taip ir pakibs ore?

- Misis Bointon buvo sunkus ligonis, - lėtai tarė daktaras Žeraras, - šiaip ar taip, netrukus ji būtų mirusi. Gal po savaitės, mėnesio ar metų.

- Vadinasi, jūs linkstate prie minties, kad nieko nebūtų daroma? - spyrė Puaro.

Žeraras tęsė:

- Be jokių abejonių, jos mirtis yra išsigelbėjimas visai šeimai - jie atgavo laisvę. Jie nėra kvaili žmonės, ir dabar galės tapti pilnaverčiais visuomenės nariais. Aš manau, kad misis Bointon mirtis - tik į gera.

Puaro ir vėl pakartojo:

- Vadinasi, jūs patenkintas ir sutinkate viską palikti ramybėje?

- Ne, - Žeraras stuktelėjo kumščiu į stalą. - Aš nesutinku su tokia traktuote! Esu gydytojas, pratęs kovoti už gyvybę, o ne ją naikinti. Todėl nors ir manau, kad misis Bointon mirtis palengvino kitų žmonių gyvenimą, mano sąžinė ir gydytojo etika stoja prieš žmogžudystę. Labai blogai, džentelmenai, kai žmogus miršta anksčiau negu skirta.

Puaro nusišypsojo. Atsirėmęs į kėdės atkaltę, jis patenkintas klausėsi šių daktaro Žeraro žodžių, kurių kantriai laukė per visą pokalbį.

Kerberis ramiai tarė:

- Jis prieš žmogžudystę. Puiku. Aš irgi jų nemėgstu, - pulkininkas atsistojo ir įsipylė viskio.

- O dabar, - tęsė jis, - grįžkime prie svarbiausio klausimo: ką daryti? Mums nepatinka ši situacija. Bet mes esame priversti su ja taikstytis. Nėra ko triukšmauti, jeigu esame nepajėgūs kažką įrodyti.

Žeraras palinko prie Puaro ir paklausė:

- O kokia jūsų nuomonė, mesjė Puaro? Juk jūs - profesionalas.

Puaro neskubėjo atsakyti. Jis kruopščiai į krūvelę dėjo degtukus. Pagaliau tarė:

- Norite sužinoti mano nuomonę apie tai, kaip nužudė misis Bointon?

Žinoma, jeigu laikysimės nuomonės, kad ji nužudyta, o nemirė savo mirtimi. Kaip ir kada ją nužudė? O taip pat visą tiesą apie šią bylą?

- Taip, aš labai norėčiau žinoti.

Puaro lėtai tarė:

- Aš nematau priežasčių, kliudančių atsakyti į šiuos klausimus.

Pulkininkas Kerberis iš nuostabos net išsižiojo.

- Įdomu! Kokiu būdu?

- Metodiškai analizuodamas ir tikrindamas įkalčius. O taip pat mąstydamas.

- Tai man patinka! - sušuko Kerberis.

- O taip pat nagrinėdamas žmonių psichologines galimybes.

- Va, tai kaip tik daktarui Žerarui! - ironizavo pulkininkas. - Ir po to, kai išanalizuosite visus parodymus, juos apmąstysite, o paskui pažaisite psichologija, lyg koks fokusininkas mums greitutėliai ištrauksite iš skrybėlės triušį? Va, čia tai bent!

- Jausčiausi pralaimėjęs, jeigu negalėčiau šito padaryti, - ramiai atsakė Puaro.

Pulkininkas Kerberis atidžiai pažvelgė į seklį. Dabar jo žvilgsnis pasidarė įdėmus. Jis žiūrėjo į Puaro, sverdamas ir vertindamas kiekvieną jo žodį.

- Na, o ką jūs pasakysite, daktare Žerarai?

- Turiu prisipažinti, negarantuoju, kad pasiseks, tačiau žinau - mesjė Puaro yra puikus specialistas.

- Esu pamalonintas, - mažasis žmogus kukliai nusišypsojo.

Pulkininkas kostelėjo.

- Pirmiausia turime išsiaiškinti, - ėmė kalbėti Puaro, - ar žmogžudystę įvykdė visa Bointonų šeima, ar tai vieno kurio darbas. Antra, reikia pamąstyti, kuris iš jų galėjo tai padaryti.

- Bet juk jūs pats girdėjote, ką sakė Raimondas Bointonas?

- Taip, - tarė Puaro. - Tie žodžiai, kuriuos aš girdėjau, ir tai, kad jo parodymai prieštarauja jaunosios moters-gydytojos parodymams, stato jį į pirmąją kaltinamųjų eilę. Jis buvo paskutinis,

matęs misis Bointon gyvą. Taip jis sakosi. Saros King žodžiai šitam teiginiui prieštarauja. Sakykite, ar tik čia nepasireiškia kokia nors simpatija, žmogiški jausmai? Suprantate, ką turiu omenyje?

Žeraras linktelėjo.

- Būtent taip ir yra.

- Ak, štai kas! Vadinasi, toji be galo savarankiška jauna moteris, brunetė gazelės akimis ir nuostabiais plaukais, ir yra Sara King?

Daktaras Žeraras nustebęs pažvelgė į jį.

- Taip. Jūs puikiai apibūdinote.

- Regis ją mačiau "Saliamono" viešbutyje. Ji kalbėjosi su Raimondu Bointonu. Po to pokalbio jis buvo toks sutrikęs, kad stovėjo lyg stulpas ir neleido man išeiti iš lifto. Teko net tris kartus paprašyti, kad duotų kelią - tik tada išgirdo.

Truputį pagalvojęs, Puaro tęsė:

- Ką gi, pradėsime nuo Saros King parodymų. Daktare Žerarai, sakykite savo nuomonę: ar Raimondas Bointonas lengvai galėjo įvykdyti žmogžudystę?

Daktaras Žeraras neskubėdamas atsakė:

- Jūs turite galvoje - iš anksto sumanytą žmogžudystę? Taip, manau, jis šitą galėjo padaryti, bet tik su viena sąlyga - turėjo jausti be galo didelę emocinę nervų įtampą.

- Ar ši sąlyga egzistavo?

- Savaime suprantama. Kelionė į užsienį suintensyvino nervų įtampą, o ir šiaip jie visą laiką gyveno įtemptais nervais. Keliaudami akivaizdžiai išvydo, koks didelis jų ir kitų žmonių gyvenimo kontrastas. Jeigu kalbėsime apie Raimondą Bointoną...

- Sakykite!

- Jam iškilo papildomų komplikacijų, kadangi susižavėjo Sara King.

- Jis tarsi rado papildomų motyvų? Ir įgijo papildomą stimulą?

- Tai jau taip.

Pulkininkas Kerberis kostelėjo.

- Toji frazė "Nejaugi nesupranti, kad ją reikia nužudyti" buvo skirta kažkam kitam, žmogui, su kuriuo jis kalbėjosi.

- Teisingai, - tarė Puaro. - Aš šito nepamiršau. Taigi, su kuo jis galėjo kalbėtis? Be abejonių, su kažkuo iš savo šeimos. Bet su kuo? Daktare, ar negalėtumėte smulkiau apibūdinti kitų šeimos narių psichologinę būseną?

Žeraras tuoj pat atsakė:

- Kerola Bointon buvo tokios pat, kaip ir Raimondas, maištingos nuotaikos, stipriai nerviškai sudirgusi. Lenoksas Bointonas protesto stadiją kažkada jau buvo pergyvenęs ir dabar buvo be galo apatiškas, pakrikęs. Jis tenorėjo vieno - užsidaryti savyje, savo vidaus pasaulyje ir neregėti, kas dedasi aplinkui.

- O jo žmona?

- Jo žmona, nors ir labai nelaiminga, nerodė jokių psichinių konflikto ženklų. Man atrodo, ji buvo priėjusi ribą: kiekvieną akimirką galėjo kažkam ryžtis.

- Kam?

- Sakysim, palikti vyrą.

Žeraras perpasakojo pokalbį su Džefersonu Kopu.

Puaro linktelėjo.

- O ką pasakysite apie jaunesniąją dukrą? Rodos, jos vardas Džinevra?

Žeraras liūdnai tarė:

- Labai sutrikusios psichikos. Jau pasireiškia šizofrenijos simptomai. Negalėdama pakelti slogios aplinkos, paniro fantazijos pasaulyje. Ją kankina persekiojimo baimė, ir ji įsivaizduoja esanti priešų gaudoma princesė. Įprasta situacija.

- Ar tai pavojinga?

- Labai. Kaip taisyklė, tai skatina griebtis žudynių. Tokios būklės žmonės žudo ne todėl, kad būtina žudyti, o gindamiesi nuo tariamų priešų, žudo, kad patys nebūtų nužudyti. Jiems atrodo, jog elgiasi teisingai.

- Vadinasi, jūs manote, kad Džinevra Bointon galėjo nužudyti savo motiną?

- Taip. Tik abejoju, kad ji galėjo nužudyti tokiu būdu. Šių ligonių gudrybės būna labai primityvios ir akivaizdžios. Pasaky-

siu dar daugiau - aš esu beveik įsitikinęs, kad mergina būtų pasirinkusi kur kas efektyvesnį būdą.

- Bet šiaip ar taip, ji pakliūva į įtariamųjų tarpą? - paklausė Puaro.

- Žinoma.

- O kada žmogžudystė buvo įvykdyta? Ar manote, kad kiti šeimos nariai žino, kas tai padarė?

- Jie tikriausiai žino, - išsprūdo pulkininkui. - Jeigu aš kada ir buvau sutikęs žmonių, aiškiai bandančių kažką nuslėpti, tai - Bointonai!

- Mes juos priversime kalbėti, - griežtai tarė Puaro. - Ir ne tardydami, o paprasčiausiai kalbėdamiesi. Tada žmonės dažniausiai sako tiesą, lengviau atveria širdį ir mažiau nervuojasi. Gali pameluoti vieną kartą, du kartus, net tris, bet nepajėgūs meluoti visą laiką, ir tokiu būdu dienos švieson išplaukia tiesa.

- Jūsų žodžiuose yra teisybės, - sutiko Kerberis ir tiesiai paklausė:

- Norite su jais pasikalbėti? Vadinasi, imatės šitos bylos?

Puaro linktelėjo ir tarė:

- Ką gi, kalbėkime atvirai. Suprantu, jūs trokštate žinoti tiesą, ir aš ryžtuosi ją pasakyti. Bet atsiminkite, net jei ir išsiaiškinsiu teisybę, galbūt neturėsiu jokių įrodymų, kad bylą galėtume perduoti teismui. Ar sutinkate?

- Visiškai, - atsakė pulkininkas. - Pirmiausia aš noriu žinoti tiesą, o paskui jau mano reikalas spręsti - reikalingas teismas ar ne. Šiaip ar taip, bus aišku... ir jokio triukšmo.

Puaro nusišypsojo.

- Štai dar kas, - tarė Kerberis. - Viską reikia daryti labai greitai. Aš negaliu tų žmonių užlaikyti neribotą laiką.

Puaro ramiai atsakė:

- Jums teks juos palaikyti dvidešimt keturias valandas. Rytoj vakare viską pasakysiu.

Pulkininkas Kerberis griežtai pažiūrėjo į jį:

- Ar tik ne per daug savimi pasitikite?

- Aš puikiai žinau, ką sugebu, - ramiai atsakė Puaro.

- Ką gi, - suglumęs murmtelėjo pulkininkas, - imkitės darbo.

XIII skyrius

Sara King atidžiai žiūrėjo į Erkiulį Puaro: į kiaušinį panaši galva, didžiausi ūsai, madingas kostiumas ir įtartinai juodi plaukai. Jos žvilgsnis bylojo - nelabai pasitiki šituo žmogumi.

- Tai kaip, madmuazele, ar jūs patenkinta?

Sara išraudo pastebėjusi ironišką žvilgsnį.

- Prašau atleisti, - murmtelėjo ji ir pasijuto nejaukiai.

- Ar jau gerai mane apžiūrėjote?

Sara nusišypsojusi tarė:

- Dabar jūsų eilė.

- Galite nepergyventi - neketinu šito daryti.

Puaro kalbos tonas truputį ją baugino. Sara vėl atidžiai pažvelgė į Puaro. Šis susikaupęs suko ūsus. Atgavusi savitvardą, Sara tarė:

- Regis, aš nelabai suprantu mūsų pokalbio prasmę?

- Argi daktaras Žeraras nepaaiškino?

Sara apniuko.

- Aš ir jo aiškinimo nesuprantu. Rodos, jis mano...

- "Kažkas patręšę Danų valstybėje..."

Nekreipdama dėmesio į Šekspyro dramos citatą, ji perklausė:

- Kodėl kilo visas tas triukšmas?

- Turime žinoti tiesą.

- Jūs kalbate apie misis Bointon mirtį?

- Taip.

- Ar neatrodo, kad be reikalo keliate vėją?

Jūs į viską žvelgiate iš savo profesinio taško. Todėl natūralu...

Puaro baigė sakinį už ją:

- Todėl natūralu, kad aš matau nusikaltimą visur, kur tik atsiranda koks pretekstas, ar ne?

- Taip, galimas daiktas.

- Ar jums nekyla jokių abejonių dėl misis Bointon mirties priežasčių?

Sara gūžtelėjo pečiais.

- Jeigu būtumėte buvęs Petroje, suprastumėte: kelionė labai varginanti ir pagyvenusiems žmonėms su silpna širdimi be galo pavojinga.

- Todėl tai, kas atsitiko, jums atrodo visai natūralu?

- Žinoma. Tiesiog nesuprantu daktaro Žeraro pozicijos. Juk jis nieko nežinojo, gulėjo maliarijos priepuolio paguldytas. Aš vertinu jį kaip specialistą, bet šiuo atveju, man atrodo daktaras Žeraras apsirinka. Jeigu valdžia abejojo mano išvadomis, Jeruzalėje galima padaryti skrodimą.

Patylėjęs Puaro tarė:

- Mis King, yra vienas faktas, apie kurį daktaras Žeraras jums nieko nesakė.

- Koks?

- Iš daktaro Žeraro vaistinėlės dingo digitoksinas.

- Gal neapsižiūrėjo?

Puaro gūžtelėjo pečiais.

- Jūs esate gydytoja, madmuazele, ir puikiai žinote, kad medikai visuomet elgiasi labai rūpestingai su tokiais stipriais vaistais.

- Taip. Apie tai nėra nė ko kalbėti. Bet tuo metu daktarą Žerarą kankino stiprus maliarijos priepuolis.

- Tai tiesa.

- Ar bent nujaučia, kuriuo laiku vaistai galėjo dingti?

- Daktaras Žeraras atidaręs vaistinėlę tą patį vakarą, kai atvykęs į Petrą. Galva tiesiog plyšusi, ir jis norėjęs ko nors išgerti nuo galvos skausmo. Rytą vėl atidaręs vaistinėlę, ketindamas paimti vaistų. Yra beveik įsitikinęs, kad digitoksinas buvęs.

- Jūs pasakėte "beveik".

- Taip, kiekvienas doras žmogus tokiu atveju šiek tiek abejoja.

Sara linktelėjo.

- Savaime aišku, sunku pasikliauti žmonėmis, kurie tariasi niekada neklystą. Bet nepaisant to, mesjė Puaro, įkaltis labai menkas ir, man atrodo...

Puaro vėl už ją baigė sakinį:

- Jums atrodo, kad aš, imdamasis šios bylos, paklausiau kažkieno blogo patarimo?

- Atvirai šnekant, taip.

Puaro nusišypsojo.

- Erkiulis Puaro, norėdamas papramogauti, žaidžia detektyvą?

- Nenorėjau jūsų įžeisti.

- Madmuazele, jūs ginate Bointonų šeimą?

- Tikriausiai. Jie daug iškentėjo ir daugiau nebeturi kentėti.

- Vadinasi, jų motina buvo tironė, piktas genijus ir šeimai geriau, kad ji mirė?

- Aš visiškai sutinku su tokia formuluote.

- O aš - ne. Man vienas ir tas pats - nužudytas šventasis ar monstras. Faktas lieka faktu - žmogui atimta gyvybė! Visuomet sakiau ir sakysiu: aš nepateisinu žmogžudystės.

- Kodėl sakėte - "žmogžudystės"? - Sara giliai atsiduso.

- Kuo remiatės, šitaip sakydamas? Jūsų išvados labai neįtikinamos! Daktaras Žeraras irgi abejoja.

Puaro ramiai atsakė:

- Bet egzistuoja kiti įkalčiai, madmuazele.

- Kokie? - jos balsas skambėjo piktai.

- Injekcijos žymė nužudytosios rankoje. Ir dar pokalbis, kurį atsitiktinai pats savo ausimis girdėjau Jeruzalėje. Tai buvo vėlai vakare, ir aš priėjau prie lango, norėdamas jį uždaryti. Galiu pažodžiui pakartoti. Išgirdau Raimondą Bointoną tariant: "Nejaugi nesupranti, kad reikia ją nužudyti".

Puaro matė - raudonis išmušė Saros veidą.

- Jūs tai girdėjote?

- Taip.

Mergina sustingo. Pagaliau tarė:

- Ir reikėjo kaip tik jums nugirsti tą pokalbį!

- Taip kartais atsitinka. Dabar suprantate, kodėl reikia tyrimo?

- Jeigu taip, tai jūs teisus, - sutiko Sara.

- Ar man padėsite?

- Žinoma, - abejingai atsakė Sara, tačiau jos akys žiūrėjo į Puaro šaltai ir priešiškai.

Puaro nusilenkė.

- Ačiū, madmuazele. Dabar paprašysiu papasakoti savo žodžiais, kas įvyko tą dieną.

Sara susimąstė.

- Rytą aš išėjau į ekskursiją. Bointonai su mumis nėjo. Juos išvydau tik per lenčą. Atkreipiau dėmesį - misis Bointon nuotaika buvo neįprastai pakili.

- Ar paprastai ji būdavo kitokios nuotaikos?

- O, taip, - šyptelėjusi atsakė Sara.

Po to ji papasakojo apie tai, kad misis Bointon išsiuntusi visą šeimą pasivaikščioti.

- Tai irgi buvo neįprasta?

- Taip, ji visuomet juos laikė ant pavadėlio prie savęs.

- Manote, kad staiga ją ėmė graužti sąžinė?

- Ne, nemanau.

- Tai kaip galite paaiškinti tokį senosios poelgį?

- Aš sutrikau ir padariau išvadą - tai savotiškas katės žaidimas su pelėmis.

- Nelabai suprantu, ką norėjote pasakyti, madmuazele.

- Katė mėgaujasi, paleisdama pelę iš savo nagų, o paskui ir vėl ją sugaudama. Panašiai mąstė ir misis Bointon. Nutariau, kad ji sumaniusi kažkokią naują velniavą.

- O kas buvo po to?

- Bointonai išėjo.

- Visi?

- Ne. Džinevros misis Bointon neišleido. Liepė jai pasilikti ir ilsėtis.

- Ar Džinevra norėjo pasilikti?

- Ne. Ji troško eiti su visais, bet į jos norą niekas nekreipė jokio dėmesio. Jai įsakė, ir ji pakluso. Kiti išėjo, ir po kurio laiko mudu su daktaru Žeraru prisijungėme prie jų.

- Kuriuo laiku tai buvo?

- Apie pusę keturių.

- O kur buvo misis Bointon?

- Nadina, jaunesnioji Bointon, ją pasodino į krėslą prie olos.

- Tęskite.

- Mes pasivijome Bointonus ir ėjome visi kartu. Po kurio laiko daktaras Žeraras pasakė turįs grįžti į stovyklą. Jis atrodė tikras ligonis, ir aš pamačiau, kad jį krečia karštinė. Pasisiūliau palydėti, bet jis atsisakė ir stovyklon grįžo vienas.

- Kelintą valandą tai buvo?

- Apie ketvirtą.

- O ką veikė likusieji?

- Mes ėjome toliau.

- Ar laikėtės drauge?

- Iš pradžių - taip. Vėliau išsiskyrėme. Nadina Bointon ir misteris Kopas nuėjo į vieną pusę, Kerola, Lenoksas, Raimondas ir aš - į kitą.

- Ar visą laiką taip ėjote?

- Ne. Mudu su Raimondu prisėdome pailsėti. Paskui jis nuėjo į stovyklą ir aš likau viena. Apie pusę šešių ir aš nutariau grįžti. Kempinge buvau šeštą.

- Ar praėjote pro misis Bointon?

- Ne, tik mačiau ją tebesėdinčią savo krėsle.

- Ar tai nepasirodė keista?

- Ne. Kai mes atvažiavome, ji sėdėjo lygiai tokia pat poza.

- Aišku. Prašyčiau pasakoti toliau.

- Aš priėjau prie tento. Ten jau buvo visi susirinkę, išskyrus daktarą Žerarą. Aš nuėjau į savo palapinę, nusiprausiau ir grįžau. Vakarienė jau buvo patiekta, ir tarnas nuėjo pakviesti misis Bointon. Netrukus jis parbėgo ir pasakė, kad ji susirgusi.

Aš pašokau nuo stalo ir nukūriau pas ją. Misis Bointon sėdėjo kaip sėdėjusi, bet ją palietusi supratau - nebegyva.

- Ir neabejojate, kad ji mirė natūralia mirtimi?

- Nė trupučio. Girdėjau, jos buvusi silpna širdis, nors konkrečiau apie kokią nors ligą niekas nekalbėjo.

- Ir jūs nutarėte, kad ji mirė, sėdėdama savo krėsle?

- Taip.

- Ir nesišaukė pagalbos?

- Kartais taip atsitinka. Misis Bointon galėjo numirti net miegodama. Galimas daiktas, ji snaudė. Po lenčo beveik visi nuėjo

pailsėti ir pamiegoti. Jeigu ji ir būtų šaukusi pagalbos, niekas nebūtų išgirdęs.

- Kaip seniai ji buvo mirusi?

- Manau, nuo mirties buvo praėjusi daugiau kaip valanda. Nors... Ji sėdėjo prie stipriai įkaitusių akmenų, todėl kūnas neatašo.

- Jūs pasakėte - nuo mirties buvo praėjusi daugiau kaip valanda. O ar žinote, madmuazele King, kad Raimondas Bointonas kalbėjosi su ja prieš pusvalandį iki to jis teigia ją buvus gyvą.

Nepakeldama akių, ji papurtė galvą.

- Tikriausiai jis apsirinka. Raimondas kalbėjosi su ja anksčiau.

- Ne, madmuazele, jis neapsirinka.

Sara pažvelgė į Puaro, ir jis vėl pastebėjo jos keistai sučiauptas lūpas.

- Žinoma, - tarė Sara, - aš neturiu didelės patirties, bet šį bei tą išmanau ir galiu teigti, kad tada, kai apžiūrėjau misis Bointon, ji jau buvo mirusi ne mažiau kaip prieš valandą.

- Tai - jūsų versija, ir jūs jos laikysitės?

- Tai - tiesa.

- Tai prašyčiau paaiškinti, kodėl misteris Bointonas sakosi kalbėjęsis su motina, jeigu iš tikrųjų ji buvo mirusi?

- Neįsivaizduoju. Galbūt jis neturi laiko nuovokos? Šioje šeimoje - visi pernelyg nervingi.

- Madmuazele, o ar jūs su jais kalbėjotės?

Apsiniaukusi Sara tylėjo.

- Aš kalbėjausi tik su Raimondu Bointonu traukinyje ir su Kerola Bointon - prie Omaro mečetės bei savo numeryje. Tiesa, kitą rytą trumpai šnektelėjau su misis Nadina Bointon ir tik misis Bointon mirties dieną mes drauge iškylavome.

- O ar su pačia misis Bointon kalbėjotės?

Sara iškaito.

- Taip, aš persimečiau su ja keliais žodžiais tą dieną, kada jie išvažiavo iš Jeruzalės.

Nelauktai ji išpyškino:

- Aš pasirodžiau kaip paskutinė kvailė!

Puaro tardė taip originaliai, kad, pati to nenorėdama, Sara perpasakojo visą pokalbį.

Matyt, tas pokalbis Puaro sudomino.

- Aš manau, kad šiuo atveju svarbų vaidmenį vaidino misis Bointon proto sandara. Jūs esate pašalinė stebėtoja, todėl jūsų nuomonė labai svarbi.

Sara tylėjo. Vos prisiminus aną pokalbį, ją išpylė karštis.

- Ačiū, madmuazele. Dabar noriu pasikalbėti su kitais.

Sara atsistojo.

- Atleiskite, mesjė Puaro... Ar galiu paklausti...

- Žinoma, žinoma.

- Ar negalime pasikalbėti po skrodimo? Tada tiksliai žinosite, pasitvirtino jūsų spėlionės, ar ne.

Puaro išdidžiai pareiškė:

- Čia ir slypi Erkiulio Puaro metodo esmė.

Sučiaupusi lūpas, Sara išėjo iš kambario.

XIV skyrius

Kaip transatlantinis laineris įplaukia į uostą, taip kambarin įplaukė ledi Vestholm. Farvateryje biceno mis Amabela Piers.

- Žinoma, mesjė Puaro, - sugriaudėjo ledi Vestholm, - būsiu laiminga, jums padėdama, kiek tik leis mano jėgos. Aš esu tos nuomonės, kad panašiais atvejais kiekvieno visuomenės nario pilietinė pareiga...

Samprotavimai apie pareigą galėjo gerokai užtrukti, bet Puaro pasisekė įterpti savo klausimą.

- O, kuo puikiausiai prisimenu tą dieną. Mes su mis Piers padarysime viską, ką tik galėsime, ir jums padėsime.

- O, taip, žinoma, - beveik ekstazės apimta, išspaudė mis Piers. - Tokia tragedija! Numirė akimirksniu!

- Ar negalėtumėte aiškiau papasakoti, kas vis dėlto įvyko?

- Žinoma, - globėjiškai pareiškė ledi Vestholm. - Po lenčo aš nutariau truputį pailsėti, nes rytmetinė ekskursija gerokai mane išvargino. Negalėčiau pasakyti, kad būčiau labai pervargusi - aš

retai pavargstu. Atvirai kalbant, aš net nežinau, kas tai yra nuovargis. Kai žmogus daug dirba visuomenės labui, jis turi...

Puaro vėl pasisekė mikliai užduoti klausimą.

- Taip, ką aš čia... Taigi, nutariau pailsėti, ir mis Piers pasekė mano pavyzdžiu.

- O, taip, - vėl atsiduso mis Piers, - aš labai pavargau per tą ekskursiją. Toks pavojingas kelias, nors, tiesa, ir gan įdomus. Aš, žinoma, ne tokia stipri, kaip ledi Vestholm...

Puaro pabandė grįžti prie pokalbio esmės

- Vadinasi, po lenčo jūs abidvi nuėjote į savo palapines?

- Taip.

- O misis Bointon sėdėjo prie olos?

- Taip, jos marti padėjo jai atsisėsti ir nuėjo.

- Jūs abidvi ją matėte?

- O, taip, - sušnibždėjo mis Piers, - misis Bointon ola - kaip tik priešais. Ne, truputį aukščiau...

Ledi Vestholm patikslino:

- Olos iškaltos plačiame, terasą primenančiame upelyje. Kitame jo krante - irgi palapinės ir stalas po dideliu tentu - ten mes valgydavome. Mano ir mis Piers palapinės buvo prie pat tento, tik mis Piers dešinėje pusėje, o mano - kairėje. Palapinės atgręžtos į iškyšulį. Tiesa, iki jo gana toli.

- Kokie du šimtai jardų?

- Galbūt.

- Štai aš turiu kempingo planą, kurį nubraižiau jūsų palydovo Machmudo padedamas.

Ledi Vestholm tuoj tarstelėjo, kad planas tikriausiai būsiąs nubraižytas netiksliai - juk tas žmogus, tas Machmudas, be galo abuojas!

- Viską, ką jis mums pasakojo, aš tikrinau pagal žinyną. Ir ką manote? Jis du kartus apsiriko!

- Iš mano plano aiškėja, - tarė Puaro, - kad šalia misis Bointon olos buvo įsitaisęs jos sūnus Lenoksas su žmona.

Raimondas, Kerola ir Džinevra Bointonai gyveno palapinėse, kurios yra kaip tik po iškyšuliu, tik gerokai dešiniau, priešais tentą. Į dešinę nuo Džinevros palapinės stovėjo daktaro Žeraro

palapinė, o greta jos - mis King palapinė. Iš kitos pusės, į kairę nuo tento, gyvenate jūs ir misteris Kopas. Mis Piers palapinė buvo dešiniau nuo tento. Teisingai?

Ledi Vestholm teko pripažinti, kad planas nubraižytas teisingai.

- Ačiū. Dabar gana aišku. Prašyčiau pasakoti toliau.

Nuolankiai nusišypsojusi, ledi Vesthol, tęsė:

- Maždaug be ketvirčio ketvirtą aš nuėjau pas mis Piers, ketindama pakviesti pasivaikščioti. Ji sėdėjo prie palapinės ir skaitė. Mes susitarėme išeiti po pusvalandžio, kai saulė jau taip baisiai nebespigins. Grįžau į savo palapinę ir skaičiau. Skaičiau kokias dvidešimt penkias minutes. Užvertusi knygą, vėl nuėjau pas mis Piers. Ji jau buvo apsirengusi, ir mudvi išėjome. Atrodė, stovykloje visi miegojo, tik misis Bointon sėdėjo viena vienužė, ir aš pasiūliau nueiti pas ją ir pasidomėti, ar ko nereikia, o tik po to eiti pasivaikščioti.

- Taip, taip, kaip tik taip jūs pasielgėte, - atsakė ledi Vestholm.

- O ji buvo tokia nedėkinga, tokia šiurkšti! - supykusi tarė mis Piers.

Puaro sužiuro į pašnekoves.

- Mes ėjome kaip tik pro iškyšulį, - paaiškino ledi Vestholm, - ir aš kreipiausi į misis Bointon, paklausdama, ar jai nereikalinga mūsų pagalba. Ir įsivaizduojate, mesjė Puaro, - ji nieko neatsakė, tik prunkštelėjo! Taip į mus pažiūrėjo, tarsi būtume mėšlo krūva po jos kojomis.

- Ir kaip ji nesigėdijo! - susijaudinusi sušuko mis Piers ir išraudo.

- Turiu prisipažinti, - tęsė ledi Vestholm, kad po to aš pasakiau netaktišką pastabą jos adresu.

- Kokią pastabą?

- Aš pasakiau mis Piers, kad senė tikriausiai girta. Iš tikrųjų, misis Bointon elgesys buvo labai keistas. Ir ne tik tą dieną. Manau, to priežastis - alkoholis.

Puaro pasistengė nukreipti pokalbį kita linkme.

- Argi tą dieną ji elgėsi kitaip? Sakysim, per lenčą?

- Ne, - pagalvojusi atsakė ledi Vestholm. - Manau, tokio tipo amerikietėms panašus elgesys yra būdingas.

- Ji labai šiurkščiai elgėsi ir su tarnu, - tarė mis Piers.

- Taip, ir aš tai pastebėjau. Tas tarnas iš tiesų ją dirgindavo. Nepakeliamai sunku bendrauti su tarnais, kurie angliškai nesupranta nė žodžio, bet kai keliauji, tenka susitaikyti su daugybe nepatogumų.

- O kas tas tarnas? - paklausė Puaro.

- Vienas iš beduinų, kempinge aptarnavusių turistus. Misis Bointon pasiuntė jį kažko atnešti, o jis, matyt, atnešė ne tai, ko buvo prašomas. Žinoma, aš nežinau apie ką jiedu kalbėjosi, bet misis Bointon nepaprastai ant jo supyko. Vargšelis atšoko kaip nuplikytas, o ji, vis kažką murmėdama, net lazda užsimojo.

- O gal girdėjote, ką ji pasakė?

- Ne, mes buvome pernelyg toli. Bent jau aš negirdėjau, o jūs, mis Piers?

- Aš irgi negirdėjau. Tikriausiai liepė kažką atnešti iš savo jaunesniosios dukters palapinės, o gal ji buvo nepatenkinta, kad jis įėjo į dukters palapinę. Negaliu pasakyti.

- O kaip tas tarnas atrodė?

Mis Piers papurtė galvą.

- Sunku apibūdinti. Iš tolo visi arabai man panašūs.

- Jis buvo aukštesnis nei vidutinio ūgio, - tarė ledi Vestholm, - ir ant galvos nešiojo nacionalinį apdangalą. Be to, vilkėjo labai apdriskusias, sulopytas kelnes. Ir apskritai kažkoks netikša.

- Ar atpažintumėte?

- Vargu. Mes nematėme jo veido - buvo per toli. Be to, mis Piers visiškai teisi: jie visi labai panašūs.

- Įdomu, - susimąstęs tarė Puaro, - jis taip supykdė misis Bointon?

- Tie arabai iš tikrųjų kartais labai nervuoja, - tarė ledi Vestholm. - Antai vienas paėmė mano batelius, nors aš ir stengiausi paaiškinti - žinoma, gestais, - kad batelius valausi pati.

- Aš irgi visuomet batus pats valausi, - išdidžiai pareiškė Puaro, - ir vežiojuosi su savimi batų valymo reikmenis bei rūbų šepetį.

- Aš taip pat, - netikėtai ledi Vestholm balse suskambo žmogiška intonacija.

- Nes šitie arabai neturi nė menkiausio supratimo, kaip valyti drabužius.

- Tiesą sakote! Aš nepakenčiu nešvaros, - ledi Vestholm žvilgsnis tapo karingas. Ji pridūrė:

- O kokios musės siaučia turguose! Tiesiog baisu!

- Gerai, gerai. - Puaro balsas skambėjo lyg kažkuo nusikaltusio žmogaus. - Mes būtinai turime sužinoti, ko iš to tarno norėjo Bointon. Prašome pasakoti toliau.

- Tada tęsėme iškylą. Netrukus sutikome daktarą Žerarą. Jis atrodė tikras ligonis, vos vilko kojas. Aš iš karto supratau - karštinė.

- Jis visas virpėjo, - savo trigrašį įterpė mis Piers.

- Mačiau, prasideda maliarijos priepuolis, - tęsė ledi Vestholm. - Pasisiūliau palydėti iki palapinės ir duoti chinino, bet daktaras atsakė chinino turįs ir grįšiąs vienas.

- Vargšelis, - tarė mis Piers, - baisu žiūrėti, kai pats gydytojas taip serga.

- Mes ėjome toliau, - tęsė ledi Vestholm, o paskui prisėdome pailsėti. Mis Piers sukniaukė:

- Taip buvau pavargusi po rytinės ekskursijos, taip pavargusi...

- Aš niekada nepavargstu, - pakartojo ledi Vestholm. - Paprasčiausiai nebuvo prasmės toliau eiti. Prieš akis atsivėrė nuostabus vaizdas.

- Jūs matėte visą kempingą?

- Taip.

- Tai buvo tiesiog pasakiškas paveikslas, - vėl sukudakavo mis Piers. - Mūsų kempingas, apsuptas raudonų uolų...

- Tame kempinge labai prastai aptarnavo, - ledi Vestholm šnervės karingai išsipūtė. - Aš būtinai kelsiu šį klausimą vyriausybėje. Be to, abejoju, ar jie filtruoja ir virina vandenį, o tai daryti būtina.

Puaro kostelėjo.

- Ką bevaikščiodamos sutikote?

- Misterį Lenoksą Bointoną ir jo žmoną. Jie kaip sykis praėjo pro mus - grįžo į kempingą.

- Ar jie ėjo drauge?

- Ne. Misteris Bointonas ėjo priekyje truputį siūbuodamas. Susidarė toks įspūdis, kad jį ištikęs saulės smūgis.

- O ką jis veikė, grįžęs į stovyklą? - paklausė Puaro. Pagaliau mis Piers pavyko užbėgti ledi Vestholm už akių:

- Misteris Bointonas priėjo prie savo motinos.

- Kiek laiko su ja buvo?

- Minutę, gal dvi.

- Taip, truputį ilgiau nei minutę, - tarė ledi Vestholm. - Paskui nuėjo į savo būstą, o vėliau nulipo prie tento.

- O jo žmona?

- Ji grįžo maždaug po penkiolikos minučių. Stabtelėjusi užkalbino mus, ir mes truputį paplepėjome.

- Ji palieka labai malonų įspūdį, - tarė mis Piers.

- Ji ne tokia, kaip kiti tos šeimos nariai, - apibendrino ledi Vestholm.

- Ar matėte ją grįžtančią į kempingą?

- Taip. Ji priėjo ir pasikalbėjo su savo uošve. Paskui iš savo olos atsinešė kėdę ir atsisėdo šalia. Jos kalbėjosi apie dešimt minučių.

- O paskui?

- Paskui ji nunešė kėdę atgal ir atėjo prie tento. Ten jau sėdėjo jos vyras.

- Kas buvo vėliau?

- Vėliau prie mūsų priėjo tas keistasis amerikietis. Rodos, jo pavardė Kopas. Jis pasakė, kad kiek tolėliau yra įdomūs senovinių statinių griuvėsiai, ir mes nuėjome pažiūrėti.

- Tai buvo be galo įdomu,- pripažino mis Piers.

- Netrukus grįžome. Buvome maždaug be dvidešimties šešios.

- Ir misis Bointon vis dar tebesėdėjo ten, kur ją matėte išeidamos?

- Taip.

- Ar su ja kalbėjotės?

- Ne. Tiesą sakant, aš į ją nekreipiau ypatingo dėmesio.

- O ką darėte po to?

- Aš nuėjau į savo palapinę, persimoviau batelius ir, pasiėmusi savo mėgiamos arbatos paketėlį, nuėjau prie tento. Paprašiau užvirinti vandens ir paruošti arbatos man ir mis Piers. Iki vakarienės buvo likęs pusvalandis, ir tarnai jau dengė stalą.

- Kas dar buvo po tentu?

- Misteris ir misis Bointonai ir Kerola Bointon.

- O misteris Kopas?

Ledi Vestholm kostelėjo.

- Man atrodo, jis darosi įkyrus. Žinoma, kelionėje sunku laikytis nuošalėje nuo žmonių, bet su kai kuriais tiesiog nenori bendrauti. O amerikiečiai dažniausiai šito nesupranta.

Puaro nusišypsojo.

- Esu įsitikinęs, kad jums nesunku atsikratyti nepageidaujamųjų.

- Taip, aš moku rasti išeitį iš bet kokios situacijos, - patenkinta atsakė ledi Vestholm. Ji nepajuto ironijos Puaro žodžiuose.

- Kas buvo vėliau?

- Kiek pamenu, netrukus atėjo Raimondas Bointonas ir toji rudaplaukė mergina. Paskutinė atėjo mis King. Kai padavė vakarienę, vienas tarnas nuėjo pakviesti misis Bointon. Grįžo labai susijaudinęs ir ėmė kažką arabiškai aiškinti palydovui. Girdėjau minint misis Bointon pavardę ir supratau - ji susirgusi. Mis King pasišovė kartu su palydovu nueiti pas ją. Netrukus ji grįžo ir pranešė, kad misis Bointon mirusi.

- Kaip reagavo Bointonų šeima?

Regis, abi damos akimirką sumišo. Pagaliau ledi Vestholm tarė:

- Sunku pasakyti. Jie... jie buvo absoliučiai ramūs. - Ledi Vestholm balsas jau nebebuvo toks savimi pasitikintis kaip pirma.

- Sutrikę! - tarė mis Piers. Bet tai buvo labiau panašu į spėjimą, negu į teigimą.

- Paskui jie visi nuėjo su mis King, - toliau pasakojo ledi Vestholm, - likome tik mudvi su mis Piers. Aš nekenčiu vulgaraus smalsumo.

- Puaro pastebėjo - mis Piers mįslingai pažiūrėjo į ledi Vestholm.

- Vėliau - baigdama pasakojimą, tarė ledi Vestholm, - kai grįžo mis King ir palydovas, aš įsakiau pateikti vakarienę tik mums keturiems, kad Bointonai galėtų vėliau ramiai pavakarieniauti be pašalinių akių. Tuoj po vakarienės nuėjau į savo palapinę. Mis King ir mis Piers pasekė mano pavyzdžiu. Misteris Kopas pasiliko. Manau, lūkuriavo Bointonų, norėdamas pasiūlyti savo pagalbą. Štai viskas, ką žinau.

- Ar mis King pranešus apie senosios mirtį, visa Bointonų šeima nuėjo su ja?

- Taip, tai yra, ne. Liko rudaplaukė mergina. Prisimenate, mis Piers?

- Taip, aš tai labai gerai pamenu.

- Ką ji veikė? - paklausė Puaro.

Ledi Vestholm nustebusi pažvelgė į jį.

- Ką turite omenyje? Kiek pamenu, ji nieko neveikė.

- Aš turiu omenyje - gal siuvinėjo ar skaitė? Ar buvo susijaudinusi? Ar ką nors sakė?

Ledi Vestholm paniuro.

- Ji...ji, kiek pamenu, paprasčiausiai sėdėjo, ir tiek.

- Ji laužė sau pirštus, - netikėtai įsiterpė mis Piers, - aš šitą labai gerai atsimenu. Man jos taip pagailo, ir aš pamaniau: vargšelė, kaip pergyvena. Tiesa, iš jos veido šito nebuvo matyti... Vieną kartą, - tęsė mis Piers, - aš lygiai taip pat, nesuvokdama, ką daranti, suplėšiau pinigus. Tada labai pergyvenau: spėsiu į traukinį ar ne? Mat smarkiai susirgo teta, ir aš labai sielvartavau. Užuot suplėšiusi telegramą, sudraskiau pinigus.

Aiškiai nepritardama mis Piers pašaliniams samprotavimams, ledi Vestholm abejingai paklausė:

- Ar dar galiu kuo padėti, mesjė Puaro?

Ledi Vestholm žodžiai tarsi pabudino Puaro iš susimąstymo.

- Dėkoju, jūsų informacija labai vertinga.

- Aš turiu puikią atmintį, - išdidžiai tarė ledi Vestholm.

- Beje, dar norėjau paprašyti, ledi Vestholm, - tarė Puaro.

- Sėdėkite taip, kaip dabar sėdite ir neatsigręžkite. Pasakyki-

te, kuo apsirengusi mis Piers? Ar jūs neprieštaraujate, mis Piers?

- Ne, ne, prašom, - sušnibždėjo Piers.

Ledi Vestholm gūžtelėjo pečiais ir raukydamasi tarė:

- Mis Piers vilki drobinio audinio baltą suknelę su rusvais ruoželiais, persijuosusi odiniu diržu iš raudonų, baltų ir smėlio spalvos juostelių, mūvi šilkines kojines ir raiščiais suvarstomus batelius. Kairiosios kojinės išbėgusios akys.

Ant jos kaklo - karneolio karoliai, o sagė su perlu. Ant dešiniosios rankos trečiojo piršto - žiedas su netikru skarabiejumi. Ant galvos - rusva fetro skrybėlaitė. - Patylėjusi abejingai paklausė: - Ar tęsti?

Puaro skėstelėjo rankomis.

- Žaviuosi jumis, madam. Jūsų pastabumas nusipelno didžiausio pagyrimo.

- Aš retai kada praleidžiu ir mažiausią detalę.

Ledi Vestholm atsistojo. Jos išvaizda buvo išdidi. Linktelėjusi išėjo. Mis Piers irgi pakilo ir jau taikėsi eiti, bet Puaro tarė:

- Luktelkite valandėlę, madmuazele.

- Klausau? - mis Piers pakėlė į jį akis.

Pasilenkęs Puaro paklausė:

- Matote tą puokštę ant stalo?

- Taip, - sutrikusi atsakė mis Piers.

- Ar pamenate, - kai jūs įėjote, aš čiaudėjau?

- Taip.

- O gal jūs kartais pamenate - uosčiau tas gėles ar ne?

- Ne, ko gero, nepamenu. Nežinau...

- Bet jūs atsimenate, kad aš čiaudėjau?

- O, taip, tai gerai pamenu.

- Štai kaip! Apskritai tai neturi reikšmės. Aš paprasčiausiai bijau susirgti šieno liga.

- Šieno liga! - persigandusi sušuko mis Piers. - O, atsimenu, kaip dėl jos kentėjo mano pusseserė. Ji visuomet sakydavo: jeigu kasdien skalausi nosį boro rūgšties tirpalu...

Su dideliu vargu Puaro pasisekė atsikratyti mis Piers. Kai pagaliau ji išėjo, Puaro, uždaręs duris, nustebęs pakėlė antakius:

- Bet juk aš nečiaudėjau. Ne, aš nečiaudėjau!

XV skyrius

Lenoksas Bointonas įėjo į kambarį nutaisęs ryžtingą miną. Jeigu čia būtų buvęs daktaras Žeraras, jis aišku, būtų nustebęs, išvydęs taip pasikeitusį šį žmogų. Apatijos kaip nebūta. Judesiai energingi, nors buvo matyti - nervinasi.

- Labas rytas, misteri Bointonai, - Puaro atsistojo ir ceremoningai nusilenkė. - Aš laimingas, kad sutikote su manimi pasikalbėti.

Lenoksas dvejodamas prabilo:

- Pulkininkas Kerberis man patarė... jis sakė, kad šiokie tokie formalumai...

- Prašom sėstis.

Lenoksas atsisėdo - ant tos kėdės visai neseniai sėdėjo ledi Vestholm.

- Suprantu, jums tai buvo skaudus smūgis.

- Taip, žinoma. Apskritai... Galimas daiktas - ne. Nes žinojome, kad motinos silpna širdis.

- Tai kodėl neuždraudėte leistis į tolimą rizikingą kelionę?

Lenoksas Bointonas pakėlė galvą ir tarė kažkaip liūdnai, bet išdidžiai:

- Mano motina, mesjė Puaro, viską pati spręsdavo. Ir perkalbėti nepavykdavo.

- Puikiai žinau, - tarė Puaro, - kad kartais pagyvenusios damos būna labai užsispyrusios.

- Kam visos šios kalbos? - sudirgęs tarė Lenoksas. - Kam visi šitie formalumai?

- Matyt, jūs nežinote, kad staiga ir nežinia dėl kokios priežasties mirus žmogui, visuomet iškyla įvairiausi neišvengiami formalumai.

- Ką turite omenyje, sakydamas "nežinia dėl kokios priežasties"?

Puaro gūžtelėjo pečiais.

- Visuomet reikia tiksliai žinoti: ar mirtis buvo natūrali, ar tai buvo savižudybė.

- Savižudybė? - visai sutrikęs paklausė Lenoksas.

- Jūs, aišku, geriau žinote, bet pulkininkui Kerberiui suprantama, tai nežinoma. Todėl jis privalo apsispręsti - reikalauti skrodimo ar ne. O kadangi aš atsitiktinai čia esu ir turiu tokių bylų tyrimo patirtį, pulkininkas Kerberis paprašė manęs su jumis pasikalbėti ir duoti jam patarimą. Suprantama, jis nenori sudaryti jums kokių nors nepatogumų.

- Aš tuoj pat paskambinsiu mūsų konsului į Jeruzalę, - piktai tarė Lenoksas.

Puaro pasakė:

- Žinoma, tai jūsų teisė.

Stojo tyla. Po valandėlės Puaro tarė:

- Jeigu nenorite atsakinėti į mano klausimus...

Lenoksas skubiai pertraukė:

- Kodėl ne? Paprasčiausiai manau, kad visa tai be reikalo.

- Puikiausiai jus suprantu. Bet viskas kur kas paprasčiau negu įsivaizduojate. Laikykite tai tiesiog formalumu. Taigi, pradėsime nuo to, kad jūsų motinos mirties dieną jūs po lenčo išėjote pasivaikščioti.

- Taip. Išėjome visi, išskyrus mano motiną ir jaunesniąją seserį.

- Jūsų motina sėdėjo prie savo olos?

- Taip, prie jos angos. Ji ten sėdėdavo kiekvieną dieną.

- Kada išėjote iš kempingo?

- Tuoj po trijų.

- O kada grįžote?

- Tiksliai negaliu pasakyti. Gal apie ketvirtą, o gal ir penktą.

- Tai yra, po valandos ar dviejų?

- Taip, aš manau, panašiai.

- Ar grįždamas ką nors sutikote?

- Nesuprantu klausimo.

Ar grįždamas matėte dvi damas?

- Taip, regis, mačiau.

- Tikriausiai buvote paskendęs savo mintyse?

- Taip, teisingai sakote.

- O grįžęs ar kalbėjotės su motina?

- Taip, taip, kalbėjausi.
- Ar ji nesiskundė sveikata?
- Ne.
- Ar galiu sužinoti, apie ką kalbėjotės?
- Ji pasakė, kad aš anksti grįžęs. Aš atsakiau - taip.

Lenoksas nutilo ir stengėsi susikaupti. Po valandėlės tęsė:

- Aš pasakiau - labai karšta. Ji paklausė - kelinta valanda, nes jos laikrodis buvo sustojęs. Aš nusegiau jį nuo jos rankos, prisukau ir vėl užsegiau.

Puaro pasidomėjo:

- O kelinta tada buvo valanda?
- Ką?
- Kelinta buvo valanda, kai prisukote laikrodį?
- Ak, taip. Be dvidešimt penkių minučių penkios.
- Vadinasi, jūs žinote, kelintą grįžote į kempingą?

Lenoksas išraudo.

- Esu tikras kvailys! Atleiskite, mesjė Puaro. Man kažkas su galva...
- Puikiausiai suprantu. O kas buvo po to?
- Aš paklausiau, ar mama nenorinti išgerti kavos ar arbatos. Ji atsakė nenorinti. Tada nuėjau prie tento. Ten nebuvo nė vieno tarno, tai pats susiradau sodos vandens ir atsigėriau. Mane kamavo troškulys. Atsisėdęs skaičiau laikraštį.
- Ar jūsų žmona grįžo vėliau?
- Taip, ji grįžo truputį vėliau.
- Daugiau jau nebematėte savo motinos gyvos?
- Ne.
- Ar kai su ja kalbėjotės, ji neatrodė susikrimtusi ar sudirgusi?
- Ne, ji atrodė tokia kaip visuomet.
- Ar ji neužsiminė apie kivirčą su tarnu?

Lenoksas nustebęs pažiūrėjo į Puaro.

- Ne.
- Daugiau nieko negalite pasakyti?
- Ko gero, ne.
- Ačiū, misteri Lenoksai, - Puaro linktelėjo, duodamas suprasti, kad pokalbis baigtas.

Bet iš Lenokso elgesio aiškiai buvo matyti, kad jis neskuba išeiti. Patrypčiojęs prie durų, tarė:

- Tai viskas?

- Taip. Būkite malonus, paprašykite, kad užeitų jūsų žmona.

Kai Lenoksas uždarė duris, Puaro paėmė blonknotą ir kruopščiai užrašė: "Lenoksas Bointonas, 4.35".

XVI skyrius

Puaro smalsiai pažiūrėjo į kabinetan įėjusią aukštą, savo vertę žinančią moterį. Jis atsistojo ir mandagiai nusilenkė.

- Misis Nadina Bointon.

- Mesjė Erkiulis Puaro.

- Jūsų paslaugoms, - Nadina Bointon atsiduso. Jos mąslios akys įsmego į Puaro.

- Tikiuosi, madam, atleisite, kad aš kišuosi - jus ištiko didelė nelaimė, - bet aš būtinai turiu su jumis pasikalbėti.

Ji tebežiūrėjo jam į akis.

- Manau, su jumis turiu būti atvira, mesjė Puaro.

- Visiškai jums pritariu, madam.

- Jūs tik ką atsiprašėte už kišimąsi. Aš nejaučiu jokios širdgėlos ir nenoriu apsimetinėti. Niekada nemylėjau savo uošvės ir galiu sąžiningai pasakyti - neliūdžiu dėl jos mirties.

- Ačiū, madam, už dorą atsakymą.

Nadina prisipažino:

- Nors jaučiu sąžinės graužatį.

- Sąžinės graužatį? - nustebęs perklausė Puaro.

- Taip. Nes jos mirties priežastis buvau aš, ir dėl to labai atgailauju.

- Kodėl taip manote, madam?

- Aš norėjau pasielgti dorai ir atvirai, o įvyko nelaimė. Todėl dėl jos mirties kaltinu save.

Atsirėmęs į krėslo atkaltę, Puaro paprašė:

- Madam, prašau paaiškinti, ką turite omenyje.

Nadina palenkė galvą.

- Aš kaip tik ir noriu papasakoti. Buvau nutarusi niekam nieko nesakyti apie savo asmeninius reikalus, bet dabar manau - bus geriau papasakojus. Tikriausiai jums išpažįsta ir intymesnes smulkmenas.

- Be abejo.

- Tada kalbėsim atvirai. Mano santuokos negalima pavadinti laiminga.Bet dėlto negaliu kaltinti tik vyrą. Viskuo kalta buvo jo motina, kurios įtakoje jis buvo. Labai greitai supratau, kad mano gyvenimas nepakenčiamas. Tą lemtingą dieną aš apsisprendžiau. Turiu labai gerą draugą. Jis jau keletą kartų piršosi, ir uošvės mirties dieną aš sutikau...

- Jūs nutarėte palikti vyrą?

- Taip.

- Tęskite, madam.

Nadina tyliai kalbėjo:

- Visuomet, ką nors nutarusi, stengiuosi kuo greičiau sumanymą įgyvendinti. Į kempingą grįžau viena. Mano uošvė sėdėjo prie olos, aplinkui nieko nebuvo ir aš nutariau jai viską iškloti. Atsinešusi kėdę, atsisėdau šalia ir pasakiau, ką nutarusi.

- Ar ji nustebo?

- Taip. Ko gero, tai jai buvo stiprus smūgis. Ji ir stebėjosi, ir niršo. Ji pati save įsiutino. Pagaliau aš atsisakiau daugiau kalbėti ta tema, atsistojau ir nuėjau.

Jos balsas virptelėjo.

- Gyvos jos nebemačiau.

Puaro palingavo galva.

- Suprantu, jūs manote, kad uošvės mirties priežastis buvo jūsų pokalbis?

- Taip, aš taip manau. Ji pervargo kelionėje, o mano žodžiai paaštrino situaciją. Mano kaltė dar ir ta, kad aš, geriau už kitus suprasdama, kuo tai gali baigtis, nepajėgiau susitvardyti.

- O ką veikėte vėliau?

- Nunešiau kėdę ir nuėjau prie tento. Mano vyras jau buvo tenai.

Užduodamas kitą klausimą, Puaro atidžiai pažiūrėjo į ją.

- Kada pasakėte vyrui apie savo apsisprendimą?

Kiek padelsusi, Nadina atsakė:

- Kai tik prie jo priėjau.

- Kaip jis reagavo?

- Labai nuliūdo, - ramiai atsakė Nadina.

- Ar jis prašė gerai pasvarstyti, prieš ką nors darant?

Nadina papurtė galvą.

- Jis beveik nieko nesakė. Matote, mes abudu seniai žinojome, kad taip gali atsitikti.

Puaro paklausė:

- Jūsų draugas - misteris Džefersonas Kopas?

Ji linktelėjo:

- Taip.

Stojo ilga tyla. Staiga Puaro paklausė:

- Ar jūs turite švirkštą, madam?

- Taip, tai yra, ne...

Puaro nustebęs žiūrėjo į ją. Nadina paaiškino:

- Aš turiu seną švirkštą, bet jis liko bagaže Jeruzalėje.

- Aišku.

- O kodėl klausiate? - Nadinos balsas išdavė nerimą.

Neatsakęs į šį klausimą, Puaro vėl paklausė:

- Kiek žinau, misis Bointon gėrė mikstūrą, kurios vienas komponentas - digitalis?

- Taip.

- Ar šis preparatas kaupiasi organizme?

- Rodos, taip. Aš nelabai išmanau jo savybes.

- O jeigu misis Bointon išgėrė pernelyg didelę digitalio dozę...

Ji ryžtingai užprotestavo:

- Tai neįmanoma! Ji būdavo labai atsargi. Aš irgi visuomet labai kruopščiai dozuodavau.

- O ar nemanote, kad galėjo apsirikti mikstūrą gaminęs provizorius?

- Ne.

- Ką gi, pažiūrėsime analizų rezultatus.

- Gaila, vaistų buteliukas sudužo.

Puaro atidžiai į ją pažiūrėjo.

- Apmaudu. O kas sudaužė?

- Nežinau. Matyt, koks tarnas - kūną nešant į lovą, apvertė staliuką su vaistais.

- Tai labai įdomu, - lėtai tarė Puaro, nenuleisdamas nuo Nadinos žvilgsnio. Nuo to žvilgsnio moteris pašiurpo.

- Manote, kad mano uošvė mirė, išgėrusi pernelyg didelę digitalio dozę, o ne nuo per didelio susijaudinimo? Bet šito negali būti.

Puaro apniuko.

- Net jeigu jums pasakysiu, kad iš daktaro Žeraro vaistinėlės dingo digitoksinas?

Išbalusi ir nuleidusi galvą, Nadina tvirtai sugniaužė rankas.

- Ką dabar pasakysite, madam?

Praėjo kelios minutės. Pagaliau Nadina pakėlė akis. Nuo jos žvilgsnio Puaro sutriko.

- Mesjė Puaro, aš nenužudžiau uošvės, ir jūs puikiausiai tai žinote. Kai ją palikau,ji buvo gyva. Daugelis tai gali paliudyti. O kadangi su jos mirtimi neturiu nieko bendra, noriu paklausti: ko kišatės? Jeigu aš prisieksiu savo garbe, teigdama, kad tai, kas įvyko, leidžia triumfuoti teisingumui, nejaugi jūs neatsisakysite šito tyrimo? Žinokite, pernelyg ilgai mes kentėjome. Pagaliau atėjo ramybė ir taika, mes pajutome laimės viltį. Nejaugi norite ją nužudyti?

Puaro sukrutėjo ir išsitiesė savo krėsle.

- Leiskite paklausti, madam: ko iš manęs norite?

- Aš sakau, kad uošvė mirė natūralia mirtimi, ir noriu, kad jūs sutiktumėte su šia versija.

- Pakalbėkime atvirai. Esate įsitikinusi, kad jūsų uošvę nužudę, o prašote, kad aš pro pirštus žiūrėčiau į žmogžudystę!

- Aš maldauju parodyti pagailą, užuojautą.

- Pasigailėti tos, kuri nežinojo, kas tai yra gailestis!

- Nesupratote, ką norėjau pasakyti. Aš ne tai turėjau omenyje.

- Nejaugi jūs pati įvykdėte šį nusikaltimą, madam? Taip gerai viską žinote.

- Ne, - ramiai atsakė Nadina. - Kai aš nuėjau, ji buvo gyva.

- Tai ko kankinatės? Jūs kažką žinote, ar kažką įtariate?

Nadina susijaudinusi tarė:

- Girdėjau, mesjė Puaro, kad vieną kartą jūs, tirdamas nusikaltimą Rytų ekspresе, pritarėt oficialiai versijai.

Puaro smalsaudamas pažvelgė į ją.

- Įdomu,kas sakė?

- Ar tai tiesa?

Jis lėtai tarė:

- Tai buvo ypatingas įvykis.

- Ne. Žmogus, kurį tada nužudė, darė tik bloga, - jos balsas sudrebėjo, - lygiai taip, kaip ir ji.

Puaro tarė:

- Moralinės savybės šiuo atveju neturi reikšmės. Žmogus, kuris pasisavina teisę teisti kitą ir atimti gyvybę kitam žmogui, yra pavojingas visuomenei.

- Koks jūs negailestingas!

- Madam, kai kuriais klausimais esu nepalenkiamas, ir niekada negaliu susitaikyti su žudynėm. Toks mano paskutinis žodis.

Nadina atsistojo. Jos akys degė. Skruostus išmušė raudonos dėmės.

- Ką gi, tęskite tyrimą. Sudaužykite nekaltųjų laimę. Suteikite sielvartą ir padarykite nelaimingą jų gyvenimą. Aš daugiau nieko negaliu pasakyti.

- O man atrodo, dar daug ką galite pasakyti, madam.

- Ne. Daugiau nieko.

- O kas, sakysim, atsitiko po to, kai jūs išsiskyrėte su uošve? Tada, kai su vyru buvote po tentu dviese?

Ji gūžtelėjo pečiais.

- Aš nieko nežinau!

- Ne, madam, jūs žinote, arba bent nujaučiate.

Ji pažvelgė jam tiesiai į akis ir griežtai pasakė:

- Aš nieko nežinau, mesjė Puaro.

Tai tarusi, Nadina mikliai apsisuko ir išėjo iš kabineto.

XVII skyrius

Užsirašęs į savo bloknotą: "Nadina Bointon, 4.40", Puaro paprašė pakviesti Kerolą. Kai mergina įėjo, jis susidomėjęs pažvelgė į ją: kaštoniniai plaukai, graži galvos laikysena, ilgas kaklas, energingi, nors kiek nervingi rankų judesiai.

- Sėskitės, madmuazele.

Ji mikliai atsisėdo. Kerolos veidas buvo be jokios išraiškos.

- Ar negalėtumėte, madmuazele, papasakoti, kaip praleidote tą lemtingąją dieną? Mane domina, ką veikėte po pietų.

Kerola ėmė kalbėti labai skubėdama, bet sklandžiai, ir Puaro susidarė įspūdis, kad atsakymą ji iš anksto sugalvojusi.

- Po lenčo mes visi išėjome pasivaikščioti. Aš grįžau į kempingą...

Puaro pertraukė:

- Palaukite. Ar prieš tai buvote visi drauge?

- Ne. Aš buvau su savo broliu Raimondu ir mis King. Grįžau viena.

- Ačiū. Vadinasi, grįžote į stovyklą. O maždaug kelintą valandą.

- Dešimt minučių šeštos.

Puaro užsirašė: 5.10.

- O paskui?

- Mano pamotė vis tebesėdėjo ten, kur mes ją palikome, išeidami pasivaikščioti. Aš pasikalbėjau su ja ir nuėjau į savo palapinę.

- Ar negalėtumėte prisiminti, apie ką judvi kalbėjotės?

- Aš pasakiau, kad labai karšta ir kad noriu pagulėti.

Pamotė atsakė, kad ji linkusi dar pasėdėti. Tai ir viskas.

- Ar jos išvaizda nė kiek jūsų neišgąsdino?

- Lyg ir ne, nors... - ji įsmeigė į Puaro klausiamą žvilgsnį.

- Madmuazele, iš manęs atsakymo negausite, - ramiai tarė Puaro.

Kerola išraudo ir nuleido akis.

- Tada aš neatkreipiau dėmesio, bet dabar prisimindama...

-Ką?
- Jos veidas buvo labai raudonas.
- Gal tai buvo kokio nervinio sukrėtimo pasekmė?
- Nervinio sukrėtimo? - Kerola nustebo.
- Taip. Pavyzdžiui, ją galėjo suerzinti koks tarnas arabas.
- O! Taip galėjo atsitikti! - Kerolos veidas nušvito.
- Ar ji nieko apie tai nesakė?
- Ne... Nieko.
- O ką po to veikėte, madmuazele?
- Aš įlindau į savo palapinę ir truputį pagulėjau. Paskui nuėjau prie tento, kur buvo mano brolis su žmona. Jie sėdėjo ir skaitė.
- O vėliau ką darėte?
- Turėjau kai ką susisiūti, ir dar norėjau paskaityti žurnalą.
- Ar eidama prie tento, praėjote pro savo pamotę?
- Ne. Aš net nepažvelgiau į jos pusę.
- Na, o po to?
- Aš visą laiką buvau po tentu. Iki pat to momento, kai mis King mums pranešė, jog pamotė mirusi.
- Ar tai viskas, ką žinote, madmuazele?
- Taip.
Puaro truputį palinko į priekį.
- Madmuazele, ką jūs tada pajutote?
- Kada?
- Kai sužinojote apie pamotės mirtį?
Kerola atidžiai pažvelgė į jį.
- Nesuprantu jūsų klausimo.
- Kuo puikiausiai suprantate.
Ji dvejodama tarė:
- Mane sukrėtė.
- Nejaugi?
Kerolos viedą išpylė ryškus raudonis, ji pažvelgė į Puaro, ir jos akyse švystelėjo baimė.
- Nejaugi taip baisiai jus sukrėtė, madmuazele? Argi pamiršote pokalbį su savo broliu Jeruzalės viešbutyje?
Smūgis pataikė į tikslą. Puaro išvydo - kraujas mušė į merginos veidą.

- Jūs žinote apie tą pokalbį? - vos vos sušnibždėjo ji.

- Taip, žinau.

- Iš kur?

- Pats girdėjau.

- Dieve mano, - nulenkusi galvą, Kerola karčiai pravirko.

Truputį palaukęs, Puaro ramiai tarė:

- Jūs dviese svarstėte, kaip nužudyti pamotę.

Per ašaras Kerola sušuko:

- Tą vakarą mes paprasčiausiai buvome kaip išprotėję.

- Galbūt.

- Jūs nesuprasite, kokioje būklėje mes buvome.

Ji išsitiesė ir nubraukė nuo kaktos plaukus.

- Gal jums tai atrodys absurdiška, bet gyvenimas mums neatrodė toks baisus. Tai suvokėme tik kelionėje.

- Ką suvokėte?

- Kad esame ne tokie, kaip visi. Ir puolėme į neviltį. O dar Džinė...

- Džinė?

- Taip. Tai mano sesuo. Su ja nesikalbėjote. Džinė pasidarė kažkokia keista. O pamotė dar labiau ją stūmė į neviltį ir jau atrodė, kad Džinė pati nebesupranta, ką šneka. Mes su Raimondu labai būgštavome, kad Džinė visai išprotės, ir matėme, kad ir Nadina nerimauja.

- Teisingai.

- Tą vakarą Jeruzalėje Raimondas buvo nesavas. Mes abu buvome sudirgę ir mums atrodė, kad turime kažko griebtis... Pamotė mums atrodė nenormali. Nežinau, ar pajėgsite suprasti, bet kartais žmogui atrodo, kad jis pasielgs teisingai, ką nors užmušęs.

Puaro linktelėjo.

- Žinau, kai kurie žmonės šitaip mano. Tokie atvejai aprašyti istorijoje.

- Tą naktį su Raimondu mes buvome kaip tik tokios būsenos. Rytą jau viskas kitaip atrodė. Iš tikrųjų, mesjė Puaro, pamotė mirė nuo širdies smūgio. Ir mudu su Raimondu čia nieko dėti.

Puaro ramiai paklausė:

- Ar galite man prisiekti, madmuazele, kad esate nekalta dėl misis Bointon mirties?

Ji pakėlė galvą ir tarė, žvelgdama Puaro tiesiai į akis:

- Aš prisiekiu, kad nepadariau jai nieko pikta.

Glostydamas putlius ūsus, Puaro paklausė:

- O ką jūs rengėtės daryti? Koks buvo jūsų planas?

- Planas?

- Taip. Juk jūs su broliu turėjote kažkokį planą?

Ji tylėjo.

- Plano mes neturėjome, - pagaliau tarė Kerola.

Erkiulis Puaro atsistojo.

- Ką gi, viskas, madmuazele. Būkite maloni, pakvieskite brolį.

Kerola kurį laiką trypčiojo vietoje ir kažko dvejojo.

- Mesjė Puaro, ar manimi tikite?

- O argi sakiau, kad netikiu?

- Ne, bet... - ji nutilo.

- Tai ar pakviesite brolį?

- Taip.

Ji lėtai pasuko prie durų. Prie jų vėl stabtelėjo ir, nelauktai atsigręžusi į Puaro, karštai sušuko:

- Aš jums pasakiau tikrą tiesą!

Puaro nieko neatsakė, ir tada Kerola Bointon lėtai išpėdino.

XVIII skyrius

Kai tik Raimondas įėjo į kabinetą, Puaro iš karto pastebėjo nepaprastą sesers ir brolio panašumą. Bointono veidas buvo griežtas ir ryžtingas. Jis ramiai atsisėdo ir pažvelgė į Puaro.

- Ar sesuo ką nors jums sakė? - paklausė Puaro.

- Taip, - Raimondas linktelėjo. - Žinoma, suprantu, kad jūsų įtarimai pagrįsti. Jeigu girdėjote, ką mes kalbėjome, staigi pamotės mirtis, savaime aišku, kelia įtarimą. Tegaliu patikinti - tai buvo tik nakties košmaras. Tada mes buvome tarsi pakvaišę. Ir tas fantastinis nužudymo planas, grubiai tariant, tebuvo priemonė garui nuleisti.

Erkiulis Puaro linktelėjo.

- Puikiai suprantu.

- Rytą mūsų kalbos atrodė visiškai absurdiškos. Aš prisiekiu, mesjė Puaro, po to jau niekada nebegrįžau prie tos minties.

Puaro nieko neatsakė.

Raimondas skubėdamas tęsė:

- Žinoma, nemanau, kad patikėsite mano žodžiais. Bet pažvelkite į faktus. Aš kalbėjausi su pamote prieš šešias. Ji buvo gyva. Po to nuėjau į savo palapinę, nusiprausiau ir patraukiau pas saviškius. Nuo to momento mes su Kerola niekur nebuvome pasitraukę. Tai visi gali paliudyti. Turite suprasti, mesjė Puaro, kad pamotės mirtis - natūrali.

- Jūs žinote, mesjė Bointonai, - ramiai tarė Puaro, - kad mis King, apžiūrėjusi kūną pusę septynių, konstatavo, jog misis Bointon mirusi mažiausiai prieš pusantros ar dvi valandas.

- Taip sakė Sara? - išspaudė pro dantis.

Puaro linktelėjo.

- Tai ką dabar pasakysite?

- Bet... to negali būti.

- Taip teigia mis King. O jūs štai šnekate, kad ji buvusi gyva prieš keturiasdešimt minučių iki apžiūrint kūną.

- Bet ji buvo gyva! - pakartojo Raimondas.

- Pasverkite savo žodžius, mesjė Bointonai.

- Sara apsiriko! Matyt, ji išleido iš akių kažkokią aplinkybę...

Puaro veidas buvo bejausmis.

- Mesje Puaro, aš suprantu, ką apie tai manote, bet pažvelkite į viską objektyviai. Jūs pratęs daryti išvadas pirma laiko, nes nuotal gyvenate nusikaltimo atmosferoje. Kiekviena staigi mirtis jums kelia įtarimą. Bet žmonės miršta kiekvieną dieną - ypač su nesveika širdimi.

Puaro atsiduso.

- Atrodo, jūs rengiatės mane mokyti, kaip tardyti?

- Ne, žinoma, ne. Bet man atrodo, kad po nugirsto pokalbio jūs į viską žvelgiate įtartinai. Mano pamotės mirtis nekelia jokių įtarimų, išskyrus, žinoma, tą nelemtą pašnekesį.

Puaro papurtė galvą.

- Klystate, - tarė jis, - yra dar šis bei tas: iš daktaro Žeraro vaistinėlės kažkas pavogė nuodus.

- Nuodus? - Raimondas nustebęs žiūrėjo į Puaro. - Nuodus? - pakartojo. - Jūs įtariate nunuodijimą?

Patylėjęs Puaro ramiai, beveik indiferentiškai tarė:

- Jūs turėjote kitokį planą?

- Taip.

- O koks buvo jūsų planas?

- Mūsų planas? Mes nutarėme... - Raimondas nutilo. - Aš daugiau nieko nesakysiu.

Ir atsistojo.

- Kaip norite.

Puaro palydėjo jį akimis. Kai už Raimondo nugaros užsidarė durys, jis pasitraukė arčiau bloknotą ir užsirašė: "Raimondas Bointonas, 5.55". Tada paėmė didelį popieriaus lapą ir ėmė perrašinėti iš bloknoto. Pagaliau atsilošė į krėslo atkaltę ir atidžiai perskaitė:

Bointonai ir Džefersonas Kopas išėjo iš kempingo 3.05
Daktaras Žeraras ir Sara King išėjo iš kempingo 3.15
Ledi Vestholm ir mis Piers išėjo iš kempingo 4.15
Daktaras Žeraras grįžo į kempingą 4.20
Lenoksas Bointonas grįžo į kempingą 4.35
Nadina Bointon grįžo į kempingą ir kalbėjosi su misis Bointon 4.40
Nadina Bointon palieka uošvę ir eina prie tento 4.50
Kerola Bointon grįžta į kempingą 5.10
Ledi Vestholm, mis Piers ir misteris Kopas grįžta į kempingą 5.50
Sara King grįžta į kempingą 6.00
Rastas lavonas 6.30

Puaro kruopščiai sulankstė lapą, įsikišo į kišenę ir, atidaręs duris, paprašė pakviesti Machmudą.

Storasis palydovas pasirodė esąs labai šnekus. Žodžiai biro iš jo kaip iš kiauro maišo.

- Mane visada apkaltina. Kad ir kas atsitiktų - kaltas Machmudas! Aš labai nelaimingas!

Puaro per vargą pavyko užduoti klausimą.

- Sakote, pusę šešių? Ne, tuo metu tarnų kempinge nesimatė. Lenčas - vėlai, antrą valandą. Po to viską sutvarkom. Po lenčo visi miega. Taip, amerikiečiai arbatos negeria. Mes visi einame miegoti pusę keturių. Penktą aš nuėjau išvirti arbatos, nes anglų ledi visuomet geria arbatą. Bet nė vieno neradau. Jie visi vaikštinėjo. Man gerai, niekas galvos nekvaršino. Aš vėl nuėjau miegoti. Be penkiolikos šeštą ta didžioji anglų ledi, labai žymi ledi, grįžta ir nori arbatos, nors tarnai jau ruošia vakarienę. Ima bartis. Sako, kad vanduo turįs užvirti ir aš privaląs šitą stebėti. Prakeiktas gyvenimas! Už viską mane bara.

Puaro pertraukė tiradą:

- Ant kurio tarno pyko mirusioji ledi? Ir už ką?

Machmudas skėstelėjo rankomis.

- Iš kur aš žinau! Man ji nesiskundė.

- Ar galėtumėte sužinoti?

- Ne, pone. Tai neįmanoma. Nei vienas tarnas dabar neprisipažins. Sakote, senoji ledi buvo supykusi? Jeigu tai tiesa, niekas neprisipažins. Abdulas sakys - kaltas Machomedas, o Machomedas sakys - Azizas. Jie tikri kvailiai.

Baigęs su palydovu, Puaro užėjo į pulkininko Kerberio kabinetą.

- Ar ką nors pešėte?

Puaro atsisėdo.

- Norite išgirsti mano versiją?

- Klokite, - pulkininkas sunkiai atsiduso.

- Mano versijos esmė tokia: kriminologija - pats lengviausias mokslas pasaulyje. Tereikia priversti nusikaltėlį kalbėti, ir anksčiau ar vėliau jis prasitars.

- Atsimenu, jau kažką panašaus sakėte. Tai kuris iš jų papasakojo kažką įdomaus?

- Kiekvienas po truputį, - ir Puaro glaustai persakė pulkininkui viską, ką buvo išgirdęs tą rytą.

- Kokias padarėte išvadas?

- Kol kas jokių.

Pulkininkas vėl atsiduso.

- Iki vakaro žinosite visą teisybę? Prisimenu jūsų pažadą, bet turiu prisipažinti - nelabai šituo tikiu.

- O aš nė kiek neabejoju, - su tais žodžiais Puaro paklojo prieš pulkininką savo užrašus.

- Nieko neprikibsi - tikslus kaip vaistininkas, - pagyrė Kerberis. - Žinote, ką manau?

- Būsiu laimingas, jei pasakysite.

- Jaunasis Bointonas čia nieko dėtas.

- Taip manote?

- Taip. Esu įsitikinęs. Šitą galėjote ir anksčiau nujausti. Bet kuriame detektyve žmogus, kuriam pateikiama pernelyg daug įkalčių, paprastai su nusikaltimu neturi nieko bendra. Jau tada, kai jūs pasakėte nugirdęs jų pokalbį apie pamotės nužudymą, aš supratau: - žmogžudys - ne jis.

- Ar skaitote detektyvus?

- O, žinoma! Perskaičiau nesuskaičiuojamą daugybę, - tarė pulkininkas ir jo išvaizda išrodė kaip nusikaltusio mokinuko. - Mesjė Puaro, ar negalėtumėte išvardinti visus svarbiausius faktus, kaip paprastai daroma detektyvuose?

- Puikiai suprantu, ko trokštate sužinoti, - geraširdiškai šypsodamasis tarė Puaro. - Aš išpildysiu jūsų pageidavimą su didžiausiu malonumu.

Jis paėmė popieriaus lapą ir greitai ėmė rašyti:

1. Misis Bointon gėrė mikstūrą, kurios sudėtyje yra digitalio.

2. Dingo daktaro Žeraro švirkštas.

3. Misis Bointon drausdavo vaikams bendrauti su svetimais žmonėmis ir tai jai teikdavo malonumą.

4. Misis Bointon išsiuntė savo šeimą pasivaikščioti kaip tik tą dieną.

5. Misis Bointon - moralinis sadistas.

6. Nuo tento iki olos, prie kurios sėdėjo misis Bointon, - apie 200 jardų.

7. Misteris Lenoksas Bointonas pirma pareiškė, kad neži-

nąs, kokiu laiku grįžęs į stovyklą, o vėliau atsiminė, prisukęs pamotės laikrodį ir pasakė tikslų laiką.

8. Daktaro Žeraro ir Džinevros Bointon palapinės buvo greta.

9. 6.30 pasiuntė tarną pakviesti misis Bointon vakarienės.

Pulkininkas su didžiausiu malonumu viską perskaitė.

- Kaip tik šito mums ir reikia! Nors man atrodo, jūs kai ką praleidote.

Puaro akys sužvilgo, bet jis nieko nesakė.

- Toliau, - tęsė Kerberis, - jūs parašėte, kad dingo daktaro Žeraro švirkštas. Bet juk dingo ir digitoksino tirpalas!

- Vaistų dingimas ne toks svarbus.

- Nuostabu! - pulkininkas švytėjo. - Tada aš nieko nesuprantu! Man pasirodė, kad svarbiausia - dingę vaistai. O ką manote apie tai, kad ji supykusi ant kažkokio tarno ir net užsimojusi lazda? Juk negalite teigti, kad ją pribaigė vargšas beduinas? - pulkininkas griežtai pažvelgė į Puaro.

Puaro nusišypsojo, bet ir vėl nieko neatsakė.

XIX skyrius

Sara King įsitaisė priekalnėje ir į puokštę dėjo nuskintas gėles. Šalia prisėdo daktaras Žeraras.

- Kam užvirėte visą košę? - niršiai išpyškino ji.

- O jūs manote, kad aš turėjau tylėti?

- Taip. Juk nieko nežinote!

- Galbūt aš nežinau visko, bet ar kas nors žino absoliučiai viską!

- Žino, - griežtai atsakė Sara.

- Pavyzdžiui, jūs? - ironizuodamas paklausė Žeraras.

- Tada sirgote, stipriai karščiavote ir nepajėgėte visko aiškiai suvokti. O jeigu jūsų švirkštas niekur nedingo, tik jo nepastebėjote? O jeigu jūsų vaistus nudžiovė ar išmetė koks palapinę tvarkęs tarnas?

- Ko taip jaudinatės? - ciniškai tarė Žeraras. - Jūsų bičiuliai Bointonai sausi išlips iš vandens, jų kaltę neįmanoma įrodyti.

- Jeruzalėje bandėte mane įtikinti, kad negalima kištis į svetimus reikalus! - atšiauriai sušuko Sara.

- Aš ir nesikišu, aš papasakojau tai, ką žinojau.

- O aš sakau, kad jūs nieko nežinote! O Dieve, mes pilstome iš tuščio į kiaurą!

Žeraras švelniai tarė:

- Labai apgailestauju, kad taip atsitiko, mis King.

Sara atsakė:

- Nejaugi nematote, kad jie po senovei kenčia? Ji vis dar juos tebekankina. Ji juos valdo net gulėdama ant lentos. Aš jaučiu, kaip ji piktdžiūgauja. - Sara staiga nutilo, o paskui tarė visai kitu tonu:

- Antai ateina mažylis!

Žeraras išvydo kalvos šlaitu kopiantį Puaro.

Puaro priėjo prie jų ir nosine nusišluostė išrasojusią kaktą. Paskui liūdnai pažvelgė į išmurzintus batus.

- Vargšai mano bateliai, - tarė.

- Paprašykite ir ledi Vestholm mielai paskolins šepetį, - neslėpdama sarkazmo, pasiūlė Sara. - Nepamirškite paprašyti ir rūbų šepečio. Ledi keliauja apsiginklavusi kaip dera.

- Deja, madmuazele, perrėžto bato šepečiu neužlopysi.

- Jeigu taip... O ko čia vaikštote su bateliais?

- Aš mėgstu būti tvarkingas, - Puaro palenkė ant peties galvą.

- Keliaudami dykuma, tai turite pamiršti.

- Net ir moterys kelionėje nesidailina, - niūriai tarė Žeraras. - Tiesa, mis King visuomet tvarkinga ir puošni, o antai ledi Vestholm su kelnėmis ir žaketu atrodo baisiai. O mis Piers? Jos rūbai primena sudžiūvusius kopūstlapius. Net jaunoji misis Bointon... Nors ir įdomi moteris, bet rengiasi labai neskoningai.

- Aš manau, mesjė Puaro lipo kalnan ne pasikalbėti apie tualetus, - griežtai tarė Sara.

- Tiesą sakot. Aš noriu žinoti daktaro Žeraro ir jūsų, madmuazele, nuomonę apie misis Bointon.

- Man regis, jūs jau viską atmintinai turėjote išmokti.

- Ne, madmuazele. Mane domina jos psichikos būklė. Šiuo atveju tai gali būti svarbiausias raktas mįslei įminti. Aš manau, tokius žmonių tipus daktaras Žeraras puikiai pažįsta.

- Man atrodo, tai objektas, kurį reikia tyrinėti, - tarė Žeraras.

- Prašyčiau viską papasakoti.

Daktaras paaiškino, kodėl susidomėjęs šia šeima ir papasakojo apie pokalbį su Džefersonu Kopu.

- Jis labai sentimentalus, - pasakė Puaro.

- Tai natūralu. Misteris Kopas tingi mąstyti ir samprotauti. Jis regi žmogiškąją natūrą ir visą pasaulį tik iš gerosios pusės. Todėl nesupranta žmonių.

- Kartais tai labai pavojinga, - tarė Puaro.

Daktaras Žeraras tęsė:

- Jis atkakliai mano, kad Bointonų šeimoje vyrauja perdėta, tiesiog patologinė motinos meilė. Ir jis neturi nė menkiausio supratimo, kad šios šeimos nariai visaip stengiasi nuslėpti baisią neapykantą ir pyktį, kenčia vergovę ir nelaimes.

- Jeigu tai tiesa, tai jis gana kvailai elgiasi, - konstatavo Puaro.

- O juk net pats bukiausias optimistas nebūna absoliučiai aklas. Aš manau, kad po kelionės į Petrą jam gerokai atsivėrė akys. - Ir daktaras Žeraras perpasakojo savo pašnekesį su Kopu misis Bointon mirties dieną.

- Ta istorija su tarnaite labai įdomi, - susimąstęs tarė Puaro. - Dabar geriau suprantu misis Bointon metodus.

Žeraras tęsė:

- Tai buvo baisus rytmetys! Jūs nesate buvęs Petroje, mesjė Puaro? Jeigu kada ten nukaksite, būtinai apžiūrėkite tą vietą, kur būdavo atnašaujamos aukos. Toji vieta sukuria nuotaiką.

Jis pavaizdavo, kaip Sara sėdėjusi ant uolos, pridūrė:

- Madmuazelė buvo panaši į jauną teisėją, liepiantį paaukoti vieną vardan daugumos išgelbėjimo. Ar prisimenate, mis King?

Sara krūptelėjo.

- Labai prašau - nepriminkite tos dienos!

- Kodėl? - paklausė Puaro. - Panagrinėkite įvykius. Kaip jau sakiau, daktare Žerarai, mane labai domina jūsų nuomonė apie

psichologinę misis Bointon būklę. Štai ko nesuprantu: jeigu misis Bointon absoliučiai savo valiai pajungė šeimą, kam jai prireikė šitos kelionės į užsienį, kurios metu kontaktai su svetimais žmonėmis neišvengiami, ir tuo pačiu jos įtaka galėjo susilpnėti?

Žeraras susijaudinęs šūktelėjo:

- Visame pasaulyje senos ledi vienodos! Joms viskas įkyri. Misis Bointon savo tigrus buvo sutramdžiusi. Tramdymo proceso metu ji jautė malonumą. Bet paskui pojūčiai atbuko, ir jai pasidarė liūdna. Lenoksas užsidarė savyje ir jo jau nebuvo galima įskaudinti arba kaip nors įžeisti. Raimondas ir Kerola nerodė jokių pasipiktinimo ženklų. Džinevra? Motinai atrodė, kad su ja neįmanoma "pasilinksminti", nes vargšė mergaitė rado būdą kaip pabėgti nuo realaus gyvenimo - ji susikūrė savo vaizduotės pasaulį. Kuo daugiau motina iš jos tyčiojosi, tuo lengviau jai buvo įsivaizduoti esant persekiojama princese. Misis Bointon tai buvo be galo malonu. Ji kaip Aleksandras Makedonietis troško užkariauti naujus pasaulius, todėl ir nutarė pakeliauti. Gal jos išdresiruoti tigrai sumanys maištauti ir tokiu būdu atsiras nauja galimybė juos įskaudinti? Mano žodžiai skamba absurdiškai, bet tai tiesa. Ji troško naujų aštrių pojūčių!

Puaro giliai atsiduso.

- Puikiai suprantu, ką turite omenyje. Taip ir buvo, kaip pasakojate. Viskas labai gerai sutampa. Ji ieškojo pavojų, ir pati už tai užmokėjo.

Sara palinko į priekį. Ji buvo labai susikaupusi.

- Manote, kad misis Bointon savo auką įvarė į kampą, ir jie arba jis pasidarė taip priklausomi nuo jos, kad...

Puaro linktelėjo.

Sara tyliai paklausė:

- Kuris iš jų?

Puaro atidžiai į ją pažiūrėjo, bet nieko neatsakė.

- Pažiūrėkite, - dakratas Žeraras ranka palietė Puaro petį.

Kalvos šlaitu neskubėdama kopė dar visai jaunutė mergina. Keista jos gracija darė kažkokį nerealų įspūdį, auksiniai plaukai degė saulėje, nuo paslaptingos šypsenos krūpčiojo gražių lūpų kampučiai.

Užtraukęs kvapą, Puaro stebėjo tą regėjimą.

- Kokia ji graži! Koks nepaprastas grožis! Štai kaip reikia vaidinti Ofeliją - kaip jauną dievaitę, atėjusią iš kito pasaulio, laimingą, nepažįstančią nei žmonių džiaugsmų, nei nuoskaudų.

- Taip, taip, tiesą sakote, - sutiko Žeraras, - tokį vaizdą tegalima išvysti tik svajonėse, ar ne? Kai sirgau ir kenčiau nuo karštinės, tarsi regėjau veidą, besišypsantį nežemiška šypsena. Tai buvo nuostabus sapnas, ir aš nenorėjau pabusti.

Pasisukęs į Puaro, jis tarė:

- Tai Džinevra Bointon.

Po minutės mergina priėjo prie jų, ir daktaras Žeraras ją supažindino su Puaro:

- Mis Bointon, leiskite jums pristatyti Erkiulį Puaro.

- O! - Džinevra netikėdama pažvelgė į jį. Jos rankos nervingai susigniaužė. Pasakų nimfa beregint virto paprasta, nedrąsia ir truputį nervinga mergina.

- Labai džiaugiuosi, mamuazele, kad čia susitikome. Mat bandžiau jus ieškoti viešbutyje...

- Nejaugi? - nusišypsojo ji, bet ta šypsena nieko nereiškė.

Puaro pasiūlė:

- Ar nenorėtumėte truputį su manimi pasivaikščioti?

Ji paklusniai žingsniavo greta. Netikėtai paklausė keistu nekantriu tonu:

- Jūs... jūs - seklys?

- Taip, madmuazele.

Džinevra atsiduso ir vėl paklausė:

- Jūs esate čia tam, kad mane apgintumėte?

Puaro susimąstęs paglostė ūsus.

- Ar jums gresia pavojus, madmuazele?

- Taip, taip! - ji įtartinai apsižvalgė. - Jeruzalėje apie tai jau pasakojau daktarui Žerarui. Jis labai protingas. Tik į jį pažvelgęs, šito nepasakysi. Daktaras buvo greta, kai mes pakliuvome į tą baisią vietą tarp raudonų uolų.

Ji krūptelėjo.

- Jie ketino mane ten nužudyti. Aš visą laiką turiu būti budri.

Puaro linktelėjo.

- Jis labai geras, labai mielas, jis mane įsimylėjo.

- Iš tikrųjų?

- Taip, taip. Jis per sapną mane šaukė.

Džinevros veidas pasidarė švelnus, ji vėl tapo nežemiškai graži.

- Aš mačiau, kaip jis blaškėsi miegodamas ir visą laiką mane šaukė... Aš tyliai tyliai išėjau...

Džinevra nutilo.

- Pamaniau, galbūt daktaras jus pasikvietė. Žinokite, aš turiu labai daug priešų. Jie visą laiką kažkur šalia. Kartais net persirengia svetimais rūbais.

- Taip, taip, - švelniai tarė Puaro, bet jums nėra ko bijoti, juk su jumis - jūsų šeima.

Mergina išdidžiai pasitempė.

- Tai ne mano šeima! Aš su jais neturiu nieko bendra! Aš negaliu jiems prisipažinti, kas aš. Tai - paslaptis.

Apdairiai ir atsargiai Puaro paklausė:

- Ar jums, madmuazele, įsiminė motinos mirties diena?

- Buvo labai karšta, ir aš nenorėjau išlįsti iš palapinės, - ėmė pasakoti Džinevra. - Priešai galėjo mane pagauti, - mergina krūptelėjo. - Vienas net žvilgtelėjo į mano palapinę. Jis buvo persirengęs, bet aš jį iš karto atpažinau. Apsimečiau mieganti. Žinojau - jį pasiuntė šeichas. Šeichas nori mane pagrobti.

Kurį laiką Puaro ėjo tylėdamas, paskui tarė:

- Žinoma, visos tos jūsų istorijos gana įdomios.

- Tai tiesa, - beveik sušuko Džinevra ir apsigręžusi nubėgo skardžiu žemyn.

Puaro sustojęs žiūrėjo jai pavymui.

- Ką jai pasakėte? - išgirdo duslų daktaro Žeraro balsą. Paskui jį neskubėdama kopė Sara.

- Pasakiau, kad ji prisigalvojo labai įdomių istorijų, - atsakė Puaro.

Daktaras linktelėjo ir susimąstė.

- Ir ji supyko! Tai labai geras ženklas! Vadinasi, dar ne vėlu, ją galima išgydyti! Ji puikiausiai supranta, kad tas istorijas pati susigalvojo! Aš galėsiu jai padėti.

- Ketinate ją gydyti?

- Taip, aš jau aptariau šį klausimą su misis Nadina Bointon ir jos vyru. Džinevra važiuos į Paryžių, į mano klinikas. Vėliau mokysis scenos meno ir vaidins.

- Teatre?

- Taip. Ji turi gabumų ir gali daug pasiekti. Kaip tik tokia veikla jai ir dera užsiimti. Džinevra daug ką paveldėjo iš motinos.

- Ne! Ne! - sušuko Sara.

- Mano žodžiai gali atrodyti keisti, bet aš pastebiu kai kurių panašumų. Abidvi nuo prigimimo trokšta garbės, abidvi nori padaryti kitiems įspūdį. O vargšui vaikeliui iki šiol draudė ko nors norėti, neleido pasireikšti liguistam garbės troškimui, nedavė laisvės romantiškai natūrai.

Jis nusišypsojo ir pridūrė:

- Aš pasistengsiu, kad nuo šiol jos gyvenimas klostytųsi kitaip.

Nežymiai linktelėjęs, daktaras nuskuodė paskui Žinevrą.

- Daktaras Žeraras puikus specialistas, - susimąsčiusi tarė Sara. - Nepaisant to, negaliu klausytis, kai jis lygina Džinę su ta baisiąja moterimi, nors ir pačiai kažkodėl pagailo misis Bointon.

- Kada?

- Apie tą įvykį jau pasakojau. Tai buvo Jeruzalėje. Paskui pajutau - pasielgiau negerai. Jums tikriausiai žinomas toks jausmas: staiga viską išvysti kitoje šviesoje. Išėjusi iš kantrybės, pritarškiau jai visokiausių kvailysčių ir paprasčiausiai išsišokau kaip kvailė.

- Ne, jūs klystate.

Kaip visuomet, prisiminusi pokalbį su misis Bointon, Sara išraudo.

- Tada aš gerokai pervertinau įvykius, o sau prisiskyriau Mesijo vaidmenį. Vėliau, kai ledi Vestholm, žvelgdama į mane savo tuščiomis akimis, pasisakė mačiusi ir girdėjusi mane kalbantis su misis Bointon, pasijutau esanti visiška kvaiša.

Puaro nusišypsojęs paklausė:

- O ką jums atsakė misis Bointon? Pasistenkite kuo tiksliau prisiminti jos žodžius.

- O! Jos žodžiai man padarė nepamirštamą įspūdį: "Aš niekada nieko nepamirštu, - štai ką ji pasakė, - atsiminkite, aš niekada nieko nepamirštu - nei poelgio, nei vardo, nei veido".

Sara virptelėjo.

- Kaip pagiežingai ji tai pasakė! Bet į mane net nepažiūrėjo. Mano ausyse iki šiol skamba misis Bointon balsas.

- Matau, jus iš tikrųjų dar tebeveikia tas pokalbis.

- Taip. Mane įbaidyti gana sunku, bet kartais regiu prieš akis jos piktą triumfuojantį veidą ir girdžiu tuos žodžius.

Netikėtai paklausė:

- Mesjė Puaro, tikriausiai neturėčiau būti tokia smalsi, bet mane labai domina, kokias padarėte išvadas iš visos šitos istorijos?

Jis išvydo suvirpant jos lūpas.

- Pirmiausia, nustačiau su kuo aną naktį Jeruzalėje kalbėjosi Raimondas Bointonas. Su seserimi Kerola.

- O jis... kaip jis aiškinosi?..

Ji nebepajėgė daugiau ištarti nė žodžio: balsą užgniaužė ašaros.

Puaro užjausdamas žiūrėjo į ją.

- Nejaugi jums taip svarbu tai žinoti, madmuazele?

- Taip. Aš turiu žinoti, suprantate, turiu žinoti!

- Raimondas pasakė, kad tai buvęs emocijų protrūkis, - ramiai atsakė Puaro, - kad jis su seserimi tą naktį buvę baisioje būsenoje ir kad kitą dieną ši idėja jiems atrodžiusi paprasčiausiai fantastiška.

- Puikiai suprantu...

Sara atgręžė į Puaro blyškų, nevilties kupiną veidą.

- Tą baisiąją dieną, kai mirė misis Bointon, aš kalbėjausi su Raimondu. Jis pareiškė turįs kažko imtis, kad pats sau įrodytų esąs drąsus. Pamaniau - nori pasikalbėti su pamote! O jeigu manysime, kad jis turėjo omenyje...

Ji nutilo, iš paskutiniųjų stengdamasi susitvardyti - kad tik Puaro nepamatytų, kaip ji jaudinasi.

XX skyrius

Išėjusi iš viešbučio, Nadina Bointon apsižvalgė ir tuoj pastebėjo gerai pažįstamą figūrą. Po akimirkos Džefersonas Kopas jau buvo greta jos.

- Truputį pasivaikščiokime.

Jie patraukė takeliu, juosiančiu kalvą, ištisai nusėtą gėlėmis. Kopas kalbėjo burnos neužčiaupdamas, bet Nadina, regis, nesiklausė.

- Atleiskite, Džefersonai, aš turiu jums kai ką pasakyti.

- Klausau, mieloji. Sakykite viską, kas ant širdies, kad negadintumėte sau nuotaikos.

- Jūs protingas žmogus ir puikiausiai suprantate, apie ką kalbėsiu.

- Žinau, kad pasikeitus kai kurioms aplinkybėms, gali keistis ir sprendimas, - jis sunkiai atsiduso. - Nadina, viską sakykite tiesiai į akis, ir elkitės taip, kaip jums atrodo geriausia.

Ji jaudindamasi tarė:

- Jūs nuostabus žmogus, Džefersonai. Toks kantrus! O aš visą laiką piktnaudžiauju jūsų kantrybe, ir man tiesiog gėda!

- Klausykite, Nadina, kalbėkim atvirai. Bendraudamas su jumis, aš visuomet žinojau savo vietą. Jus pamilau nuo pirmojo mūsų susitikimo ir nuoširdžiai jums linkėjau laimės. Labai pergyvenau, kad jūs nelaiminga ir dėl to kaltinau Lenoksą. Man atrodė, jis jūsų nevertina, ir nepajėgus jūsų įvertinti, todėl nenusipelno laimės būti šalia jūsų. Bet po kelionės į Petrą, turiu prisipažinti, aš supratau, kad Lenokso kaltė ne tokia jau didelė. Nenoriu blogai kalbėti apie mirusius, bet dabar man aišku, kad jūsų uošvė buvo nepaprastai sunkus žmogus.

- Taip, tiesą sakote.

- Ir štai jūs vakar pasakėte galutinai nutarusi pabėgti nuo vyro, - toliau kalbėjo Kopas. - Aš visa širdimi pritariau. Jums nedera gyventi tokio gyvenimo. Jūs man buvote be galo atvira. Neapsimetinėjote, kad beprotiškai esate mane įsimylėjusi. O aš tenorėjau tik vieno - turėti šansą ir pasistengti padaryti jus laiminga, nes

šito nusipelnėte. Ir tą rytą aš buvau pats laimingiausias žmogus pasaulyje.

- Atleiskite man vardan Dievo, Džefersonai, - desperatiškai sušuko Nadina.

- Nesikrimskite, mieloji. Turiu prisipažinti, aš visą laiką jutau tam tikrą nerealumą. Buvau beveik įsitikinęs, kad jūs persigalvosite. Taip ir atsitiko. Tiesa, situacija irgi pasikeitė. Dabar jūs su Lenoksu laisvi ir galite gyventi kaip panorėję.

- Taip, aš negaliu palikti Lenokso. Atleiskite man, - ramiai tarė Nadina.

- Neturiu jums už ką atleisti, - liūdnai tarė Kopas, - po senovei būsime geri draugai, tarsi šito pokalbio niekada nei nebuvo.

Nadina švelniai palietė jo ranką.

- Dėkoju, mano gerasis drauge. O dabar einu paieškoti Lenokso.

Vyrą ji rado graikų-romėnų teatro griuvėsiuose. Nadiną jis pastebėjo tik tada, kai ji atsisėdo šalia.

- Lenoksai! Iki pat šiol mudu neturėjome progos pasikalbėti. Supranti, aš nenoriu nuo tavęs pabėgti.

- O nejaugi tu rimtai rengeisi mane mesti? - jis atsigręžė į žmoną.

- Taip, - ji linktelėjo. - Tada man atrodė, kad kitos išeities tiesiog neturiu. Tikėjausi, kad eisi su manimi. Vargšas Džefersonas, aš labai niekšiškai su juo pasielgiau.

Lenoksas nusišypsojo.

- Klysti. Nesavanaudžiui žmogui, tokiam, kaip Kopas, reikia duoti galimybę parodyti savo kilnumą. Kai pasisakei išeisianti pas Kopą, aš maniau išprotėsiąs. Iki šiol negaliu suprasti, kaip į šuns dienas neišdėjau pamotės ir nepasakiau išeinąs kartu su tavimi.

- Tu negalėjai šito padaryti, mielasis, - švelniai tarė ji.

Lenoksas susigūžė.

- Pamotė buvo labai keista. Dabar man atrodo, kad ji mus hipnotizuodavo.

- Tiesą sakai.

Patylėjęs Lenoksas tęsė:

- Kai pasakei išeisianti, aš patyriau tokį jausmą, tarsi kažkas būtų trenkęs per makaulę. Man svaigo galva ir aš vaikščiojau kaip per sapną. Štai tada ir supratau, kad esu kvailys, paskutinis kvailys. Viena, kas man liko, kad tavęs nepraras čiau - tai eiti ir...

- Ne! Nereikia! - nebeišlaikė Nadina.

Jis žiūrėjo į ją.

- Aš nuėjau ir susiginčijau su pamote. Pasakiau, kad turiu pasirinkti: ji arba tu ir kad aš pasirenku tave.

Jis patenkintas pakartojo:

- Taip, aš jai pasakiau, kad pasirenku tave.

XXI skyrius

Grįždamas namo, Puaro netikėtai susitiko du žmones. Pirmąjį Džefersoną Kopą.

- Mesjė Erkiulis Puaro? Aš esu Džefersonas Kopas, - prisistatė jis.

Jie ceremoningai pasisveikino, ir misteris Kopas paaiškino:

- Ką tik sužinojau, kad jūs tiriate misis Bointon mirties priežastis. Labai prašau - turėkite omenyje tą faktą, kad šita ledi kvailai pasielgė, leisdamasi į tokią varginančią kelionę. Bet ji buvo nepaprastai atkakli, ir šeima nesugebėjo perkalbėti. Šeimoje ji buvo tikras tironas: viską reikėjo daryti taip, kaip ji norėjo.

Stojo tyla.

- Aš noriu jums pasakyti, mesjė Puaro, - tęsė misteris Kopas, - kad esu senas Bointonų šeimos draugas. Suprantama, jie dabar sutrikę ir stipriai nervinasi, taigi jeigu reikalinga mano pagalba, sakysim, sutvarkyti lavono išsiuntimo iš Jeruzalės formalumus ar dar ką nors padaryti, aš su malonumu išvaduosiu juos nuo tų rūpesčių. Prašom tik pasakyti.

- Esu įsitikinęs, kad šeima jums bus labai dėkinga už pagalbą, - tarė Puaro ir savo ruožtu paklausė: - Supratau, kad jūs esate jaunosios misis Bointon draugas?

Blyškus misterio Kopo veidas pastebimai parausvėjo.

- Nelieskime šios temos, mesjė Puaro. Žinau, šiandien jūs

kalbėjotės su misis Nadina Bointon, ir galimas daiktas, ji užsiminė apie planus, kurie lietė mus abu. Turiu pasakyti, kad su tuo viskas baigta. Misis Bointon - nepaprasta moteris, ir ji mano, kad tokiu sunkiu laiku turinti būti šalia savo vyro.

Puaro mandagiai linktelėjo.

- Pulkininkas Kerberis manęs paprašė padėti išaiškinti visą tiesą, kas iš tikrųjų įvyko misis Bointon mirties dieną. Ar negalėtumėte papasakoti apie tos dienos įvykius?

- Kodėl ne? Žinoma, galiu. Po lenčo mes pasistengėme bent trumpam atsiskirti. Iškylavome vieni. Tada bevaikščiodami mudu ir pasišnekėjome su Nadina. Po to ji nutarė pasikalbėti su vyru, ir aš vienas grįžau į kempingą. Pusiaukelėje sutikau dvi anglų ledi, su kuriomis kartu ekskursavau rytą. Viena jų - Anglijoje gerai žinomo pero žmona. Ji nepaprastai protinga ir labai informuota moteris. Kita man pasirodė esanti gana silpna būtybė - rytmetinė išvyka buvo gana kankinanti tokiam trapiam žmogui, kaip ji. Tai šit, aš papasakojau damoms apie įdomius griuvėsius, kuriuos tik ką buvau apžiūrėjęs. Mes truputį drauge pasivaikščiojome ir grįžome į kempingą. Buvo gal šešta valanda. Ledi Vestholm pasiūlė išgerti puodelį arbatos, ir aš sutikau. Tiesa, arbata buvo gana silpna, bet nuostabaus aromato. Tuo metu padengė stalą vakarienei ir pasiuntė tarną pakviesti misis Bointon. Tarnas rado ją jau mirusią.

- Ar grįžęs iš pasivaikščiojimo, neatkreipėte į ją dėmesio?

- Aš tik įsidėmėjau, kad misis Bointon sėdi ten pat, kur paprastai sėdėdavo po pietų. Ypatingo dėmesio jai neskyriau. Tuo laiku mudu su ledi Vestholm gyvai šnekučiavomės apie keliones po kalnus. Be to, man teko pagelbėti mis Piers, - ji patempė koją.

- Ačiū, misteri Kopai. Atleiskite už nekuklumą, bet noriu paklausti: ar misis Bointon didelis palikimas?

- Taip, gana didelis. Po jos mirties visas Elmero Bointono turtas turi būti padalytas vaikams lygiomis dalimis. Dabar jie visi tapo gana turtingi.

- Pinigai! - murmtelėjo Puaro. - Kiek nusikaltimų padaroma dėl pinigų.

- Nejaugi? - nustebęs paklausė misteris Kopas.

Puaro šypsodamasis pridūrė:

- Žinoma, yra ir daugybė kitų žmogžudystės priežasčių. Dėkoju, misteri Kopai, už pagalbą.

- Visuomet pasirengęs padėti, - misteris Kopas mandagiai linktelėjo. - Atrodo, antai sėdi mis King. Noriu su ja pasikalbėti.

Puaro ėmė lipti nuo kalvos. Priešais ėjo susijaudinusi mis Piers. Uždususiu balsu pasisveikino ir tuoj ėmė tarkšti:

- Mesjė Puaro! O, kaip džiaugiuosi, jus sutikusi. Ką tik kalbėjausi su ta keista mergina - su jaunesniąja Bointon. Ji pasakojo apie kažkokius sunkiai suprantamus dalykus: apie šeichą, kuris norįs pagrobti, apie ją persekiojančius priešus... Žinoma, tokios kalbos atrodo labai romantiškos, bet ledi Vestholm dievagojasi, kad tai esančios grynos nesąmonės. Kažkada ji turėjusi tarnaitę, kuri tarškusi panašias kvailystes, - tiesa, man atrodo, kad ledi Vestholm būna gana griežta su žmonėmis. Juk visa tai, ką pasakoja mažylė, gali būti ir tiesa. Argi ne? Prieš keletą metų skaičiau, kad vieną rusų caro dukterį po revoliucijos nenužudę ir jai pavykę pabėgti į Ameriką. Kaip būtų nuostabu, jei... - mis Piers susijaudinusi žvelgė į Puaro.

- Tiesą sakote, gyvenime kartais atsitinka labai keistų dalykų.

- Šį rytą aš ne iš karto supratau, kas jūs, - gniaužydama rankas, patetiškai sušuko mis Piers. - Žinoma, jūs tas pats garsusis detektyvas! Aš skaičiau beveik viską, kas buvo apie jus išspausdinta! Kaip įdomu! Kai aš tarnavau guvernante netoli Donkastero... Puaro tik kažką murmtelėjo.

Mis Piers tęsė vis labiau įsijaudrindama:

- Štai kodėl man pasirodė, tiesa, galbūt aš klystu, kad tą rytą... Bet man atrodo, netgi smulkmena gali būti svarbi. Jeigu jūs ėmėtės šitos bylos, vadinasi, vargšė misis Bointon iš tikrųjų buvo nužudyta! Dabar tai suprantu. Štai kodėl nusprendžiau jums viską papasakoti. Atrodo labai keista...

- Apie ką pagalvojote? Kas jums atrodo keista? Prašom papasakoti, - Puaro aiškiai susidomėjo.

- Kitą rytą po misis Bointon mirties pabudau labai anksti ir

žiūrėjau pro palapinės plyšį, norėdama pamatyti tekančią saulę.

- Ir ką išvydote?

- Tada neskyriau reikšmės. O pamačiau, kaip iš palapinės išėjusi viena Bointonų sesuo kažką išmetė upelin. Tas daiktas skaisčiai blizgėjo saulės spinduliuose.

- O kuri sesuo?

- Manau, toji, kurią vadina Kerola. Ji labai daili ir nuostabiai panaši į savo brolį. Tikriausiai jie dvyniai. O galbūt tai buvo jaunesnioji? Saulė tvieskė į akis ir aš blogai mačiau. Bet man pasirodė, kad jos plaukai buvo ne rudi, o bronziniai.

- Ir ji išmetė kažkokį blizgantį daiktą?

- Taip. Kaip jau sakiau, tada aš paprasčiausiai nekreipiau į tai dėmesio. Bet vėliau, mudviem su mis King einant upelio krantu, pamačiau tarp akmenų žvilgant metalo dėžutę. Pamaniau, kad kaip tik tą daiktą mergaitė ir bus išmetusi. Man pasidarė smalsu, kas tai per dėžutė ir aš ją ištraukiau iš vandens. O kai atidariau, pamačiau švirkštą, lygiai tokį, kokiu man leido vaistus, kai sirgau šiltine. Nustebau - kaip galima išmesti tokį reikalingą daiktą: juk švirkštas nebuvo sudaužytas! Man apžiūrinėjant radinį, priėjo mis King ir pasakė, kad tai esąs jos švirkštas ir kad ji atėjusi čia jo paieškoti. Aš atidaviau jai švirkštą, ir ji nuėjo į kempingą.

Mis Piers atsikvėpė ir skubėdama pasakojo toliau:

- Man pasirodė labai keista, kad mis Bointon išmetė mis King švirkštą.

Puaro susikaupęs tylėjo.

- Ačiū, madmuazele. Jūs papasakojote labai įdomų dalyką. Kaip tik šitos grandies ir trūko mano apmąstymų grandinėje. Dabar viskas aišku.

- Nejaugi? - išraudusi iš pasitenkinimo, sušuko mis Piers.

Palydėjęs mis Piers į kempingą, Puaro užėjo į kabinetą ir įrašė į savo bloknotą:

10 punktas: “Aš niekada nieko nepamirštu, atsiminkite, aš niekada nieko nepamirštu - nei elgesio, nei vardo, nei veido”.

Ir patenkintas nusišypsojo.

- Dabar man viskas aišku!

XXII skyrius

- Štai ir viskas paruošta, - tarė Erkiulis Puaro, su pasitenkinimu apžvelgdamas viešbučio numerį.

Pulkininkas Kerberis nuolankiai nusišypsojo.

- Keistas jūs žmogus! Kam visas šis teatras?

- Jeigu kas nors žaidžia komediją, tai ir scena turi būti.

- O argi kalbame apie komediją?

- Net jeigu tai tragedija, vis tiek dekoracijos reikalingos.

Kerberis smalsaudamas pažvelgė į jį.

- Žinoma, čia jau jūsų teisė. Tiesa, aš kol kas nesusigaudau, kas ir kaip, bet, matyt, jūs šį bei tą išsiaiškinote?

- Aš turėsiu garbės pranešti jums tiesą apie tą įvykį. Juk šito jūs ir prašėte.

Puaro pažvelgė į laikrodį.

- Ką gi, laikas pradėti. Jūs, pulkininke, sėskite štai prie šito stalo - būsite oficialus asmuo.

- Puiku, - burbtelėjo pulkininkas.

- O štai čia, - Puaro arčiau sustūmė kėdes, - mes pasodinsime visą Bointonų šeimą. Čia, - tęsė jis, - pasodinsime tuos, nuo kurių parodymų pradėjome narplioti bylą, - štai čia. Sara King, kurią su šiuo įvykiu sieja asmeniniai interesai, o taip pat kaip gydytoją, konstatavusią misis Bointon mirtį, - čia. Džefersoną Kopą, artimą Bointonų šeimos draugą, - čia.

Staiga jis sušuko:

- O štai ir jie!

Pirmas įėjo Lenoksas Bointonas su žmona. Po jų - Kerola ir Raimondas. Džinevra įžengė nė į vieną nekreipdama dėmesio, šypsodamasi paslaptinga, nežemiška šypsena. Paskutinis įslinko daktaras Žeraras ir Sara King. Kai visi atsisėdo, pavėlavęs pasirodė ir misteris Kopas. Puaro palaukė, kol jis užims savo vietą, ir išėjo į kambario vidurį.

- Ledi ir džentelmenai. Mūsų susitikimas yra neoficialus. Kadangi esu Amane, pulkininkas Kerberis parodė man garbę, paprašydamas ištirti misis Bointon bylą...

Netikėtai jo kalbą pertraukė Lenoksas Bointonas. Visi nustebo. O jis iššaukiančiai paklausė:

- Ko, po velniais, kišote nosį į šiuos reikalus?

- Manęs dažnai prašo pagalbos, tiriant staigios mirties aplinkybes.

- Nejaugi ir gydytojai kviečiasi jus į pagalbą, jei kuriam nors pacientui staiga sustojo širdis? - tokiu pat atšiauriu tonu paklausė Lenoksas.

- Tai gana abstraktus ir visai ne moksliškas problemos suvokimas, - ramiai atšovė Puaro.

Pulkininkas Kerberis krenkštelėjo ir oficialiai pareiškė:

- Aš tuoj viską paaiškinsiu. Mane informavo apie mirties aplinkybes. Viskas atrodė gana natūraliai. Nepaprastai karštas oras, varginanti kelionė, ypač kankinanti pagyvenusį žmogų su silpna širdimi. Žvelgiant iš šio taško, viskas aišku. Bet daktaras Žeraras papasakojo...

Visi sužiuro į Žerarą - garsus mokslininkas, jo vardas žinomas visame pasaulyje. Kiekvienas jo žodis vertas didžiausio dėmesio. Štai ką jis papasakojo: kitą dieną po misis Bointon mirties jis pastebėjęs iš jo vaistinėlės dingus stipriai veikiančius vaistus. Prieš tai buvo dingęs švirkštas, kurį naktį kažkas padėjo atgal į vietą. Atkreipkite dėmesį - velionės rankoje buvo likusi injekcijos žymė.

Pulkininkas Kerberis truputį patylėjo ir tęsė:

- Susiklosčius tokioms aplinkybėms, aš privalėjau perduoti bylą tyrimui. Mesjė Puaro tuo metu svečiavosi pas mane ir maloniai sutiko padėti. Jis buvo įgaliotas apklausti visus, ką tik manys esant reikalinga, ir tirti bylą. Dabar mes čia susirinkome išklausyti jo ataskaitos.

Stojo tokia tyla, kad kažkam bilstelėjus gretimame numeryje, visi krūptelėjo.

Puaro ramiai apžvelgė susirinkusiuosius.

- Kai pulkininkas Kerberis man papasakojo apie įvykį, aš pareiškiau, kad paprastai tokiais atvejais labai sunku būna rasti įrodymų, kuriais remiantis būtų galima kreiptis į teismą, tačiau pažadėjau išaiškinti tiesą, atidžiai klausydamas įvykio liudytojų

pasakojimų. Leiskite pridurti: tiriant nusikaltimą, svarbiausia suteikti galimybę nusikaltėliui arba jo bendrininkams kalbėti - galiausiai išgirsti teisybę.

Jis truputį patylėjo, nusišypsojo ir pridūrė:

- Pirmiausia aš ištyriau misis Bointon natūralios mirties versiją. Ši versija nepasitvirtino. Dingęs švirkštas, vaistai ir pagaliau šeimos reakcija į tą įvykį - viskas neigė šią prielaidą. Misis Bointon giminaičiai, sprendžiant iš jų elgesio, buvo absoliučiai įsitikinę, kad tai - prievartinė mirtis. Ir elgėsi jie kaip žmonės, prisidėję prie žmogžudystės. Bet dalyvavimas nusikaltime būna įvairus. Pirmiausia patikrinau visus faktus, patvirtinančius nužudymo galimybę, ir padariau išvadą, kad tai iš tiesų šaltakraujiška žmogžudystė. Bet ar tą žmogžudystę įvykdė misis Bointon šeima pagal išankstinį planą? Nužudymo motyvas galėjo būti noras įgyti finansinę ir moralinę nepriklausomybę, turint galvoje tą faktą, kad misis Bointon buvo tironė. Bet ši konkreti versija neatlaikė jokios kritikos. Bointonų paliudijimai daug kuo nesutapo, jie net neturėjo išsigalvotų alibi. Dar daugiau, aš netrukus numaniau: žmogžudystę įvykdė vienas, arba galimas daiktas, du iš jų, o kiti vaidino antraeilį vaidmenį. Tada nutariau patikrinti, kas iš jų galėjo šitam ryžtis. Turėjau tam tikrą nuomonę, nes faktą, kurį žinojau aš, nežinojo niekas. - Ir Puaro papasakojo apie Jeruzalėje nugirstą pokalbį.

- Visai natūralu, įtarimas iš karto krito ant Raimondo Bointono - jis svarbiausias kaltininkas. Susipažinęs su visa šeima, padariau išvadą: vienintele Raimondo pašnekove galėjo būti sesuo Kerola. Jie nepaprastai panašūs ir išore, ir charakteriais. Be to, jie atsidavę vienas kitam, be ko neįvykdysi panašaus akto. Jų tikslą tam tikra prasme skatino egoizmas: jie norėjo išlaisvinti šeimą, ir ypač juos jaudino jaunesniosios sesers likimas. Kaip tik tai byloja, kad jie galėjo įvykdyti savo ketinimą.

Raimondas Bointonas nemirksėdamas žiūrėjo į Puaro. Atrodė, jis norėjo kažką pasakyti, bet susilaikė.

- Prieš papasakodamas, kaip tyriau Raimondo Bointono dalyvavimo žmogžudystėje versiją, noriu jums šį tą perskaityti.

Tai taręs, jis ištraukė iš kišenės popieriaus lapą, išmargintą kruopščia rašysena.

1. Misis Bointon gėrė mikstūrą, kurios sudėtyje yra digitalio.
2. Dingo daktaro Žeraro švirkštas.
3. Misis Bointon drausdavo vaikams bendrauti su kitais žmonėmis ir tai jai teikdavo malonumą.
4. Misis Bointon išsiuntė savo šeimą pasivaikščioti kaip tik tą dieną.
5. Misis Bointon - moralinis sadistas.
6. Nuo tento iki olos, prie kurios sėdėjo misis Bointon, apie 200 jardų.
7. Misteris Lenoksas Bointonas pirma pareiškė, kad nežino, kokiu laiku grįžęs į stovyklą, o vėliau atsiminė, prisukęs pamotės laikrodį ir pasakė tikslų laiką.
8. Daktaro Žeraro ir Džinevros Bointon palapinės buvo greta.
9. 6.30 pasiuntė tarną pakviesti misis Bointon vakarienės.

- Visus punktus perskaičiau atskirai, tačiau kai kuriuos galima jungti poromis. Pavyzdžiui: “Misis Bointon gėrė mikstūrą su digitaliu” ir “Dingo daktaro Žeraro švirkštas”. Į šiuos punktus aš pirmiausia atkreipiau dėmesį. Mane nustebino jų nesuderinamumas. Suprantate, ką turiu omenyje? Viską paaiškinsiu, kai tik baigsiu savo išvadas dėl Raimondo Bointono. Aš girdėjau, kaip jis svarstė misis Bointon nužudymo galimybę. Jis buvo nepaprastai susijaudinęs. - Nutaisęs atsiprašančią miną, Puaro nusilenkė Sarai. - Jis buvo įsimylėjęs. Tai galėjo priversti jį įvairiai elgtis. Raimondas galėjo tapti švelnučiu ir visiems nuolankiu, taip pat ir savo pamotei; jis galėjo savyje pajusti jėgą ir norą ištrūkti iš jos įtakos ar, atvirkščiai, tai galėjo būti papildomas postūmis įvykdyti žmogžudystę. Čia jau psichologijos sritis. O mes panagrinėsime faktus.

Raimondas Bointonas kartu su kitais išėjo iš kempingo 3.15. Tuo metu misis Bointon dar buvo gyva. Netrukus Raimondas kal-

bėjosi su Sara King, o po to tuoj pat grįžo į stovyklą. Raimondas teigia grįžęs į kempingą be dešimties minučių šeštą. Jis priėjęs prie pamotės, persimetęs keliais žodžiais ir pasukęs į savo palapinę, o iš ten jau ėjęs vakarieniauti. Jis teigia, - kartoju, - kad be dešimties minučių šeštą misis Bointon dar buvusi gyva. O dabar grįžkime prie fakto, kuris absoliučiai prieštarauja šitam teiginiui.

6.30 tarnas randa misis Bointon negyvą. Mis King apžiūri kūną ir teigia: mirtis ištiko maždaug prieš valandą.

Štai dabar jūs žinote du vienas kitam prieštaraujaunčius parodymus. Jeigu manysime, kad mis King apsiriko...

Sara įsiterpė.

- Aš neapsirikau. Jeigu būčiau apsirikusi, prisipažinčiau.

Puaro mandagiai linktelėjo.

- Tada tenka manyti: kas nors iš jų - arba mis King, arba misteris Bointonas - sako netiesą. Pirmiausia susimąstykime dėl Raimondo Bointono. Kas vertė jį taip elgtis? Sakykim, mis King neapsiriko ir jos žodžiai neslepia sąmoningą melą. Kokia tada įvykių raida? Raimondas Bointonas grįžta į kempingą, regi savo pamotę sėdinčią prie olos, prieina prie jos ir išvysta ją mirusią. Kaip jis elgiasi? Ar šaukiasi pagalbos? Ar kam nors praneša apie tai, kas įvyko? Ne. Jis eina į savo palapinę, o paskui ramiausiai traukia vakarieniauti, niekam nesakęs nė žodžio. Ar toks elgesys jums neatrodo keistas?

- Bet ji buvo gyva, - trūkčiojančiu balsu tarė Raimondas Bointonas. - Mis King, matyt, apsiriko, nes buvo susikrimtusi ir labai jaudinosi.

Nekreipdamas dėmesio į Raimondo žodžius, Puaro tęsė:

- O dabar pažiūrėkime, kokia galėjo būti tokio elgesio priežastis. Pirmiausia šauna į galvą - Raimondas Bointonas negali būti kaltas, nes kai jis priėjo prie misis Bointon, ji jau buvo mirusi. Sakykim, Raimondas Bointonas nekaltas.

Jeigu taip, ar galima paaiškinti jo elgesį? Galima. Aš prisimenu žodžius, kuriuos girdėjau Jeruzalėje: "Nejaugi nesupranti, kad ją reikia nužudyti". Todėl užtikęs misis Bointon mirusią, jis tuoj pamano, kad tai padarė žmogus, su kuriuo jis aptarė savo planą, tai yra jo sesuo Kerola Bointon.

- Tai netiesa! - virpančiu balsu suriko Raimondas.

Puaro kalbėjo toliau:

- Dabar panagrinėkime, ar žmogžudystę galėjo įvykdyti Kerola Bointon. Kokie faktai prieš ją? Ji irgi toks pat temperamentingas žmogus. Ji gali pasiaukoti, herojiškai pasielgti. Juk su ja Raimondas Bointonas planavo nužudyti pamotę! Kerola Bointon grįžo į kempingą dvidešimt šeštos. Tikint jos žodžiais, ji priėjo prie pamotės ir truputį su ja pasišnekučiavo. Tačiau šito niekas nematė: kempingas buvo tuščias, o visi tarnai miegojo. Todėl Kerola Bointon galima įtarti žmogžudyste.

Jis nutilo. Kerola pakėlė galvą ir pažiūrėjo į Puaro.

- Yra dar vienas įkaltis prieš Kerolą Bointon: kitą rytą, labai anksti, matė ją išmetančią į upelį kažkokį žvilgantį daiktą. Turime pagrindo manyti, kad tai buvo švirkštas.

- Negali būti! - sušuko daktaras Žeraras. - Juk man švirkštą grąžino! Taip, taip, aš jį turiu.

- Žinau, - linktelėjo Puaro. - Bet šiuo atveju aš kalbu apie kitą švirkštą. Tai labai įdomu. Man davė suprasti, kad antrasis švirkštas - mis King nuosavybė. Ar tai tiesa, mis King?

Sara nespėjo atsakyti - nuskambėjo Kerolos Bointon balsas:

- Tai buvo mano švirkštas.

- Vadinasi, madmuazele, jūs prisipažįstate, išmetusi jį į upelį?

Padvejojusi ji atsakė:

- Taip, žinoma.

- Kerola, - Nadina pasilenkė ir žiūrėjo į Kerolą plačiai išplėtusi akis, - Kerola! Aš nesuprantu...

Kerola piktai žvilgtelėjo į ją.

- Nėra ko nesuprasti! Aš išmečiau savo seną švirkštą, bet nuodų neliečiau.

Pasigirdo ramus Saros King balsas:

- Mesjė Puaro, mis Piers jums sakė tiesą: tai buvo mano švirkštas.

Puaro nusišypsojo.

- Su švirkštais kažkokia maišalynė, bet mes viską išsiaiškinsime. Siūlau aptarti ką kitą. Sakykim, Raimondas Bointonas ne-

kaltas. Jei taip, tai kalta jo sesuo Kerola. Bet aš noriu į tai pažvelgti kitu kampu - o jeigu Kerola nekalta?

Ji grįžta į kempingą, prieina prie pamotės ir mato - nebegyva. Kokios mintys pirmiausia šauna jai į galvą? Pamano - nužudė Raimondas. Kerola nebeišmano, kaip elgtis, todėl niekam nieko nesako. Po valandos grįžta Raimondas Bointonas, prieina prie pamotės ir paskui ramiai sau žingsniuoja į palapinę. Kai Raimondas, atėjęs vakarieniauti, nė žodžio nepasako apie mirtį, Kerolos įtarimas tampa įsitikinimu. Galbūt ji užeina į jo palapinę ir ten randa švirkštą - tai dar labiau patvirtina jos būgštavimus. Ji kuo skubiau paslepia švirkštą ir anksti rytą išmeta į upelį.

O štai dar vienas jos nekaltumo įrodymas. Mums kalbantis, ji mane įtikinėjo, kad su broliu niekada rimtai nemąsčiusi apie pamotės nužudymą. Aš paprašiau prisiekti ir ji prisiekė, kad nenužudžiusi. Įsidėmėkite, ji neprisiekė, kad jie nenužudę. Ji prisiekė pati, manydama, kad aš į tai neatkreipsiu dėmesio.

Štai kas byloja apie Kerolos Bointon nekaltumą.

O dabar panagrinėkime Raimondo Bointono nekaltumo prielaidą. Sakykim, Sara King sako tiesą, ir misis Bointon 5.10 dar buvo gyva. Jeigu taip, tai ar Raimondas Bointonas kaltas? Mes galime manyti, kad jis nužudė misis Bointon 5.50, kai buvo prie jos priėjęs. Tiesa, tuo metu po kempingą zujo tarnai, bet jau telkėsi sutemos ir nužudyti puikiausiai buvo galima. Jei taip, vadinasi, mis King sakė netiesą. Atsimenate, ji teigė, kad grįžusi į kempingą penkiomis minutėmis vėliau už Raimondą. Ji iš tolo galėjo matyti Raimondą prieinantį prie pamotės, todėl, kai misis Bointon buvo rasta negyva, mis King nutarė, kad ją nužudęs Raimondas ir, norėdama jį išgelbėti, pamelavo, puikiausiai suprasdama, kad jos melas nebus susektas, nes daktaras Žeraras maliarijos priepuolio paguldytas į lovą ir negali paneigti jos išvados.

- Aš sakiau teisybę, - nuskambėjo skardus Saros balsas.

- Tokiu būdu galima padaryti dar vieną išvadą: jūs, mis King, grįžote į kempingą netrukus po Raimondo. Jeigu Raimondas rado savo pamotę gyvą, vadinasi, tikėtina, kad kaip tik jūs jai suleidote mirtiną vaistų dozę. Žinodama, kad misis Bointon yra visų šei-

mos nelaimių priežastis, jūs, galimas daiktas, įsivaizdavote esanti gelbėtoja. Šitaip lengva paaiškinti jūsų melą dėl mirties laiko.

Sara stipriai išblyško, tačiau griežtai tarė:

- Taip, aš sakiau, kad kartais tikslinga paaukoti vieno žmogaus gyvybę, kad būtų išgelbėta dauguma. Ši mintis man atėjo į galvą prie atnašavimo aukuro. Bet niekada nedariau blogo tai baisiai moteriai. Tokia mintis man net galvon negalėjo ateiti.

- Ir vis dėlto, - tarė Puaro, kažkas iš jūsų dviejų sako netiesą.

- Jūs laimėjote, mesjė Puaro! - nevilties apimtas, sušuko Raimondas. - Aš pamelavau! Kai parėjau, pamotė jau buvo mirusi. Suglumau. Juk buvau ryžtingai nutaręs pasakyti daugiau nebepaklusiąs jos valiai. Ir staiga - ji mirusi! Jos rankos - kaip ledas! Pamaniau, gal Kerola?.. Ir staiga ant jos rankos išvydau adatos dūrio pėdsaką...

Puaro skubiai pertraukė:

- Man kaip tik ir neaišku, kokiu būdu jūs ketinote nužudyti savo pamotę? Panaudodami švirkštą?

- Kažkur buvau skaitęs, kad įdūrus tuščio švirkšto adatą, žmogus bemat miršta. Pamiršau, kaip tai moksliškai buvo aiškinama.

- Suprantu. Tam ir nusipirkote švirkštą?

- Ne. Mes jį paėmėme iš Nadinos.

Puaro žvitriai pažvelgė į misis Nadiną Bointon.

- Sakėte, kad jūsų švirkštas likęs bagaže, Jeruzalėje?

Nadinos veidą išmušė švelnus raudonis.

- Aš... aš gerai nežinojau, kur jis.

Puaro nusišypsojo.

- Jūs labai nuovoki, madam.

XXIII skyrius

Visi nutilo. Puaro kostelėjo ir kalbėjo toliau:

- Kaip matote, mes išsiaiškinome antrojo švirkšto paslaptį. Jis priklausė misis Nadinai Bointon, Jeruzalėje jį paėmė Raimondas Bointonas, paskui, kai misis Bointon buvo rasta negyva, Kerola paėmė švirkštą iš Raimondo ir išmetė. Mis Piers jį surado,

bet Sara King pareiškė, kad tai esąs jos daiktas. Manau, dabar švirkštas pas ją.

- Teisingai, - ramiai tarė Sara.

- Vadinasi, sakydama, kad švirkštas priklausąs jums, sakėte netiesą, nors visai neseniai teigėte, kad niekada nemeluojate.

- Taip. Bet čia visai kitoks melas. Tai nesisieja su mano profesija.

- Puikiai jus suprantu.

- Dėkoju.

Puaro vėl kostelėjo.

- Dar kartą žvigtelkime į mano užrašus. Tokiu būdu:

Bointonai ir Džefersonas Kopas išėjo iš kempingo 3.05
Daktaras Žeraras ir Sara King iš kempingo išėjo 3.15
Ledi Vestholm grįžo į kempingą 4.20
Lenoksas Bointonas grįžo į Kempingą 4.35
Nadina Bointon grįžo į kempingą ir kalbėjosi su misis Bointon 4.40
Nadina Bointon palieka uošvę ir eina prie tento 4.50
Kerola Bointon grįžta į kempingą 5.10
Ledi Vestholm, mis Piers ir misteris Kopas grįžta į kempingą 5.40
Raimondas Bointonas grįžta į Kempingą 5.50
Sara King grįžta į kempingą 6.00
Rastas lavonas 6.30

Atkreipkite dėmesį į laiko tarpą tarp 4.50, kada Nadina Bointon pasitraukė nuo uošvės, ir 5.10, kai grįžo Kerola. Jeigu Kerola sako tiesą, misis Bointon buvo nužudyta kaip tik tuo laiku. Iškyla klausimas: kas galėjo ją nužudyti?

Tuo metu Raimondas buvo kartu su mis King. Misteris Kopas irgi turi alibi (be to, neradau jokio nužudymo motyvo). Jis buvo su ledi Vestholm ir mis Piers. Lenoksas Bointonas su žmona sėdėjo po tentu. Daktaras Žeraras gulėjo savo palapinėje, krečiamas maliarijos priepuolio. Kempingas išmiręs. Visi tarnai mie-

ga. Labai patogus momentas nusikaltimui įvykdyti! Ar tuo metu ten buvo žmogus, kuris galėjo tai padaryti?

Puaro akys sustojo prie Džinevros Bointon.

- Taip, ten buvo dar vienas žmogus. Džinevra po lenčo ilsėjosi savo palapinėje. Bent jau taip sakėsi, nors iš tikrųjų ne visą laiką ji ten buvo. Džinevra sakė, kad daktaras Žeraras snūduriuodamas kartojęs jos vardą. Daktaras Žeraras irgi teigė per sapną regėjęs Džinevros Bointon veidą. Bet tai buvo ne sapnas! Jis regėjo ją iš tikrųjų, stovinčią palapinėje prie jo lovos. Galbūt ji ten užsuko, norėdama padėti į vietą švirkštą, kurį ką tik buvo panaudojusi?

Džinevra pakėlė galvą. Išsiplėtusios akys žiūrėjo į Puaro be jokios išraiškos.

- Šito negali būti! - sušuko daktaras Žeraras.

- Ar psichologiniu požiūriu? - paklausė Puaro.

Žeraras nuleido akis.

- Tai absoliučiai neįmanoma! - griežtai tarė Nadina.

- Kodėl taip manote, madam? - prisimerkęs paklausė Puaro.

Nadina prikando lūpą.

- Aš net nenoriu apie tai girdėti. Mes visi puikiausiai suprantame, kad tai neįmanoma.

Džinevra neramiai sukrutėjo. Ji nesąmoningai, bet jaudinančiai šypsojosi.

Nadina pakartojo:

- Tai neįmanoma.

Puaro vos vos linktelėjo.

- Madam, jūs esate labai protinga.

- Kodėl taip kalbate, mesjė Puaro? - ramiai paklausė Nadina.

- Aš jau seniai susidariau nuomonę, kad jūs turite gerą galvą.

- Saldžialiežuvaujate.

- Ne. Jūs visą laiką labai ramiai ir blaiviai stebite įvykius. Išoriškai jūsų santykiai su uošve buvo labai geri, nors iš tikrųjų ją smerkėte ir nekentėte. Man atrodo, jūs jau seniai supratote, kad vienintelis būdas jūsų vyrui tapti laimingu - išeiti iš namų, būti savarankišku, nepaisant visų sunkumų, kokie gali iškilti naujame

kelyje. Jūs sutikote rizikuoti ir stengėtės paveikti savo vyrą. Bet jums nepasisekė šito padaryti. Lenoksas Bointonas prarado norą veržtis į laisvę.

Aš nė trumpą valandėlę neabejojau, madam, tuo, kad jūs mylite savo vyrą. Norėjote jį mesti ne dėl to, kad būtumėte karštai pamilusi kitą. Tai buvo paskutinis bandymas įveikti neviltį. Tokios moterys, kaip jūs, turi tik tris galimybes: maldauti, pabėgti - bet tai, kaip jau sakiau, efekto nekėlė. Pagąsdinti skyrybomis - manau, kad ir šis grasinimas Lenoksui Bointonui nepadarė jokio poveikio, tai tegalėjo sukelti naują nevilties priepuolį, bet ne pabudinti kovai. Tada liko paskutinė priemonė - išeiti su kitu. Pavydas ir savininko instinktas - tai patys stipriausi kiekvieno vyro instinktai. Jūs dar kartą įrodėte savo protingumą, pabandžiusi pažaisti tais senoviniais instinktais. Jeigu Lenoksas būtų ramiai sutikęs su jumis skirtis, nei nebandęs jus perkalbėti, vadinasi, niekaip nebeįmanoma jam padėti, ir jums tektų tik pradėti naują gyvenimą be jo.

Sakykim, kad net ir šis bandymas buvo nesėkmingas. Jūsų vyras be galo nusivylęs, tačiau jis toli gražu nesielgia taip, kaip manėte ir ramiai žvelgia į jūsų išėjimą. Kas tokioje situacijoje galėjo išgelbėti jūsų vyrą nuo protinės degradacijos? Tik viena - pamotės mirtis. Tada Lenoksui atsirastų galimybė pradėti gyvenimą iš naujo būnant laisvu žmogumi, įgijus nepriklausomybę ir savigarbą.

Nadina nenuleido akių nuo Puaro.

- Jūs spėjate, - ramiai tarė ji, - kad esu prisidėjusi prie to, kas įvyko? Klystate. Pranešusi misis Bointon apie savo apsisprendimą, aš nuėjau prie tento - ten jau buvo Lenoksas. Ir ten buvau visą laiką, kol mums pasakė apie jos mirtį. Galbūt smūgis, kurį per mane patyrė misis Bointon, ir buvo natūralios mirties priežastis. Bet jeigu teigiate (nors ir neturėdamas jokių įrodymų), kad ji buvusi nužudyta, tai manęs šituo apkaltinti neįmanoma.

- Sakote, visą laiką buvote po tentu ir niekur nė kojos nekėlėte, kol nepranešė apie uošvės mirtį? Kaip tik tai man ir atrodo keista.

- Ką turite omenyje?

- Paklausykite. Devintas punktas - 6.30, kai vakarienė buvo patiekta, pasiuntė tarną pakviesti misis Bointon.

- Nesuprantu, - nustebęs šūktelėjo Raimondas.

- Aš irgi nesuprantu, - prašneko ir Kerola.

Puaro atidžiai į juos pažiūrėjo.

- Vadinasi, nesupratote? Pasiuntė tarną. Kodėl tarną? Jūs visuomet taip uoliai prižiūrėjote misis Bointon, paprastai patys ją atvesdavote prie stalo. Argi ne? Ji sunkiai vaikščiojo, sunkiai pakildavo iš krėslo be jūsų pagalbos. Visuomet kas nors iš jūsų būdavo prie jos. Man atrodo, kad tokioje situacijoje natūraliausia būtų buvę kam nors iš jūsų nueiti ir jai padėti. Tačiau nė vienas jūsiškių net nepajudėjo.

- Tai absurdas! - piktai tarė Nadina. - Tą vakarą mes visi buvome labai pavargę. Žinoma, derėjo mums patiems pas ją nueiti.

- Būtent tą vakarą! - pabrėžė Puaro. - O juk jūs, madam, labiau nei kas kitas slaugėte ją. Jūs tai laikėte tiesiogine savo pareiga. Bet tą vakarą nesiteikėte jai padėti. Kodėl? Aš ne vieną kartą uždaviau sau šitą klausimą. Ir pagaliau radau atsakymą. Ne, ne, nepertraukite manęs, - Puaro pakėlė ranką. - Atsirado liudytojų, mačiusių, kaip jūs kalbėjotės su misis Bointon. Mačiusių, bet negalėjusių nugirsti, apie ką judvi kalbėjotės. Ledi Vestholm ir mis Piers iš tolo matė, kaip jūs priėjote prie misis Bointon ir tikriausiai su ja kalbėjotės. Aš noriu išdėstyti savo nuomonę. Jūs protinga, madam, ir jeigu būtumėte nutarusi atsikratyti uošve, būtumėte iš anksto, neskubėdama, viską apmąsčiusi. Sakysim, daktaras Žeraras iškylauja, jūs niekieno netrukdoma įeinate į jo palapinę. Esate įsitikinusi, kad rasite reikalingų vaistų, juk turite medicininės patirties. Pasirenkate digitoksiną - digitaliui giminingą preparatą, kurį vartoja misis Bointon. Paimate ir švirkštą, nes jūsiškis kažkur prašapo. Tikite, kad spėsite padėti jį į vietą ir daktaras nieko nepastebės. Prieš imdamasi įgyvendinti šį sumanymą, jūs dar kartą bandote įtikinti savo vyrą išeiti iš Bointonų namų. Jūs pasakote, kad ruošiatės ištekėti už Džefersono Kopo. Ir nors misteris Bointonas labai nuliūsta, jis nieko nesigriebia, nereaguoja taip, kaip jūs norite, todėl esate priversta įgyvendinti savo nužudymo pla-

ną. Grįžtate į kempingą, pakeliui sustojate paplepėti su ledi Vestholm ir misis Piers. Po to jūs prieinate prie misis Bointon, jau iš anksto paruošusi švirkštą (jūs šaltai paimate jos ranką) ir profesionaliai mikliai įbedžiate adatą. Viskas vyksta taip greitai, kad uošvė nespėja nė susivokti. Iš šalies tematyti, kad jūs, palinkusi prie misis Bointon, kažką jai sakote. Tada atsinešate kėdę ir atsisėdate šalia, vis kažką kalbėdama. Mirtis misis Bointon ištinka akimoju, taigi jūs jau šnekatės su lavonu, bet kas tai gali paliudyti? Paskui nunešate atgal kėdę ir einate prie tento, kur jau sėdi jūsų vyras. Esate labai atsargi ir niekur iš ten nebeinate. Suprantama, misis Bointon mirtis bus paaiškinta labai paprastai - širdies priepuolis. Tik vieno negalite padaryti - tuoj pat daktarui Žerarui grąžinti švirkštą, nes daktaras, maliarijos kamuojamas, guli savo palapinėje, ir jūs net nenujaučiate, kad jis jau aptiko dingus švirkštą. Ir tai - vienintelė silpna vieta jūsų nuostabiai organizuotame nusikaltime.

Kambaryje įsiviešpatavo tyla. Lenoksas staiga pašoko iš vietos.

- Ne! - sušuko jis. - Tai melas! Nadina nieko nedarė. Ji nieko negalėjo padaryti. Mano pamotė jau buvo negyva!

- Ak, net taip? - Puaro atidžiai pažvelgė į jį. - Vadinasi, jūs ją nužudėte, misteri Bointonai?

Vėl įsivyravo tyla. Lenoksas bejėgiškai susmuko kėdėje ir virpančiomis rankomis užsidengė veidą.

- Taip, tiesą sakote. Aš ją nužudžiau.

- Ir jūs iš daktaro Žeraro paėmėte digitoksiną?

- Taip.

- Kada?

- Tai... kaip jau jūs sakėte - rytą.

- O švirkštą?

- Švirkštą? Irgi paėmiau.

- Kodėl ją nužudėte?

- Dar klausiate!

- Taip, misteri Bointonai, mane tai domina.

- Bet juk žinote! Žmona norėjo mane mesti ir pabėgti su misteriu Kopu.

- Bet jūs apie tai sužinojote gerokai vėliau?

- Taip. Žinoma, kai mes vaikštinėjome...

- O nuodus ir švirkštą paėmėte rytą, dar nežinodamas...

- Ko mane kankinate klausimais? - Lenoksas virpančia ranka perbraukė kaktą. - Ar tai dabar svarbu?

- Labai svarbu, misteri Lenoksai. Aš primygtinai patariu kalbėti tiesą.

- Tiesą? - Lenoksas nustebęs pažiūrėjo į Puaro.

Nadina skubiai atsigręžė į vyrą:

- Tiesa tai, ką aš sakiau.

- Dieve mano, aš papasakosiu, - Lenoksas neleido jai daugiau ištarti nė žodelio, - tik nežinau, ar patikėsite...

Jis giliai atsiduso.

- Tą dieną po pokalbio su Nadina aš jaučiausi visiškai sugniuždytas. Netikėjau, kad ji galėtų nuo manęs pabėgti. Aš tiesiog krausčiausi iš proto, ir man atrodė, kad žemė slysta iš po kojų. Ėjau kaip girtas arba kaip persirgęs sunkia liga.

Puaro linktelėjo.

- Aš į tai atkreipiau dėmesį, klausydamasis ledi Vestholm pasakojimo apie susitikimą su jumis. Todėl ir nepatikėjau jūsų žmonos žodžiais, kad šia tema jūs kalbėjotės tik po tentu, prieš vakarienę. Papasakokite toliau, misteri Bointonai.

- Aš ėjau lyg per sapną, sunkiai suvokdamas, ką darau. Bet kuo arčiau buvo kempingas, tuo labiau atsigavau. Pagaliau supratau, kad dėl visko turiu kaltinti tik pats save. Nelaimingas lepšis! Aš jau seniai privalėjau išeiti iš tų namų, išsilaisvinti iš pamotės gniaužtų. Netikėtai man dingtelėjo - dar ne viskas prarasta, ir staiga išvydau ją - tą velnią, sėdintį kaip stabą prie raudonos olos. Priėjau pasiryžęs viską iškloti į akis ir pareikšti, kad ją palieku. Man kilo pašėlęs noras tuoj pat, tą patį vakarą, išvažiuoti su Nadina.

- O, Lenoksai, mielasis, - lyg atodūsis nuskambėjo Nadinos balsas.

- Aš priėjau prie jos... Dieve mano, ji buvo negyva! Nebeišmaniau, ką daryti. Sutrikęs stovėjau ir žiūrėjau. Viskas, ką norėjau pasakyti, kaip koks kamuolys įstrigo gerklėje. Nebesusivokdamas, ką darąs, paėmiau nuo jos kelių laikrodį ir užsegiau ant

rankos, - jis krūptelėjo, - tai buvo baisu. Paskui prisiverčiau nueiti prie tento. Žinoma, aš turėjau ką nors pasakyti, bet negalėjau. Sėdėjau ir skaičiau knygą.

Lenoksas valandėlę patylėjo ir vėl pasakojo:

- Žinoma, jūs nepatikėsite. Kodėl aš nieko nešaukiau pagalbon. Kodėl nieko nepasakiau Nadinai? Nežinau...

Daktaras Žeraras kostelėjo.

- Visa tai labai lengvai galima paaiškinti, misteri Bointonai. Jūs patyrėte du labai stiprius nervinius sukrėtimus. Todėl jūsų būklė tokia ir buvo. Medicinoje tai vadinama Vaisenholterio reakcija. Pasistengsiu paaiškinti, pasitelkdamas paukščio, atsimušusio į lango stiklą, pavyzdį. Paukštis kurį laiką tarsi sustingsta, instinktyviai stengdamasis priversti vėl veikti nervų centrus. Gaila, aš nepakankamai gerai moku angliškai, kad galėčiau jums paaiškinti, kas vyksta organizme moksliniu požiūriu. Viena tenoriu pasakyti: kitaip elgtis jūs paprasčiausiai negalėjote. Ką nors nuspręsti jūs irgi negalėjote. Jus ištiko protinis paralyžius.

Atsigręžęs į Puaro, daktaras Žeraras tarė:

- Tiesą sakau, mano drauge, tai tiesa.

- O, neabejoju. Aš atkreipiau dėmesį į tai, kad misteris Bointonas užsegė laikrodį ant misis Bointon rankos. Šį faktą galima paaiškinti dvejopai: pirma - šiuo gestu galima nuslėpti patį nužudymo faktą, antra - misis Nadina Bointon šį gestą neteisingai suprato. Ji grįžo penkiomis minutėmis vėliau už vyrą, todėl visai natūralu manyti, kad matė šią sceną. Kai Nadina, priėjusi prie savo uošvės, rado ją mirusią, pastebėjusi adatos dūrio žymę nutarė, kad uošvę nužudęs jos vyras, o taip elgtis jį paskatino neseniai įvykęs pokalbis ir jos pasiryžimas skirtis. Trumpiau kalbant, Nadina Bointon padarė išvadą, kad ji paakinusi žmogžudystę. Ar taip madam?

Ji neatsakė. Palenkusi galvą, paklausė:

- Jūs mane įtariate, mesjė Puaro?

- Aš neatmečiau tokios galimybės.

Nadina palinko į priekį.

- Mesjė Puaro, o dabar sakykite, kas gi iš tikrųjų įvyko?

XXIV skyrius

- Kas gi iš tikrųjų įvyko? - pakartojo Puaro.

Jis pasitraukė kėdę ir atsisėdo.

- Štai svarbiausias klausimas, ar ne? Digitoksinas ir švirkštas pavogti, misis Bointon rankoje likusi adatos dūrio žymė. Po kelių dienų skrodimas duos mums tikslų atsakymą, ar misis Bointon mirė išgėrusi per didelę digitalio dozę. Bet tada, galimas daiktas, bus per vėlu! Geriau jau šiandien sužinoti teisybę, šiandien, kai žudiką dar galima ranka pasiekti.

Nadina nebeišlaikė:

- Jūs vis dar manote, kad tai padarė kas nors iš mūsų?

Neatsakęs į klausimą, Puaro tęsė:

- Grįžkime vėl prie tų dviejų faktų, į kuriuos aš jau atkreipiau jūsų dėmesį. Pirmas faktas: misis Bointon gėrė mikstūrą, kurioje buvo ir digitalio. Antras faktas: dingo daktaro Žeraro švirkštas. Sugretinkite šituos faktus su Bointonų šeimos elgesiu, patvirtinančiu jų kaltę. Galima padaryti vienintelę išvadą: nusikaltimą padarė vienas šeimos narys. Ir vis dėlto kiekvienas atskirai analizuojamas faktas byloja prieš tokią prielaidą. O dabar šiek tiek pasamprotaukime. Paimti koncentruotą digitalio tirpalą - labai gudri idėja, nes misis Bointon jau seniai vartojo tokius vaistus. Bet ką gi tada būtų daręs šeimos narys? Jis būtų įpylęs digitalį į mikstūros buteliuką. Taip būtų elgęsis kiekvienas blaiviai mąstantis žmogus, nes anksčiau ar vėliau misis Bointon išgers ir neišvengiamai mirs. Ir net jeigu mikstūroje aptiks digitoksino, apkaltins provizorių ir nieko nebus galima įrodyti.

- Bet kuo čia dėtas dingęs švirkštas?

- Galimi du paaiškinimai: arba daktaras Žeraras apsiriko ir paprasčiausiai nepastebėjo švirkšto, arba švirkštą paėmė todėl, kad žudikas negalėjo prieiti prie mikstūros, vadinasi, žudikas - ne šeimos narys, žudikas pašalinis! Man buvo kilusi tokia mintis, bet keistas Bointonų elgesys privertė suabejoti, ar taip besielgiąs žmogus (o jie visi elgėsi tarsi pripažindami savo kaltę) gali būti susijęs su žmogžudyste? Nutariau įrodyti, kad jie nekalti. Žmogžu-

dystę įvykdė pašalinis žmogus, žmogus, kuris nėra toks artimas misis Bointon ir negalėjo įeiti į olą ir duoti jai vaistų.

Puaro truputį patylėjo.

- Šiame kambaryje yra trys žmonės, kurie, nors ir svetimi tai šeimai, tačiau vienaip ar kitaip su ja susiję. Misteris Kopas pažįstamas su šeima jau keletą metų. Ar jis buvo suinteresuotas šia žmogžudyste? Matyt, ne. Dar daugiau, misis Bointon mirtis sugriovė visus jo planus ir laimės viltis. O kadangi misterį Kopą apvaldęs fatališkas siekis daryti gera, jis neturėjo priežasties geisti misis Bointon mirties. Žinoma, jeigu jis neturi kokio nors kito, mums nežinomo motyvo.

- Supraskite, - išdidžiai tarė misteris Kopas, - aš neturėjau nė menkiausios galimybės įvykdyti šitą nusikaltimą, be to, žmogaus gyvybę aš laikau šventa.

- Jūsų pozicija nepeiktina, - iškilmingai tarė Puaro ir atsigręžė į Sarą King.

- Dabar pakalbėsime apie mis King. Mis King turi tam tikrą motyvą, ji išmano mediciną ir yra ryžtingo būdo žmogus, bet kadangi ji išėjo iš stovyklos drauge su kitais prieš 3.30 ir grįžo tik šeštą valandą, visiškai aišku, kad ji neturėjo galimybių nužudyti misis Bointon.

- Toliau - daktaras Žeraras. Čia mes privalome turėti omenyje nusikaltimo įvykdymo laiką. Prisimindami misterio Lenokso Bointono paliudijimą, jo pamotė buvo mirusi jau 4.35, o ledi Vestholm ir mis Piers liudija ją buvus gyvą 4.15, kai jos išėjo pasivaikščioti ir pakely sutiko į kempingą grįžtantį daktarą Žerarą. Bet kur nuėjo daktaras Žeraras, niekas nematė, nes tos dvi ledi ėjo neatsigręždamos. Todėl galima manyti, kad nusikaltimą padarė daktaras Žeraras. Kadangi jis gydytojas, tai puikiausiai sugebėjo simuliuoti maliarijos priepuolį. Be to, žinome ir visai realų motyvą: daktaras Žeraras, galimas daiktas, norėjo išgelbėti vieną žmogų, dėl kurio psichikos jis baiminosi, ir todėl nutarė paaukoti misis Bointon gyvybę, tokiu būdu išgelbėdamas kitą.

- Tai grynosios fantastikos sritis, - sušuko daktaras Žeraras.

Nekreipdamas dėmesio į jo žodžius, Puaro kalbėjo:

- Bet jeigu taip, tai kodėl daktaras Žeraras pirmas ėmė įtarti

žmogžudystę? Nagrinėkime toliau: ką tik misis Nadina Bointon kategoriškai neigė, kad nusikaltimą galėjusi įvykdyti Džinevra Bointon. Jos motyvas - kai ji priėjo prie savo uošvės, ši jau buvo mirusi. Bet atsiminkite: Džinevra Bointon po lenčo visą laiką buvo kempinge, o kiti tuo tarpu iškylavo.

Džinevra krūptelėjo. Palinkusi į priekį, ji atidžiai sužiuro į Puaro ir paklausė:

- Manote, kad tai aš padariau?

Mergina ūmai pašoko ir, pribėgusi prie Žeraro, puolė prieš jį ant kelių. Visi jos judesiai buvo neapsakytai grakštūs. Džinevra nutvėrė daktarą už rankos ir, maldaujamai žvelgdama į jį, sušuko:

- Ne! Ne! Neleiskite jiems šitaip kalbėti! Tai netiesa! Aš nieko nepadariau! Tai - mano priešai, jie nori mane įkišti į kalėjimą! Jūs turite man padėti!

- Nusiraminkite, mano vaike. - Daktaras Žeraras švelniai paglostė jos galvą ir kreipėsi į Puaro:

- Visa tai, ką jūs pasakėte, - absurdas.

- Persekiojimo manija, - tyliai sumurmėjo Puaro.

- Taip, bet šito ji negalėjo padaryti. Aš turiu omenyje - tokiu būdu. Jeigu ji šitą būtų dariusi, tai būtų pasirinkusi kokį nors efektingą būdą, o ne veikusi šaltakraujiškai, viską iš anksto apmąsčiusi. Tai buvo gerai sumanytas nusikaltimas, ir žudikas turėjo svarių motyvų.

Puaro nusišypsojo.

- Visiškai jums pritariu.

XXV skyrius

- Daktaras Žeraras mėgsta pabrėžti psichologijos vaidmenį. Ką gi, panagrinėkime šito nusikaltimo psichologiją. Jau aptarėme faktus, išaiškinome įvykių chronologiją ir išklausėme liudytojus. Dabar pats laikas pasidomėti pačios misis Bointon psichologija.

Panagrinėkime trečią ir ketvirtą punktus.

"Misis Bointon drausdavo vaikams bendrauti su kitais žmonėmis ir tai jai suteikdavo malonumą".

"Misis Bointon išsiuntė savo šeimą pasivaikščioti kaip tik tą dieną".

Šie du faktai aiškiai prieštarauja vienas kitam. Kodėl būtent tą dieną misis Bointon pasitraukia nuo savo įprastos politikos? Gal joje pabudo kilniadvasiškumas? Arba suminkštėjo širdis? Po to, ką apie ją sužinojau, man tai atrodo neįtikinama. Čia turi būti kokia nors labai svarbi priežastis. Bet kokia?

Ką mes žinome apie misis Bointon charakterį? Egzistuoja kelios nuomonės. Ji buvusi tironijos šalininkė; ji buvusi moralinis sadistas; ji buvusi blogio įsikūnijimas; ji buvusi psichiškai nenormali. Kas gi ji buvo iš tikrųjų? Koks požiūris teisingesnis? Man atrodo, tiksliausiai ją apibūdino mis King, sąmonės praskaidrėjimo akimirką išvydusi misis Bointon pasigailėjimo verta moterimi. Ir ne tik pasigailėjimo vertą, bet ir bejėgę. Dabar pabandykime suprasti jos moralinę būseną. Įgimta savybė - beribis garbės troškimas, valdžios troškulys, noras daryti įspūdį aplinkiniams, ir ji visomis jėgomis stengiasi įgyvendinti savo norus. O koks rezultatas? Ji turėjo valdžią tik nedideliam žmonių būreliui - ji nebuvo visagalė! Ji negalėjo įdiegti baimę kiekvienam sutiktam! Visą gyvenimą viso labo ji tebuvo mažas namų tironas! Ir kaip man sakė daktaras Žeraras, jai pasidarė liūdna, ji norėjo išplėsti savo įtakos areną, ji troško naujų aštrių įspūdžių. Bet atsidūrusi užsienyje, ji suprato savo nereikšmingumą, net menkystę.

O dabar panagrinėkime tuos misis Bointon pasakytus žodžius, kuriuos mis King girdėjo Jeruzalėje ir prisiskyrė sau. Labai atidžiai paklausykite, kas buvo pasakyta: "Aš niekada nieko nepamirštu: nei elgesio, nei vardo, nei veido". Misis Bointon tuos žodžius pasakė labai pagiežingai, žiūrėdama į mis King. O mis King jie padarė milžinišką įspūdį. Ypač ta įtaiga, su kuria jie buvo ištarti, ir pats tonas. Bet atkreipkite dėmesį, mano draugai, - tai negalėjo būti atsakymas Sarai King: "Aš niekada nieko nepamirštu, nei elgesio, nei vardo, nei veido". Šiuose žodžiuose nerandame prasmės. Jeigu ji būtų pasakiusi: "Aš niekada nepamirštu įžeidi-

mo", tačiau ji pasakė "veido". Vadinasi, tie žodžiai, tariamai skirti mis King, buvo adresuoti kitam žmogui. Žmogui, kuris stovėjo už mis King nugaros.

Jis nutilo, stebėdamas, kokį įspūdį tokia išvada padarys susirinkusiems.

- Misis Bointon gyvenime tai buvo psichologiškai baisus momentas. Jauna ir protinga moteris parodė misis Bointon, kaip ji išrodo iš šalies. Ji virė iš pykčio, o tuo momentu kažką atpažino - žmogų iš savo praeities.

Dabar grįžkime prie mūsų prielaidos dėl pašalinių. Tada tampa suprantamas tas netikėtas geraširdiškumas, apėmęs misis Bointon, ir tai, kodėl ji išsiuntė savo šeimą pasivaikščioti. Ji norėjo atsikratyti savo šeima ir savo kabliuku pagauti dar vieną žuvelę. Jai reikėjo veikimo laisvės, nes norėjo pasikalbėti su savo auka niekam negirdint. Dabar pažvelkime į įvykius kaip tik iš šio taško. Šeima išeina pasivaikščioti, ir misis Bointon lieka viena. Atidžiai išnagrinėkime ledi Vestholm ir mis Piers parodymus. Gaila, mis Piers labai nepastabi ir lengvai įtaigoma. Bet abidvi ledi patvirtina faktą: kažkoks arabas priėjo prie misis Bointon, ją sudirgino ir paskubom dingo. Dar daugiau, ledi Vestholm tikina, kad tas arabas išėjęs iš Džinevros Bointon palapinės. Tačiau jos palapinė yra greta daktaro Žeraro palapinės. Gal arabas buvo įėjęs į daktaro Žeraro palapinę?

Pulkininkas Kerberis paklausė:

- Ar tik nenorite pasakyti, kad kažkoks beduinas, senajai ledi padaręs injekciją, ją nužudė? Juk tai nesąmonė! Fantastika!

- Palaukite, pulkininke, aš dar nebaigiau. Įsivaizduokime, kad arabas išėjo iš daktaro Žeraro, o ne iš Džinevros Bointon palapinės. Kokią galime padaryti išvadą? Abi damos teigia nemačiusios jo veido ir negirdėjusios, ką jis sakęs. Tai lengva paaiškinti - jis buvo maždaug už dviejų šimtų jardų. Ledi Vestholm smulkiai apibūdino jo išvaizdą.

Puaro palinko į priekį.

- Kaip tik tai ir keista! Jeigu ledi Vestholm negalėjo įžvelgti arabo veido, tai kaip ji pastebėjo suplyšusias kelnes! Čia ledi suklydo, ir tai man pašnibždėjo įdomią mintį. Kodėl ledi Vestholm

taip stengėsi pabrėžti, kad kelnės buvusios suplyšusios? Gal kaip tik todėl, kad kelnės buvo sveikutėlės? Ir ledi Vestholm, ir mis Piers matė arabą, bet jų palapinės stovėjo taip, kad jos negalėjo regėti viena kitos. Juk ledi Vestholm specialiai ėjo pažiūrėti, ar atsikėlusi mis Piers, ir rado ją sėdinčią prie palapinės.

- Dieve mano! - sušuko pulkininkas Kerberis. - Nejaugi jūs manote...

- Aš spėju, kad ledi Vestholm, įsitikinusi, jog mis Piers (jai reikėjo liudytojo) sėdi prie palapinės, grįžo į savąją, užsivilko kelnes, švarką, iš verpalų gijos pasidarė čalmą ir pasuko į daktaro Žeraro palapinę. Ten ji rado reikalingus vaistus ir švirkštą. Tada nuėjo prie savo aukos. Galimas daiktas, misis Bointon snaudė. Ledi Vestholm veikė greitai. Nutvėrusi ranką, akimoju bakstelėjo adatą. Misis Bointon pabandė atsistoti, bet susmuko kėdėje, o "arabas", nutaisęs kaltą miną, greitai dingo. Misis Bointon pagrasė jam lazda ir vėl pabandė atsistoti, bet nepajėgė.

Po penkių minučių ledi Vestholm jau buvo pas mis Piers ir pasipiktinusi aptarinėjo sceną su arabu. Negana to, ledi Vestholm įtikino mis Piers, kad tai iš tiesų buvęs arabas. Tada jos eina pasivaikščioti, stabteli prie iškyšulio, kur sėdi jau nebegyva misis Bointon, ir ledi Vestholm pasako: "Kokia atžari! Net suprunkštė mane išvydusi!"

Mis Piers net nebando ginčytis, o vėliau pasiryžusi net prisiekti, kad iš tikrųjų girdėjusi misis Bointon šnekant. Ledi Vestholm labai dažnai savo gyvenime susitikdavo su tokio tipo žmonėmis, kaip mis Piers, ir gerai žinojo, kaip lengva jiems įdiegti tai, ką nori. Viena, ko jai nepavyko padaryti, - grąžinti daktarui Žerarui švirkštą, bet ji tikėjosi tai padaryti naktį.

Puaro nutilo.

- Bet kodėl? Kodėl ledi Vestholm panoro nužudyti misis Bointon? - sušuko Sara.

- Prisiminkite, juk pasakojote, kad jūsų pokalbio su misis Bointon metu ledi Vestholm buvusi šalia. Tai va, kaip tik ledi Vestholm ir buvo skirti misis Bointon žodžiai: "Aš niekada nieko nepamirštu..." Susiekite tai su tuo faktu, kad misis Bointon dirbo kalėjimo prižiūrėtoja ir galėsite atspėti, kur čia šuo pakastas. Lordas Vestholmas su būsima žmona susipažino laineriu plaukda-

mas iš Amerikos. Ledi Vestholm jaunystėje sėdėjo kalėjime. Dabar suprantate, kokioje keblioje situacijoje ji atsidūrė. Ant kortos pastatytas visas jos gyvenimas: karjera, savigarba, padėtis visuomenėje. Gaila, mes nežinome, už kokį nusikaltimą ji kalėjo (netrukus tai išsiaiškinsime). Bet kad ir koks tai būtų buvęs nusikaltimas, to fakto iškėlimas viešumon sugriautų ledi Vestholm politinę karjerą. Turėkite omenyje ir tai, kad misis Bointon nebuvo kokia šantažistė. Pinigų jai nereikėjo. Jai teikė malonumą iš pradžių pakankinti savo auką, o paskui, progai pasitaikius, atskleisti tiesą, ir kuo efektingiau. Ne, kol misis Bointon buvo gyva, ledi Vestholm negalėjo jaustis saugi. Ji įvykdė misis Bointon paliepimą ir paskui ją išvyko į Petrą. Visa savo esybe priešinosi žmogžudystei, tačiau pasitaikė vienintelė proga, ir ledi Vestholm kaip visuomet ryžtingai ja pasinaudojo.

Nepaisant to, ji padarė dvi klaidas: pirmoji - pernelyg detaliai pavaizdavo sudraskytas arabo kelnes, o tai kaip sykis mane sudomino, antroji - ji sumaišė palapines ir pirmiausia pasuko ne į daktaro Žeraro, o į Džinevros Bointon palapinę. Mergina gulėjo snūduriuodama - štai kodėl ji ėmė pasakoti apie persirengusį šeichą.

Puaro nutilo.

- Netrukus mes sužinosime visas smulkmenas. Šiandien gavau ledi Vestholm pirštų atspaudus. Nusiųsime juos į kalėjimą, kuriame ji atliko bausmę ir kur misis Bointon dirbo prižiūrėtoja, ir tada gausime atsakymą į visus klausimus.

Įsivyravusioje tyloje nuaidėjo šūvis.

- Kas tai? - paklausė daktaras Žeraras.

- Kažkas šovė gretimame kambaryje, - pasakė pulkininkas. - Beje, kas gyvena tame numeryje?

Puaro tyliai tarė:

- Man rodos, ten gyveno ledi Vestholm.

XXVI skyrius

Pranešimas vakariniame laikraštyje:

"Su giliu liūdesiu pranešame apie staigią tragišką ledi Vest-

holm mirtį. Ledi Vestholm, aistringa mėgėja keliauti po egzotiškus kraštus, visuomet vežiodavosi su savimi nedidelį pistoletą. Valydama ginklą, ji atsitiktinai paspaudė gaiduką. Driokstelėjo šūvis, ir ledi Vestholm krito negyva.

Nuoširdžią užuojautą reiškiame lordui Vestholmui, kurį ištiko skaudi nelaimė".

Po penkerių metų tylų liepos vakarą Sara Bointon su vyru Londono teatre žiūrėjo "Hamletą".

Spausdama Raimondo ranką, Sara klausėsi melodingo, puikiai moduliuoto balso.

Kai uždanga nusileido, Sara tarė:

- Džinė - puiki aktorė!

Vėliau, vakarieniaujant "Savojoje" Džinevra šypsodamasi kreipėsi į savo palydovą:

- Kaip aš šiandien vaidinau, Teodorai? Ar tau patiko?

- Tu buvai nuostabi, mieloji.

Džinevros veide sutvisko laiminga šypsena, ir ji sušnibždėjo:

- Tu visuomet manimi tikėjai. Žinojai, kad tapsiu įžymi aktorė...

Priešais Džinevrą sėdinti Nadina pasakė:

- Kaip nuostabu regėti tokią Džinės sėkmę Londone!

Vis dar šypsodamasi, Džinė atsakė:

- Nuostabu, tai, kad jūs atvažiavote, mielieji.

Nadina žvilgsniu apmetė sėdinčiuosius - įprastas šeimos vakarėlis - ir paklausė:

- Lenoksai, gal leisime vaikams nueiti į rytinį spektaklį? Jie svajoja išvysti vaidinančią tetą Džinę.

Lenoksas, ramus ir laimingas, linktelėjo ir pakėlė taurę.

- Išgerkime už jaunavedžius, misterį ir misis Kopus.

- Aš sutinku, - juokdamasi sušuko Kerola, - tik tegu Džefas pirmiausia išgeria už savo pirmąją meilę. Juk ji sėdi kaip tik priešais!

Raimondas linksmai tarė:

- Jūs tik pažvelkite į Džefą! Jis išraudo! Jis nenori prisiminti praeities!

Raimondo balsas sudrebėjo ir jis nutilo. Sara meiliai paglostė vyro ranką.

- Tai tebuvo tik baisus sapnas.

Prie stalo priėjo nepaprastai madingai apsirengęs džentelmenas su šauniai į viršų užsuktais ūsais. Džentelmenas mandagiai nusilenkė.

- Madmuazele, - kreipėsi jis į Džinevrą, - jūs buvote tikras tobulumo įsikūnijimas.

Visi džiaugsmingai sveikino Erkiulį Puaro.

Jį pasodino prie Saros ir kai užsimezgė bendra kalba, Puaro pasilenkė prie jos ir tyliai paklausė:

- Regis, Bointonų šeimai viskas klostosi gerai?

- Ačiū jums.

- O jūsų vyras vis garsėja. Šiandien perskaičiau recenziją apie naujausią jo knygą.

- Man atrodo, jis nusipelno gero žodžio. Ar žinote, kad Kerola ir Džefersonas Kopai galiausiai susituokė? O Lenoksas ir Nadina turi porą nuostabių vaikučių. Na, o jeigu kalbėsime apie Džinę, aš manau, ji geniali, - ir Sara pažvelgė į nuostabų auksinių plaukų aureolės gaubiamą veidą. Krūptelėjusi ji pakėlė prie lūpų taurę.

- Ar norite paskelbti tostą, madam? - paklausė Puaro.

Sara papurtė galvą.

- Aš netyčia prisiminiau Ją. Dabar žvilgtelėjau į Džinę, ir pirmą kartą pastebėjau - kokios jos panašios!

- Tiktai Džinė - šviesos įsikūnijimas, o Ji buvo tamsos padarinys.

Nelauktai pasigirdo Džinevros balsas:

- Vargšė mama, kokia ji buvo keista. Ir dabar, kai mes visi tokie laimingi, man jos pagailo. Savo gyvenime ji nieko nepasiekė. Kaip jai buvo sunku!

TURINYS

Kristi A.
Kr-267 Žmogžudystę tiria Erkiulis Puaro: Romanai / Iš rusų k. vertė K. Pečiulis. - K.: Europa, 1995. - 320 p.

ISBN 9986-27-003-0

Sumanus seklys Erkiulis Puaro - vienas populiariausių A. Kristi kūrinių herojų. Pirmą kartą jis pavaizduotas romane "Paslaptingas atsitikimas Stailze" (1920 m.), o paskutinį - "Uždangoje" (1975 m.). Šis nedidelis, be galo sumanus, analitiško proto, drąsus detektyvas "veikia" 41 A. Kristi romane ir daugelyje apsakymų. Skaitytojai, mėgstantys žymios anglų rašytojos kūrinius, žinoma, pamėgo ir Erkiulį Puaro. Šioje knygoje spausdinamuose romanuose veiklusis detektyvas taip pat pasirodo ten, kur "kvepia žmogžudyste". Veiksmas vyksta gana egzotiškame fone: Egipte, plaukiant laivu Nilo upe, Jeruzalėje ir kitose šventose vietose. Žmogžudystė, kad ir kokiais sumetimais būtų įvykdyta, negali būti pateisinta - toks Erkiulio Puaro credo. Nusikaltėlis, jeigu ir nepatraukiamas teisminėn atsakomybėn, turi patirti moralinį pasmerkimą ir visuotinę panieką.

UDK 820-3

Agata KRISTI
ŽMOGŽUDYSTĘ TIRIA ERKIULIS PUARO

Romanai

Iš rusų kalbos vertė Kazys Pečiulis
Redaktorė Vėjūnė Inytė
Korektorė Danutė Žilienė
Dailininkas Vladimiras Beresniovas
Kompiuteriu maketavo Algis Balčius

SL 774. 1994 04 30. 10 apsk. leid. l. Tiražas 15 000 egz. Užsakymas 445

Kaina sutartinė

Išleido "Vasario" koncerno "Europos" leidykla,
Laisvės al. 101a, 3000 Kaunas
Rinko ir maketavo "Vasario" techninis centras
Spausdino Valstybinė "Spaudos" įmonė, Laisvės pr. 60, 2019 Vilnius

ISBN 9986-27-003-0

ŽMOGŽUDYSTĘ TIRIA ERKIULIS PUARO